

ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА СЕДМИ РАЗРЕД ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТИ

СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ

Разред: седми	Годишњи фонд часова: 144
Наставни предмете: Српски језик и књижевност	Недељни фонд часова: 4
Службени гласник бр: „Службени гласник РС”, бр. 55/2013, 101/2017, 27/2018 – др. закон и 10/2019; „Службени гласник РС”, бр. 88/2017, 27/2018 – др. закон, 10/2019, 6/2020, 129/2021, 92/2023 и 19/2025); „Службени гласник РС”, број 104/2024; „Службени гласник РС”, број 10/2024	
Циљ учења предмета – циљеви учења Српског језика и књижевности јесу да се ученик оспособи да правилно користи српски језик у различитим комуникативним ситуацијама, у говору и писању; да кроз читање и тумачење књижевних дела развија читалачке компетенције које, уз књижевно знање, обухватају емоционално и фантазијско уживљавање, живо памћење, истраживачко посматрање; подстичу имагинацију и уметнички сензибилитет, естетско доживљавање и критичко мишљење, морално просуђивање и асоцијативно повезивање; да се одговарајућим врстама читања оспособљава да усмерено приступа делу и приликом тумачења открива различите слојеве и значења; да стиче основна знања о месту, улози и значају језика и књижевности у култури, као и о медијској писмености; да стиче и развија најшира хуманистичка знања и да научи како функционално да повезује садржаје предметних области.	
Опште предметне компетенције Ученици говоре и пишу користећи оба писма, дајући предност ћирилици, у различитим комуникативним ситуацијама и дигиталном окружењу, примењујући књижевнојезичку и правописну норму. Негују културу дијалога и поштују основне норме комуникације. Имају развијен речник и способни су да користе језик да би исказали своје стваралачке могућности.	

Примењују основна знања у тумачењу књижевних и других уметничких дела из српске и светске баштине градећи постепено свој естетски укус. Читањем идоживљавањем књижевних дела развијају маштовитост, способност истраживачког посматрања, разумевања себе и других, критичко мишљење; негује се морално просуђивање, емпатија и асоцијативно повезивање. Ученици читају и усмерено приступају тумачењу различитих неуметничких текстова (укључујући дигиталне изворе и медијске садржаје) како би развијали способност одабира, вредновања и коришћења информација, одговорно се односећи према интелектуалној својини. Безбедно користе информационо-комуникационе технологије у сврхе учења. Сечена знања из језика и књижевности користе ради даљег учења и усавршавања, као и сналажења у друштвеном животу (решавање проблемских ситуација, сарадња, предузимање иницијативе, развијање одговорног односа према себи и околини и сл.). У складу са узрастом, разумеју место, улогу и значај језика и књижевности у очувању националног идентитета и традиције, како би неговали културу свог народа ипоштовали и уважавали различитости других култура. Применом знања из српског језика лакше усвајају стране језике. Примењују разноврсне стратегије учења и функционално повезују садржаје различитих наставних предмета.

Међупредметне компетенције – компетенција за целоживотно учење, комуникација, сарадња, рад с подацима и информацијама, дигитална компетенција, решавање проблема, естетичка компетенција и одговорно учешће у демократском друштву.

Активности наставника - упућује, мотивише, саветује, припрема, организује и усмерава рад ученика, подстиче на читање, анализу, истраживање и изражавање, објашњава, тумачи, демонстрира и илуструје наставне садржаје, разговара са ученицима, прати њихово напредовање, коригује, охрабрује, вреднује постигнућа и подстиче сарадњу, критичко мишљење и креативност, подстиче, усмерава, систематизује, објашњава, тумачи, демонстрира, презентује, упоређује, усмерава (на истраживање/читање/анализу), аргументује, дискутује.

Активности ученика - читају, слушају, говоре и пишу, посматрају и уочавају везе и законитости, анализирају, описују,

тумаче и упоређују, примењују стечена знања, препознају језичке и књижевне појаве, комуницирају и учествују у дискусији, решавају проблеме, закључују, повезују садржаје, изражавају мисли/осећања/ставове и проналазе креативна и оригинална решења, рецитују, препричавају, истражују, разликују, класификују, идентификују, проналазе (доказе у тексту/решења), аргументују, вреднују (поступке ликова), осмишљавају, претпостављају (хипотетишу), сарађују. договарају се, деле (улоге/одговорност), помажу, процењују (свој рад/напредак).

***Напомена за ИОП-1,2,3** - Прилагођавање начина рада (градиво је исто); прилагођавање исхода (измењени, нижи ниво градива); проширивање програма (виши ниво градива).

Начини и поступци остваривања садржаја	Методе рада: Вербална размена (дијалогско–монологска метода), метода рада на тексту, демонстративна метода, интерактивна метода, проблемска настава, кооперативно учење, пројектна настава, истраживачка метода, амбијентална настава, игровне методе и самосталан рад ученика. Технике рада: Демонстрација, илустрације и графички прикази, анализа текста, читање са разумевањем, драматизација, игра улога, олуја идеја, мапе ума, грозд техника, Венов дијаграм, инсерт техника, коцкарење, слагалица, врућа столица, шест шешира, двоструко вођени дневник, чинквина, табела особина ликова, алтернативни крај, вођена машта, ПОПС формула, ротација станица, наставни листићи, презентације, квизови знања, креативно писање, израда паноя, ученици подучавају једни друге и вршњачка евалуација. Облици рада: Фронтални рад, индивидуални рад, рад у пару, групни рад, тимски рад, индивидуализовани рад и радионичарски рад. ИОП: Прилагођавање наставних садржаја, метода, облика рада, наставних средстава и начина провере знања у складу са индивидуалним потребама и могућностима ученика. Рад уз подршку наставника, родитеља и вршњака у складу са индивидуалним потребама ученика.
--	--

	Диференцирана настава: Примена задатака различитог нивоа сложености, индивидуализован приступ ученицима, прилагођавање темпа рада, наставних материјала и активности способностима, интересовањима и потребама ученика.
Начини праћења и вредновања постигнућа	Тестови, писмене вежбе, контролни и писмени задаци, усмено испитивање, посматрање активности и ангажовања ученика на часу, домаћи задаци, читање и анализа текста, израда презентација и панова, практични и истраживачки задаци, самостални и групни радови, самоевалуација, вршњачко оцењивање, формативно и сумативно оцењивање, праћење напредовања и развоја комуникацијских, читалачких и језичких компетенција ученика, дискусија, проблемски задаци, истраживачки пројекти, пројектна настава.
Место извођења	Учионица, школска библиотека, мултимедијална учионица, кабинет за информатику, школски хол, приредбе и културне манифестације у школи, као и други простори прилагођени реализацији наставних и ваннаставних активности.
Наставна средства	Уџбеник, читанка, граматика, радна свеска, наставни листићи, писани материјали, графички прикази, илустрације, шеме и мапе ума, модели, панои, презентације, аудио и видео материјали, дигитални уџбеници, рачунар, пројектор, интерактивна табла, образовне платформе и други мултимедијални садржаји прилагођени настави српског језика и књижевности.
Специфичне предметне компетенције	Основни ниво СПК1 – Ученици разумеју појам језика, знају којим језиком говоре и препознају место и улогу српског књижевног језика у друштву. Примењују књижевнојезичку норму у говору и писању. Имају развијен речник, у складу са узрастом, а речи употребљавају у складу са комуникативном ситуацијом. Умеју да опишу свој доживљај књижевног дела и издвоје тражене информације у неуметничком тексту (линеарном и

	нелинеарном). Познају најзначајније ствараоце из националне и светске књижевности и њихова дела из програма. Повезују прочитана књижевна дела предвиђена програмом са њиховим ауторима. Паве разлику између народне и ауторске књижевности. Интерпретирају књижевна дела из програма по задатим критеријумима (самостално или уз помоћ наставника). СПК2 – Ученици повезују знања из граматике и правописа са језичким ситуацијама у којима их примењују. Говоре јасно, читају течно, умеју да искажу своје мишљење. Саговорника слушају пажљиво, уважавајући његово мишљење. Састављају једноставан говорени или писани текст о доживљају књижевног дела, као и о темама из свакодневног живота и света маште. Читају књижевне и неуметничке текстове користећи различите технике читања. Разликују експлицитна и имплицитна значења у различитим врстама текстова. Користе различите изворе сазнавања, пореде информације и вреднују их. СПК3 – Ученици се служе књижевним језиком у различитим комуникативним ситуацијама. Изражавају своје мишљење аргументовано, уважавајући туђе ставове. Бирају одговарајући језички израз у складу са контекстом. Стварају различите врсте текстова. Читају, разумеју и парафразирају књижевне и неуметничке текстове. Користе читалачку писменост и различите стратегије читања и учења. Исказују љубав према књижевности и поштују вредности националне културе и културедругих народа. Имају развијене читалачке навике и схватају значај читања за развој сопствене опште културе и знања. Препознају облике вербалне агресије (неучтиво обраћање, непоштовање саговорника, вређање, говор мржње и сл.) као негативну појаву. Средњи ниво СПК1 – Ученици имају основна знања из различитих области граматике (фонетике, морфологије, синтаксе,
--	---

	лексикологије, стилистике) и правописа и примењују их у говору и писању. Имају развијен речник у складу са образовањем, разликују формално од неформалног изражавања и повезују начин изражавања са комуникативном ситуацијом. При тумачењу књижевног дела уочавају основне тематске, композиционе и језичко-стилске карактеристике епског, лирског и драмског текста. Познају основне књижевне термине и адекватно их примењују у тумачењу књижевних дела. Самостално анализирају издвојен проблем у књижевном и неуметничком тексту. СПК2 – Ученици повезују информације из различитих области служећи се речницима, приручницима, енциклопедијама и другим изворима информација, укључујући и дигиталне. Своје мишљење о свакодневним темама умеју јасно да формулишу, аргументују и јавно искажу. Састављају логичан и структуриран сложенији говореници или писани текст. Тумаче кључне чиниоце структуре књижевног текста као и његове тематске, идејне, стилске, језичке и композиционе особине. Тумаче идејне и формалне елементе књижевног и неуметничког текста. Анализирају издвојен проблем у тексту и умеју да аргументују своје мишљење. СПК3 – Ученици негују сопствени говор и састављају сложеније писане текстове о различитим темама поштујући језичку норму. Користе основну и секундарну литературу и умеју да препоруче књижевно дело и да образложе свој избор. Примењују основне књижевне термине у тумачењу књижевних дела. Имају развијену читалачку културу, читају ради уметничког доживљаја књижевног дела, знања, богаћења лексичког фонда. Повезују информације из неуметничких текстова поредећи их сличним искуством. Користе знања из језика и књижевности за креирање различитих културних садржаја.
--	--

Напредни ниво

СПК1 – Ученици разумеју функције и значај језика и вишејезичности. Имају детаљнија знања о граматичи српског језика (акцентима, саставу речи, значењу падежа и глаголских облика, структури реченице); познају структуру речничког чланка. Владају усменим и писаним облицима потребним за школовање, грађанску и социјалну укљученост. Процењују стилске поступке у књижевном и неуметничком тексту и тумаче њихову улогу у остваривању естетских и значењских одлика различитих врста текстова. Разумеју и успостављају везе између књижевности и других уметности, науке и технологије. Развијају лични, национални и културни идентитет, свест о припадности европском и светском културном наслеђу на основу дела српске и светске књижевности, позоришне и филмске уметности, научне и уметничке баштине и различитих облика медијске културе.

СПК2 – Ученици говоре јавно и пред већим аудиторијумом о темама из језика, књижевности и културе. Уочавају истраживачке и стваралачке могућности у процесу учења језика и књижевности и примењују стечена знања и вештине у свакодневном животу. Истражују карактеристике регистара и стилова везаних за речнике и избор одговарајућих језичких израза. Упоредјују информације из различитих дисциплина и медијских извора и критички се односи према њима.

СПК3 – Ученици имају навику и потребу да развијају говорну и читалачку културу, како ради сопственог усавршавања тако и ради учешћа у грађанском и друштвеном животу. Прате утицај социоекономских кретања на језик, књижевност, културу и науку; брину о одрживом начину живота у заједници. Негују

	хумани и критички однос у дијалогу међу културама. Спремни су да преузму одговорност за изборе и одлуке који утичу на лични живот и живот заједнице.
Корелација	Историја, Ликовна култура, Музичка култура, Грађанско васпитање, Географија, Веронаука, Страни језици, Информатика и рачунарство, Физика

Наставна тема/област:	КЊИЖЕВНОСТ
Садржај теме	ЛИРИКА: – Јован Дучић: <i>Подне</i>; – Милан Ракић: <i>Божур</i>; – Владислав Петковић Дис: <i>Међу својима</i>; – Милутин Бојић: <i>Плава гробница</i>; – Десанка Максимовић: <i>Крвава бајка</i>;

- Стеван Раичковић: *После кише;*
- Јован Јовановић Змај: *Јутутунска јухахаха;*
- Рабиндранат Тагоре: *Папирни бродови;*
- Вислава Шимборска: *Облаци.*

КЊИЖЕВНИ ТЕРМИНИ И ПОЈМОВИ:

- опкорачење, рефрен, цезура;
- везани и слободни стих;
- ауторске лирске песме: рефлексивна и сатирична песма;
- језичко-стилска изражајна средства: метафора, алегорија, градација, словенска антитеза, фигуре понављања (асонанца и алитерација);
- функција мотива у композицији лирске песме.
- песма у прози.

ЕПИКА:

- Народна бајка (једна по избору): *Међедовић / Чудотворни прстен / Златоруни ован*
- Стефан Митров Љубиша: *Кањош Мацедонових* (одломак)
- Радоје Домановић: *Вођа* (одломак)
- Петар Кочић: *Кроз мећаву*

- Иво Андрић: *Јелена, жена које нема* (одломак)
- Данило Киш: *Прича о печуркама / Еолска харфа*
- Алфонс Доде: *Последњи час* / Владимир Набоков: *Лош дан*
- *Дневник Ане Франк* (одломак)
- Ефраим Кишон: *Код куће је најгоре* (једна прича по избору)
- Афоризми (Душан Радовић и други)

КЊИЖЕВНИ ТЕРМИНИ И ПОЈМОВИ:

Фабула и сиже.

Статички и динамички мотиви.

Композиција. Епизода.

Идејни слој књижевног текста. Хумор, иронија и сатира.

Врсте карактеризације књижевног лика.

Унутрашњи монолог. Хронолошко и ретроспективно приповедање.

Дневник. Путопис. Аутобиографија. Легендарна прича. Предања о постанку бића, места и ствари.

Афоризам.

Пословице, изреке; питалице; загонетке.

Драмска радња; етапе драмске радње: увод, заплет, врхунац, перипетија, расплет. Драмска ситуација. Драма у ужем смислу.

ДРАМА:

- Бранислав Нушић: *Власт* (одломак)

- Вида Огњеновић: *Кањош Маџедонових* (одломак о сусрету Кањоша и Фурлана)

КЊИЖЕВНИ ТЕРМИНИ И ПОЈМОВИ:

Драмска радња; етапе драмске радње: увод, заплет, врхунац, перипетија, расплет. Драмска ситуација. Драма у ужем смислу.

НАУЧНОПОПУЛАРНИ И ИНФОРМАТИВНИ ТЕКСТОВИ :

Обавезна дела

- Михајло Пупин: *Са паињака до научењака* (одломак)
- Јелена Димитријевић: *Седам мора и три океана* (одломак) / Милош Црњански: *Наша небеса* („Крф, плава гробница“ – одломак)

Једно дело по избору

- Јован Цвијић: *Охридско језеро* (одломак) / Пеђа Милосављевић: *Потера за пејзажима*
- Светлана Велмар Јанковић: *Српски Београд деспота Стефана (Катија Балкана)*
- Уметнички и научнопопуларни текстови о природним лепотама и културноисторијским споменицима завичаја
- Избор из енциклопедија и часописа за децу

ДОМАЋА ЛЕКТИРА:

- Епске народне песме покосовског тематског круга (*Смрт војводе Пријезде, Диоба Јакишића* и песма по

избору);

– Епске народне песме о хајдучима и ускоцима (*Мали Радојица, Стари Вујадин, Старина Новак и кнез Богосав; Иво Сенковић и ага од Рибника, Ропство Јанковић Стојана*);

– *Свети Сава у књижевности:*

– одломак из *Житија Светог Симеона* (о опроштају оца од сина);

– избор из народних прича и предања (на пример *Свети Сава и ђаво*, легенде о Светом Сави);

– избор из ауторске поезије о Св. Сави (на пример Матија Бећковић: *Прича о Светом Сави*);

– Мирослав Антић: *Плави чуперак* и *Шашава књига* (избор);

– Антоан де Сент Егзипери: *Мали Принц*; Момо Капор: *Мали Принц*;

– Јован Стерија Поповић: *Покондирена тиква*;

– Душан Ковачевић: *Свемирски змај*;

– Дејан Алексић: *Ципела на крају света* / Игор Коларов: *Дванаесто море*;

ДОПУНСКИ ИЗБОР ЛЕКТИРЕ (бирати до 3 дела):

– Милорад Павић: *Руски хрт* (одломак);

– Тургенев: *Шума и степа*;

– Антон Павлович Чехов: *Чиновникова смрт*;

– Јанко Веселиновић: *Хајдук Станко* (одломак из првог дела романа);

– Гордана Малетић: *Катарке Београда* (прича *Зебња* и друге);

– Урош Петровић: *Загонетне приче*;

– Александар Манић: *У свитање света*;

	– Јасминка Петровић: <i>Лето кад сам научила да летим</i>; – Градимир Стојковић: <i>Хајдук у Београду</i>; – Корнелија Функе: <i>Срце од мастила</i>; – Душица Лукић: <i>Земља је у квару</i> (избор); – Гордана Брајовић: из збирке песама <i>Индија, Индија (Пролази слон пун мириса, Пролази слон пун Хималаја)</i>; – Душан Поп Ђурђев: <i>Лет лионског Икара</i>.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	УЧЕНИК ЋЕ БИТИ У СТАЊУ ДА: – користи књижевне термине и појмове обрађиване у претходним разредима и повезује их са новим делима која чита; – истакне универзалне вредности књижевног дела и повеже их са сопственим искуством и околностима у којима живи; – чита са разумевањем различите врсте текстова и коментарише их, у складу са узрастом; – разликује народну од ауторске књижевности и одлике књижевних родова и основних књижевних врста; – разликује основне одлике стиха и строфе –укрштену, обгрљену и парну риму; слободни и везани стих; рефрен; – тумачи мотиве (према њиховом садејству или контрастивности) и песничке слике у одабраном лирском тексту;

	– локализује књижевна дела из обавезног школског програма; – разликује етапе драмске радње; – разликује аутора --књижевноуметничког текста од наратора, драмског лица или лирског субјекта; – разликује облике казивања (форме приповедања); – идентификује језичко-стилска изражајна средства и разуме њихову функцију; – анализира идејни слој књижевног дела служећи се аргументима из текста; – уочи разлике у карактеризацији ликова према особинама: физичким, говорним, психолошким, друштвеним и етичким; – разликује хумористички од ироничног и сатиричног тона књижевног дела; – критички промишља о смислу књижевног текста и аргументовано образложи свој став; – доведе у везу значење пословица и изрека са идејним слојем текста; – препозна националне вредности и негује културноисторијску баштину; – размотри аспекте родне равноправности у вези са ликовима књижевно-уметничких текстова; – препоручи књижевно дело уз кратко образложење; – упореди књижевно и филмско дело настало по истом предлошку, позоришну представу и драмски текст;
Наставна тема/област:	ЈЕЗИК/ГРАМАТИКА

Садржај теме	Грађење и основна значења глаголских облика: футур II, императив, потенцијал; трпни гл. придев, гл. прилог садашњи и гл. прилог прошли. Подела глаголских облика на просте и сложене и на личне (времена и начини) и неличне. Непроменљиве врсте речи: везници, речце, узвици. Појам синтагме (главни члан и зависни чланови); врсте синтагми: именичке, придевске, прилошке и глаголске. Атрибут у оквиру синтагме. Логички субјекат. Сложени глаголски предикат. Напоредни односи међу реченичним члановима – саставни, раставни и супротни. Појам комуникативне и предикатске реченице. Независне предикатске реченице – напоредни односи међу независним реченицама (саставни, раставни, супротни). Зависне предикатске реченице (изричне, односне, месне, временске, узрочне, условне, допусне, намерне, последишне и поредбене). Реченични чланови исказани речју, предлошко-падежном конструкцијом, синтагмом и реченицом. Конгруенција – основни појмови.
Исходинастав е и учења у оквиру теме	УЧЕНИК ЋЕ БИТИ У СТАЊУ: - разликује глаголске начине и неличне глаголске облике и употреби их у складу са нормом; - одреди врсте непроменљивих речи у типичним случајевима; - уочи делове именичке синтагме; - разликује граматички и логички субјекат; - разликује сложени глаголски предикат од зависне реченице са везником да;

	- препознаје врсте напоредних односа међу реченичним члановима и независним реченицама; - идентификује врсте зависних реченица; - искаже реченични члан речју, предлошко-падежном конструкцијом, синтагмом и реченицом; - примени основна правила конгруенције у реченици.
Наставна тема/област:	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА/ ПРАВОПИС
Садржај теме	ПРАВОПИС: Правописна решења у вези са обрађеним глаголским облицима. Интерпункција у вези са зависним реченицама (запета, тачка и запета). Писање скраћеница. правописних знакова. ОРТОЕПИЈА: Дугоузлазни и дугосилазни акценат. ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА: Књижевни и остали типови текстова у функцији унапређивања језичке културе. Књижевноуметнички и публицистички текстови. Усмени и писмени састави према унапред задатим смерницама (ограничен број речи; задата лексика; одређени граматички модели и сл.). Текст заснован на аргументима. Технички и сугестивни опис.

	Репортажа. Цитати и фусноте из различитих књижевних и неуметничких текстова. Нелинеарни текстови: табеле, легенде, графикони, мапе ума и друго. Говорне вежбе: интерпретативно-уметничке (изражајно читање, рецитовање); вежба аргументовања (дебатни разговор). Правописне вежбе: диктат, исправљање правописних грешака у тексту; запета у зависнословеним реченицама; глаголски облици; електронске поруке. Језичке вежбе: допуњавање текста различитим облицима променљивих речи; допуњавање текста непроменљивим речима; обележавање комуникативне реченице у тексту; исказивање реченичног члана на више начина (реч, синтагма, предлошко-падежна конструкција, реченица); фразеологизми (разумевање и употреба) и друге. Писмене вежбе и домаћи задаци и њихова анализа на часу. Четири школска писмена задатка – по два у сваком полугодишту.
Исходинастав е и учења у оквиру теме	УЧЕНИК ЋЕ БИТИ У СТАЊУ: -доследно примени правописну норму; - разликује дугосилазни и дугоузлазни акценат; - говори на задату тему поштујући књижевнојезичку норму; -разликује књижевноуметнички од публицистичког функционалног стила; - саставља кохерентан писани текст у складу са задатом темом наративног и дескриптивног типа; - пише једноставнији аргументативни текст позивајући се на чињенице; - користи технички и сугестивни опис у изражавању;

	- препозна цитат и фусноте и разуме њихову улогу; - пронађе потребне информације у нелинеарном тексту; - напише електронску (имејл, SMS) поруку поштујући нормативна правила; - примењује различите стратегије читања (информативно, доживљајно, истраживачко и др.); - састави текст репортажног типа (искуствени или фикционални); - правилно употреби фразеологизме и устаљене изразе који се јављају у литерарним и медијским текстовима.
--	--

Образовни стандарди			
Наставна	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:

тема-област			
Књижевност	– СРП.ОО.О.1.10. Повезују прочитана књижевна дела са њиховим ауторима; самостално саопштавају основну садржину дела, основну тему, главни мотив дела и његове главне ликове, време и место радње; разликују основне форме казивања. – СРП.ОО.О.1.11. Класификују текстове према различитим критеријумима: књижевни/некњижевни текст, народна/ауторска књижевност; дело у прози/дело у стиху; књижевни род (епски, лирски, драмски). – СРП.ОО.О.2.5. Повезују садржај књижевног дела са сопственим или туђим искуством.	– СРП.ОО.С.1.11. Повезују књижевна дела са историјским и друштвеним контекстом. – СРП.ОО.С.1.12. Уочавају у делу лирске, епске и драмске елементе; именују основне књижевне (песма, приповетка, роман...) и књижевнанаучне врсте (биографију, аутобиографију, дневник, путопис, мемоаре и научно-популарне текстове). – СРП.ОО.С.1.13. Разликују аутора књижевног дела од наратора, драмског лица или лирског субјекта; књижевни текст од неуметничког текста који обрађују исте/сличне теме, ликове и догађаје. – СРП.ОО.С.1.14. Именују различите облике казивања	– СРП.ОО.Н.1.8. Тумаче одлике лирског, епског и драмског у различитим књижевним делима и у књижевним врстама на међи (нпр. драмски спев, лирско-епске врсте). – СРП.ОО.Н.1.9. Уочавају и описују језичке, структурне и/или естетске особине књижевног и неуметничког дела и користе их у вредновању књижевног дела и развијању властитог тила изражавања. – СРП.ОО.Н.2.1. Анализирају кључне чиниоце структуре књижевног текста (тематске, идејне, стилске, језичке и композиционе особине) користећи књижевнотеоријску

	– СРП.ОО.О.2.6. Сажимају и препричавају прозни текст разликујући главно од споредног; интерпретирају текст (описују ликове, поступке, изводе закључке...).	(приповедање у 1. и 3. лицу, хронолошко и ретроспективно; описивање, врсте описа; монолог, унутрашњи монолог и дијалог), језичко стилска изражајна средства, као и врсте стиха, строфе и риме приликом интерпретације и анализе књижевних дела. – СРП.ОО.С.1.15. Паве разлику између парафразе (препричавања) и анализе дела. – СРП.ОО.С.2.3. Користе различите стратегије читања и учења у складу са постављеним циљем. – СРП.ОО.С.2.4. Редовно читају књижевна дела из школског програма и дела по свом слободном избору, стичући читалачке навике и развијајући	терминологију. – СРП.ОО.Н.2.2. Процењују функцију употребљених стилских средстава (стилске фигуре, облици казивања, слојевитост у значењу) у одређеном контексту. – СРП.ОО.Н.2.3. Анализирају проблем, идеју или поруку у књижевном и неуметничком тексту сагледавајући их из различитих перспектива; проналазе аргументе, рангирају и преиспитују њихову вредност и евентуално коригују своје ставове.
--	---	--	--

		књижевни/естетски укус. – СРП.ОО.С.2.5. Доживљавају књижевно дело исказујући личне утиске; интерпретирају књижевни и неуметнички текст истичући битне детаље; повезују, упоређују и образлажу своје закључке чињеницама из текста и личног искуства. – СРП.ОО.С.2.6. Тумаче узрочнопоследичне односе у вези са догађајима у тексту, поступцима и карактеристикама ликова, историјским и друштвеним контекстом, тј. мотивима, стилско језичким средствима у поезији; откривају идејни слој текста. – СРП.ОО.С.2.7. Процењују поступке и особине ликова и тако формирају и преиспитују моралне	
--	--	--	--

		ставове. – СРП.ОО.С.2.8. Разликују субјективност од објективности у изражавању, чињенице од интерпретација, препознају метафоричност; хумор, иронију, сатиру; препознају сврху и циљ изражавања (пропаганда, манипулација, реклама, информисање...). – СРП.ОО.С.2.9. Организују говорени или писани текст (осмишљавају и преобликују план, структурирају и преуређују садржај, повезују делове у складну говорену или писану целину). – СРП.ОО.С.2.10. Самостално проналазе, повезују информације из текстова из различитих области и користе их у учењу и	
--	--	--	--

		свакодневним животним ситуацијама. – СРП.ОО.С.3.6. Разумеју међусобне везе књижевности и културе; обликују своје естетске и етичке ставове уз помоћ литературе.	
Језик/ Граматика	– СРП.ОО.О.1.3. Разликују променљиве и непроменљиве речи, именују врсте речи и разврставају их према основним граматичким категоријама. – СРП.ОО.О.1.5. Препознају основне реченичне чланове; разликују независне од зависних предикатских реченица; именују	– СРП.ОО.С.1.3. Уочавају евентуалне разлике између свог и књижевног акцентовања речи; умеју да одреде место акцента у речи. – СРП.ОО.С.1.5. Разликује подврсте променљивих речи и њихове граматичке категорије, као и све глаголске облике (осим	– СРП.ОО.Н.1.1. Разумеју и објашњавају основне функције језика (комуникативну и стваралачку); познају појмове једнојезичности и вишејезичности и знају одговарајуће језичке прилике у Србији. – СРП.ОО.Н.1.2. Умеју да одредедужину/квантитет

	врсте независних реченица према њиховој комуникативној функцији.	имперфекта). – СРП.ОО.С.1.7. Уочавају синтагме и умеју да анализирају једноставније реченице грађене по основним моделима; познају врсте зависних реченица и разумеју њихову функцију. – СРП.ОО.С.2.1. Примењују теоријска у уочавању, илустровању и анализи граматичких појава у сложенијој језичкој ситуацији. – СРП.ОО.Н.1.1. Разумеју и објашњавају основне функције језика (комуникативну и стваралачку); познају појмове једнојезичности и вишејезичности и знају одговарајуће језичке прилике у Србији.	акценатског слога и примене правила акцентуације у једноставним примерима (унутрашњи слогови и једносложне речи); – СРП.ОО.Н.1.4. Проналазе и именују делове речи у вези са облицима речи (граматичку основу и наставак за облик); знају основна значења падежа, именују личне и неличне, просте и сложене глаголске облике и правилно их употребљавају у писању и говору. – СРП.ОО.Н.1.6. Анализирају синтагме, предикатске и комуникативне реченице и увиђају њихов међусобни однос у језичком систему; примењују основна правила слагања
--	---	--	--

		– СРП.ОО.Н.1.2. Умеју да одреде дужину/квантитет акценатског слога и примене правила акцентуације у једноставним примерима (унутрашњи слогови и једносложне речи); – СРП.ОО.Н.1.4. Проналазе и именују делове речи у вези са облицима речи (граматичку основу и наставак за облик); знају основна значења падежа, именују личне и неличне, просте и 7 знања у уочавању, илустровању и анализи граматичких појава у сложенијој језичкој ситуацији. сложене глаголске облике и правилно их употребљавају у писању и говору. – СРП.ОО.Н.1.6. Анализирају	реченичних чланова.
--	--	--	---------------------

		синтагме, предикатске и комуникативне реченице и увиђају њихов међусобни однос у језичком систему; примењују основна правила слагања реченичних чланова.	
Језичка култура/ Правопис	СРП.ОО.О.1.6. Разумеју значења речи, устаљених израза и фразеологизама са којима се срећу у школским текстовима и свакодневной комуникацији. – СРП.ОО.О.1.8. Знају правописна правила и примењују их у једноставнијим примерима. – СРП.ОО.О. 1.9. Разликују формално од неформалног изражавања и повезују начин изражавања са комуникативном ситуацијом. – СРП.ОО.О.2.2. Служи се „Правописом српскога језика“	– СРП.ОО.С.1.8. Знају и тумаче значења речи и фразеологизама који се јављају у литерарним и медијским текстовима намењеним младима и правилно их употребљавају. – СРП.ОО.С.1.9. Препознају функционалне стилове (књижевноуметнички, научни, административни, публицистички и разговорни) на основу њихових одлика и примењују их у складу са комуникативном ситуацијом. – СРП.ОО.С.1.10. Доследно	– СРП.ОО.Н.1.7. Одређују значења непознатих речи и израза на основу њиховог састава и/или контекста у коме су употребљени; познају и користе метафору и метонимију као лексичке механизме. – СРП.ОО.Н.2.4. Усклађују сврху, садржај и начин излагања са комуникативном ситуацијом. – СРП.ОО.Н.2.5. Састављају различите типове текстова (бирају одговарајуће елементе функционалних стилова и форме казивања) испољавајући

	и речницима за решавање језичких и правописних правила. – СРП.ОО.О.2.3. Читају књижевне и неуметничке текстове (линеарне и нелинеарне) и с пажњом и разумевањем слушају једноставније излагање (нпр. предавање уживо или аудио, аудио-визуелно или дигитално излагање) изграђујући навике читања и пажљивог слушања. – СРП.ОО.О.2.4. Искузују свој доживљај о говореном или писаном тексту (нпр. колико им се текст допада, да ли им је занимљив/необичан; које је основно осећање и тон текста и сл.). – СРП.ОО.О.2.7. Одабирају и прилагођавају комуникативној	примењују правописна правила и уочавају грешке у свом и туђем тексту. – СРП.ОО.С.2.2. Уочавају и исправљају грешке у свом и туђем тексту у складу са правописном нормом. – СРП.ОО.С.3.1. Изражавају своје мишљење у школском, приватном, јавном и медијском контексту служећи се књижевним језиком, уз свест о социјалним конвенцијама и културолошким различитостима. – СРП.ОО.С.3.2. Користе изграђене вештине сарадње и културу комуникације, културу сопственог вербалног и невербалног изражавања, као и вештине слушања и поштовања туђег мишљења у	оригиналност и креативност. – СРП.ОО.Н.2.6. Истражују и упоређују информације из различитих медијских извора вреднујући поузданост извора и релевантност информација. – СРП.ОО.Н.3.1. Разумеју и користе могућности језика, истражују и изражавају ставове о себи, као и о друштвеним, културним, моралним, духовним и естетским димензијама људских искустава. – СРП.ОО.Н.3.2. Имају интерактиван однос према медијима; препознају различите врсте медијских манипулација и њихов утицај на обликовање стварности. – СРП.ОО.Н.3.3. Развијају лични
--	--	---	--

	ситуацији одговарајућа изражајна (вербална и невербална) средства, лексику и облике казивања у писаном и говореном тексту. – СРП.ОО.О.2.8. Уочавају информације у тексту које не разумеју и налазе начине за сазнавање (постављају питања); проналазе информације из текста према задатом критеријуму. – СРП.ОО.О.3.1. Користе знања из језика како би се правилно, јасно и примерено комуникативној ситуацији изражавали писаним и усменим путем. – СРП.ОО.О.3.2. Умеју да прочитају информацију исказану у различитим облицима (табела, графикон, хипертекст...) и интерпретирају је на различите	различитим аспектима, медијима и комуникацијским ситуацијама. – СРП.ОО.С.3.3. Негују културу свог народа и поштују и уважавају различитости других култура. – СРП.ОО.С.3.4. Користе читалачку писменост (размишљају о тексту и вреднују његов садржај; пореде чињенице и ставове изнете у тексту с властитим представама, траже доказе у тексту и супротстављају их доказима из других извора информација, користећи општа и специфична знања, али и способност апстрактног размишљања) у различитим сферама, (уметничкој, дигиталној, информатичкој, финансијској, здравственој,	стил у вербалном и невербалном изражавању. – СРП.ОО.Н.3.4. Негују позитивне интеракције и сарадњу у тимском раду уз истрајност и проактивност у остваривању циљева; спремни су да учествују у активностима заједнице и друштва. – СРП.ОО.Н.3.6. Уочавају и прате развој и утицај уметности, науке и технологије на писменост и језик; брину о очувању културноисторијских споменика, о безбедности и одрживости животне средине. – СРП.ОО.Н.3.7. Користе читалачку писменост да би објективно и критички разматрали садржај и форму текста, његову структуру, жанр, начин и стил писања;
--	---	--	--

	начине (усмено, писмено, визуелно, дигитално). – СРП.ОО.О.3.3. Пишу примењујући различите форме казивања и различите функционалне стилове. – СРП.ОО.О.3.4. Усклађују културолошким различитостима. – СРП.ОО.С.3.2. Користе изграђене вештине сарадње и културу комуникације, културу сопственог вербалног и невербалног изражавања, као и вештине слушања и поштовања туђег мишљења у различитим аспектима, медијима и комуникацијским ситуацијама. – СРП.ОО.С.3.3. Негују културу свог народа и поштују и уважавају различитости других култура.	медијској, научној, математичкој...). – СРП.ОО.С.3.5. Проширују интересовање за читање – од различитих неуметничких текстова до књижевности за младе, националне и светске белетристике; умеју да препоруче књигу и да вреднују препоруке других. – СРП.ОО.С.3.7. Користе знања из језика и књижевности за креирање и/или вредновање различитих културних садржаја; спремни су да учествују у самосталним и тимским пројектима; способни су да развију идеју и да је представе препознајући и остварујући личну, друштвену и комерцијалну вредност.	разликују чињенице од интерпретације, као и ауторове евентуалне пристрасности и предрасуде. – СРП.ОО.Н.3.8. Читајући и пишући, проширују своје видике и развијају свој мисаони и емоционални свет, уз спремност да преузму одговорност за изборе и одлуке који утичу на лични живот и живот заједнице. – СРП.ОО.Н.3.9. Негују хумани и критички однос према културним различитостима и начину на који се књижевношћу и другим уметностима може доживети и обликовати свет. – СРП.ОО.Н.3.10. Вреднују језик
--	--	--	--

	– СРП.ОО.С.3.4. Користе читалачку писменост (размишљају о тексту и вреднују његов садржај; пореде чињенице и ставове изнете у тексту с властитим представама, траже доказе у тексту и супротстављају их доказима из других извора информација, користећи општа и специфична знања, али и способност апстрактног размишљања) у различитим сферама, (уметничкој, дигиталној, информатичкој, финансијској, здравственој, медијској, научној, математичкој...). – СРП.ОО.С.3.5. Проширују интересовање за читање – од различитих неуметничких	– СРП.ОО.С.3.8. Састављају говорене или писане текстове на основу наученог, основне и секундарне литературе; умеју да цитирају и/или парафразирају туђе текстове. – СРП.ОО.С.3.9. Уважавају културну разноликост Србије, цене културну баштину свог завичаја; имају развијене културне потребе, знају како да их искажу и задовоље	као медиј националне културе, националну културну баштину и културну разноликост Европе и света
--	---	--	--

	текстова до књижевности за младе, националне и светске белетристике; умеју да препоруче књигу и да вреднују препоруке других. – СРП.ОО.С.3.7. Користе знања из људских искустава. – СРП.ОО.Н.3.2. Имају интерактиван однос према медијима; препознају различите врсте медијских манипулација и њихов утицај на обликовање стварности. – СРП.ОО.Н.3.3. Развијају лични стил у вербалном и невербалном изражавању. – СРП.ОО.Н.3.4. Негују позитивне интеракције и сарадњу у тимском раду уз истрајност и проактивност у остваривању циљева; спремни су да		
--	--	--	--

	учествују у активностима заједнице и друштва. – СРП.ОО.Н.3.6. Уочавају и прате развој и утицај уметности, науке и технологије на писменост и језик; брину о очувању културноисторијских споменика, о безбедности и одрживости животне средине. – СРП.ОО.Н.3.7. Користе читалачку писменост да би објективно и критички разматрали садржај и форму текста, његову структуру, жанр, начин и стил писања; разликују чињенице од интерпретације, као и ауторове евентуалне пристрасности и предрасуде. – СРП.ОО.Н.3.8. Читајући и пишући, проширују своје видике		
--	--	--	--

	и развијају свој мисаони и емоционални свет, уз спремност да преузму одговорност за одговарајући језички израз са контекстом (укључујући и конструктивну комуникацију у сарадњи са другима, у групи, на друштвеним мрежама и интернету). – СРП.ОО.О.3.5. Изражавају аргументовано своје мишљење у складу са контекстом, уважавајући туђе ставове. – СРП.ОО.О.3.6. Препознају говор мржње и дискриминаторне ставове у свакодневним ситуацијама и у медијима као негативну појаву; поштују личне и културолошке различитости. – СРП.ОО.О.3.7. Користе		
--	---	--	--

	читалачку писменост (проналазе информације, разумеју опште значење текста, интерпретирају значење текста) као средство за учење других предмета. – СРП.ОО.О.3.8. Примењују различите стратегије читања и прилагођавају их природи текста и сврси читања (информисање, учење, естетски доживљај, забава); читају, разумеју и интерпретирају нелинеарне текстове. – СРП.ОО.О.3.9. Имају развијене читалачке навике и схватају значај читања за развој сопствене опште културе и знања. – СРП.ОО.О.3.10. Разумеју значај књижевности и културе у свом животу; развијају креативност и		
--	--	--	--

	сопствене стваралачке способности на свим пољима вреднују књижевност као суштински део националне, европске и светске културе и као средство за промоцију различитих култура – СРП.ОО.О.3.11. Користе знања из језика и књижевности за учествовање у различитим културним садржајима (приредбе, представе, књижевне вечери, изложбе, перформансе...), реализују унапред осмишљене идеје, учествују у пројектима који се тичу школе и локалне заједнице. – СРП.ОО.О.3.12. Састављају једноставнији говорени или писани текст према задатом критеријуму,		
--	---	--	--

	одговорно се односећи према питањима везаним за интелектуалну својину. – СРП.ОО.О.3.13. Увиђају значај језика у неговању културног и националног идентитета; поштују језике националних мањина у Србији и познају елементе њихове културне баштине и историјског наслеђа.		
ДОПУНСКА НАСТАВА			
Наставни предмет: Српски језик и књижевност			
Разред: седми		Годишњи фонд часова: 36	Недељни фонд часова: 1
Циљ учења: пружање систематске стручне подршке ученицима који имају потешкоће у савладавању текућег градива како би премостили празнине у знању, развили базичну језичку и читалачку писменост и успешно остварили исходе прописане Програмом наставе и учења; боље разумевање појмова, усвајање основних знања, препознавање, разумевање наставникових инструкција, повезивање градива, примена наученог.			
Тема /садржај	Књижевност: Књижевна дела школске и домаће лектире;		

	Књижевни родови и врсте, тема, мотиви, ликови, стилске фигуре, облици к азивања; Основна знања о познавању књижевнотеоријских појмова. Језик (граматика, правопис, ортографија) Грамматика: Грађење и основна значења глаголских облика; Непроменљиве врсте речи; Главни и зависни реченични чланови; Напоредни односи међу реченичним члановима; Појам комуникативне и предикатске реченице; Независне предикатске реченице – напоредни односи међу независним реченицама; Зависне предикатске реченице; Реченични чланови исказани речју, предлошко-падежном конструкцијом, синтагмом и реченицом; Конгруенција – основни појмови.
--	---

	Правопис: Правописна решења у вези са обрађеним глаголским облицима. Интерпункција у вези са зависним реченицама Писање скраћеница, правописних знакова. Језичка култура (усмено и писмено изражавање) Усмени и писмени састави према унапред задатим смерницама.
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: монолошко-дијалoшкa, текстуална, демонстрaтивнa, илустрaтивнa, кооперaтивнa, методe игре (интерaктивнe), практичaн рaд, истрaживaчкa, проблемсa Техникe: корaк по корaк, мaпe умa, вођeнo читaњe сa рeчникoм у рyци, улазaк у улогy, т-тaбелe, лoв нa грeшкe, инсерт тeхникa, oлујa идeлa, шeст шeширa, днeвник читaњa, истрaживaчки зaдaци. Облици рaдa: фронтaлни, групни, индивидуaлни, индивидуaлизoвaни, рaд у пaру.
Активност наставника	Плaнирa, припрeмa, води рaзгoвoр, oргaнизујe, прaти и врeднујe, зaдaјe зaдaткe, подстичe ученикe нa читaњe и aнaлизy тeкстa, пoмaжe, мoтивирa, нaвoди нa рaзмислђaњe, прилaгoђaвa мeтoдe и oбликe рaдa спoсoбнoстимa ученикa, oбјaшњaвa грaмaтичкa прaвилa, пoхвaљујe нaпрeдaк ученикa, прoвeрaвa oствaрeнoст исхoдa, јaчa сaмoпoуздaњe ученикa
Активност ученика	Читaју тeкстoвe, oдгoвaрaју нa питaњa, рeшaвaју грaмaтичкe и прaвoписнe зaдaткe, учeствују у

	дискусији. идентификује проблем , ради корак по корак, објашњава *Напомена за ИОП-1,2,3. За ученике који раде по ИОП-у, допунска настава је прилагођена њиховим могућностима и потребама. Садржаји се поједностављују, а у раду се користе различита наставна средства и индивидуализовани задаци ради лакшег усвајања градива.
Начини праћења постигнућа	Посматрање, праћење ангажовања ученика, продукти ученикових активности, писмено/усмено испитивање, белешке, задовољство ученика на часу, домаћи задаци, вршњачко оцењивње, самооцењивање

ДОДАТНА НАСТАВА		
Наставни предмет: Српски језик и књижевност		
Разред: седми	Годишњи фонд часова: 36	Недељни фонд часова: 1
Циљ учења: проширивање, продубљивање и систематизација знања код ученика који показују изузетан таленат, мотивацију и посебно интересовање за предмет. Ова настава је усмерена на развој апстрактног мишљења, критичког односа према тексту, језичке креативности, као и на темељну припрему ученика за такмичења из српског језика и језичке културе, односно Књижевне олимпијаде.		
Тема:	Књижевност Анализа књижевних ликова, народна и ауторска књижевност, стилске фигуре у књижевном делу, облици казивања, књижевнотеоријски појмови Граматика Проширивање знања о непроменљивим врстама речи, глаголски облици и значења, сложенији примери главних и зависних реченичних чланова, конгруенција, разликовање зависних предикатских реченица које почињу истим везницима. Правопис Правописна решења у вези са обрађеним глаголским облицима., дугоузлазни и дугосилазни акценат. Језичка култура Креативно писање репортажа, коришћење техничког и сугестивног описа, тумачење различитих текстова, дневник читања и приказ књиге, израда презентација и литерарних радова.	
Начини и поступци	Методе: монолошко-дијалогска, текстуална, демонстративна, илустративна, кооперативна,	

остваривања садржаја/теме	интерактивна, практичан рад. Технике: истраживање, мапа ума, шест шешира, проблемске, истраживачке, компаративне, инсерт техника. Облици рада: фронтални, групни, индивидуални, индивидуализовани, у пару
Активност наставника	Провоцира мишљење и поставља проблем, контекстуализује проблем кроз типске задатке са такмичења, упућује ученике на изворе знања, прати мисаони процес, усмерава, подстиче ученике на самосталан рад, истраживање и креативно изражавање; организује анализу књижевних текстова, задаје истраживачке и стваралачке задатке и усмерава ученике на критичко мишљење и аргументовано изражавање.
Активност ученика	Аргументује, износи хипотезе, претпоставља, анализира, тумачи, уочава, разврстава, повезује, учествује у дискусијама драматизацијама и истраживачким активностима, као и у вршњачком оцењивању., пише саставе и приказе књига, самостално користи литературу и речнике, решава сложеније језичке задатке, учествују у дебатама, Напомена за ИОП-3. За ученике који показују посебне способности и таленат, додатна настава омогућава рад по ИОП-3 програму. За њих се припремају обогаћени садржаји, менторски рад и напредни задаци који проширују знања изван редовног школског програма.
Начини праћења постигнућа	Посматрање, праћење ангажовања ученика, продукти ученикових активности, писмено/усмено испитивање, белешке, домаћи задаци, вршњачко оцењивње, самооцењивање, тестирање, евалуација, портфолио, вредновање писмених радова и презентација, учешће у дискусији,

	анализа ученичког напретка
--	----------------------------

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

Разред: Седми	Годишњи фонд часова: 72
Наставни предмет: Енглески језик	Недељни фонд часова: 2
Службени гласник бр: Закон о основном образовању и васпитању („Службени гласник РС”, бр. 55/2013, 101/2017, 27/2018 – др. закон и 10/2019); Закон о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС”, бр. 88/2017, 27/2018 – др. закон, 10/2019, 6/2020, 129/2021, 92/2023 и 19/2025); Правилник о измени Правилника о плану наставе и учења за седми и осми разред основног образовања и васпитања; Правилник о стандардима образовних постигнућа за крај првог циклуса основног образовања и за крај основног образовања („Службени гласник РС”, број 104/2024);	
Циљ учења предмета – Циљ наставе и учења страног језика јесте да ученик усвајањем функционалних вештина и знања о језичком систему и култури развије комуникативну компетенцију и општу, функционалну и дигиталну писменост и оспособи се за усмену, писану и мултимодалну комуникацију; изгради свест о поштовању културних и индивидуалних различитости, формира критичко мишљење и вредносне ставове, унапређује креативност и стратегије учења и рада у контексту целоживотног учења.	
Опште предметне компетенције - Општа предметна компетенција или вишејезична комуникативна компетенција обухвата поседовање свести о језицима као комуникационим средствима, стицање основне језичке писмености и њено континуирано развијање, као и схватање повезаности између језика и култура. Она омогућава ученицима да се користе језичким средствима у циљу обављања усмене и писане комуникације на језицима које уче, у приватном, јавном и образовном контексту. Поседовање вишејезичне комуникативне компетенције ученицима омогућава проналажење, прикупљање, обрађивање, критичку обраду и коришћење извора и садржаја информација примерених узрасту, потребама и интересовањима. Знања, умења и ставови који чине вишејезичну комуникативну компетенцију чине основ за развој критичког мишљења и расуђивања, креативности и естетичког осећаја. Она омогућава ученицима постепено укључивање у разноврсне активности интеркултурног карактера, уз поштовање индивидуалних, групних и колективних идентитета и различитости и развијање емпатије и друштвено одговорног деловања. Учењем страних језика, користећи различите технике, ученици унапређују стратегије учења, развијају функционалну и дигиталну писменост и оспособљавају се за целоживотно учење и употребу страних језика у разноврсним комуникативним контекстима.	

Међупредметне компетенције –

Компетенција за учење – Развијање способности ученика да самостално организује, прати и процењује свој процес учења.

Одговорно учешће у демократском друштву – Разумевање права и обавеза, поштовање људских права, толеранција и активно грађанско деловање.

Комуникација – Способност јасног усменог и писаног изражавања, активног слушања и конструктивног дијалога.

Сарадња – Тимски рад, уважавање мишљења других, преговарање и заједничко доношење одлука ради постизања циљева.

Одговоран однос према окоolini – Развијање еколошке свести и понашања усмереног ка очувању природе.

Естетичка компетенција – Препознавање, доживљавање и вредновање уметности, културе и лепог у свакодневном животу.

Рад са подацима и информацијама – Проналажење, критичка анализа, селекција и коришћење информационо-комуникационих технологија(ИКТ) за рад и учење.

Одговоран однос према здрављу – Усвајање здравих животних стилова, очување физичког и менталног здравља.

Дигитална компетенција – Сигурно, критичко и креативно коришћење информационо-комуникационих технологија(ИКТ за рад, комуникацију и учење.

Активности наставника - Савремена настава страног језика почива на два постулата: језик је средство комуникације, а језичка знања се развијају учешћем у језичким активностима (в. одељак Језичке активности). Самим тим, наставне активности морају бити осмишљене на начин који од ученика захтева употребу страног језика, у складу с њиховим степеном компетенције, когнитивним и афективним потребама. Језичка знања се развијају активним учешћем у комуникативном чину, због чега наставне активности увек полазе од специфичне комуникативне функције, односно теме (наведене у десној колони горње табеле – Теме и кључни појмови садржаја). Окосницу часа чини одабрана комуникативна функција која се обрађује и увежбава комбинацијом различитих наставних активности, а чија реализација води остваривању предвиђених исхода. На принципима комуникативног приступа почива и „настава језика заснована на задацима” (енгл. *task-based language teaching*), дидактички модел према коме ученици решавају задатке чија успешна реализација захтева употребу страног

језика. Циљеви задатака су увек јасно формулисани и с конкретним исходом који је резултат активног учешћа ученика у наставној активности; задаци симулирају реалне ситуације у којима ће ученици користити језик; примарни циљ је комуникација (а не усвајање граматичких садржаја). Препорука је да се у спровођењу задатака прати тројака структура:

1. уводни део часа током којег се спроводи краћа активност загревања, а чији је примарни циљ активација претходних знања и усмеравање пажње ученика на тему и циљ часа;
2. централни део часа током којег ученици раде на задацима, индивидуално, у пару, групи или тиму (три до четири особе); у овој фази се дају смернице за израду задатка, потом се организује и модерира рад ученика на задатку, да би се на крају представили резултати рада;
3. завршни део часа током којег се усмерава пажња ученика на кључне аспекте задатака; у овој фази је важно указати на језичке садржаје који су коришћени током часа, увести активност за њихово додатно утврђивање и, свеукупно, подстаћи промишљање о језику анализом његових карактеристика, истицањем сличности и разлика у језичким структурама и комуникативним праксама језика којима се ученици служе. Наставник проверава оствареност исхода помоћу планираних алата, а ученик вреднује сопствено напредовање.

С обзиром на то да се страни језик најчешће усваја у учионици, препоручује се осмишљавање активности које симулирају реалне ситуације и омогућавају ученицима практичну примену језика у контекстима блиским стварном животу. У наставку следе могуће наставне активности, тј. задаци.

Активности ученика-

1. Креирање материјала различитог садржаја у складу с тематским областима, односно комуникативним ситуацијама (израда писаних или видео-упутстава за нпр. припремање хране, упутстава за употребу апарата итд.).
2. Осмишљавање и креирање позивница, честитки, порука захвалности и/или подршке, кратких објава итд.
3. Израда постера, плаката, промотивних видео-материјала (анимација, видео-записа) са обавештењима о предстојећим догађајима у школи или локалној заједници.
4. Истраживачке пројектне активности и представљање резултата у усменом или писаном облику, кроз различите медијске форме као што су презентације, аудио и видео-записи, папирни и дигитални постери, плакати, стрипови, кратки (документарни) филмови или анимације, уз повремену и сврсисходну примену вештачке интелигенције на креативан и критички промишљен начин.
5. Писање краћих текстова (слогани, краће песничке форме као што су акrostих и калиграм, графити, римоване поруке, једноставни огласи, плакати итд.).
6. Писање извештаја или креирање кратких филмова (видео-записа) о актуелним догађајима (нпр. ученици истражују

актуелни догађај у школи/локалној заједници, пишу кратак, једноставан извештај или снимају видео-записе као новинари и репортери).

7. Писање „историјских“ извештаја (нпр. ученици пишу извештаје о прошлости из перспективе неке историјске личности).

8. Осмишљавање разговора у вези са свакодневним животом деце у прошлости и садашњости (нпр. ученици истражују свакодневни живот деце из неког периода у прошлости – начин забаве, свакодневне обавезе, породични односи и слично – затим симулирају разговор истичући сличности и разлике).

9. Израда класичних квизова на различите теме или квизова помоћу веб-алата.

10. Кинестетичке активности различитог типа (превођење песме/текста у покрет, осмишљавање кореографије уз рецитоване, певање итд.).

11. Размена мишљења и дискусија о одређеној теми уживо или помоћу сарадничких веб-алата (нпр. наставник пита ученике како се осећају када они или неко у одељењу добије добру или лошу оцену, шта раде када су срећни или тужни, како реагују када је неко у невољи или се лоше осећа).

12. Креирање кратких видео-записа помоћу веб-алата, у којима ученици износе своја мишљења о одређеној теми, а затим их упоређују са туђим и анализирају сличности и разлике.

13. Писање једноставних чланака, блогова, коментара на различите писане и дигиталне објаве; креирање влогова.

14. Симулиране ситуације из свакодневног живота у учионици или виртуелном простору, као што су куповина (нпр. ученици претражују веб-сајтове, праве спискове куповине у оквиру ограниченог буџета, читају их и образлажу своје изборе), посета лекару или зубару (описују симптоме, траже савете, добијају упутства), или одлазак у ресторан (наручују храну, реагују на понуђене опције, плаћају рачун) и сл.

***Напомена за ИОП-1,2,3.-** Мере индивидуализације остварују се путем:

1) разумног прилагођавања простора и услова у којима се одвија настава у школи (отклањање физичких баријера, осмишљавање додатних и посебних облика активности, израде посебног распореда активности итд.);

2) прилагођавања метода рада, наставних средстава и дидактичког материјала, начина давања инструкције и задавања задатака, праћења напредовања, начина усвајања садржаја, провере знања, организације ситуација учења, постављања правила понашања и комуникације и др.

3) измена садржаја учења и исхода образовања и васпитања.

Мере индивидуализације спроводе се током процеса образовања и васпитања, као саставни део образовно-васпитног рада наставника, о чему се води педагошка документација.

За ученике којима је потребна додатна подршка због тешкоћа у приступању, укључивању и учествовању у образовању и васпитању, планирају се и спроводе мере за отклањање физичких, комуникацијских и социјалних препрека (мере

индивидуализације), односно доноси индивидуални образовни план.

Индивидуални образовни план за ученике са тешкоћама у учењу, сметњама у развоју и инвалидитетом, односно за ученике у ризику од раног напуштања школовања

Индивидуални образовни план се припрема за ученике којима је због сметњи у развоју и инвалидитета, социјалне ускраћености и других разлога потребна додатна образовна подршка.

Индивидуални образовни план је посебан акт који има за циљ оптимални развој ученика и остваривање исхода образовања и васпитања, у складу са прописаним циљевима и принципима, односно задовољавања образовно-васпитних потреба ученика. За сваког ученика појединачно, према његовим специфичним потребама и могућностима, припрема се прилагођен начин образовања који обухвата индивидуални образовни план, програм и начин рада који садрже:

- 1) податке о ученику и податке о тиму за додатну подршку
- 2) педагошки профил ученика, у ком су описане његове јаке стране и потребе за подршком;
- 3) план мера индивидуализације, којим се предлажу одређени видови прилагођавања наставе (простора и услова, метода рада, материјала и учила) специфичним потребама ученика и
- 5) персонализовани програм наставе и учења, којим се предвиђени облици додатне подршке операционализују у низ конкретних задатака и корака, и спецификује распоред, трајање, реализатори и исходи сваке активности, податке о праћењу и вредновању ИОП-а и
- 6) сагласност родитеља.

ИОП се израђује према образовним потребама детета, ученика, односно одраслог, и може да буде прилагођени програм наставе и учења (ИОП 1) и измењени програм наставе и учења за један, више или све предмете (ИОП 2).

Индивидуални образовни план доноси педагошки колегијум на предлог стручног тима за инклузивно образовање. Тим за инклузивно образовање чине одељенски старешина, предметни наставник, стручни сарадник школе, родитељ/старатељ, а по потреби педагошки асистент и стручњак ван школе, на предлог родитеља/старатеља. Родитељ/старатељ даје сагласност за спровођење индивидуалног образовног плана. Наставник, при планирању рада у одељењу, усклађује свој план са индивидуалним образовним планом ученика.

Индивидуални образовни план за ученике са изузетним способностима

За ученике са изузетним способностима, школа обезбеђује израду, доношење и остваривање индивидуалног образовног плана којим се врши проширивање и продубљивање садржаја учења (ИОП 3). Индивидуални образовни план је посебан акт који у овом случају има за циљ оптимални развој и задовољавање образовно-васпитних потреба ученика који постижу резултате који превазилазе очекивани ниво образовних постигнућа.

Индивидуални образовни план за ученике са изузетним способностима укључује:

- 1) податке о ученику и податке о тиму за додатну подршку
- 2) педагошки профил ученика, у којем су описане његове јаке стране и потребе за подршком;
- 3) план мера индивидуализације, којим се предлажу одређени видови прилагођавања наставе (простора и услова, метода рада, материјала и учила) специфичним потребама ученика и
- 4) персонализовани програм наставе и учења, којим се предвиђени облици додатне подршке операционализују у низ конкретних задатака и корака, и спецификује распоред, трајање, реализатори и исходи сваке активности,
- 5) податке о праћењу и вредновању ИОП-а и
- 6) сагласност родитеља.

Индивидуални образовни план доноси педагошки колегијум на предлог тима за инклузивно образовање, односно тима за пружање додатне подршке ученику. Тим за пружање додатне подршке чине: наставник предметне наставе, стручни сарадник школе, родитељ/старатељ, а по потреби и стручњак ван школе, на предлог родитеља/старатеља. Родитељ/старатељ даје сагласност за спровођење индивидуалног образовног плана. Наставник при планирању свог рада у одељењу усклађује свој план са индивидуалним образовним планом ученика, укључујући мере и активности предвиђене индивидуалним образовним планом. Он се остварује доминантно у оквиру заједничких активности у одељењу а у складу са потребама ученика.

Начини и поступци остваривања садржаја	Методе рада: 1. <u>Вербално-текстуалне методе</u> Заснивају се на живом говору или писаној речи: • Метода монолога (усмено излагање): Наставник прича, објашњава или описује садржај, док ученици слушају и бележе. • Метода дијалога (разговор): Интерактивни разговор кроз питања и одговоре између наставника и ученика. • Метода дискусије: Размена мишљења и дебата о некој теми са супротстављеним ставовима.
---	---

- **Текстуална метода:** Рад на тексту кроз читање, анализу уџбеника, чланака или писање белешки.

2. Илустративно-демонстративне методе

Ослањају се на чулна опажања и визуелна средства:

- **Метода демонстрације:** Показивање реалних објеката, модела, процеса или кретања које ученици посматрају.

3.Савремене и иновативне наставне методе

Развијају критичко мишљење, сарадњу, комуникацију и креативност код ученика за 21. век:

Пројектна настава: Ученици дугорочно истражују комплексну тему и стварају завршни производ.

Проблемска настава: Учење кроз решавање конкретног, реалног и изазовног проблема.

Кооперативно учење: Рад у малим групама где успех појединца зависи од успеха целог тима.

Истраживачка метода: Самостално прикупљање података и доношење закључака на основу упита.

Технике рада: Олуја идеја (Brainstorming / Мозгалица), ИНСЕРТ техника (INSERT метод), Једноминутни есеј (Minute paper), Коцкарење, Игра улога (Role-play), Мисли – Размени у пару (Think-Pair-Share), Учење по станицама.

Слушање и реаговање на налоге наставника на страном језику или са аудио-записа (слушај, пиши, повежи, одреди, пронађи, али и активности у вези с радом у учионици: нацртај, исеци, обој, отвори/затвори свеску итд.).

Разумевање говора: према упутствима наставника или са аудио-записа, повезивање појмова, повезивање делова слике, допуњавање информација недостајућим речима или изразима, селектовање тачних и

	нетачних тврдњи, утврђивање хронолошког редоследа догађаја, повезивање звучног записа са одговарајућим илустрацијама или текстовима, предлагање одговарајућег наслова за садржај који чују, као и препознавање и издвајање кључних идеја. Усмено изражавање: размена информација, тражење појашњења и провера разумевања, парафразирање, комбиновање циљног и полазног језика у комуникацији (мешање кодова), као и коришћење невербалних средстава попут мимике и гестикулације; преношење и објашњавање садржаја између саговорника (медијација). Разумевање прочитаног текста: уочавање дистинктивних обележја која указују на граматичке специфичности (род, број, лице, глаголско време итд.); препознавање везе између група слова и гласова; проналажење кључних речи у реченици (реч–фраза–реченица); одговарање на једноставна питања у вези с текстом (тачно/нетачно, вишеструки избор, питања отвореног типа, сажимање помоћу и без кључних речи и сл.); уочавање обележја различитих писаних докумената (новински чланак, чланак са интернета, књижевни текст и сл.); проналажење једноставне информације у писаним документима различитог типа (сликовни речник, садржај књиге, брошура итд.); извршавање прочитаних упутстава и налога. Писано изражавање: писање по моделу и са смерницама, замена речи цртежом или сликом; проналажење недостајуће речи (употпуњавање низа, проналажење „уљеза“, осмосмерке, укрштене речи и слично); повезивање краћег текста и реченица са сликама/илустрацијама; одговори на отворена питања. Технике које подстичу критичко мишљење: „олуја идеја“ (brainstorming), мапа ума, „визуелно размишљање“, „скицирај да би разумео“; кооперативне технике рада (нпр. размисли–размени у пару–подели са осталима, експертске групе, ротационе станице). Технике аналитичког размишљања: класификовање и упоређивање; попуњавање табела (по количини, облику, боји, годишњим добима, допадању/недопадању, умет/не умет да урадим итд.), израда графикана. Кинестетичке и мануелне технике: транспоновање текста у други медиј, на пример, исказа у гест и геста у исказ, текста у песму, игру, драмски израз, ликовни израз; техника потпуног физичког одговора; игре примерене узрасту. Различите форме рада: индивидуални рад, рад у паровима, рад у мањим групама и тимовима; подела улога у пројектним задацима итд. Међупредметно повезивање: изучавање страног језика тесно је повезано са свим наставним областима; коришћење постојећих знања из различитих предмета у вези са одређеном темом подстиче ученике на студиозни и истраживачки рад, пружа већу динамичност и подстиче интердисциплинарни приступ одређеној проблематици. Технике исправљања језичког изражавања: у усменом изражавању ученика – отварање могућности за
--	---

самокорекцију, постављање питања и потпитања, понављање реченог на исправан начин, похваљивање труда да се учествује у комуникацији итд; у писаном изражавању ученика – појашњење различитих врста грешака и усмеравање ученика на самокорекцију, израда истог текста у различитим верзијама, давање коментара са смерницама за унапређивање итд.

Облици рада: фронтални, групни, рад у пару и индивидуални.

Диференцирана настава: То је приступ предавању у коме наставник свесно и планирано прилагођава наставни процес различитим потребама, способностима, стиливима учења и интересовањима ученика у једном одељењу. Циљ је да сваки ученик (и онај који заостаје и онај који је просечан и онај који је даровит) добије одговарајући ниво подршке и изазова како би максимално напредовао.

Могу се диференцирати:

- Садржај (Шта ученици уче) – Пружање различитих извора информација на основу нивоа предзнања (нпр. напреднији ученици преводе текст, раде вежбања, пишу кратке саставе, док слабији ученици преписују делове текста и читају поједностављену верзију са кључним појмовима).
- Процес (Како ученици уче) – Прилагођавање активности и метода рада стиливима учења (нпр. визуелни типови уче уз видео снимке, аудитивни кроз дискусију, а кинететички кроз игру улога).
- Продукт (Како ученици показују знање) – Давање ученицима избор на који начин ће показати да су савладали градиво (нпр. кроз писани есеј, усмену презентацију, цртеж или квиз питања).
- Окружење за учење (Где и са ким уче) – Организација учионице и рада (нпр. у групи ученика са различитим нивоом знања, или у пару са вршњаком вишег нивоа знања или индивидуално у мирном кутку учионице).

Предности диференциране наставе су:

- Већа мотивација – Ученици су ангажованији јер раде задатке који им одговарају
- Смањење фрустрација – Слабији ученици се не осећају изгубљено а напреднима није досадно
- Инклузивност – Природно интегрише ученике са тешкоћама у учењу као и даровите ученике у редован наставни процес.

Начини праћења и вредновања постигнућа	Праћење напредовања и оцењивање постигнућа ученика остварује се у складу с Правилником о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању. Развој предметних и међупредметних компетенција прати се и вреднује континуирано, од почетка до краја образовног циклуса. Сврха континуиране евалуације је да омогући ученицима да лакше уоче у којим областима успешно напредују, а где је пак потребно уложити више труда. Бројчана оцена је само квантитативно (и недовољно информативно) мерило ученикових компетенција, те је важно да буде пропраћена коментарима и смерницама који ће указати на даља места развоја. У том смислу, кључна је улога формативне евалуације која садржи корисне повратне информације, како за ученика тако и за наставника, и то: а) информативну (о јаче/слабије развијеним компетенцијама); б) евалуативну (према унапред утврђеном објективном критеријуму); в) инструктивну (предлози за даље унапређивање компетенција) и г) мотивациону (охрабривање и подстицање). Квалитетна формативна евалуација помаже ученицима да развију своје стратегије учења и подстиче их да самостално планирају, прате и процењују сопствени напредак. Како би успешно усвајали језичка знања на циљном језику, потребно је ученике подржати да страни језик користе у свим наставним активностима, без бојазни да ће направити грешку. У процесу овладавања језичким знањима очекивано је да ученици праве грешке, јер њихов језички систем још није стабилизovan. Управо те грешке често представљају показатељ нове развојне фазе у језичкој продукцији будући да ученици испробавају нове обрасце и структуре које су им до тада можда биле познате само на рецептивном нивоу. Њих треба прихватати као део развојног процеса и деликатно их кориговати, односно проценити у којим ситуацијама наставник може пажљиво да исправи ученика када погреши. С друге стране, треба избегавати свако исправљање грешака које може да утиче на прекид комуникацијског тока и опадање мотивације и самопоуздања; такве грешке је потребно прибележити како би се ученику пружила одговарајућа, позитивно интонирана и правовремена повратна информација. Истовремено, ученицима треба пружити прилику за самокорекцију кроз пажљиво усмеравање или постављање питања која ће их подстаћи да самостално препознају и исправе грешку. Развој компетенција наставници прате заједно са својим ученицима те је неопходно да ученици познају критеријум за процену квалитета комуникативног задатка којим се баве, како би на одговарајући начин

	могли да усмере своје активности. Неопходно је да ученици разумеју да различити задаци захтевају примену различитих критеријума. Тако на пример, уколико је сврха задатка развој креативности (на пример, у почетним фазама креативног писања), потребно је фокус ставити на разраду теме, квалитет идеја и њихову кохеренцију, док је језичка тачност у другом плану. У другачије постављеним задацима пак језичка тачност (лексичка и граматичка) имаће већи значај (на пример, у неформалној или формалној преписци, у вођеним саставима и сл.). Стога је потребно анализирати критеријуме за вредновање задатака – заједно са ученицима – и прилагођавати их непосредним образовним потребама и циљевима. Приликом праћења и вредновања, узимају се у обзир разноврсне активности које одражавају степен развијености компетенције. Формативна евалуација обухвата континуирано праћење рада и ангажованости ученика у различитим облицима активности, од задатака и обавеза који се реализују на часу и код куће, до пројектних активности и других облика наставног рада, који сви заједно чине основу за праћење и вредновање развоја компетенција. У оквиру сумативног оцењивања, типични тест за проверу знања требало би да укључи задатке за проверу разумевања усменог и писаног текста (вишеструки одговори, тачно/нетачно, повезивање и сл.), функционалне и контекстуализоване употребе лексичких и граматичких садржаја (задаци као што су текстови с празнинама, вишеструки одговори, допуњавање и сл.), као и задатак писане продукције. Праћење напредовања и оцењивање постигнућа ученика у усменој продукцији врши се путем активности монолошког излагања, дијалога и разговора у групи са вршњацима. Укључивање свих ученика у процес вредновања доприноси развоју предметних компетенција и вештина за целоживотно учење. Ученици се подстичу да износе своје мишљење у виду конструктивних коментара, што истовремено развија њихову општу комуникативну компетенцију. Посебно значајни облици вредновања у настави страних језика су самооцењивање и вршњачка процена, који имају васпитно-образовну и мотивацијску улогу, јер омогућавају развој важних личних особина које су корисне не само у школском окружењу већ и у свакодневном животу. Ови облици процењивања подржавају развој ученика као целовитих личности обухватајући когнитивне, емоционалне, психосоцијалне и моралне аспекте. Треба, међутим, имати у виду да се активности самооцењивања и вршњачке процене поступно и контролисано уводе у процес наставе и учења, чиме се ученицима омогућава да постепено развију навику континуираног промишљања о сопственом и туђем учењу и напредовању. Током процеса самооцењивања ученик развија метакогнитивне вештине: самосталност, самоконтролу и самоиницијативу, тј. вештине самосталног
--	--

	планирања, праћења и управљања процесом учења. Ученици су активни и ангажовани критички процењивачи, свесни својих способности и изазова са којима се суочавају. Знају које методе учења им највише одговарају, као и у којим условима и контекстима остварују најбоље резултате. Ово су организациони модели у настави и учењу страних језика, који могу побољшати процес самооцењивања, развијати свест о учењу и охрабрити ученике да преузму активнију улогу у свом напредовању: 1. Коришћење скала за самооцењивање: Наставници могу понудити скале на основу којих ученици процењују своја знања и вештине (на пример: нумеричке скале од 1 до 5 или ненумеричке скале, као што су: „у потпуности сам савладао/ла – већином сам савладао/ла – углавном сам савладао/ла – делимично сам савладао/ла – нисам уопште савладао/ла“) за одређене језичке компетенције. Ово може обухватити конкретне задатке, попут: „Колико добро разумем текст?“ или „Колико се самоуверено осећам када говорим о одређеним темама?“ и сл. 2. Дневник учења: Ученици могу да креирају свој дневник учења где ће чувати своје писане саставе и друге домаће задатке, као и водити евиденцију о процесу учења и напретку. Редовним прегледом овог материјала имаће прилику да прате свој развој, анализирају сопствене успехе и области које захтевају побољшање и/или већу пажњу. Дневник учења не само да пружа јасан увид у индивидуални напредак ученика већ их подстиче и на саморефлексију, постављање нових циљева и активно учешће у процесу учења. 3. Самоанализа након активности: Након завршених активности, као што су усмене или писане вежбе и задаци, ученици могу попуњавати кратке упитнике за самоевалуацију у којима ће промишљати о свом учењу. На пример, могу одговорити на питања попут: шта им је било најлакше, шта је најизазовније, шта би могли или су могли да ураде боље, шта захтева додатну пажњу и труд итд. Овај процес развија свест о сопственом напредовању и учењу, подстиче критичко мишљење, помаже ученицима да идентификују области које је потребно унапредити и омогућава им да развијају сопствене стратегије учења.
--	--

4. **Упитници о учењу:** Наставник може поделити упитнике који помажу ученицима да размисле о својим навикама и стратегијама учења. Ови упитници могу укључивати питања као што су: „Које поступке примењујем да бих запамтио нове речи? / Како учим нове речи?“ или „Како могу боље планирати своје време за учење?“ и сл.

Видео или аудио-записи: Ученици могу снимати себе док говоре на страном језику, а затим преслушавати те снимке како би оценили свој изговор, тачност говора и поштовање граматичких правила током говора. Овај процес им омогућава да објективно сагледају свој напредак, уоче своје јаче стране и идентификују аспекте на којима треба додатно да раде. Самоанализа путем оваквих снимака подстиче ученика на усмерену вежбу и циљно побољшање специфичних језичких активности.

5. **Циљеви за сваку наставну тему:** На почетку сваке наставне теме ученици могу поставити личне циљеве, нпр. З–Ж–Н табела (Знам–Желим да знам– Научио/ла сам): ученици у првој колони запишу шта већ знају о одређеној теми, у другој шта би желели да науче, а у трећој шта су заиста научили. Приликом анализе садржаја треће колоне, ученици разматрају да ли су и у којој мери успели да постигну своје циљеве учења. Ако нису успели да науче све што су планирали, наводе разлоге за то. Овим приступом подстиче се самосталност ученика и преузимање одговорности за сопствени процес учења, а наставнику омогућава боље планирање будућих наставних активности.

Још један од сегмената вредновања постигнућа и учења јесте **вршњачка процена**, тј. процењивање у оквиру групе, које не служи као основ за давање бројчане оцене. Овај приступ подстиче критичко мишљење и развија осећај одговорности према објективној процени рада вршњака. Кроз процес вршњачке процене ученици се упознају с критеријумима процене, уче како да формулишу конструктивну повратну информацију, помажу вршњацима у саморегулацији процеса учења итд. Важно је да ученици од првог тренутка разумеју да сваки коментар мора бити образложен и аргументован, а не увредљив или усмерен на личност. Фокусирајући се на учинак, они уче како да подстакну вршњаке да побољшају своја знања и вештине.

Вршњачка процена најчешће се користи за вредновање пројектних задатака, а критеријуми за процену дефинишу се договором између наставника и ученика. У том процесу, наставник активно укључује ученике у одлучивање о томе који аспекти рада ће се процењивати (нпр. поштовање налога, релевантност

	информација, разумљивост изложених података, занимљивост презентације и сл.). Вршњачка процена у настави страних језика: 1. Процењивање писаних радова: Ученици могу размењивати писане радове и давати једни другима повратне информације на основу унапред утврђених критеријума. Важно је да наставник обезбеди јасне смернице и примере како би повратне информације биле корисне, подржавајуће и усмерене ка унапређивању знања. На тај се начин подстиче сарадња и омогућава ученицима да уче једни од других. Посебно се препоручују у завршним разредима основне школе. Процењивање усмених вежби: Након дијалога или говорних активности, ученици могу међусобно процењивати свој учинак, фокусирајући се на аспекте као што су јасноћа изговора, тачност говора, употреба нових речи или граматичких структура. Вршњачка процена може бити конципирана као сугестија за побољшање, уз нагласак на похвале за успешно примењена језичка знања и конструктивне предлоге који ће помоћи у даљем развоју. Осим тога што подстиче ученике да усмере пажњу на језичке аспекте у продукцији других ученика, овај начин процењивања подстиче позитивну интеракцију и развија критичко мишљење код ученика. 3. Групне дискусије и презентације: Након групних активности, свака група може дати повратне информације другим групама. Ова пракса помаже ученицима да развију способност објективнијег сагледавања квалитета рада, подстиче их да посматрају рад из различитих углова и мотивише да примењују различите приступе у решавању задатака. Такође, дата активност побољшава вештине комуникације и вештине презентовања (јавни наступ), подстиче ученике да јасно и аргументовано изнесу своје примедбе, сугестије и похвале. 4. Водич (упутство) за вршњачко процењивање: Наставници, у договору са ученицима, могу креирати кратке водиче (или упутства) са питањима која ученици користе приликом вршњачког процењивања. Ови водичи треба да буду једноставни и јасни, а могу укључивати питања као што су: „Да ли је твој друг / твоја другарица јасно и разумљиво говорио/говорила?“; „Да ли је користио/користила нове речи које смо учили?“ или „Који део његовог/њеног излагања може
--	---

	бити побољшан? На који начин?”. Оваква питања могу помоћи ученицима да се фокусирају на конкретне аспекте учења и да дају конструктивне повратне информације. 5. Игре и квизови: Вршњачко процењивање може бити интегрисано у такмичарске активности, као што су квизови и друге лудичке активности. Овакво процењивање подстиче развој критичког размишљања, помаже ученицима да побољшају вештине комуникације на страном језику и способности анализе и аргументације. 6. Ротација улога: Наставник може организовати да ученици наизменично преузимају различите улоге у процесу процене. На пример, једном недељно један пар ученика може имати улогу „модератора” вршњачког процењивања, што подразумева координирање дискусије, усмеравање пажње на важне аспекте и подстицање смислене и садржајне расправе која води ка оснаживању сарадње и активном учешћу свих ученика. Овај процес помаже ученицима да развију не само језичка знања већ и вештине као што су: преузимање одговорности за групу, комуникација, објективност. Међусобна подршка: Вршњачко процењивање не мора се односити само на процењивање учинка већ може укључивати и међусобну подршку током процеса учења. На пример, ученици у паровима или у малим групама размењују савете и помажу једни другима у усвајању наставних садржаја. На тај се начин подстиче сарадња, јача поверење и развија солидарност и способност ученика да размењују информације на конструктиван начин. Приликом оцењивања као процеса учења, одговорност за учење подељена је између наставника и ученика, али бројчану оцену изводи наставник на основу јасно утврђеног критеријума, у складу с карактеристикама задатка. Типични тест за проверу знања требало би да укључи задатке за проверу разумевања усменог и писаног текста (вишеструки одговори, тачно/нетачно, повезивање и сл.), функционалне и контекстуализоване употребе лексичких и граматичких садржаја (задаци као што су текстови с празнинама, вишеструки одговори, допуњавање и сл.), као и задатак писане продукције. Праћење напредовања и оцењивање
--	--

	постигнућа ученика у усменој продукцији врши се путем активности монолошког излагања, дијалога и разговора у групи са вршњацима.
Место извођења	Учионица, изабрани простор за амбијенталну наставу(библиотека, музеј)
Наставна средства	Уџбеник и дигитални уџбеник, радна свеска, речник, флеш картице, постери, интерактивна табла, пројектор, рачунар, апликације за учење језика
Специфичне предметне компетенције	Основни ниво: СПК1 Ученици углавном правилно изговарају све гласове и гласовне групе, чак и у тежим и неувежбаним комбинацијама гласова, уз поштовање акценатско- интонацијске природе, или уз евентуалне мање неправилности које не угрожавају комуникацију. Познају и примењују фреквентна правописна правила. Записују речи и изразе с релативном ортографском тачношћу, тако да не долази до неспоразума. СПК2 Ученици препознају, схватају и интерпретирају вербалне и невербалне садржаје порука на страном језику и процењују релевантност језичких елемената у комуникативном чину. Ради остваривања комуникативне намере примењују различите стратегије и средства, укључујући дигиталне алате. СПК3 Ученици учествују у разноврсним рецептивним комуникационим ситуацијама, разумеју тематски и узрасно адекватне писане и усмене исказе, као и текстове о блиским темама, појавама и догађајима. Средњи ниво: СПК1 Познају различите стратегије и средства комуникације и развијају функционалну и дигиталну писменост. Разумеју главне сличности и разлике фреквентних лексичких елемената и (морфосинтаксичких) конструкција матерњег и страних језика. Разумеју, прихватају и знају да објасне разлике које постоје између властите и културâ језика који уче и знају да прилагоде понашање основним конвенцијама.

	СПК2 Разумеју појмове, идеје и информације из усмених, писаних и мултимедијалних текстова школском и ваншколском контексту и тумаче њихова експлицитна и/или имплицитна значења. За потребе информисања, забаве, естетског доживљаја и решавања проблема користе страни језик, повезујући га са знањима и вештинама из матерњег и других језика које користе. СПК3 Реализују узрасно примерене видове писане и усмене продукције и интеракције (садржајна размена информација о личностима, догађајима, појавама, исказивање ставова, идеја и мишљења, допадања и недопадања) уз релативно спонтано успостављање ефикасног социјалног контакта. Прихватају и поштују разлике које постоје између властите културе и културе/културâ језика који/које уче и умеју да прилагоде вербално и невербално понашање основним конвенцијама. Напредни ниво: СПК1 Ученици поседују темељна знања о свакодневном животу, друштву и развоју стране културе, разумеју утицај природних и друштвених појава на процесе у властитој и култури страног језика, као и положај земаља и заједница циљног језика у свету и њихову везу са властитом културом и другим најближим културама. СПК2 Проналазе, селекују, прикупљају, обрађују, класификују и повезују језичке, културолошке и друге информације и критички приступају различитим врстама извора, укључујући традиционалне и савремене медије. Усвојене концепте и методе рада употребљавају у новим ситуацијама, укључујући дигитално окружење, у циљу решавања проблема и повезивања знања у приватном, јавном и образовном домену. СПК3 Негују став отворености и радозналости према култури језика који уче и поседују узрасно адекватне вештине за критичко истраживање и разумевање појава властите културе и културе (културâ) језика који (које) уче. На сврсисходан и делотворан начин приступају обради информација, развијају и унапређују функционалну и дигиталну писменост и комплексније стратегије учења и рада.
--	--

Наставна тема /област:	1. Starter Unit Hello
Садржај теме	Речи и изразе који се односе на тему: именовање чланова породице, школског прибора и изрази који се односе на језик учионице језичке структуре Possessive case (The girl's hair is brown), Adjectives- Adverbs (She is a terrible singer. She is singing terribly), the verb can (Can you run fast?), Personal Pronouns (I'm Kelly.) Possessive Adjectives (My father's brother lives in Spain.), Possessive Pronouns (Is the notebook yours?), Imperative (Read the text.) (Интер)културни садржаји: устаљена правила учтивости комуникације.
Исходинаставе и учења у оквиру теме	- разуме неколико исказа у низу који се односе на изражавање способности и умећа; - опише, способности и умећа; користећи неколико везаних исказа; - разуме једноставније текстове који се односе на поздрављање, представљање и тражење/давање информација личне природе; - поздрави и отпоздрави, представи себе и другог користећи једноставнија језичка средства; - размени једноставније информације личне природе; - у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима
Корелација	српски језик и књижевност, грађанско васпитање, ЧОС, физичко и здравствено васпитање, информатика и рачунарство
Наставна тема /област:	2. Module BATTLE OF THE TEENS
Садржај теме	Речи и изразе који се односе на тему: занимања, одећа, придеви који се односе на описивање осећања; језичке структуре Present Simple vs. Present Progressive (When my grandparents come to London, they usually

	stay at a hotel. But this week they're staying with us at our new house.), Stative verbs (I love pop music), too/enough (This shirt is too big for me.), comparison of adjectives and adverbs (Geography is more interesting than Maths.), Past Simple (We went to the cinema.), used to (When I was young I didn't use to live here. I used to live in Ireland.), countable and uncountable nouns (I've got some money in my wallet.), some/any/no/every and their compounds (I haven't got any nice belts. Is there a shop that sells belts anywhere near here?). текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).
Исходинаставе и учења у оквиру теме	- разуме једноставније текстове у којима се описују радње и ситуације у садашњости и прошлости; - разуме једноставније текстове у којима се описују способности и умећа; - размени појединачне информације и/или неколико информација у низу које се односе на радње у садашњости и прошлости; - разуме једноставније текстове који се односе на опис особа, биљака, животиња, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; - опише и упореди жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства
Корелација	српски језик и књижевност, физика, техника и технологија, географија, биологија, ликовна култура, култура, музичка култура
Наставна тема /област:	3. Module 2 TRAVELLING AROUND
Садржај теме	Речи и изрази који се односе на тему: путовања и смештај, временске прилике, изрази који се односе на припремање хране, локације на мапи, животиње; језичке структуре Relative pronouns who/ which/ that/ whose (Fred Aston is the student who/that did well in the test.), Relative adverb: where (The hostel where we stayed was really cheap.), Future be going to (I'm going to travel to Australia next summer.), Future will (I'll help you tidy your room.), Zero conditional (If you mix blue and yellow, you get green.), Conditional Sentences Type 1 (If you tell Bill your secret, everybody will find out.), Time Clauses (Present- Future) (I'll call you after I finish doing my

	homework.) all/both/neither/ none/ either (All my classmates went to Peter's party last night but none of them had a good time.); текстове идијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).
Исходинастав е и учења у оквиру теме	- разуме једноставније исказе који се односе на одлуке, обећања, планове, намере и предвиђања и реагује на њих; - размени једноставније исказе у вези са обећањима, одлукама, плановима, намерама и предвиђањима; - саопшти шта он/она или неко други планира, намерава, предвиђа; - разуме и формулише једноставније исказе који се односе на описивање чињеница и могућности у садашњости; - разуме једноставније текстове који се односе на оријентацију у простору; - пита и саопшти где се неко налази или где се нешто дешава;
Корелација	српски језик и књижевност, географија, физичко и здравствено васпитање
Наставната тема /област:	4. Module 3 GET ACTIVE
Садржај теме	Речи и изразе који се односе на тему: спортови и такмичења, кућни послови, слободне активности, спортска опрема, фразални глаголи; језичке структуре Present Perfect Simple (Henry has already bought a present for Anna but he hasn't given it to her yet.), Time expressions (Henry has already bought a present for Anna but he hasn't given it to her yet.), Present Perfect Simple vs. Past Simple (My best friend moved to a town by the coast last year but I haven't visited him yet.), Present Perfect Simple: for - since (We've been living in this house for six months. We've been living in this house since March.), Clauses of result (It was so hot yesterday that we went to the

	beach.); текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).
Исходинастав е и учења у оквиру теме	- разуме једноставније исказе који се односе на изражавање допадања и недопадања и реагује на њих; - изрази допадање и недопадање уз једноставније образложење; - разуме једноставније исказе којима се тражи мишљење и реагује на њих; - изражава мишљење, слагање/неслагање и даје кратко образложење - разуме једноставнија питања која се односе на оријентацију/ положај предмета, бића и места у простору и правац кретања и одговори на њих; - затражи и разуме обавештења о оријентацији/положају предмета, бића и места у простору и правцу кретања; - опише правац кретања и просторне односе једноставнијим, везаним исказима - разуме једноставније текстове у којима се описују искуства, догађаји и способности у прошлости; - размени појединачне информације и/или неколико информација у низу о искуствима, догађајима и способностима у прошлости; - опише у неколико краћих, везаних исказа искуства, догађај из прошлости; - опише неки историјски догађај, историјску личност и сл
Корелација	српски језик и књижевност, биологија, ликовна култура, физичко и здравствено васпитање

Наставната тема /област:	5. The first and the Second written test
Садржај теме	Примењује у писаној форми лексiku и језичке структуре које се односе на тему и наведене комуникативне функције, а које су се радиле у темама 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8 и 9; задатке слушања, читања и вођеног писања.
Исходинаставе и учења у оквиру теме	- опише и упореди жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства; - опише и упореди жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства; - размени појединачне информације и/или неколико информација у низу које се односе на радње у садашњости; - опише у неколико краћих, везаних исказа искуства, догађај из прошлости
Корелација	српски језик и књижевност
Наставната тема /област:	6. Module 4 THE UNEXPLAINED
Садржај теме	Речи и изразе који се односе на тему: речи које се односе на сујевеље, злочине, глаголи који се користе за наратив, грађење речи; језичке структуре <i>Past Simple - Past Progressive</i> (<i>She was watching TV when the phone rang.</i>), <i>Time clauses: when, while, as, as soon as</i> (<i>As soon as we saw the strange light, we ran away.</i>), <i>Question tags</i> (<i>You went to the video arcade last night, didn't you?</i>), <i>Prepositions of time/place/movement</i> (<i>We're leaving on 11th February.</i>); текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).

Исходинастав е и учења у оквиру теме	– разуме једноставније текстове у којима се описују искуства, догађаји и способности у прошлости; – размени појединачне информације и/или неколико информација у низу о искуствима, догађајима и способностима у прошлости; – опише у неколико краћих, везаних исказа искуства, догађај из прошлости; – опише неки историјски догађај, историјску личност и сл.; – разуме једноставније исказе који се односе на изражавање допадања и недопадања и реагује на њих; – изрази допадање и недопадање уз једноставније образложење; – разуме једноставније исказе којима се тражи мишљење и реагује на њих; – изражава мишљење, слагање/неслагање и даје кратко образложење.
Наставната тема /област:	7. Module 5 LET'S COMMUNICATE
Садржај теме	Речи и изрази који се односе на тему: изрази који се користе у телефонском разговору, речи које се односе на гестикулацију, речи које се односе на компјутере, изрази са 'way'; језичке структуре can/could/ may/ will/ would/ might (Would you do the washing-up?); must/ have to/ need (to) (I need to speak to Jane before she leaves.), full infinitive (I was happy to get an e-mail from Jim.), bare infinitive (Young children shouldn't watch TV all day.), -ing form (Can you buy a newspaper before coming home?); текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).
Исходинастав е и учења у оквиру теме	- разуме уобичајене изразе у вези са жељама, интересовањима, потребама, осећањима и реагује на њих; - изрази жеље, интересовања, потребе, осете и осећања једноставнијим језичким средствима; - разуме једноставније текстове у којима се описују способности и умећа; - размени појединачне информације и/или неколико информација у низу које се односе на радње у садашњости; - опише радње, способности и умећа користећи неколико везаних исказа;

	- разуме једноставније исказе који се односе на дозволе, забране, упозорења, правила понашања и обавезе и реагује на њих; - размени једноставније информације које се односе на дозволе, забране, упозорења, правила понашања и обавезе код куће, у школи и на јавном месту.
Корелација	српски језик и књижевност, историја, информатика и рачунарство, географија, ЧОС
Наставна тема /област:	8. Module 6 H20
Садржај теме	Речи и изразе који се односе на тему: речи које се односе на димензије, море, једрење, животну средину, бројеви преко 100; језичке структуре a/an (There's an armchair and a sofa in the living room.), the (The Earth looks beautiful from the moon.), so/ neither/ too/ either (I went waterskiing on my holiday. - So did I.), Passive Voice (Present Simple - Past Simple / Present Perfect Simple - Future 'will' - modal verbs) (Old wrecks are visited by thousands of divers every year.) текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).
Исходинаставе и учења у оквиру теме	- разуме једноставније исказе који се односе на количину, димензије и цене; - размени информације у вези са количином, димензијама и ценама - разуме једноставније текстове који се односе на опис особа, биљака, животиња, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; - опише и упореди жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства.

Корелација	српски језик и књижевност, физика, биологија, математика, хемија
Наставна тема / област:	9. Module 7 STAND BY ME
Садржај теме	Речи и изразе који се односе на тему: речи које се односе на озледе и прву помоћ, изрази са ‘time’; језичке структуре Subject - Object Questions (Who saw the accident), Negative Questions (Haven't I seen you before?), Reflexive Pronouns (He did it by himself.), Should (You should go to the doctor.), Reported Speech (Commands, Requests) (My mother told me to clean my room and not to watch TV); текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).
Исходинаставе и учења у оквиру теме	– разуме једноставније предлоге, савете и позиве на заједничке активности и одговори на њих уз одговарајуће образложење; – упуту предлоге, савете и позиве на заједничке активности користећи ситуационо прикладне комуникационе моделе; – затражи и пружи додатне информације у вези са предлозима, саветима и позивима на заједничке активности; – разуме уобичајене молбе и захтеве и реагује на њих; – упуту уобичајене молбе и захтеве; – разуме и следи једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота; - пружи једноставнија упутства у вези са уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота.
Корелација	српски језик и књижевност, ЧОС, географија, информатика и рачунарство

Образовни стандарди			
Наставна тема-област	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
1. Starter Unit Hello	– CJ1.OO.O.1.1. Исправно изговарају већину гласова и гласовних група, уз евентуалне утицаје других језика које користе, првенствено матерњег и повремена одступања – CJ1.OO.O.1.2. Познају правописна правила и примењују их у писаној продукцији. CJ1.OO.O.1.3. Познају и користе ограничен репертоар правила и образаца за грађење граматичких облика који укључују и најфреквентнија одступања од морфолошких правила и правила творбе речи. – CJ1.OO.O.1.4. Познају и користе ограничени репертоар основних и фреквентних правилно формираних синтаксичких структура у циљу кохерентне комуникације.	CJ1.OO.C.2.1. Примењују основне стилове и стратегије разумевања различитих усмених, писаних и мултимодалних текстова, у складу са текстуалном врстом и комуникативном намером, у приватном, јавном и образовном домену (који се тиче садржаја школских предмета). CJ1.OO.C.2.2. Користе страни језик у усменој и писаној комуникацији користећи креативно стратегије компензације и примењујући различите стратегије планирања излагања и саопштавања, организације текста и самопровере, уз употребу релевантних дигиталних алата. CJ1.OO.C.2.3. Претражују, идентификују по релевантности и селективно користе текстуалне, визуелно-текстуалне и	– CJ1.OO.H.3.1. Разумеју смисао и важне информације у краћим усменим саопштењима на блиске и узрасно релевантне теме. – CJ1.OO.H.3.2. Разумеју усмена упутства, препоруке, савете који се односе на сналажење на јавним местима (нпр. руковање апаратима и уређајима, упозорења, безбедносне информације и сл.) уколико се говори разговетно и умереним темпом. CJ1.OO.H.3.3. Разумеју основни смисао и релевантне информације јасно артикулисаних монолошких излагања, прича, презентација и предавања на узрасно адекватне и блиске теме (из домена науке, уметности, економије, технологије и осталих области људског деловања), уз

	CJ1.OO.O.1.5. Разумеју и користе релативно адекватан вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена. CJ1.OO.O.1.6. Познају основне принципе функционисања језичких система и језичког раслојавања, улоге језика у језичкој заједници, важније сличности и разлике између заједница које користе циљни и матерњи језик. CJ1.OO.O.1.7. Поседују темељна знања у вези са властитом и културама језика које уче, разумеју, тумаче и пореде појаве и процесе из свакодневне културе и традиције о којима се обавештавају усменим, писаним и дигиталним путем.	мултимедијалне изворе и садржаје и критички процењују њихов значај и поузданост, за потребе информисања, естетског доживљаја, забаве и решавања проблема. CJ1.OO.C.2.4. Интерпретирају значења једноставније усмене и писане поруке у вези са блиским, познатим и узрасно примереним темама, постављају хипотезе и изводе закључке о комуникативној намери у складу са њеним друштвеним, културним, временским и просторним контекстом. CJ1.OO.C.2.5. Успостављају интеркултурну комуникацију, размењују релевантне информације и ставове, као и лична уверења у вези са културом свакодневице, уз примену вишејезичних ресурса и уважавање правила учтивости. – CJ1.OO.C.2.7. Промишљају улогу језика у разноврсним друштвеним активностима и користе страни језик у циљу	одговарајућу визуелну подршку. Идентификују идеје, интерпретације, узрочно-последичне везе, разликују чињенице од мишљења и ставова. CJ1.OO.H.3.4. Разумеју општи смисао, кључне информације, позиције, идеје и ставове из разговора двоје или више (са)говорника о блиским и познатим темама, уколико се говори разговетно и умереним темпом. CJ1.OO.H.3.13. Релативно течно и с одређеном лакоћом описују себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне податке, основне поруке и једноставне интерпретације, користећи разноврсна језичка средства.
--	---	--	--

		решавања проблема и повезивање знања у приватном, јавном и образовном домену.	
--	--	---	--

Образовни стандарди			
Наставна тема-област	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
2. Module BATTLE OF THE TEENS	– CJ1.OO.O.1.1. Исправно изговарају већину гласова и гласовних група, уз евентуалне утицаје других језика које користе, првенствено матерњег и повремена одступања – CJ1.OO.O.1.2. Познају правописна правила и примењују их у писаној продукцији. – CJ1.OO.O.1.3. Познају и користе ограничен репертоар правила и образаца за грађење граматичких облика који укључују и најфреквентија одступања од морфолошких правила и правила творбе речи. – CJ1.OO.O.1.4. Познају и	– CJ1.OO.C.2.1. Примењују основне стилове и стратегије разумевања различитих усмених, писаних и мултимодалних текстова, у складу са текстуалном врстом и комуникативном намером, у приватном, јавном и образовном домену (који се тиче садржаја школских предмета). – CJ1.OO.C.2.2. Користе страни језик у усменој и писаној комуникацији користећи креативно стратегије компензације и примењујући различите стратегије планирања излагања и саопштавања, организације текста и самопровере, уз употребу	– CJ1.OO.H.3.1. Разумеју смисао и важне информације у краћим усменим саопштењима на блиске и узрасно релевантне теме. – CJ1.OO.H.3.2. Разумеју усмена упутства, препоруке, савете који се односе на сналажење на јавним местима (нпр. руковање апаратима и уређајима, упозорења, безбедносне информације и сл.) уколико се говори разговетно и умереним темпом. – CJ1.OO.H.3.4. Разумеју општи смисао, кључне информације, позиције, идеје и ставове из разговора двоје или више

	користе ограничени репертоар основних и фреквентних правилно формианих синтаксичких структура у циљу кохерентне комуникације. СЈ1.ОО.О.1.5. Разумеју и користе релативно адекватан вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена. СЈ1.ОО.О.1.6. Познају основне принципе функционисања језичких система и језичког раслојавања, улоге језика у језичкој заједници, важније сличности и разлике између заједница које користе циљни и матерњи језик. СЈ1.ОО.О.1.7. Поседују темељна знања у вези са властитом и културама језика које уче, разумеју, тумаче и пореде појаве и процесе из свакодневне културе и традиције о којима се обавештавају усменим, писаним и дигиталним путем.	релевантних дигиталних алата. СЈ1.ОО.С.2.3. Претражују, идентификују по релевантности и селективно користе текстуалне, визуелно-текстуалне и мултимедијалне изворе и садржаје и критички процењују њихов значај и поузданост, за потребе информисања, естетског доживљаја, забаве и решавања проблема. СЈ1.ОО.С.2.4. Интерпретирају значења једноставније усмене и писане поруке у вези са блиским, познатим и узрасно примереним темама, постављају хипотезе и изводе закључке о комуникативној намери у складу са њеним друштвеним, културним, временским и просторним контекстом. СЈ1.ОО.С.2.5. Успостављају интеркултурну комуникацију, размењују релевантне информације и ставове, као и лична уверења у вези са културом свакодневице, уз примену вишејезичних	(са)говорника о блиским и познатим темама, уколико се говори разговетно и умереним темпом. СЈ1.ОО.Н.3.13. Релативно течно и с одређеном лакоћом описују себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне податке, основне поруке и једноставне интерпретације, користећи разноврсна језичка средства.
--	--	--	---

		ресурса и уважавање правила учтивости. CJ1.OO.C.2.6. Идентификују, анализирају и тумаче појаве и процесе у контексту (властите) културе и културâ заједница чији језик уче, у оквиру личних интересовања и садржаја школских предмета, уз примену традиционалних и савремених видова комуникације. – CJ1.OO.C.2.7. Промишљају улогу језикâ у разноврсним друштвеним активностима и користе страни језик у циљу решавања проблема и повезивање знања у приватном, јавном и образовном домену.	
--	--	---	--

Образовни стандарди			
Наставна тема-област	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
	– CJ1.OO.O.1.1. Исправно изговарају већину гласова и гласовних група, уз евентуалне утицаје других језика које користе, првенствено матерњег и повремена одступања	– CJ1.OO.C.2.1. Примењују основне стилове и стратегије разумевања различитих усмених, писаних и мултимодалних текстова, у складу са текстуалном врстом и	– CJ1.OO.H.3.1. Разумеју смисао и важне информације у краћим усменим саопштењима на блиске и узрасно релевантне теме. – CJ1.OO.H.3.2. Разумеју

3. Module 2 TRAVELLING G AROUND	— CJ1.OO.O.1.2. Познају правописна правила и примењују их у писаној продукцији. CJ1.OO.O.1.3. Познају и користе ограничен репертоар правила и образаца за грађење граматичких облика који укључују и најфреквентија одступања од морфолошких правила и правила творбе речи. — CJ1.OO.O.1.4. Познају и користе ограничени репертоар основних и фреквентних правилно формираних синтаксичких структура у циљу кохерентне комуникације. — CJ1.OO.O.1.5. Разумеју и користе релативно адекватан вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена. — CJ1.OO.O.1.6. Познају основне принципе функционисања језичких система и језичког раслојавања, улоге језика у језичкој заједници, важније сличности и разлике између заједница које користе циљни и матерњи језик.	комуникативном намером, у приватном, јавном и образовном домену (који се тиче садржаја школских предмета). CJ1.OO.C.2.2. Користе страни језик у усменој и писаној комуникацији користећи креативно стратегије компензације и примењујући различите стратегије планирања излагања и саопштавања, организације текста и самопровере, уз употребу релевантних дигиталних алата. CJ1.OO.C.2.3. Претражују, идентификују по релевантности и селективно користе текстуалне, визуелно-текстуалне и мултимедијалне изворе и садржаје и критички процењују њихов значај и поузданост, за потребе информисања, естетског доживљаја, забаве и решавања проблема. CJ1.OO.C.2.4. Интерпретирају значења једноставније усмене и писане поруке у вези са блиским, познатим и узрасно примереним темама, постављају хипотезе и	усмена упутства, препоруке, савете који се односе на сналажење на јавним местима (нпр. руковање апаратима и уређајима, упозорења, безбедносне информације и сл.) уколико се говори разговетно и умереним темпом. CJ1.OO.H.3.3. Разумеју основни смисао и релевантне информације јасно артикулисаних монолошких излагања, прича, презентација и предавања на узрасно адекватне и блиске теме (из домена науке, уметности, економије, технологије и осталих области људског деловања), уз одговарајућу визуелну подршку. Идентификују идеје, интерпретације, узрочно-последичне везе, разликују чињенице од мишљења и ставова. — CJ1.OO.H.3.4. Разумеју општи смисао, кључне информације, позиције, идеје и ставове из разговора двоје или више (са)говорника о блиским и познатим темама, уколико се говори разговетно и умереним темпом.
--	--	--	---

	CJ1.OO.O.1.7. Поседују темељна знања у вези са властитом и културама језикâ које уче, разумеју, тумаче и пореде појаве и процесе из свакодневне културе и традиције о којима се обавештавају усменим, писаним и дигиталним путем.	изводе закључке о комуникативној намери у складу са њеним друштвеним, културним, временским и просторним контекстом. CJ1.OO.C.2.5. Успостављају интеркултурну комуникацију, размењују релевантне информације и ставове, као и лична уверења у вези са културом свакодневице, уз примену вишејезичних ресурса и уважавање правила учтивости. CJ1.OO.C.2.6. Идентификују, анализирају и тумаче појаве и процесе у контексту (властите) културе и културâ заједница чији језик уче, у оквиру личних интересовања и садржаја школских предмета, уз примену традиционалних и савремених видова комуникације. – CJ1.OO.C.2.7. Промишљају улогу језикâ у разноврсним друштвеним активностима и користе страни језик у циљу решавања проблема и повезивање знања у приватном, јавном и образовном домену.	CJ1.OO.H.3.5. Разумеју основни смисао и могу да издвоје главне информације из аутентичних медијских садржаја (подкаста, радио и телевизијских емисија о познатим, друштвено и узрасно адекватним темама – нпр. репортажа, научно-популарних, документарних, играних, анимираних филмова, едукативних садржаја и спотова) које слушају/гледају у смисленим целинама. Разумеју општи смисао и упадљиве детаље рекламних порука и препознају ставове и тачке гледишта изречене у њима, предрасуде, стереотипе, као и различите облике медијске манипулације и убеђивања. CJ1.OO.H.3.13. Релативно течно и с одређеном лакоћом описују себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне податке, основне поруке и једноставне интерпретације, користећи разноврсна језичка средства.
--	--	--	--

Образовни стандарди			
Наставна тема-област	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
4. Module 3 GET ACTIVE	– CJ1.OO.O.1.1. Исправно изговарају већину гласова и гласовних група, уз евентуалне утицаје других језика које користе, првенствено матерњег и повремена одступања – CJ1.OO.O.1.2. Познају правописна правила и примењују их у писаној продукцији. – CJ1.OO.O.1.3. Познају и користе ограничен репертоар правила и образаца за грађење граматичких облика који укључују и најфреквентија одступања од морфолошких правила и правила творбе речи. – CJ1.OO.O.1.4. Познају и користе ограничени репертоар основних и фреквентних правилно формираних синтаксичких структура у циљу кохерентне комуникације. – CJ1.OO.O.1.5. Разумеју и користе релативно адекватан	– CJ1.OO.C.2.1. Примењују основне стилове и стратегије разумевања различитих усмених, писаних и мултимодалних текстова, у складу са текстуалном врстом и комуникативном намером, у приватном, јавном и образовном домену (који се тиче садржаја школских предмета). – CJ1.OO.C.2.2. Користе страни језик у усменој и писаној комуникацији користећи креативно стратегије компензације и примењујући различите стратегије планирања излагања и саопштавања, организације текста и самопровере, уз употребу релевантних дигиталних алата. – CJ1.OO.C.2.3. Претражују, идентификују по релевантности и селективно користе текстуалне, визуелно-текстуалне	– CJ1.OO.H.3.1. Разумеју смисао и важне информације у краћим усменим саопштењима на блиске и узрасно релевантне теме. – CJ1.OO.H.3.2. Разумеју усмена упутства, препоруке, савете који се односе на сналажење на јавним местима (нпр. руковање апаратима и уређајима, упозорења, безбедносне информације и сл.) уколико се говори разговетно и умереним темпом. – CJ1.OO.H.3.3. Разумеју основни смисао и релевантне информације јасно артикулисаних монолошких излагања, прича, презентација и предавања на узрасно адекватне и блиске теме (из домена науке, уметности, економије, технологије и осталих области људског деловања), уз одговарајућу визуелну подршку. Идентификују идеје,

	вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена. СЈ1.ОО.О.1.6. Познају основне принципе функционисања језичких система и језичког раслојавања, улоге језика у језичкој заједници, важније сличности и разлике између заједница које користе циљни и матерњи језик. СЈ1.ОО.О.1.7. Поседују темељна знања у вези са властитом и културама језика које уче, разумеју, тумаче и пореде појаве и процесе из свакодневне културе и традиције о којима се обавештавају усменим, писаним и дигиталним путем.	и мултимедијалне изворе и садржаје и критички процењују њихов значај и поузданост, за потребе информисања, естетског доживљаја, забаве и решавања проблема. СЈ1.ОО.С.2.4. Интерпретирају значења једноставније усмене и писане поруке у вези са блиским, познатим и узрасно примереним темама, постављају хипотезе и изводе закључке о комуникативној намери у складу са њеним друштвеним, културним, временским и просторним контекстом. СЈ1.ОО.С.2.5. Успостављају интеркултурну комуникацију, размењују релевантне информације и ставове, као и лична уверења у вези са културом свакодневице, уз примену вишејезичних ресурса и уважавање правила учтивости. СЈ1.ОО.С.2.6. Идентификују, анализирају и тумаче појаве и процесе у контексту (властите) културе и култура заједница чији језик уче, у оквиру личних интересовања и садржаја	интерпретације, узрочно-последичне везе, разликују чињенице од мишљења и ставова. СЈ1.ОО.Н.3.4. Разумеју општи смисао, кључне информације, позиције, идеје и ставове из разговора двоје или више (са)говорника о блиским и познатим темама, уколико се говори разговетно и умереним темпом. СЈ1.ОО.Н.3.5. Разумеју основни смисао и могу да издвоје главне информације из аутентичних медијских садржаја (подкаста, радио и телевизијских емисија о познатим, друштвено и узрасно адекватним темама – нпр. репортажа, научно-популарних, документарних, играних, анимираних филмова, едукативних садржаја и спотова) које слушају/гледају у смисленим целинама. Разумеју општи смисао и упадљиве детаље рекламних порука и препознају ставове и тачке гледишта изречене у њима, предрасуде, стереотипе, као и различите облике медијске
--	--	---	--

		школских предмета, уз примену традиционалних и савремених видова комуникације. – CJ1.OO.C.2.7. Промишљају улогу језика у разноврсним друштвеним активностима и користе страни језик у циљу решавања проблема и повезивање знања у приватном, јавном и образовном домену.	манипулације и убеђивања. – CJ1.OO.H.3.13. Релативно течно и с одређеном лакоћом описују себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне податке, основне поруке и једноставне интерпретације, користећи разноврсна језичка средства.
--	--	---	---

Образовни стандарди			
Наставна тема-област	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
5. The first and the Second written test	– CJ1.OO.O.1.1. Исправно изговарају већину гласова и гласовних група, уз евентуалне утицаје других језика које користе, првенствено матерњег и повремена одступања – CJ1.OO.O.1.2. Познају правописна правила и примењују их у писаној продукцији. - CJ1.OO.O.1.3. Познају и користе ограничен репертоар правила и	– CJ1.OO.C.2.1. Примењују основне стилове и стратегије разумевања различитих усмених, писаних и мултимодалних текстова, у складу са текстуалном врстом и комуникативном намером, у приватном, јавном и образовном домену (који се тиче садржаја школских предмета). - CJ1.OO.C.2.2. Користе страни језик у усменој и писаној	– CJ1.OO.H.3.1. Разумеју смисао и важне информације у краћим усменим саопштењима на блиске и узрасно релевантне теме. – CJ1.OO.H.3.2. Разумеју усмена упутства, препоруке, савете који се односе на сналажење на јавним местима (нпр. руковање апаратима и уређајима, упозорења, безбедносне информације и сл.)

	образаца за грађење граматичких облика који укључују и најфреквентија одступања од морфолошких правила и правила творбе речи. СЈ1.ОО.О.1.4. Познају и користе ограничени репертоар основних и фреквентних правилно формираних синтаксичких структура у циљу кохерентне комуникације. СЈ1.ОО.О.1.5. Разумеју и користе релативно адекватан вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена. СЈ1.ОО.О.1.6. Познају основне принципе функционисања језичких система и језичког раслојавања, улоге језика у језичкој заједници, важније сличности и разлике између заједница које користе циљни и матерњи језик. СЈ1.ОО.О.1.7. Поседују основна знања у вези са властитом и културама језика које уче, разумеју и пореде појаве и процесе из свакодневне културе и	комуникацији користећи креативно стратегије компензације и примењујући различите стратегије планирања излагања и саопштавања, организације текста и самопровере, уз употребу релевантних дигиталних алата. СЈ1.ОО.С.2.3. Претражују, идентификују по релевантности и селективно користе текстуалне, визуелно-текстуалне и мултимедијалне изворе и садржаје и критички процењују њихов значај и поузданост, за потребе информисања, естетског доживљаја, забаве и решавања проблема. СЈ1.ОО.С.2.4. Интерпретирају значења једноставније усмене и писане поруке у вези са блиским, познатим и узрасно примереним темама, постављају хипотезе и изводе закључке о комуникативној намери у складу са њеним друштвеним, културним, временским и просторним контекстом. СЈ1.ОО.С.2.5.	уколико се говори разговетно и умереним темпом. СЈ1.ОО.Н.3.4. Разумеју општи смисао, кључне информације, позиције, идеје и ставове из разговора двоје или више (са)говорника. СЈ1.ОО.Н.3.13. Релативно течно и с одређеном лакоћом описују себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне податке, основне поруке и једноставне интерпретације, користећи разноврсна језичка средства.
--	--	---	---

	традиције о којима се обавештавају усменим, писаним и дигиталним путем.	Успостављају интеркултурну комуникацију, размењују релевантне информације и ставове, као и лична уверења у вези са културом свакодневице, уз примену вишејезичних ресурса и уважавање правила учтивости. CJ1.OO.C.2.6. Идентификују, анализирају и тумаче појаве и процесе у контексту (властите) културе и културâ заједница чији језик уче, у оквиру личних интересовања и садржаја школских предмета, уз примену традиционалних и савремених видова комуникације.	
--	---	---	--

Образовни стандарди			
Наставна тема-област	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
6. Module 4 THE	– CJ1.OO.O.1.1. Исправно изговарају већину гласова и гласовних група, уз евентуалне утицаје других језика које користе, првенствено матерњег и повремена одступања	– CJ1.OO.C.2.1. Примењују основне стилове и стратегије разумевања различитих усмених, писаних и мултимодалних текстова, у складу са текстуалном врстом и	– CJ1.OO.H.3.1. Разумеју смисао и важне информације у краћим усменим саопштењима на блиске и узрасно релевантне теме. – CJ1.OO.H.3.2. Разумеју

UNEXPLAINED D	– CJ1.OO.O.1.2. Познају правописна правила и примењују их у писаној продукцији. CJ1.OO.O.1.3. Познају и користе ограничен репертоар правила и образаца за грађење граматичких облика који укључују и најфреквентија одступања од морфолошких правила и правила творбе речи. – CJ1.OO.O.1.4. Познају и користе ограничени репертоар основних и фреквентних правилно формираних синтаксичких структура у циљу кохерентне комуникације. – CJ1.OO.O.1.5. Разумеју и користе релативно адекватан вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена. CJ1.OO.O.1.7. Поседују основна знања у вези са властитом и културама језикâ које уче, разумеју и пореде појаве и процесе из свакодневне културе и традиције о којима се обавештавају усменим, писаним и	комуникативном намером, у приватном, јавном и образовном домену (који се тиче садржаја школских предмета). CJ1.OO.C.2.3. Претражују, идентификују по релевантности и селективно користе текстуалне, визуелно-текстуалне и мултимедијалне изворе и садржаје и критички процењују њихов значај и поузданост, за потребе информисања, естетског доживљаја, забаве и решавања проблема. CJ1.OO.C.2.4. Интерпретирају значења једноставније усмене и писане поруке у вези са блиским, познатим и узрасно примереним темама, постављају хипотезе и изводе закључке о комуникативној намери у складу са њеним друштвеним, културним, временским и просторним контекстом. CJ1.OO.C.2.5. Успостављају интеркултурну комуникацију, размењују релевантне информације и ставове, као и лична уверења у вези са културом свакодневице,	усмена упутства, препоруке, савете који се односе на сналажење на јавним местима (нпр. руковање апаратима и уређајима, упозорења, безбедносне информације и сл.) уколико се говори разговетно и умереним темпом. CJ1.OO.H.3.3. Разумеју основни смисао и релевантне информације јасно артикулисаних монолошких излагања, прича, презентација и предавања на узрасно адекватне и блиске теме (из домена науке, уметности, економије, технологије и осталих области људског деловања), уз одговарајућу визуелну подршку. Идентификују идеје, интерпретације, узрочно-последичне везе, разликују чињенице од мишљења и ставова. – CJ1.OO.H.3.4. Разумеју општи смисао, кључне информације, позиције, идеје и ставове из разговора двоје или више (са)говорника о блиским и познатим темама, уколико се говори разговетно и умереним темпом.
--------------------------------	--	---	---

	дигиталним путем.	уз примену вишејезичних ресурса и уважавање правила учтивости.	СЈ1.ОО.Н.3.13. Релативно течно и с одређеном лакоћом описују себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне податке, основне поруке и једноставне интерпретације, користећи разноврсна језичка средства.
--	-------------------	--	--

Образовни стандарди			
Наставна тема-област	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
7. Module 5 LET'S COMMUNICATE	СЈ1.ОО.О.1.1. Исправно изговарају већину гласова и гласовних група, уз евентуалне утицаје других језика које користе, првенствено матерњег и повремена одступања	СЈ1.ОО.С.2.1. Примењују основне стилове и стратегије разумевања различитих усмених, писаних и мултимодалних текстова, у складу са текстуалном врстом и комуникативном намером, у приватном, јавном и образовном домену (који се тиче садржаја школских предмета).	СЈ1.ОО.Н.3.1. Разумеју смисао и важне информације у краћим усменим саопштењима на блиске и узрасно релевантне теме.
	- СЈ1.ОО.О.1.2. Познају правописна правила и примењују их у писаној продукцији. - СЈ1.ОО.О.1.3. Познају и користе ограничен репертоар правила и образаца за грађење	СЈ1.ОО.С.2.2. Користе страни језик у усменој и писаној комуникацији користећи	СЈ1.ОО.Н.3.2. Разумеју усмена упутства, препоруке, савете који се односе на сналажење на јавним местима (нпр. руковање апаратима и уређајима, упозорења, безбедносне информације и сл.) уколико се говори разговетно и

	граматичких облика који укључују и најфреквентија одступања од морфолошких правила и правила творбе речи. – CJ1.OO.O.1.4. Познају и користе ограничени репертоар основних и фреквентних правилно формираних синтаксичких структура у циљу кохерентне комуникације. – CJ1.OO.O.1.5. Разумеју и користе релативно адекватан вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена. – CJ1.OO.O.1.6. Познају основне принципе функционисања језичких система и језичког раслојавања, улоге језика у језичкој заједници, важније сличности и разлике између заједница које користе циљни и матерњи језик. CJ1.OO.O.1.7. Поседују темељна знања у вези са властитом и културама језика које уче, разумеју, тумаче и пореде појаве и процесе из свакодневне културе и традиције о којима се	креативно стратегије компензације и примењујући различите стратегије планирања излагања и саопштавања, организације текста и самопровере, уз употребу релевантних дигиталних алата. CJ1.OO.C.2.3. Претражују идентификују по релевантности и селективно користе текстуалне, визуелно-текстуалне и мултимедијалне изворе и садржаје и критички процењују њихов значај и поузданост, за потребе информисања, естетског доживљаја, забаве и решавања проблема. CJ1.OO.C.2.4. Интерпретирају значења једноставније усмене и писане поруке у вези са блиским, познатим и узрасно примереним темама, постављају хипотезе и изводе закључке о комуникативној намери у складу са њеним друштвеним, културним, временским и просторним контекстом. CJ1.OO.H.2.5. Успостављају интеркултурну комуникацију, размењују	умереним темпом. – CJ1.OO.H.3.4. Разумеју општи смисао, кључне информације, позиције, идеје и ставове из разговора двоје или више (са)говорника о блиским и познатим темама, уколико се говори разговетно и умереним темпом. – CJ1.OO.H.3.13. Релативно течно и с одређеном лакоћом описују себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне податке, основне поруке и једноставне интерпретације, користећи разноврсна језичка средства.
--	--	--	--

	обавештавају усменим, писаним и дигиталним путем.	релевантне информације и ставове, као и лична уверења у вези са културом свакодневице, уз примену вишејезичних ресурса и уважавање правила учтивости.	
--	---	---	--

Образовни стандарди			
Наставна тема-област	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
8. Module 6 H20	– CJ1.OO.O.1.1. Исправно изговарају већину гласова и гласовних група, уз евентуалне утицаје других језика које користе, првенствено матерњег и повремена одступања – CJ1.OO.O.1.2. Познају правописна правила и примењују их у писаној продукцији. – CJ1.OO.O.1.3. Познају и користе ограничен репертоар правила и образаца за грађење граматичких облика који укључују и најфреквентија одступања од морфолошких правила и правила творбе речи.	– CJ1.OO.C.2.1. Примењују основне стилове и стратегије разумевања различитих усмених, писаних и мултимодалних текстова, у складу са текстуалном врстом и комуникативном намером, у приватном, јавном и образовном домену (који се тиче садржаја школских предмета). – CJ1.OO.C.2.2. Користе страни језик у усменој и писаној комуникацији користећи креативно стратегије компензације и примењујући различите стратегије планирања излагања и саопштавања,	– CJ1.OO.H.3.1. Разумеју смисао и важне информације у краћим усменим саопштењима на блиске и узрасно релевантне теме. – CJ1.OO.H.3.4. Разумеју општи смисао, кључне информације, позиције, идеје и ставове из разговора двоје или више (са)говорника о блиским и познатим темама, уколико се говори разговетно и умереним темпом. – CJ1.OO.H.3.13. Релативно

	СЈ1.ОО.О.1.4. Познају и користе ограничени репертоар основних и фреквентних правилно формираних синтаксичких структура у циљу кохерентне комуникације. СЈ1.ОО.О.1.5. Разумеју и користе релативно адекватан вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена. СЈ1.ОО.О.1.6. Познају основне принципе функционисања језичких система и језичког раслојавања, улоге језика у језичкој заједници, важније сличности и разлике између заједница које користе циљни и матерњи језик. СЈ1.ОО.О.1.7. Поседују основна знања у вези са властитом и културама језика које уче, разумеју и пореде појаве и процесе из свакодневне културе и традиције о којима се обавештавају усменим, писаним и дигиталним путем.	организације текста и самопровере, уз употребу релевантних дигиталних алата. СЈ1.ОО.С.2.3. Претражују идентификују по релевантности и селективно користе текстуалне, визуелно-текстуалне и мултимедијалне изворе и садржаје и критички процењују њихов значај и поузданост, за потребе информисања, естетског доживљаја, забаве и решавања проблема. СЈ1.ОО.С.2.4. Интерпретирају значења једноставније усмене и писане поруке у вези са блиским, познатим и узрасно примереним темама, постављају хипотезе и изводе закључке о комуникативној намери у складу са њеним друштвеним, културним, временским и просторним контекстом. СЈ1.ОО.С.2.5. Успостављају интеркултурну комуникацију, размењују релевантне информације и ставове, као и лична уверења у вези са културом свакодневице, уз примену вишејезичних	течно и с одређеном лакоћом описују себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне податке, основне поруке и једноставне интерпретације, користећи разноврсна језичка средства.
--	---	--	--

		ресурса и уважавање правила учтивости. CJ1.OO.C.2.6. Идентификују, анализирају и тумаче појаве и процесе у контексту (властите) културе и културâ заједница чији језик уче, у оквиру личних интересовања и садржаја школских предмета, уз примену традиционалних и савремених видова комуникације.	
--	--	---	--

Образовни стандарди			
Наставна тема-област	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
9. Module 7 STAND BY ME	– CJ1.OO.O.1.1. Исправно изговарају већину гласова и гласовних група, уз евентуалне утицаје других језика које користе, првенствено матерњег и повремена одступања – CJ1.OO.O.1.2. Познају правописна правила и примењују их у писаној продукцији.	– CJ1.OO.C.2.1. Примењују основне стилове и стратегије разумевања различитих усмених, писаних и мултимодалних текстова, у складу са текстуалном врстом и комуникативном намером, у приватном, јавном и образовном домену (који се тиче садржаја школских предмета). – CJ1.OO.C.2.2. Користе страни језик у усменој и писаној	– CJ1.OO.H.3.1. Разумеју смисао и важне информације у краћим усменим саопштењима на блиске и узрасно релевантне теме. – CJ1.OO.H.3.2. Разумеју усмена упутства, препоруке, савете који се односе на сналажење на јавним местима (нпр. руковање апаратима и уређајима, упозорења, безбедносне информације и сл.)
	CJ1.OO.O.1.3. Познају и користе		

	ограничен репертоар правила и образаца за грађење граматичких облика који укључују и најфреквентија одступања од морфолошких правила и правила творбе речи. — CJ1.OO.O.1.4. Познају и користе ограничени репертоар основних и фреквентних правилно формираних синтаксичких структура у циљу кохерентне комуникације. — CJ1.OO.O.1.5. Разумеју и користе релативно адекватан вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена. — CJ1.OO.O.1.6. Познају основне принципе функционисања језичких система и језичког раслојавања, улоге језика у језичкој заједници, важније сличности и разлике између заједница које користе циљни и матерњи језик. CJ1.OO.O.1.7. Поседују основна знања у вези са властитом и културама језика које уче, разумеју и пореде појаве и	комуникацији користећи креативно стратегије компензације и примењујући различите стратегије планирања излагања и саопштавања, организације текста и самопровере, уз употребу релевантних дигиталних алата. CJ1.OO.C.2.3. Претражују идентификују по релевантности и селективно користе текстуалне, визуелно-текстуалне и мултимедијалне изворе и садржаје и критички процењују њихов значај и поузданост, за потребе информисања, естетског доживљаја, забаве и решавања проблема. CJ1.OO.C.2.4. Интерпретирају значења једноставније усмене и писане поруке у вези са блиским, познатим и узрасно примереним темама, постављају хипотезе и изводе закључке о комуникативној намери у складу са њеним друштвеним, културним, временским и просторним контекстом. CJ1.OO.C.2.5. Успостављају интеркултурну	уколико се говори разговетно и умереним темпом. — CJ1.OO.H.3.4. Разумеју општи смисао, кључне информације, позиције, идеје и ставове из разговора двоје или више (са)говорника о блиским и познатим темама, уколико се говори разговетно и умереним темпом.
--	---	---	---

	процесе из свакодневне културе и традиције о којима се обавештавају усменим, писаним и дигиталним путем.	комуникацију, размењују релевантне информације и ставове, као и лична уверења у вези са културом свакодневице, уз примену вишејезичних ресурса и уважавање правила учтивости. – СЈ1.ОО.С.2.7. Промишљају улогу језика у разноврсним друштвеним активностима и користе страни језик у циљу решавања проблема и повезивање знања у приватном, јавном и образовном домену.	
--	---	---	--

ДОПУНСКА НАСТАВА		
Наставни предмет: Енглески језик		
Разред: Седми	Годишњи фонд часова: 36- допунска настава се реализује према потребама ученика, а у максималном фонду од 36 часова	Недељни фонд часова: 0,5 или 1 у зависности од потреба ученика
Циљ учења: организује се допунски рад са ученицима током целе школске године. Диференцирањем редовне наставе ће омогућити да градиво савладавају и на часовима редовне наставе. Помоћ ученицима у савладавању планираних наставних садржаја из енглеског језика. Учити како учити- пружити ученицима ефикасне методе учења и оспособити их за даље самостално учење. Подстицати редовно учење и самовредновање.		
Тема:	1.ЛИЧНИ ИДЕНТИТЕТ, УЖЕ ДРУШТВЕНО ОКРУЖЕЊЕ	

Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Скеле (Scaffolding): Пружање привремене подршке која се постепено укида. На пример, ученику се даје почетак реченице или формула, па како стиче сигурност, тако смањујемо помоћ. Диференцијација: Прилагођавање задатака сваком ученику посебно. Некоме треба помоћ са речима, некоме са граматиком – задаци се кроје према њиховом конкретном проблему. Комадање (Chunking): Дељење великих лекција или текстова на мале, лако читљиве делове (нпр. пасус по пасус, уз кратку проверу разумевања). Технике: 1. Технике за разбијање језичке баријере Ученици на допунској настави често имају страх од грешке. Ове технике их опуштају кроз игру и акцију. Гејмификација (Учење кроз игру): Коришћење картица (Flashcards), језичких друштвених игара или кратких дигиталних квизова (попут Квизлета). То уноси забаву, а смањује осећај класичног тестирања. Игре улога (Role-play): Симулација једноставних ситуација (нпр. у продавници или ресторану) где ученици добијају готове фразе које само треба да употребе у пару. 2. Визуелне технике Пошто класично објашњавање често закаже, визуелни приказ је кључан.
---	---

	Кодирање бојама: Обележавање делова реченице различитим бојама (нпр. субјекат плавом, глагол црвеном) како би ученици лакше запамтили структуру. Најважније је подићи самопоуздање ученика. Фокус треба да буде на малим корацима, честим похвалама и опуштеној атмосфери без страха од оцене. У основној школи, ученици на допунској настави имају веома различите проблеме (неко не зна да чита, неко не разуме граматику, прилагођавање материјала: 3. Техника тростепених задатака: Припремају се наставни листићи где су задаци поједностављени. На пример, уместо да ученик сам напише целу реченицу у Present Simple времену, задатак се спушта на лакши ниво: Први ниво: Избор између два понуђена облика (нпр. He like / likes milk). Други ниво: Дописивање само наставка или глагола који недостаје. Трећи ниво: Слагање испреметаних речи у тачну реченицу. 4. Визуелно прилагођавање текста: За ученике који имају потешкоћа са читањем на енглеском (дислексија или слабије развијена техника читања), препоручује већи фонт, повећан размак између редова и подебљавање кључних речи. Облици рада: индивидуални, фронтални
Активност наставника	припрема материјал, организује час, подучава, води разговор, мотивише, помаже, даје упутства и објашњења, исправља и анализира постигнути успех кроз постигнућа ученика.
Активност ученика	чита, преводи, записује, допуњава листиће, ради вежбања из граматике, пише речи и реченице по диктату

Начини праћења постигнућа	Праћење напредовања ученика, индивидуално проверавање стеченог знања; читање и превођење лекција, кратки тестови и диктати
Тема:	2.МЛАДИ, СПОРТ, МОДА, ПЛАНОВИ ВЕЗАНИ ЗА БУДУЋНОСТ
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Скеле (Scaffolding): Пружање привремене подршке која се постепено укида. На пример, ученику се даје почетак реченице или формула, па како стиче сигурност, тако смањујемо помоћ. Диференцијација: Прилагођавање задатака сваком ученику посебно. Некоме треба помоћ са речима, некоме са граматиком – задаци се кроје према њиховом конкретном проблему. Комадање (Chunking): Дељење великих лекција или текстова на мале, лако читљиве делове (нпр. пасус по пасус, уз кратку проверу разумевања). Технике: 1. Технике за разбијање језичке баријере Ученици на допунској настави често имају страх од грешке. Ове технике их опуштају кроз игру и акцију. Гејмификација (Учење кроз игру): Коришћење картица (Flashcards), језичких друштвених игара или кратких дигиталних квизова (попут Квизлета). То уноси забаву, а смањује осећај класичног тестирања. Игре улога (Role-play): Симулација једноставних ситуација (нпр. у продавници или ресторану) где ученици добијају готове фразе које само треба да употребе у пару. 2. Визуелне технике

	Пошто класично објашњавање често закаже, визуелни приказ је кључан. Кодирање бојама: Обележавање делова реченице различитим бојама (нпр. субјекат плавом, глагол црвеном) како би ученици лакше запамтили структуру. Најважније је подићи самопоуздање ученика. Фокус треба да буде на малим корацима, честим похвалама и опуштеној атмосфери без страха од оцено. У основној школи, ученици на допунској настави имају веома различите проблеме (неко не зна да чита, неко не разуме граматику, прилагођавање материјала: 3. Техника тростепених задатака: Припремају се наставни листићи где су задаци поједностављени. На пример, уместо да ученик сам напише целу реченицу у Present Simple времену, задатак се спушта на лакши ниво: Први ниво: Избор између два понуђена облика (нпр. He like / likes milk). Други ниво: Дописивање само наставка или глагола који недостаје. Трећи ниво: Слагање испреметаних речи у тачну реченицу. 4. Визуелно прилагођавање текста: За ученике који имају потешкоћа са читањем на енглеском (дислексија или слабије развијена техника читања), препоручује већи фонт, повећан размак између редова и подебљавање кључних речи. Облици рада: индивидуални, фронтални
Активност наставника	припрема материјал, организује час, подучава, води разговор, мотивише, помаже, даје упутства и објашњења, исправља и анализира постигнути успех кроз постигнућа ученика.

Активност ученика	чита, преводи, записује, допуњава листиће, ради вежбања из граматике, пише речи и реченице по диктату
Начини праћења постигнућа	Праћење напредовања ученика, индивидуално проверавање стеченог знања; читање и превођење лекција, кратки тестови и диктати
Тема:	3.ГЕОГРАФСКЕ ОСОБЕНОСТИ, ЖИВИ СВЕТ, ГАСТРОНОМСКЕ НАВИКЕ
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Скеле (Scaffolding): Пружање привремене подршке која се постепено укида. На пример, ученику се даје почетак реченице или формула, па како стиче сигурност, тако смањујемо помоћ. Диференцијација: Прилагођавање задатака сваком ученику посебно. Некоме треба помоћ са речима, некоме са граматиком – задаци се кроје према њиховом конкретном проблему. Комадање (Chunking): Дељење великих лекција или текстова на мале, лако читљиве делове (нпр. пасус по пасус, уз кратку проверу разумевања). Технике: 1. Технике за разбијање језичке баријере Ученици на допунској настави често имају страх од грешке. Ове технике их опуштају кроз игру и акцију. Гејмификација (Учење кроз игру): Коришћење картица (Flashcards), језичких друштвених игара или кратких дигиталних квизова (попут Квизлета). То уноси забаву, а смањује осећај класичног тестирања. Игре улога (Role-play): Симулација једноставних ситуација (нпр. у продавници или ресторану) где ученици добијају готове фразе које само треба да употребе у пару.

	2. Визуелне технике Пошто класично објашњавање често закаже, визуелни приказ је кључан. Кодирање бојама: Обележавање делова реченице различитим бојама (нпр. субјекат плавом, глагол црвеном) како би ученици лакше запамтили структуру. Најважније је подићи самопоуздање ученика. Фокус треба да буде на малим корацима, честим похвалама и опуштеној атмосфери без страха од оцене. У основној школи, ученици на допунској настави имају веома различите проблеме (неко не зна да чита, неко не разуме граматику, прилагођавање материјала: 3. Техника тростепених задатака: Припремају се наставни листићи где су задаци поједностављени. На пример, уместо да ученик сам напише целу реченицу у Present Simple времену, задатак се спушта на лакши ниво: Први ниво: Избор између два понуђена облика (нпр. He like / likes milk). Други ниво: Дописивање само наставка или глагола који недостаје. Трећи ниво: Слагање испреметаних речи у тачну реченицу. 4. Визуелно прилагођавање текста: За ученике који имају потешкоћа са читањем на енглеском (дислексја или слабије развијена техника читања), препоручује већи фонт, повећан размак између редова и подебљавање кључних речи. Облици рада: индивидуални, фронтални
--	---

Активност наставника	припрема материјал, организује час, подучава, води разговор, мотивише, помаже, даје упутства и објашњења, исправља и анализира постигнути успех кроз постигнућа ученика.
Активност ученика	чита, преводи, записује, допуњава листиће, ради вежбања из граматике, пише речи и реченице по диктату
Начини праћења постигнућа	Праћење напредовања ученика, индивидуално проверавање стеченог знања; читање и превођење лекција, кратки тестови и диктати
Тема:	4.3ДРАВЉЕ, СПОРТ
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Скеле (Scaffolding): Пружање привремене подршке која се постепено укида. На пример, ученику се даје почетак реченице или формула, па како стиче сигурност, тако смањујемо помоћ. Диференцијација: Прилагођавање задатака сваком ученику посебно. Некоме треба помоћ са речима, некоме са граматиком – задаци се кроје према њиховом конкретном проблему. Комадање (Chunking): Дељење великих лекција или текстова на мале, лако читљиве делове (нпр. пасус по пасус, уз кратку проверу разумевања). Технике: 1. Технике за разбијање језичке баријере Ученици на допунској настави често имају страх од грешке. Ове технике их опуштају кроз игру и акцију. Гејмификација (Учење кроз игру): Коришћење картица (Flashcards), језичких друштвених игара или кратких дигиталних квизова (попут Квизлета). То уноси забаву, а смањује осећај класичног тестирања.

	Игре улога (Role-play): Симулација једноставних ситуација (нпр. у продавници или ресторану) где ученици добијају готове фразе које само треба да употребе у пару. 2. Визуелне технике Пошто класично објашњавање често закаже, визуелни приказ је кључан. Кодирање бојама: Обележавање делова реченице различитим бојама (нпр. субјекат плавом, глагол црвеном) како би ученици лакше запамтили структуру. Најважније је подићи самопоуздање ученика. Фокус треба да буде на малим корацима, честим похвалама и опуштеној атмосфери без страха од оцене. У основној школи, ученици на допунској настави имају веома различите проблеме (неко не зна да чита, неко не разуме граматику, прилагођавање материјала: 3. Техника тростепених задатака: Припремају се наставни листићи где су задаци поједностављени. На пример, уместо да ученик сам напише целу реченицу у Present Simple времену, задатак се спушта на лакши ниво: Први ниво: Избор између два понуђена облика (нпр. He like / likes milk). Други ниво: Дописивање само наставка или глагола који недостаје. Трећи ниво: Слагање испрметаних речи у тачну реченицу. 4. Визуелно прилагођавање текста: За ученике који имају потешкоћа са читањем на енглеском (дислексија или слабије развијена техника читања), препоручује већи фонт, повећан размак
--	--

	између редова и подебљавање кључних речи. Облици рада: индивидуални, фронтални
Активност наставника	припрема материјал, организује час, подучава, води разговор, мотивише, помаже, даје упутства и објашњења, исправља и анализира постигнути успех кроз постигнућа ученика.
Активност ученика	чита, преводи, записује, допуњава листиће, ради вежбања из граматике, пише речи и реченице по диктату
Начини праћења постигнућа	Праћење напредовања ученика, индивидуално проверавање стеченог знања; читање и превођење лекција, кратки тестови и диктати
Тема:	5. НАУКА И ИСТРАЖИВАЊА
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Скеле (Scaffolding): Пружање привремене подршке која се постепено укида. На пример, ученику се даје почетак реченице или формула, па како стиче сигурност, тако смањујемо помоћ. Диференцијација: Прилагођавање задатака сваком ученику посебно. Некоме треба помоћ са речима, некоме са граматиком – задаци се кроје према њиховом конкретном проблему. Комадање (Chunking): Дељење великих лекција или текстова на мале, лако читљиве делове (нпр. пасус по пасус, уз кратку проверу разумевања). Технике: 1. Технике за разбијање језичке баријере Ученици на допунској настави често имају страх од грешке. Ове технике их опуштају кроз игру и акцију. Гејмификација (Учење кроз игру): Коришћење картица (Flashcards), језичких друштвених

	игара или кратких дигиталних квизова (попут Квизлета). То уноси забаву, а смањује осећај класичног тестирања. Игре улога (Role-play): Симулација једноставних ситуација (нпр. у продавници или ресторану) где ученици добијају готове фразе које само треба да употребе у пару. 2. Визуелне технике Пошто класично објашњавање често закаже, визуелни приказ је кључан. Кодирање бојама: Обележавање делова реченице различитим бојама (нпр. субјекат плавом, глагол црвеном) како би ученици лакше запамтили структуру. Најважније је подићи самопоуздање ученика. Фокус треба да буде на малим корацима, честим похвалама и опуштеној атмосфери без страха од оцене. У основној школи, ученици на допунској настави имају веома различите проблеме (неко не зна да чита, неко не разуме граматику, прилагођавање материјала: 3. Техника тростепених задатака: Припремају се наставни листићи где су задаци поједностављени. На пример, уместо да ученик сам напише целу реченицу у Present Simple времену, задатак се спушта на лакши ниво: Први ниво: Избор између два понуђена облика (нпр. He like / likes milk). Други ниво: Дописивање само наставка или глагола који недостаје. Трећи ниво: Слагање испреметаних речи у тачну реченицу.
--	--

	4. Визуелно прилагођавање текста: За ученике који имају потешкоћа са читањем на енглеском (дислексја или слабије развијена техника читања), препоручује већи фонт, повећан размак између редова и подебљавање кључних речи. Облици рада: индивидуални, фронтални
Активност наставника	припрема материјал, организује час, подучава, води разговор, мотивише, помаже, даје упутства и објашњења, исправља и анализира постигнути успех кроз постигнућа ученика.
Активност ученика	чита, преводи, записује, допуњава листиће, ради вежбања из граматике, пише речи и реченице по диктату
Начини праћења постигнућа	Праћење напредовања ученика, индивидуално проверавање стеченог знања; читање и превођење лекција, кратки тестови и диктати
Тема:	6.ВЕРБАЛНА И НЕВЕРБАЛНАА КОМУНИКАЦИЈА,КОНВЕНЦИЈЕ ПОНАШАЊА И ОПХОЂЕЊА
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Скеле (Scaffolding): Пружање привремене подршке која се постепено укида. На пример, ученику се даје почетак реченице или формула, па како стиче сигурност, тако смањујемо помоћ. Диференцијација: Прилагођавање задатака сваком ученику посебно. Некоме треба помоћ са речима, некоме са граматиком – задаци се кроје према њиховом конкретном проблему. Комадање (Chunking): Дељење великих лекција или текстова на мале, лако читљиве делове (нпр. пасус по пасус, уз кратку проверу разумевања). Технике: 1. Технике за разбијање језичке баријере

Ученици на допунској настави често имају страх од грешке. Ове технике их опуштају кроз игру и акцију.

Гејмификација (Учење кроз игру): Коришћење картица (Flashcards), језичких друштвених игара или кратких дигиталних квизова (попут Квизлета). То уноси забаву, а смањује осећај класичног тестирања.

Игре улога (Role-play): Симулација једноставних ситуација (нпр. у продавници или ресторану) где ученици добијају готове фразе које само треба да употребе у пару.

2. Визуелне технике

Пошто класично објашњавање често закаже, визуелни приказ је кључан.

Кодирање бојама: Обележавање делова реченице различитим бојама (нпр. субјекат плавом, глагол црвеном) како би ученици лакше запамтили структуру.

Најважније је подићи самопоуздање ученика. Фокус треба да буде на малим корацима, честим похвалама и опуштеној атмосфери без страха од оцене.

У основној школи, ученици на допунској настави имају веома различите проблеме (неко не зна да чита, неко не разуме граматику, прилагођавање материјала:

3. Техника тростепених задатака: Припремају се наставни листићи где су задаци поједностављени. На пример, уместо да ученик сам напише целу реченицу у Present Simple времену, задатак се спушта на лакши ниво:

Први ниво: Избор између два понуђена облика (нпр. He like / likes milk).

	Други ниво: Дописивање само наставка или глагола који недостаје. Трећи ниво: Слагање испреметаних речи у тачну реченицу. 4. Визуелно прилагођавање текста: За ученике који имају потешкоћа са читањем на енглеском (дислексја или слабије развијена техника читања), препоручује већи фонт, повећан размак између редова и подебљавање кључних речи. Облици рада: индивидуални, фронтални
Активност наставника	припрема материјал, организује час, подучава, води разговор, мотивише, помаже, даје упутства и објашњења, исправља и анализира постигнути успех кроз постигнућа ученика.
Активност ученика	чита, преводи, записује, допуњава листиће, ради вежбања из граматике, пише речи и реченице по диктату
Начини праћења постигнућа	Праћење напредовања ученика, индивидуално проверавање стеченог знања; читање и превођење лекција, кратки тестови и диктати
Тема:	7.ЖИВИ СВЕТ, ОЧУВАЊЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ, ЕКОЛОШКА СВЕСТ
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Скеле (Scaffolding): Пружање привремене подршке која се постепено укида. На пример, ученику се даје почетак реченице или формула, па како стиче сигурност, тако смањујемо помоћ. Диференцијација: Прилагођавање задатака сваком ученику посебно. Некоме треба помоћ са речима, некоме са граматиком – задаци се кроје према њиховом конкретном проблему. Комадање (Chunking): Дељење великих лекција или текстова на мале, лако читљиве делове (нпр. пасус по пасус, уз кратку проверу разумевања). Технике:

	1. Технике за разбијање језичке баријере Ученици на допунској настави често имају страх од грешке. Ове технике их опуштају кроз игру и акцију. Гејмификација (Учење кроз игру): Коришћење картица (Flashcards), језичких друштвених игара или кратких дигиталних квизова (попут Квизлета). То уноси забаву, а смањује осећај класичног тестирања. Игре улога (Role-play): Симулација једноставних ситуација (нпр. у продавници или ресторану) где ученици добијају готове фразе које само треба да употребе у пару. 2. Визуелне технике Пошто класично објашњавање често закаже, визуелни приказ је кључан. Кодирање бојама: Обележавање делова реченице различитим бојама (нпр. субјекат плавом, глагол црвеном) како би ученици лакше запамтили структуру. Најважније је подићи самопоуздање ученика. Фокус треба да буде на малим корацима, честим похвалама и опуштеној атмосфери без страха од оцене. У основној школи, ученици на допунској настави имају веома различите проблеме (неко не зна да чита, неко не разуме граматику, прилагођавање материјала: 3. Техника тростепених задатака: Припремају се наставни листићи где су задаци поједностављени. На пример, уместо да ученик сам напише целу реченицу у Present Simple времену, задатак се спушта на лакши ниво:
--	---

	Први ниво: Избор између два понуђена облика (нпр. He like / likes milk). Други ниво: Дописивање само наставка или глагола који недостаје. Трећи ниво: Слагање испрметаних речи у тачну реченицу. 4. Визуелно прилагођавање текста: За ученике који имају потешкоћа са читањем на енглеском (дислексија или слабије развијена техника читања), препоручује већи фонт, повећан размак између редова и подебљавање кључних речи. Облици рада: индивидуални, фронтални
Активност наставника	припрема материјал, организује час, подучава, води разговор, мотивише, помаже, даје упутства и објашњења, исправља и анализира постигнути успех кроз постигнућа ученика.
Активност ученика	чита, преводи, записује, допуњава листиће, ради вежбања из граматике, пише речи и реченице по диктату
Начини праћења постигнућа	Праћење напредовања ученика, индивидуално проверавање стеченог знања; читање и превођење лекција, кратки тестови и диктати
Тема:	8.ЕТИЧКИ ПРИНЦИПИ, СТАВОВИ, СТЕРЕОТИПИ, ПРЕДРАСУДЕ,ТОЛЕРАНЦИЈА И ЕМПАТИЈА; БРИГА О ДРУГОМЕ
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Скеле (Scaffolding): Пружање привремене подршке која се постепено укида. На пример, ученику се даје почетак реченице или формула, па како стиче сигурност, тако смањујемо помоћ. Диференцијација: Прилагођавање задатака сваком ученику посебно. Некоме треба помоћ са речима, некоме са граматиком – задаци се кроје према њиховом конкретном проблему. Комадање (Chunking): Дељење великих лекција или текстова на мале, лако читљиве делове

	(нпр. пасус по пасус, уз кратку проверу разумевања). Технике: 1. Технике за разбијање језичке баријере Ученици на допунској настави често имају страх од грешке. Ове технике их опуштају кроз игру и акцију. Гејмификација (Учење кроз игру): Коришћење картица (Flashcards), језичких друштвених игара или кратких дигиталних квизова (попут Квизлета). То уноси забаву, а смањује осећај класичног тестирања. Игре улога (Role-play): Симулација једноставних ситуација (нпр. у продавници или ресторану) где ученици добијају готове фразе које само треба да употребе у пару. 2. Визуелне технике Пошто класично објашњавање често закаже, визуелни приказ је кључан. Кодирање бојама: Обележавање делова реченице различитим бојама (нпр. субјекат плавом, глагол црвеном) како би ученици лакше запамтили структуру. Најважније је подићи самопоуздање ученика. Фокус треба да буде на малим корацима, честим похвалама и опуштеној атмосфери без страха од оцене. У основној школи, ученици на допунској настави имају веома различите проблеме (неко не зна да чита, неко не разуме граматику, прилагођавање материјала:
--	---

	3. Техника тростепених задатака: Припремају се наставни листићи где су задаци поједностављени. На пример, уместо да ученик сам напише целу реченицу у Present Simple времену, задатак се спушта на лакши ниво: Први ниво: Избор између два понуђена облика (нпр. He like / likes milk). Други ниво: Дописивање само наставка или глагола који недостаје. Трећи ниво: Слагање испрметаних речи у тачну реченицу. 4. Визуелно прилагођавање текста: За ученике који имају потешкоћа са читањем на енглеском (дислексија или слабије развијена техника читања), препоручује већи фонт, повећан размак између редова и подебљавање кључних речи. Облици рада: индивидуални, фронтални		
Активност наставника	припрема материјал, организује час, подучава, води разговор, мотивише, помаже, даје упутства и објашњења, исправља и анализира постигнути успех кроз постигнућа ученика.		
Активност ученика	чита, преводи, записује, допуњава листиће, ради вежбања из граматике,пише речи и реченице по диктату		
Начини праћења постигнућа	Праћење напредовања ученика, индивидуално проверавање стеченог знања; читање и превођење лекција, кратки тестови и диктати		
ДОДАТНА НАСТАВА			
Наставни предмет: Енглески језик			
Разред: Седми		Годишњи фонд часова:	Недељни фонд часова:
• Циљ учења: Развијање језичких вештина и компетенција ученика што представља централни, незаменљиви аспект учења језикаа посебно развијање комуникативних способностиученика. • Упознавање ученика са њиховом властитом културом и оспособљавање да је цене, као и да разумејуи поштују и културе других народа. • Омогућавање ученицима да уживају у учењу, буду мотивисани за учење, науче размишљати,те да буду оспособљени			

за учешће у самосталном, појединачном или групном учењу и раду.

- Припремање ученика за ефикасно и одговорно учешће у друштву, развијајући њихов позитиван став према културним, друштвеним и другим различитостима које су присутне у њиховом окружењу, развијајући на тај начин коректно и праведно друштво.
- Развијање самопоуздања ученика, самопоштовања, поштовања и уважавања других и другачијих.
- Развијање радозналости, самосталности и креативности ученика.
- Подстицање ученика на лепо понашање у школи, на јавним местима и у кругу породице;
- Развијање еколошке свести ученика и љубави према природи;
- Развијање принципа хуманог односа међу половима;
- Омогућавање континуитета и повезаности учења и развијања језичких вештина на енглеском језику пратећи кривуљу когнитивног развоја деце;
- Развијање код ученика способности критичког размишљања, аргументовања властитих ставова и решавање проблема као и способности да пажљиво слушају и цене мишљење других.
- Подстицање ученика да комуницирају на енглеском језику;
- Подстицање ученика на самосталан рад и целоживотно учење.
- Правилно примењивање фонетских, морфолошких и синтаксичких правила у језику.
- Обогаћивање и унапређивање медијске писмености код ученика.

Тема:	ПОЗДРАВЉАЊЕ И ПРЕДСТАВЉАЊЕ СЕБЕ И ДРУГИХ И ТРАЖЕЊЕ/ ДАВАЊЕ ОСНОВНИХ ИНФОРМАЦИЈА О СЕБИ И ДРУГИМА
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: 1. <u>Вербално-текстуалне методе</u> Заснивају се на живом говору или писаној речи: • Метода дијалога (разговор): Интерактивни разговор кроз питања и одговоре између наставника и ученика. • Метода дискусије: Размена мишљења и дебата о некој теми са супротстављеним ставовима. • Текстуална метода: Рад на тексту кроз читање, анализу уџбеника, чланака или писање

	белешки. • 2. <u>Дијалошке и дискусионе методе:</u> • Метода дебате- дискусије: Сучељавање мишљења о прочитаном тексту, историјског догађаја или неког актуелног догађаја • 3. <u>Савремене и иновативне наставне методе</u> Развијају критичко мишљење, сарадњу, комуникацију и креативност код ученика за 21. век: • Пројектна настава: Ученици дугорочно истражују комплексну тему и стварају завршни производ. • Проблемска настава: Учење кроз решавање конкретног, реалног и изазовног проблема. • Кооперативно учење: Рад у малим групама где успех појединца зависи од успеха целог тима. • Истраживачка метода: Самостално прикупљање података и доношење закључака на основу упита. Технике: 1. Техника за индивидуализацију и припрему за такмичења – рад на текстуалним задацима вишег нивоа сложености 2. WebQuest tehnika (Интернет потрага) – ученици добијају задатак да истраже специфичну тему на енглеским сајтовима 3. Техника анализе (медија и вести) – ученици читају два различита чланка из британских и америчких медија и анализирају их 4. Literature circles Књижевни кругови – ученици читају адаптиране или краће оригиналне приче и
--	---

	сваки ученик има улогу: Questionnaire – поставља питања о тексту, Word Master – тражи идиоме и фразалне глаголе, Connector – повезује причу са стварним светом 5. Симулација интервјуа (Role play) 6. Funfiction - Писање наставка приче 7. Error collection Challenge – Уместо класичних текстова ученици раде у паровима ка „лектори“ и исправљају граматичке грешке, члан, условне реченице... 8. Слагалица (Jigsaw) – Наставна јединица се дели на делове. Сваки члан матичне групе постаје "експерт" за један део, проучава га са експертима из других група, а затим се враћа и подучава чланове свог тима. Облици рада: Индивидуализовани рад – сваки ученик добија задатке у складу са својим темпом и специфичним интересовањима Рад у малим групама – подстиче вршњачко учење Менторски рад – наставник има улогу усмеривача(ментора)
Активност наставника	припрема материјал, организује час, подучава, води разговор, мотивише, помаже, даје упутства и објашњења, исправља и анализира постигнути успех кроз постигнућа ученика, менторски рад
Активност ученика	Слушање и читање краћих, једноставнијих текстова који се односе на дате комуникативне ситуације (дијалози, наративни текстови, формулари и сл.); реаговање на усмени/писани импулс саговорника (наставника, вршњака и сл.) и иницирање комуникације; усмено и писано давање информација о себи; тражење и давање информација о другима (СМС, имејл, формулари, чланске карте, опис фотографије и сл.).

Начини праћења постигнућа	Праћење напредовања ученика, индивидуално проверавање стеченог знања; читање и превођење лекција, кратки тестови и диктати
Тема:	ОПИСИВАЊЕ БИЋА, ПРЕДМЕТА, МЕСТА, ПОЈАВА, РАДЊИ, СТАЊА И ЗБИВАЊА
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: 1. <u>Вербално-текстуалне методе</u> Заснивају се на живом говору или писаној речи: • Метода дијалога (разговор): Интерактивни разговор кроз питања и одговоре између наставника и ученика. • Метода дискусије: Размена мишљења и дебата о некој теми са супротстављеним ставовима. • Текстуална метода: Рад на тексту кроз читање, анализу уџбеника, чланака или писање белешки. • 2. <u>Дијалогске и дискусионе методе:</u> • Метода дебате- дискусије: Сучељавање мишљења о прочитаном тексту, историјског догађаја или неког актуелног догађаја • 3. <u>Савремене и иновативне наставне методе</u> Развијају критичко мишљење, сарадњу, комуникацију и креативност код ученика за 21. век: • Пројектна настава: Ученици дугорочно истражују комплексну тему и стварају завршни производ. • Проблемска настава: Учење кроз решавање конкретног, реалног и изазовног проблема. • Кооперативно учење: Рад у малим групама где успех појединца зависи од успеха целог тима. • Истраживачка метода: Самостално прикупљање података и доношење закључака на основу упита. Технике:

	1. Техника за индивидуализацију и припрему за такмичења – рад на текстуалним задацима вишег нивоа сложености 2. WebQuest tehnika (Интернет потрага) – ученици добијају задатак да истраже специфичну тему на енглеским сајтовима 3. Техника анализе (медија и вести) – ученици читају два различита чланка из британских и америчких медија и анализирају их 4. Literature circles Књижевни кругови – ученици читају адаптиране или краће оригиналне приче и сваки ученик има улогу: Questionaire – поставља питања о тексту, Word Master – тражи идиоме и фразалне глаголе, Connector – повезује причу са стварним светом 5. Симулација интервјуа (Role play) 6. Funfiction - Писање наставка приче 7. Error collection Challenge – Уместо класичних текстова ученици раде у паровима ка „лектори“ и исправљају граматичке грешке, члан, условне реченице... 8. Слагалица (Jigsaw) – Наставна јединица се дели на делове. Сваки члан матичне групе постаје "експерт" за један део, проучава га са експертима из других група, а затим се враћа и подучава чланове свог тима. Облици рада: Индивидуализовани рад – сваки ученик добија задатке у складу са својим темпом и специфичним интересовањима
--	--

	Рад у малим групама – подстиче вршњачко учење Менторски рад – наставник има улогу усмеривача(ментора)
Активност наставника	припрема материјал, организује час, подучава, води разговор, мотивише, помаже, даје упутства и објашњења, исправља и анализира постигнути успех кроз постигнућа ученика, менторски рад
Активност ученика	Слушање и читање описа живих бића, предмета, појава и места и њиховог поређења; усмено и писано описивање/поређење живих бића, предмета, појава и места; израда и презентација и пројеката (постера, стрипова, ППТ-а, кратких аудио/видео записа, радио емисија и слично).
Начини праћења постигнућа	Праћење напредовања ученика, индивидуално проверавање стеченог знања; читање и превођење лекција, кратки тестови и диктати
Тема:	ИЗНОШЕЊЕ ПРЕДЛОГА И САВЕТА, УПУЋИВАЊЕ ПОЗИВА ЗА УЧЕШЋЕ У ЗАЈЕДНИЧКОЈ АКТИВНОСТИ И РЕАГОВАЊЕ НА ЊИХ
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: 1. <u>Вербално-текстуалне методе</u> Заснивају се на живом говору или писаној речи: • Метода дијалога (разговор): Интерактивни разговор кроз питања и одговоре између наставника и ученика. • Метода дискусије: Размена мишљења и дебата о некој теми са супротстављеним ставовима. • Текстуална метода: Рад на тексту кроз читање, анализу уџбеника, чланака или писање белешки. • 2. <u>Дијалогске и дискусионе методе:</u> • Метода дебате- дискусије: Сучељавање мишљења о прочитаном тексту, историјског догађаја или неког актуелног догађаја • 3. <u>Савремене и иновативне наставне методе</u>

	Развијају критичко мишљење, сарадњу, комуникацију и креативност код ученика за 21. век: • Пројектна настава: Ученици дугорочно истражују комплексну тему и стварају завршни производ. • Проблемска настава: Учење кроз решавање конкретног, реалног и изазовног проблема. • Кооперативно учење: Рад у малим групама где успех појединца зависи од успеха целог тима. • Истраживачка метода: Самостално прикупљање података и доношење закључака на основу упита. Технике: 1. Техника за индивидуализацију и припрему за такмичења – рад на текстуалним задацима вишег нивоа сложености 2. WebQuest tehnika (Интернет потрага) – ученици добијају задатак да истраже специфичну тему на енглеским сајтовима 3. Техника анализе (медија и вести) – ученици читају два различита чланка из британских и америчких медија и анализирају их 4. Literature circles Књижевни кругови – ученици читају адаптиране или краће оригиналне приче и сваки ученик има улогу: Questionaire – поставља питања о тексту, Word Master – тражи идиоме и фразалне глаголе, Connector – повезује причу са стварним светом 5. Симулација интервјуа (Role play) 6. Funfiction - Писање наставка приче 7. Error collection Challenge – Уместо класичних текстова ученици раде у паровима ка „лектори“ и
--	--

	исправљају граматичке грешке, члан, условне реченице... 8. Слагалица (Jigsaw) – Наставна јединица се дели на делове. Сваки члан матичне групе постаје "експерт" за један део, проучава га са експертима из других група, а затим се враћа и подучава чланове свог тима. Облици рада: Индивидуализовани рад – сваки ученик добија задатке у складу са својим темпом и специфичним интересовањима Рад у малим групама – подстиче вршњачко учење Менторски рад – наставник има улогу усмеривача(ментора)
Активност наставника	припрема материјал, организује час, подучава, води разговор, мотивише, помаже, даје упутства и објашњења, исправља и анализира постигнути успех кроз постигнућа ученика, менторски рад
Активност ученика	Слушање и читање текстова који садрже предлоге; усмено и писано преговарање и договарање око предлога и учешћа у заједничкој активности; писање позивнице за прославу/журку или имејла/СМС-а којим се уговара заједничка активност; прихватање/одбијање предлога, усмено или писано, уз поштовање основних норми учтивости и давање одговарајућег оправдања/изговора
Начини праћења постигнућа	Праћење напредовања ученика, индивидуално проверавање стеченог знања; читање и превођење лекција, кратки тестови и диктати
Тема:	ИЗРАЖАВАЊЕ МОЛБИ, ЗАХТЕВА, ОБАВЕШТЕЊА, ИЗВИЊЕЊА, ЧЕСТИТАЊА И ЗАХВАЛНОСТИ
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: 1. <u>Вербално-текстуалне методе</u> Заснивају се на живом говору или писаној речи:

	• Метода дијалога (разговор): Интерактивни разговор кроз питања и одговоре између наставника и ученика. • Метода дискусије: Размена мишљења и дебата о некој теми са супротстављеним ставовима. • Текстурална метода: Рад на тексту кроз читање, анализу уџбеника, чланака или писање белешки. • 2. <u>Дијалошке и дискусионе методе:</u> • Метода дебате- дискусије: Сучељавање мишљења о прочитаном тексту, историјског догађаја или неког актуелног догађаја • 3. <u>Савремене и иновативне наставне методе</u> Развијају критичко мишљење, сарадњу, комуникацију и креативност код ученика за 21. век: • Пројектна настава: Ученици дугорочно истражују комплексну тему и стварају завршни производ. • Проблемска настава: Учење кроз решавање конкретног, реалног и изазовног проблема. • Кооперативно учење: Рад у малим групама где успех појединца зависи од успеха целог тима. • Истраживачка метода: Самостално прикупљање података и доношење закључака на основу упита. Технике: 1. Техника за индивидуализацију и припрему за такмичења – рад на текстуалним задацима вишег нивоа сложености 2. WebQuest tehnika (Интернет потрага) – ученици добијају задатак да истраже специфичну тему на енглеским сајтовима
--	---

	3. Техника анализе (медија и вести) – ученици читају два различита чланка из британских и америчких медија и анализирају их 4. Literature circles Књижевни кругови – ученици читају адаптиране или краће оригиналне приче и сваки ученик има улогу: Questionnaire – поставља питања о тексту, Word Master – тражи идиоме и фразалне глаголе, Connector – повезује причу са стварним светом 5. Симулација интервјуа (Role play) 6. Funfiction - Писање наставка приче 7. Error collection Challenge – Уместо класичних текстова ученици раде у паровима ка „лектори“ и исправљају граматичке грешке, члан, условне реченице... 8. Слагалица (Jigsaw) – Наставна јединица се дели на делове. Сваки члан матичне групе постаје "експерт" за један део, проучава га са експертима из других група, а затим се враћа и подучава чланове свог тима. Облици рада: Индивидуализовани рад – сваки ученик добија задатке у складу са својим темпом и специфичним интересовањима Рад у малим групама – подстиче вршњачко учење Менторски рад – наставник има улогу усмеривача(ментора)
Активност наставника	припрема материјал, организује час, подучава, води разговор, мотивише, помаже, даје упутства и објашњења, исправља и анализира постигнути успех кроз постигнућа ученика, менторски рад
Активност ученика	Слушање и читање исказа којима се тражи/нуди помоћ, услуга, обавештење или се изражава жеља,

	извињење, захвалност; усмено и писано тражење и давање обавештења, упућивање молбе за помоћ/услугу и реаговање на њу, изражавање жеља, извињења и захвалности.
Начини праћења постигнућа	Праћење напредовања ученика, индивидуално проверавање стеченог знања; читање и превођење лекција, кратки тестови и диктати
Тема:	РАЗУМЕВАЊЕ И ДАВАЊЕ УПУТСТАВА
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: 1. <u>Вербално-текстуалне методе</u> Заснивају се на живом говору или писаној речи: • Метода дијалога (разговор): Интерактивни разговор кроз питања и одговоре између наставника и ученика. • Метода дискусије: Размена мишљења и дебата о некој теми са супротстављеним ставовима. • Текстуална метода: Рад на тексту кроз читање, анализу уџбеника, чланака или писање белешки. • 2. <u>Дијалошке и дискусионе методе:</u> • Метода дебате- дискусије: Сучељавање мишљења о прочитаном тексту, историјског догађаја или неког актуелног догађаја • 3. <u>Савремене и иновативне наставне методе</u> Развијају критичко мишљење, сарадњу, комуникацију и креативност код ученика за 21. век: • Пројектна настава: Ученици дугорочно истражују комплексну тему и стварају завршни производ. • Проблемска настава: Учење кроз решавање конкретног, реалног и изазовног проблема. • Кооперативно учење: Рад у малим групама где успех појединца зависи од успеха целог тима. • Истраживачка метода: Самостално прикупљање података и доношење закључака на основу

	упита. Технике: 1. Техника за индивидуализацију и припрему за такмичења – рад на текстуалним задацима вишег нивоа сложености 2. WebQuest tehnika (Интернет потрага) – ученици добијају задатак да истраже специфичну тему на енглеским сајтовима 3. Техника анализе (медија и вести) – ученици читају два различита чланка из британских и америчких медија и анализирају их 4. Literature circles Књижевни кругови – ученици читају адаптиране или краће оригиналне приче и сваки ученик има улогу: Questionaire – поставља питања о тексту, Word Master – тражи идиоме и фразалне глаголе, Connector – повезује причу са стварним светом 5. Симулација интервјуа (Role play) 6. Funfiction - Писање наставка приче 7. Error collection Challenge – Уместо класичних текстова ученици раде у паровима ка „лектори“ и исправљају граматичке грешке, члан, условне реченице... 8. Слагалица (Jigsaw) – Наставна јединица се дели на делове. Сваки члан матичне групе постаје "експерт" за један део, проучава га са експертима из других група, а затим се враћа и подучава чланове свог тима. Облици рада:
--	--

	Индивидуализовани рад – сваки ученик добија задатке у складу са својим темпом и специфичним интересовањима Рад у малим групама – подстиче вршњачко учење Менторски рад – наставник има улогу усмеривача(ментора)
Активност наставника	припрема материјал, организује час, подучава, води разговор, мотивише, помаже, даје упутства и објашњења, исправља и анализира постигнути успех кроз постигнућа ученика, менторски рад
Активност ученика	Слушање и читање текстова који садрже упутства (нпр.за компјутерску или обичну игру, употребу апарата, рецепт за прављење јела и сл.) са визуелном подршком и без ње;усмено и писано давање упутстава.
Начини праћења постигнућа	Праћење напредовања ученика, индивидуално проверавање стеченог знања;читање и превођење лекција, кратки тестови и диктати
Тема:	ОПИСИВАЊЕ РАДЊИ У САДАШЊОСТИ
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: 1. <u>Вербално-текстуалне методе</u> Заснивају се на живом говору или писаној речи: • Метода дијалога (разговор): Интерактивни разговор кроз питања и одговоре између наставника и ученика. • Метода дискусије: Размена мишљења и дебата о некој теми са супротстављеним ставовима. • Текстуална метода: Рад на тексту кроз читање, анализу уџбеника, чланака или писање белешки. • 2. <u>Дијалошке и дискусионе методе:</u> • Метода дебате- дискусије: Сучељавање мишљења о прочитаном тексту, историјског догађаја или неког актуелног догађаја •

	<u>3.Савремене и иновативне наставне методе</u> Развијају критичко мишљење, сарадњу, комуникацију и креативност код ученика за 21. век: • Пројектна настава: Ученици дугорочно истражују комплексну тему и стварају завршни производ. • Проблемска настава: Учење кроз решавање конкретног, реалног и изазовног проблема. • Кооперативно учење: Рад у малим групама где успех појединца зависи од успеха целог тима. • Истраживачка метода: Самостално прикупљање података и доношење закључака на основу упита. Технике: 1.Техника за индивидуализацију и припрему за такмичења – рад на текстуалним задацима вишег нивоа сложености 2.WebQuest tehnika (Интернет потрага) – ученици добијају задатак да истраже специфичну тему на енглеским сајтовима 3. Техника анализе (медија и вести) – ученици читају два различита чланка из британских и америчких медија и анализирају их 4. Literature circles Књижевни кругови – ученици читају адаптиране или краће оригиналне приче и сваки ученик има улогу: Questionaire – поставља питања о тексту, Word Master – тражи идиоме и фразалне глаголе, Connector – повезује причу са стварним светом 5.Симулација интервјуа (Role play) 6. Funfiction - Писање наставка приче
--	--

	7. Error collection Challenge – Уместо класичних текстова ученици раде у паровима ка „лектори“ и исправљају граматичке грешке, члан, условне реченице... 8. Слагалица (Jigsaw) – Наставна јединица се дели на делове. Сваки члан матичне групе постаје "експерт" за један део, проучава га са експертима из других група, а затим се враћа и подучава чланове свог тима. Облици рада: Индивидуализовани рад – сваки ученик добија задатке у складу са својим темпом и специфичним интересовањима Рад у малим групама – подстиче вршњачко учење Менторски рад – наставник има улогу усмеривача(ментора)
Активност наставника	припрема материјал, организује час, подучава, води разговор, мотивише, помаже, даје упутства и објашњења, исправља и анализира постигнути успех кроз постигнућа ученика, менторски рад
Активност ученика	Слушање и читање описа и размењивање исказа у вези са сталним, уобичајеним и тренутним догађајима/ активностима и способностима; усмено и писано описивање сталних, уобичајених и тренутних догађаја/активности и способности (разговор уживо или путем телефона, разгледница, СМС порука, имејл и сл.).
Начини праћења постигнућа	Праћење напредовања ученика, индивидуално проверавање стеченог знања; читање и превођење лекција, кратки тестови и диктати
Тема:	ОПИСИВАЊЕ РАДЊИ У ПРОШЛОСТИ
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: 1. <u>Вербално-текстуалне методе</u> Заснивају се на живом говору или писаној речи:

	• Метода дијалога (разговор): Интерактивни разговор кроз питања и одговоре између наставника и ученика. • Метода дискусије: Размена мишљења и дебата о некој теми са супротстављеним ставовима. • Текстурална метода: Рад на тексту кроз читање, анализу уџбеника, чланака или писање белешки. • 2. <u>Дијалогске и дискусионе методе:</u> • Метода дебате- дискусије: Сучељавање мишљења о прочитаном тексту, историјског догађаја или неког актуелног догађаја • 3. <u>Савремене и иновативне наставне методе</u> Развијају критичко мишљење, сарадњу, комуникацију и креативност код ученика за 21. век: • Пројектна настава: Ученици дугорочно истражују комплексну тему и стварају завршни производ. • Проблемска настава: Учење кроз решавање конкретног, реалног и изазовног проблема. • Кооперативно учење: Рад у малим групама где успех појединца зависи од успеха целог тима. • Истраживачка метода: Самостално прикупљање података и доношење закључака на основу упита. Технике: 1. Техника за индивидуализацију и припрему за такмичења – рад на текстуалним задацима вишег нивоа сложености 2. WebQuest tehnika (Интернет потрага) – ученици добијају задатак да истраже специфичну тему на енглеским сајтовима
--	--

	3. Техника анализе (медија и вести) – ученици читају два различита чланка из британских и америчких медија и анализирају их 4. Literature circles Књижевни кругови – ученици читају адаптиране или краће оригиналне приче и сваки ученик има улогу: Questionnaire – поставља питања о тексту, Word Master – тражи идиоме и фразалне глаголе, Connector – повезује причу са стварним светом 5. Симулација интервјуа (Role play) 6. Funfiction - Писање наставка приче 7. Error collection Challenge – Уместо класичних текстова ученици раде у паровима ка „лектори“ и исправљају граматичке грешке, члан, условне реченице... 8. Слагалица (Jigsaw) – Наставна јединица се дели на делове. Сваки члан матичне групе постаје "експерт" за један део, проучава га са експертима из других група, а затим се враћа и подучава чланове свог тима. Облици рада: Индивидуализовани рад – сваки ученик добија задатке у складу са својим темпом и специфичним интересовањима Рад у малим групама – подстиче вршњачко учење Менторски рад – наставник има улогу усмеривача(ментора)
Активност наставника	припрема материјал, организује час, подучава, води разговор, мотивише, помаже, даје упутства и објашњења, исправља и анализира постигнути успех кроз постигнућа ученика, менторски рад
Активност ученика	Слушање и читање описа и усмено и писано размењивање исказа у вези са догађајима/ активностима

	и способностима у прошлости; усмено и писано описивање догађаја/активности и способности у прошлости; израда и презентација постера, чланака, пројеката, блогова и др. о историјским догађајима, личностима и сл.
Начини праћења постигнућа	Праћење напредовања ученика, индивидуално проверавање стеченог знања; читање и превођење лекција, кратки тестови и диктати
Тема:	ОПИСИВАЊЕ БУДУЋИХ РАДЊИ (ПЛАНОВА, НАМЕРА, ПРЕДВИЂАЊА)
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: 1. <u>Вербално-текстуалне методе</u> Заснивају се на живом говору или писаној речи: • Метода дијалога (разговор): Интерактивни разговор кроз питања и одговоре између наставника и ученика. • Метода дискусије: Размена мишљења и дебата о некој теми са супротстављеним ставовима. • Текстуална метода: Рад на тексту кроз читање, анализу уџбеника, чланака или писање белешки. • 2. <u>Дијалошке и дискусионе методе:</u> • Метода дебате- дискусије: Сучељавање мишљења о прочитаном тексту, историјског догађаја или неког актуелног догађаја • 3. <u>Савремене и иновативне наставне методе</u> Развијају критичко мишљење, сарадњу, комуникацију и креативност код ученика за 21. век: • Пројектна настава: Ученици дугорочно истражују комплексну тему и стварају завршни производ. • Проблемска настава: Учење кроз решавање конкретног, реалног и изазовног проблема. • Кооперативно учење: Рад у малим групама где успех појединца зависи од успеха целог тима.

	• Истраживачка метода: Самостално прикупљање података и доношење закључака на основу упита. Технике: 1. Техника за индивидуализацију и припрему за такмичења – рад на текстуалним задацима вишег нивоа сложености 2. WebQuest tehnika (Интернет потрага) – ученици добијају задатак да истраже специфичну тему на енглеским сајтовима 3. Техника анализе (медија и вести) – ученици читају два различита чланка из британских и америчких медија и анализирају их 4. Literature circles Књижевни кругови – ученици читају адаптиране или краће оригиналне приче и сваки ученик има улогу: Questionaire – поставља питања о тексту, Word Master – тражи идиоме и фразалне глаголе, Connector – повезује причу са стварним светом 5. Симулација интервјуа (Role play) 6. Funfiction - Писање наставка приче 7. Error collection Challenge – Уместо класичних текстова ученици раде у паровима ка „лектори“ и исправљају граматичке грешке, члан, условне реченице... 8. Слагалица (Jigsaw) – Наставна јединица се дели на делове. Сваки члан матичне групе постаје "експерт" за један део, проучава га са експертима из других група, а затим се враћа и подучава чланове свог тима.
--	---

	Облици рада: Индивидуализовани рад – сваки ученик добија задатке у складу са својим темпом и специфичним интересовањима Рад у малим групама – подстиче вршњачко учење Менторски рад – наставник има улогу усмеривача(ментора)
Активност наставника	припрема материјал, организује час, подучава, води разговор, мотивише, помаже, даје упутства и објашњења, исправља и анализира постигнути успех кроз постигнућа ученика, менторски рад
Активност ученика	Слушање и читање краћих текстова у вези са жељама, плановима и намерама; усмено и писано договарање о жељама, плановима и намерама (телефонски разговор, разговор уживо, СМС, имејл и сл.).
Начини праћења постигнућа	
Тема:	ИСКАЗИВАЊЕ ЖЕЉА,ИНТЕРЕСОВАЊА, ПОТРЕБА,ОСЕТА И ОСЕЋАЊА
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: 1. <u>Вербално-текстуалне методе</u> Заснивају се на живом говору или писаној речи: • Метода дијалога (разговор): Интерактивни разговор кроз питања и одговоре између наставника и ученика. • Метода дискусије: Размена мишљења и дебата о некој теми са супротстављеним ставовима. • Текстуална метода: Рад на тексту кроз читање, анализу уџбеника, чланака или писање белешки. • 2. <u>Дијалошке и дискусионе методе:</u> • Метода дебате- дискусије: Сучељавање мишљења о прочитаном тексту, историјског догађаја

	или неког актуелног догађаја • <u>3.Савремене и иновативне наставне методе</u> Развијају критичко мишљење, сарадњу, комуникацију и креативност код ученика за 21. век: • Пројектна настава: Ученици дугорочно истражују комплексну тему и стварају завршни производ. • Проблемска настава: Учење кроз решавање конкретног, реалног и изазовног проблема. • Кооперативно учење: Рад у малим групама где успех појединца зависи од успеха целог тима. • Истраживачка метода: Самостално прикупљање података и доношење закључака на основу упита. Технике: 1.Техника за индивидуализацију и припрему за такмичења – рад на текстуалним задацима вишег нивоа сложености 2.WebQuest tehnika (Интернет потрага) – ученици добијају задатак да истраже специфичну тему на енглеским сајтовима 3. Техника анализе (медија и вести) – ученици читају два различита чланка из британских и америчких медија и анализирају их 4. Literature circles Књижевни кругови – ученици читају адаптиране или краће оригиналне приче и сваки ученик има улогу: Questionaire – поставља питања о тексту, Word Master – тражи идиоме и фразалне глаголе, Connector – повезује причу са стварним светом 5.Симулација интервјуа (Role play)
--	---

	6. Funfiction - Писање наставка приче 7. Error collection Challenge – Уместо класичних текстова ученици раде у паровима ка „лектори“ и исправљају граматичке грешке, члан, условне реченице... 8. Слагалица (Jigsaw) – Наставна јединица се дели на делове. Сваки члан матичне групе постаје "експерт" за један део, проучава га са експертима из других група, а затим се враћа и подучава чланове свог тима. Облици рада: Индивидуализовани рад – сваки ученик добија задатке у складу са својим темпом и специфичним интересовањима Рад у малим групама – подстиче вршњачко учење Менторски рад – наставник има улогу усмеривача(ментора)
Активност наставника	припрема материјал, организује час, подучава, води разговор, мотивише, помаже, даје упутства и објашњења, исправља и анализира постигнути успех кроз постигнућа ученика, менторски рад
Активност ученика	Слушање и читање исказа у вези са потребама, осетима и осећањима; усмено и писано договарање у вези са задовољавањем потреба; предлагање решења у вези са осетима и потребама; усмено и писано исказивање својих осећања и емпатично реаговање на туђа.
Начини праћења постигнућа	Праћење напредовања ученика, индивидуално проверавање стеченог знања; читање и превођење лекција, кратки тестови и диктати
Тема:	ИСКАЗИВАЊЕ ПРОСТОРНИХ ОДНОСА И УПУТСТАВА ЗА ОРИЈЕНТАЦИЈУ У ПРОСТОРУ
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: 1. <u>Вербално-текстуалне методе</u>

	Заснивају се на живом говору или писаној речи: • Метода дијалога (разговор): Интерактивни разговор кроз питања и одговоре између наставника и ученика. • Метода дискусије: Размена мишљења и дебата о некој теми са супротстављеним ставовима. • Текстурална метода: Рад на тексту кроз читање, анализу уџбеника, чланака или писање белешки. • 2. <u>Дијалогске и дискусионе методе:</u> • Метода дебате- дискусије: Сучељавање мишљења о прочитаном тексту, историјског догађаја или неког актуелног догађаја • 3. <u>Савремене и иновативне наставне методе</u> Развијају критичко мишљење, сарадњу, комуникацију и креативност код ученика за 21. век: • Пројектна настава: Ученици дугорочно истражују комплексну тему и стварају завршни производ. • Проблемска настава: Учење кроз решавање конкретног, реалног и изазовног проблема. • Кооперативно учење: Рад у малим групама где успех појединца зависи од успеха целог тима. • Истраживачка метода: Самостално прикупљање података и доношење закључака на основу упита. Технике: 1. Техника за индивидуализацију и припрему за такмичења – рад на текстуалним задацима вишег нивоа сложености 2. WebQuest tehnika (Интернет потрага) – ученици добијају задатак да истраже специфичну тему на енглеским сајтовима
--	--

	3. Техника анализе (медија и вести) – ученици читају два различита чланка из британских и америчких медија и анализирају их 4. Literature circles Књижевни кругови – ученици читају адаптиране или краће оригиналне приче и сваки ученик има улогу: Questionnaire – поставља питања о тексту, Word Master – тражи идиоме и фразалне глаголе, Connector – повезује причу са стварним светом 5. Симулација интервјуа (Role play) 6. Funfiction - Писање наставка приче 7. Error collection Challenge – Уместо класичних текстова ученици раде у паровима ка „лектори“ и исправљају граматичке грешке, члан, условне реченице... 8. Слагалица (Jigsaw) – Наставна јединица се дели на делове. Сваки члан матичне групе постаје "експерт" за један део, проучава га са експертима из других група, а затим се враћа и подучава чланове свог тима. Облици рада: Индивидуализовани рад – сваки ученик добија задатке у складу са својим темпом и специфичним интересовањима Рад у малим групама – подстиче вршњачко учење Менторски рад – наставник има улогу усмеривача(ментора)
Активност наставника	припрема материјал, организује час, подучава, води разговор, мотивише, помаже, даје упутства и објашњења, исправља и анализира постигнути успех кроз постигнућа ученика, менторски рад
Активност ученика	Слушање и читање краћих текстова у вези са специфичнијим просторним односима и величинама;

	усмено и писано размењивање информација у вези са просторним односима и величинама; усмено и писано описивање просторних односа и величина.
Начини праћења постигнућа	Праћење напредовања ученика, индивидуално проверавање стеченог знања; читање и превођење лекција, кратки тестови и диктати
Тема:	ИЗРИЦАЊЕ ДОЗВОЛА, ЗАБРАНА, УПОЗОРЕЊА, ПРАВИЛА ПОНАШАЊА И ОБАВЕЗА
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: 1. <u>Вербално-текстуалне методе</u> Заснивају се на живом говору или писаној речи: • Метода дијалога (разговор): Интерактивни разговор кроз питања и одговоре између наставника и ученика. • Метода дискусије: Размена мишљења и дебата о некој теми са супротстављеним ставовима. • Текстуална метода: Рад на тексту кроз читање, анализу уџбеника, чланака или писање белешки. • 2. <u>Дијалогске и дискусионе методе:</u> • Метода дебате- дискусије: Сучељавање мишљења о прочитаном тексту, историјског догађаја или неког актуелног догађаја • 3. <u>Савремене и иновативне наставне методе</u> Развијају критичко мишљење, сарадњу, комуникацију и креативност код ученика за 21. век: • Пројектна настава: Ученици дугорочно истражују комплексну тему и стварају завршни производ. • Проблемска настава: Учење кроз решавање конкретног, реалног и изазовног проблема. • Кооперативно учење: Рад у малим групама где успех појединца зависи од успеха целог тима. • Истраживачка метода: Самостално прикупљање података и доношење закључака на основу

	упита. Технике: 1. Техника за индивидуализацију и припрему за такмичења – рад на текстуалним задацима вишег нивоа сложености 2. WebQuest tehnika (Интернет потрага) – ученици добијају задатак да истраже специфичну тему на енглеским сајтовима 3. Техника анализе (медија и вести) – ученици читају два различита чланка из британских и америчких медија и анализирају их 4. Literature circles Књижевни кругови – ученици читају адаптиране или краће оригиналне приче и сваки ученик има улогу: Questionaire – поставља питања о тексту, Word Master – тражи идиоме и фразалне глаголе, Connector – повезује причу са стварним светом 5. Симулација интервјуа (Role play) 6. Funfiction - Писање наставка приче 7. Error collection Challenge – Уместо класичних текстова ученици раде у паровима ка „лектори“ и исправљају граматичке грешке, члан, условне реченице... 8. Слагалица (Jigsaw) – Наставна јединица се дели на делове. Сваки члан матичне групе постаје "експерт" за један део, проучава га са експертима из других група, а затим се враћа и подучава чланове свог тима. Облици рада:
--	--

	Индивидуализовани рад – сваки ученик добија задатке у складу са својим темпом и специфичним интересовањима Рад у малим групама – подстиче вршњачко учење Менторски рад – наставник има улогу усмеривача(ментора)
Активност наставника	припрема материјал, организује час, подучава, води разговор, мотивише, помаже, даје упутства и објашњења, исправља и анализира постигнути успех кроз постигнућа ученика, менторски рад
Активност ученика	Слушање и читање исказа у вези са забранама, пра-вилима понашања и обавезама; постављање питања у вези са забранама, правилима понашања и обавезама и одговарање на њих; усмено и писано саопштавање забрана, правила понашања и обавеза (нпр. креирање постера са правилима понашања, списка обавеза и сл.).
Начини праћења постигнућа	Праћење напредовања ученика, индивидуално проверавање стеченог знања; читање и превођење лекција, кратки тестови и диктати
Тема:	ИЗРАЖАВАЊЕ ПРИПАДАЊА И ПОСЕДОВАЊА
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: 1. <u>Вербално-текстуалне методе</u> Заснивају се на живом говору или писаној речи: • Метода дијалога (разговор): Интерактивни разговор кроз питања и одговоре између наставника и ученика. • Метода дискусије: Размена мишљења и дебата о некој теми са супротстављеним ставовима. • Текстуална метода: Рад на тексту кроз читање, анализу уџбеника, чланака или писање белешки. • 2. <u>Дијалогске и дискусионе методе:</u> • Метода дебате- дискусије: Сучељавање мишљења о прочитаном тексту, историјског догађаја или неког актуелног догађаја •

3.Савремене и иновативне наставне методе

Развијају критичко мишљење, сарадњу, комуникацију и креативност код ученика за 21. век:

- Пројектна настава: Ученици дугорочно истражују комплексну тему и стварају завршни производ.
- Проблемска настава: Учење кроз решавање конкретног, реалног и изазовног проблема.
- Кооперативно учење: Рад у малим групама где успех појединца зависи од успеха целог тима.
- Истраживачка метода: Самостално прикупљање података и доношење закључака на основу упита.

Технике:

1.Техника за индивидуализацију и припрему за такмичења – рад на текстуалним задацима вишег нивоа сложености

2.WebQuest tehnika (Интернет потрага) – ученици добијају задатак да истраже специфичну тему на енглеским сајтовима

3. Техника анализе (медија и вести) – ученици читају два различита чланка из британских и америчких медија и анализирају их

4. Literature circles Књижевни кругови – ученици читају адаптиране или краће оригиналне приче и сваки ученик има улогу: Questionaire – поставља питања о тексту, Word Master – тражи идиоме и фразалне глаголе, Connector – повезује причу са стварним светом

5.Симулација интервјуа (Role play)

6. Funfiction - Писање наставка приче

	7. Error collection Challenge – Уместо класичних текстова ученици раде у паровима ка „лектори“ и исправљају граматичке грешке, члан, условне реченице... 8. Слагалица (Jigsaw) – Наставна јединица се дели на делове. Сваки члан матичне групе постаје "експерт" за један део, проучава га са експертима из других група, а затим се враћа и подучава чланове свог тима. Облици рада: Индивидуализовани рад – сваки ученик добија задатке у складу са својим темпом и специфичним интересовањима Рад у малим групама – подстиче вршњачко учење Менторски рад – наставник има улогу усмеривача(ментора)
Активност наставника	припрема материјал, организује час, подучава, води разговор, мотивише, помаже, даје упутства и објашњења, исправља и анализира постигнути успех кроз постигнућа ученика, менторски рад
Активност ученика	Слушање и читање текстова с исказа у којима се говори шта неко има/нема или чије је нешто; усмено и писано тражење и пружање исказа којима се траже и пружају информације о припадности и поседовању.
Начини праћења постигнућа	Праћење напредовања ученика, индивидуално проверавање стеченог знања; читање и превођење лекција, кратки тестови и диктати
Тема:	ИЗРАЖАВАЊЕ ДОПАДАЊА И НЕ ДОПАДАЊА
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: 1. <u>Вербално-текстуалне методе</u> Заснивају се на живом говору или писаној речи: • Метода дијалога (разговор): Интерактивни разговор кроз питања и одговоре између наставника

	и ученика. • Метода дискусије: Размена мишљења и дебата о некој теми са супротстављеним ставовима. • Текстурална метода: Рад на тексту кроз читање, анализу уџбеника, чланака или писање белешки. • 2. <u>Дијалогске и дискусионе методе:</u> • Метода дебате- дискусије: Сучељавање мишљења о прочитаном тексту, историјског догађаја или неког актуелног догађаја • 3. <u>Савремене и иновативне наставне методе</u> Развијају критичко мишљење, сарадњу, комуникацију и креативност код ученика за 21. век: • Пројектна настава: Ученици дугорочно истражују комплексну тему и стварају завршни производ. • Проблемска настава: Учење кроз решавање конкретног, реалног и изазовног проблема. • Кооперативно учење: Рад у малим групама где успех појединца зависи од успеха целог тима. • Истраживачка метода: Самостално прикупљање података и доношење закључака на основу упита. Технике: 1. Техника за индивидуализацију и припрему за такмичења – рад на текстуалним задацима вишег нивоа сложености 2. WebQuest tehnika (Интернет потрага) – ученици добијају задатак да истраже специфичну тему на енглеским сајтовима 3. Техника анализе (медија и вести) – ученици читају два различита чланка из британских и америчких медија и анализирају их
--	--

	4. Literature circles Књижевни кругови – ученици читају адаптиране или краће оригиналне приче и сваки ученик има улогу: Questionnaire – поставља питања о тексту, Word Master – тражи идиоме и фразалне глаголе, Connector – повезује причу са стварним светом 5. Симулација интервјуа (Role play) 6. Funfiction - Писање наставка приче 7. Error collection Challenge – Уместо класичних текстова ученици раде у паровима ка „лектори“ и исправљају граматичке грешке, члан, условне реченице... 8. Слагалица (Jigsaw) – Наставна јединица се дели на делове. Сваки члан матичне групе постаје "експерт" за један део, проучава га са експертима из других група, а затим се враћа и подучава чланове свог тима. Облици рада: Индивидуализовани рад – сваки ученик добија задатке у складу са својим темпом и специфичним интересовањима Рад у малим групама – подстиче вршњачко учење Менторски рад – наставник има улогу усмеривача(ментора)
Активност наставника	припрема материјал, организује час, подучава, води разговор, мотивише, помаже, даје упутства и објашњења, исправља и анализира постигнути успех кроз постигнућа ученика, менторски рад
Активност ученика	Слушање и читање текстова којима се изражава допадање/не допадање; усмено и писано изражавање допадања/недопадања. Усмено и писано тражење и пружање исказа којима се траже и пружају информације о допадању и недопадању.
Начини праћења	Праћење напредовања ученика, индивидуално проверавање стеченог знања; читање и превођење

постигнућа	лекција, кратки тестови и диктати
Тема:	ИЗРАЖАВАЊЕ МИШЉЕЊА
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: 1. <u>Вербално-текстуалне методе</u> Заснивају се на живом говору или писаној речи: • Метода дијалога (разговор): Интерактивни разговор кроз питања и одговоре између наставника и ученика. Метода дискусије: Размена мишљења и дебата о некој теми са супротстављеним ставовима. Текстуална метода: Рад на тексту кроз читање, анализу уџбеника, чланака или писање белешки. 2. <u>Дијалошке и дискусионе методе:</u> Метода дебате- дискусије: Сучељавање мишљења о прочитаном тексту, историјског догађаја или неког актуелног догађаја 3. <u>Савремене и иновативне наставне методе</u> Развијају критичко мишљење, сарадњу, комуникацију и креативност код ученика за 21. век: Пројектна настава: Ученици дугорочно истражују комплексну тему и стварају завршни производ. Проблемска настава: Учење кроз решавање конкретног, реалног и изазовног проблема. Кооперативно учење: Рад у малим групама где успех појединца зависи од успеха целог тима. Истраживачка метода: Самостално прикупљање података и доношење закључака на основу упита. • • Технике: 1. Техника за индивидуализацију и припрему за такмичења – рад на текстуалним задацима вишег нивоа сложености 2. WebQuest tehnika (Интернет потрага) – ученици добијају задатак да истраже специфичну тему на енглеским сајтовима

	3. Техника анализе (медија и вести) – ученици читају два различита чланка из британских и америчких медија и анализирају их 4. Literature circles Књижевни кругови – ученици читају адаптиране или краће оригиналне приче и сваки ученик има улогу: Questionaire – поставља питања о тексту, Word Master – тражи идиоме и фразалне глаголе, Connector – повезује причу са стварним светом 5. Симулација интервјуа (Role play) 6. Funfiction - Писање наставка приче 7. Error collection Challenge – Уместо класичних текстова ученици раде у паровима ка „лектори“ и исправљају граматичке грешке, члан, условне реченице... 8. Слагалица (Jigsaw) – Наставна јединица се дели на делове. Сваки члан матичне групе постаје "експерт" за један део, проучава га са експертима из других група, а затим се враћа и подучава чланове свог тима. • Облици рада: Индивидуализовани рад – сваки ученик добија задатке у складу са својим темпом и специфичним интересовањима Рад у малим групама – подстиче вршњачко учење • <u>Менторски рад – наставник има улогу усмеривача(ментора)</u>
Активност наставника	припрема материјал, организује час, подучава, води разговор, мотивише, помаже, даје упутства и објашњења, исправља и анализира постигнути успех кроз постигнућа ученика, менторски рад

Активност ученика	Слушање и читање текстова у вези са тражењем мишљења и изражавањем слагања/неслагања; усмено и писано тражење мишљења и изражавање слагања и неслагања уз поштовање социокултурних норми учтивне комуникације.
Начини праћења постигнућа	Праћење напредовања ученика, индивидуално проверавање стеченог знања; читање и превођење лекција, кратки тестови и диктати
Тема:	ИЗРАЖАВАЊЕ КОЛИЧИНЕ, ДИМЕНЗИЈА И ЦЕНА
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: 1. <u>Вербално-текстуалне методе</u> Заснивају се на живом говору или писаној речи: • Метода дијалога (разговор): Интерактивни разговор кроз питања и одговоре између наставника и ученика. • Метода дискусије: Размена мишљења и дебата о некој теми са супротстављеним ставовима. • Текстуална метода: Рад на тексту кроз читање, анализу уџбеника, чланака или писање белешки. • 2. <u>Дијалошке и дискусионе методе:</u> • Метода дебате- дискусије: Сучељавање мишљења о прочитаном тексту, историјског догађаја или неког актуелног догађаја • 3. <u>Савремене и иновативне наставне методе</u> Развијају критичко мишљење, сарадњу, комуникацију и креативност код ученика за 21. век: • Пројектна настава: Ученици дугорочно истражују комплексну тему и стварају завршни производ. • Проблемска настава: Учење кроз решавање конкретног, реалног и изазовног проблема. • Кооперативно учење: Рад у малим групама где успех појединца зависи од успеха целог тима. • Истраживачка метода: Самостално прикупљање података и доношење закључака на основу

	упита. Технике: 1. Техника за индивидуализацију и припрему за такмичења – рад на текстуалним задацима вишег нивоа сложености 2. WebQuest tehnika (Интернет потрага) – ученици добијају задатак да истраже специфичну тему на енглеским сајтовима 3. Техника анализе (медија и вести) – ученици читају два различита чланка из британских и америчких медија и анализирају их 4. Literature circles Књижевни кругови – ученици читају адаптиране или краће оригиналне приче и сваки ученик има улогу: Questionaire – поставља питања о тексту, Word Master – тражи идиоме и фразалне глаголе, Connector – повезује причу са стварним светом 5. Симулација интервјуа (Role play) 6. Funfiction - Писање наставка приче 7. Error collection Challenge – Уместо класичних текстова ученици раде у паровима ка „лектори“ и исправљају граматичке грешке, члан, условне реченице... 8. Слагалица (Jigsaw) – Наставна јединица се дели на делове. Сваки члан матичне групе постаје "експерт" за један део, проучава га са експертима из других група, а затим се враћа и подучава чланове свог тима. Облици рада:
--	--

	Индивидуализовани рад – сваки ученик добија задатке у складу са својим темпом и специфичним интересовањима Рад у малим групама – подстиче вршњачко учење Менторски рад – наставник има улогу усмеривача(ментора)
Активност наставника	припрема материјал, организује час, подучава, води разговор, мотивише, помаже, даје упутства и објашњења, исправља и анализира постигнути успех кроз постигнућа ученика, менторски рад
Активност ученика	Слушање и читање текстова у којима се навод еколичине, димензије и цене; размењивање информација у вези с количином, димензијама и ценама, усмено и писано.
Начини праћења постигнућа	Праћење напредовања ученика, индивидуално проверавање стеченог знања; читање и превођење лекција, кратки тестови и диктати

ЛИКОВНА КУЛТУРА

Разред: 7.	Годишњи фонд часова: 36
Наставни предмет: Ликовна култура	Недељни фонд часова: 1
Службени гласник бр: „Службени гласник РС”, бр. 55/2013, 101/2017, 27/2018 – др. закон и 10/2019); Закон о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС”, бр. 88/2017, 27/2018 – др. закон, 10/2019, 6/2020, 129/2021, 92/2023 и 19/2025	
Циљ учења предмета – Циљ васпитно-образовног рада у настави ликовне културе јесте да подстиче и развија учениково стваралачко мишљење, естетичке критеријуме и деловање кроз практични рад, оспособљава га за визуелну комуникацију и изграђује позитиван однос према култури и уметничком наслеђу свог и других народа, у складу са демократским опредељењем друштва.	
Опште предметне компетенције - Учењем Ликовне културе ученици овладавају основама визуелне писмености, опажања и представљања појава из свакодневног живота користећи се следећим појмовима из ликовне културе: карактеристике техника ликовног изражавања, ликовни елементи и принципи, уметничко наслеђе и савремена визуелна култура. Кроз индивидуални и групни стваралачки рад, ученици изграђују моторичке, аналитичке и комуникацијске вештине неопходне за разумевање	

савременог света. Ликовна култура подстиче развој критичког мишљења, истраживање, конципирање и реализацију креативних идеја уз коришћење различитих медија и техника изражавања, традиционалних и дигиталних алата, као и њихову одговорну примену у комуникацији и у свакодневном животу. Повезивањем са знањима из различитих области подстиче се способност употребе научних принципа, као и изражавања и тумачења концепата на матерњем или страном језику. Познавање универзалног језика уметности као и одговоран однос према културно-уметничкој баштини сопственог и других народа омогућавају развој интеркултуралности. Подстицањем сарадње и активним учествовањем у културном животу заједнице развија се иницијатива и предузимљивост.

Међупредметне компетенције - 1. Компетенција за целоживотно учење; 2. Комуникација; 3. Рад с подацима и информацијама; 4. Дигитална компетенција; 5. Решавање проблема; 6. Сарадња; 7. Одговорно учешће у демократском друштву; 8. Одговоран однос према здрављу; 9. Одговоран однос према околини; 10. Естетичка компетенција.

Активности наставника - Припрема план; објашњава појам ритма кроз репродукције; демонстрира технике; прати рад на часу и процењује напредовање.

Припрема наставни рад; демонстрира цртање линија тушем и пером; наводи примере из уметности; помаже у прецизирању исказа.

Мотивише ученике; показује примере геометријских и органских тела; објашњава позитиван/негативан простор; евалуира радове.

Наводи примере корелације са историјом и фолклором; приказује народне ношње и архитектуру; подстиче интеракцију на часу.

Организује креативне и едукативне радионице; експериментише са расветом на часу; пружа помоћ при конструисању објеката.

Упућује ученике на изворе информација; поставља питања која подстичу на размишљање; анализира савремене логотипе и знакове.

Подстиче интеракцију и сарадњу; предлаже еколошке теме; вреднује креативност решења и естетску вредност новог

	предмета. Активности ученика - Активно слуша; препознаје, уочава и самостално ствара ритам; користи постојећа искуства; активно учествује у раду и мисаоно се ангажује. Препознаје и именује ликовне дисциплине; повезује знања; вежба вештине опажања и бележења линија; изражава своја опажања. Уочава и дефинише ликовни проблем; формулише и размењује идеје; користи материјал (глину, колаж) за стварање облика. Упознаје нове наставне садржаје; активно слуша; самостално се служи литературом/примерима; ствара ритмички орнамент. Мисаоно се ангажује; открива и увиђа законитости транспарентности; експериментише са папиром и фолијама; ствара 3Д форме. Учествује у обнављању градива; анализира и синтетише опажено; изражава мисли и закључке; дизајнира знак. Активно учествује у раду групе/пара; препознаје употребну вредност амбалаже; преобликује, комбинује и презентује рад. • *Напомена за ИОП-1,2,3.- : Настава се прилагођава индивидуалним могућностима ученика кроз диференцијацију задатака (поједностављивање или усложњавање налога), прилагођавање прибора и материјала, флексибилност у роковима и избору техника, као и кроз израду посебних самосталних пројектних задатака за напредне ученике.
Начини и поступци остваривања садржаја	Методе рада: Монолошка, дијалогска, хеуристичка, метод посматрања, илустративно-демонстративна метода, метод писаних радова, метод практичних и стваралачких активности, истраживачка метода, метод експеримента, дискусија/дебата, метод презентације. Технике рада: Асоцијативна техника, симболизација и упрошћавање, brainstorming (олуја мозгова),

	контрастирање. Облици рада: Фронтални (демонстрације, предавања), индивидуални (практични рад, домаћи пројекти), рад у паровима, групни/тимски рад (заједнички пројекти, израда паноя, интерактивних инсталација, презентација). ИОП: Према потребама ученика. Диференцирана настава: Прилагођавање задатака могућностима ученика.
Начини праћења и вредновања постигнућа	Формативно (свакодневно) и сумативно оцењивање Елементи формативног праћења су: • напредовање у остваривању исхода учења; • оствареност стандарда постигнућа; • ангажовање ученика у наставном процесу; • начин на који ученик учи; • степен самосталности у раду; • начин остваривања сарадње са другим ученицима; • примена стечених знања, вештина и способности; • однос према раду, задацима и наставним средствима; • усмена и писмена повратна информација; • уважавање препорука за даље напредовање. СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ Сумативно оцењивање представља вредновање постигнућа ученика на крају програмске целине или на крају полугодишта и исказује се бројчаном оценом у складу са Правилником о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању.
Место	Кабинет за ликовну културу, дигитални кабинет/рачунарска учионица, школски хол/двориште (за мурале и

извођења	инсталације), установе културе (музеји, локалне галерије, уметнички атељеи).
Наставна средства	Уџбеник, ликовни материјал, репродукције, дигитални садржаји.
Специфичне предметне компетенције	СПК 1 Ученици објашњавају примену елемената и принципа у компоновању визуелних уметности. Испољавају одговоран однос када објашњавају комуникативну функцију визуелних уметности и утицај на друштво и појединце. Објашњавају која искуства, садржаје и естетске доживљаје имају као подстицај за развијање креативних идеја. Објашњавају значај визуелних уметности за културни идентитет и развој заједнице. СПК 2 Ученици плански примењују основна знања о материјалима, техникама, ликовним елементима и принципима компоновања приликом обликовања ликовних радова. Препознају улогу визуелне уметности као средства комуникације и користе различите изворе као подстицај за стварање оригиналних радова. СПК 3 Ученици тумаче садржај ликовних дела и визуелних информација, описују свој рад и естетски доживљај, уважавају различитост у визуелном изражавању и реализују једноставне ликовне пројекте који промовишу културу и уметност.
Корелација	Математика, Географија, Српски језик, Биологија, Историја, Музичка култура, Техника и технологија.

Наставна тема/област:	Простор и композиција
Садржај теме	Простор као ликовни елемент. Приказивање простора на дводимензионалној површини. Просторни односи међу облицима. Линеарна перспектива. Ваздушна перспектива. Хоризонт и недоглед. Светлост и сенка као средства обликовања простора. Композиција и организација ликовних елемената на формату. Врсте композиције (отворена и затворена композиција). Композициони принципи: равнотежа, ритам, доминација, контраст и јединство. Простор и композиција у делима ликовних уметника. Простор и композиција у архитектури, дизајну и савременој визуелној култури. Практичан рад – обликовање ликовне композиције са наглашеним просторним односима.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	Ученик ће бити у стању да: уочава и описује просторне односе у природи, окружењу и уметничким делима; разликује врсте композиције и препознаје њихову улогу у ликовном делу; препознаје и примењује основне композиционе принципе (равнотежу, ритам, доминацију и јединство); користи величину, положај и преклапање облика за приказивање простора; примењује основне елементе линеарне и ваздушне перспективе; користи светлост и сенку ради стварања утиска дубине простора; анализира просторна и композициона решења у делима различитих уметника;

	самостално планира и реализује ликовни рад са наглашеним просторним и композиционим односима; образлаже избор ликовних елемената и композиционих решења у сопственом раду; вреднује сопствени рад и радове других користећи одговарајућу ликовну терминологију.
Наставна тема/област:	2. Комуникација
Садржај теме	Визуелне комуникације у савременом друштву. Визуелне поруке и њихова намена. Симбол, знак, пиктограм, амблем и лого. Плакат као средство визуелне комуникације. Илустрација, стрип и графички дизајн. Однос текста и слике у визуелној поруци. Масовни медији и дигиталне комуникације. Реклама и пропагандна порука. Анализа визуелних порука у окружењу и медијима. Обликовање визуелне поруке за одређену намену.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	Ученик ће бити у стању да: препознаје различите облике визуелне комуникације у непосредном окружењу и медијима; разликује знак, симбол, пиктограм, лого, плакат и илустрацију; анализира визуелне поруке и препознаје њихову намену; уочава однос текста, слике, боје и композиције у визуелној комуникацији; процењује утицај визуелних порука на појединца и друштво;

	користи ликовне елементе и принципе компоновања за обликовање визуелне поруке; самостално осмишљава и реализује плакат, лого, илустрацију или другу визуелну поруку; образлаже избор ликовних средстава и поступака у сопственом раду; анализира и вреднује сопствени рад и радове других користећи одговарајућу ликовну терминологију; развија критички однос према визуелним информацијама у традиционалним и дигиталним медијима.
Наставна тема/област:	1. 3. Уметност око нас
Садржај теме	Уметност у свакодневном животу. Уметност у јавном простору. Архитектура као део визуелне културе. Дизајн предмета за свакодневну употребу. Примењена уметност и индустријски дизајн. Уметност и савремене технологије. Мурал, графит, инсталација и улична уметност. Естетске вредности у окружењу. Културна баштина и савремено уметничко стваралаштво у локалној средини. Анализа и вредновање уметничких садржаја у непосредном окружењу. Обликовање ликовног рада инспирисаног уметношћу из окружења
Исходи наставе и учења у оквиру теме	Ученик ће бити у стању да: препознаје различите облике уметности у непосредном окружењу; уочава присуство уметности у архитектури, дизајну, медијима и јавном простору; разликује примењену и ликовну уметност; анализира естетске и функционалне вредности предмета и простора који га окружују; препознаје значај културне баштине у локалној заједници; повезује уметничка дела и појаве са временом и средином у којој настају;

	критички посматра и вреднује визуелне садржаје у окружењу; користи раз личите изворе и информације за истраживање уметности у локалној средини; осмишљава и реализује ликовни рад инспирисан уметношћу из непосредног окружења; образлаже своје ставове о значају уметности у свакодневном животу и развоју културе
Наставна тема/област:	Комуникација
Садржај теме	Визуелно споразумевање и комуникација. Визуелне поруке у свакодневном животу. Знак, симбол, пиктограм и лого. Вербална и невербална комуникација. Илустрација, плакат, стрип и дигитални медији као средства комуникације. Однос текста и слике у визуелној поруци. Улога боје, облика и композиције у преношењу поруке. Анализа визуелних порука у окружењу и медијима Креирање једноставних визуелних порука.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	Ученик ће бити у стању да: препознаје различите облике визуелне комуникације у непосредном окружењу; разликује знак, симбол, пиктограм, лого и илустрацију; тумачи једноставне визуелне поруке и објашњава њихову намену; уочава однос текста и слике у визуелном комуницирању;

	анализира улогу боје, облика и композиције у преношењу поруке; повезује визуелну поруку са циљном групом којој је намењена; користи ликовне елементе за обликовање једноставних визуелних порука; креира плакат, знак, илустрацију или друго визуелно решење са одређеном наменом; образлаже избор ликовних средстава у сопственом раду; процењује успешност визуелне комуникације у свом раду и радовима других.
Наставна тема/област:	Простор
Садржај теме	Простор као ликовни елемент. Приказивање простора на дводимензионалној површини. Линеарна перспектива. Ваздушна перспектива. Хоризонт и недоглед. Однос величине, положаја и преклапања облика у простору. Светлост и сенка у обликовању простора. Простор у делима ликовних уметника. Простор у архитектури, дизајну и савременој уметности. Креирање ликовних радова са наглашеним просторним односима.

Исходи наставе и учења у оквиру теме	Ученик ће бити у стању да: уочава и описује просторне односе у природи, окружењу и уметничким делима; разликује начине приказивања простора на дводимензионалној површини; примењује линеарну и ваздушну перспективу у ликовном раду; користи величину, положај, преклапање, светлост и сенку за приказ дубине простора; анализира улогу хоризонта и недогледа у обликовању простора; препознаје различите приступе приказивању простора у делима уметника; повезује просторна решења у ликовној уметности са архитектуром и дизајном; самостално планира и реализује композицију са израженим просторним односима; образлаже поступке и ликовна решења примењена у сопственом раду; вреднује сопствени рад и радове других користећи одговарајуће ликовне појмове.
---	--

Образовни стандарди			
Наставна тема-област Простор и композиција	ЛИК.ОО.А.1.1 Тумаче значај карактеристика епохе, стила или правца у визуелним уметностима.	Средњи ниво: ЛИК.ОО.С.1.1 Објашњавају примену принципа компоновања, пропорција, планова и перспективе у обликовању дела визуелних уметности.	Напредни ниво: ЛК.3.1.1 – Користи различите изражајне могућности медија, техника и материјала у обликовању простора и композиције.
	ЛИК.ОО.А.1.2 Повезују уметнике и њихова дела са епохом и друштвеним контекстом.	ЛИК.ОО.С.2.1 Примењују знања о ликовним елементима, принципима компоновања и перспективи приликом обликовања композиција.	ЛК.3.1.2 – Самостално и креативно примењује ликовне елементе и принципе компоновања.
	ЛИК.ОО.А.2.1 Анализирају форму и садржај уметничког дела према критеријумима.	ЛИК.ОО.С.2.3 Користе уметничка дела, природу и различите садржаје као подстицај за стварање оригиналних радова.	ЛК.3.2.1 – Самостално развија и реализује сложенија ликовна решења.
	ЛИК.ОО.А.2.2 Смишљају интердисциплинарне пројекте који обједињују уметност и друге области.	ЛИК.ОО.С.3.1 Тумаче садржај ликовних дела и визуелних информација.	ЛК.3.2.2 – Изводи радове са јасно исказаном намером и личним стваралачким приступом.
	ЛИК.ОО.А.3.1 Разумеју сличности и разлике различитих уметничких дисциплина.	ЛИК.ОО.С.3.2 Описују свој рад и естетски доживљај користећи јасан и примерен ликовни речник.	ЛК.3.2.3 – Критички процењује сопствени рад и радове других користећи одговарајућу ликовну терминологију.
	ЛИК.ОО.А.3.2 Активно истражују и користе изворе знања за проширивање вештина.	ЛИК.ОО.С.3.3 Уважавају различитост у начинима	
	ЛИК.ОО.А.3.4 Користе дигиталне алате уз поштовање ауторских права и безбедности на		

	интернету.	визуелног изражавања и тумачења уметности.	
2. Комуникација	Основни ниво: ЛИК.ОО.О.1.2 Описују функцију основних алатки у дигиталним уређајима и апликацијама за цртање, обраду фотографија и анимацију. ЛИК.ОО.О.2.3 Идентификују уметничка занимања и продукте/дела визуелних уметности. ЛИК.ОО.О.3.1 Изражавају своје идеје, осећања и поруке користећи различите технике и алате визуелних уметности. ЛИК.ОО.О.3.2 Указују на улогу визуелне уметности у очувању животне средине.	Средњи ниво: ЛИК.ОО.С.1.2 Објашњавају комуникативну функцију визуелних уметности и њен утицај на друштво и појединце. ЛИК.ОО.С.2.2 Обликују визуелне садржаје који изражавају поруке и мотивишу друге. ЛИК.ОО.С.3.1 Тумаче садржај ликовних дела и визуелних информација. ЛИК.ОО.С.3.2 Описују свој рад и естетски доживљај користећи јасан и примерен речник. ЛИК.ОО.С.3.3 Уважавају различитост у начинима визуелног изражавања и комуникације.	Напредни ниво: ЛИК.ОО.А.2.2 Смишљају интердисциплинарне пројекте који обједињују уметност и друге области. ЛИК.ОО.А.3.1 Разумеју сличности и специфичности различитих уметничких дисциплина. ЛИК.ОО.А.3.2 Активно истражују и користе изворе знања за развијање вештина. ЛИК.ОО.А.3.3 Прате и посећују културне догађаје и подстичу учешће у културном животу. ЛИК.ОО.А.3.4 Обликују презентације уз поштовање ауторских права и безбедности на интернету.
Наставна тема-област 3. Уметност око нас	Основни ниво: ЛИК.ОО.О.1.2 Описују функцију основних алатки у дигиталним уређајима и апликацијама за	Средњи ниво: ЛИК.ОО.С.1.1 Објашњавају примену принципа компоновања, пропорција, планова и	Напредни ниво: ЛИК.ОО.А.1.1 Тумаче значај карактеристика епохе, стила или

	цртање, обраду фотографија и анимацију. ЛИК.ОО.О.2.3 Идентификују уметничка занимања и продукте/дела визуелних уметности које уочавају у различитим ситуацијама. ЛИК.ОО.О.3.1 Изражавају своје идеје, осећања и машту користећи различите технике и алате визуелних уметности. ЛИК.ОО.О.3.2 Указују на улогу визуелне уметности у очувању животне средине.	перспективе у обликовању дела визуелних уметности. ЛИК.ОО.С.1.2 Објашњавају комуникативну функцију визуелних уметности и њен утицај на друштво и појединце. ЛИК.ОО.С.2.1 Примењују знања о ликовним елементима и принципима компоновања у изради радова. ЛИК.ОО.С.2.2 Обликују визуелне садржаје који изражавају поруке и мотивишу друге. ЛИК.ОО.С.3.1 Тумаче садржај ликовних дела и визуелних информација. ЛИК.ОО.С.3.2 Описују свој рад и естетски доживљај користећи јасан и примерен ликовни речник.	правца у визуелним уметностима. ЛИК.ОО.А.1.2 Повезују уметнике и њихова дела са епохом и друштвеним контекстом. ЛИК.ОО.А.2.1 Анализирају форму и садржај уметничког дела према критеријумима. ЛИК.ОО.А.2.2 Смишљају интердисциплинарне пројекте који обједињују уметност и друге области. ЛИК.ОО.А.3.1 Разумеју сличности и специфичности различитих уметничких дисциплина. ЛИК.ОО.А.3.2 Активно истражују и користе изворе знања за проширивање вештина. ЛИК.ОО.А.3.4 Обликују презентације уз поштовање ауторских права и безбедности на интернету.
Наставна тема-област Комуникација	Основни ниво: ЛИК.ОО.О.1.2 Описују функцију основних алатки у дигиталним	Средњи ниво: ЛИК.ОО.С.1.2 Објашњавају комуникативну функцију	Напредни ниво: ЛИК.ОО.А.2.2 Смишљају интердисциплинарне пројекте

	уређајима и апликацијама за цртање, обраду фотографија и анимацију. ЛИК.ОО.О.2.3 Идентификују уметничка занимања и продукте/дела визуелних уметности које уочавају у различитим ситуацијама. ЛИК.ОО.О.3.1 Изражавају своје идеје, осећања и поруке користећи различите технике и алате визуелних уметности. ЛИК.ОО.О.3.2 Указују на улогу визуелне уметности у очувању животне средине.	визуелних уметности и њен утицај на друштво и појединце. ЛИК.ОО.С.2.2 Обликују визуелне садржаје који изражавају поруке и мотивишу друге. ЛИК.ОО.С.3.1 Тумаче садржај ликовних дела и визуелних информација. ЛИК.ОО.С.3.2 Описују свој рад и естетски доживљај користећи јасан и примерен ликовни речник. ЛИК.ОО.С.3.3 Уважавају различитост у начинима визуелног изражавања и комуникације.	који обједињују уметност и друге области. ЛИК.ОО.А.3.1 Разумеју сличности и специфичности различитих уметничких дисциплина. ЛИК.ОО.А.3.2 Активно истражују и користе изворе знања за развијање вештина. ЛИК.ОО.А.3.3 Прате и посећују културне догађаје и подстичу учешће у културном животу. ЛИК.ОО.А.3.4 Обликују презентације уз поштовање ауторских права и безбедности на интернету..
Наставна тема-област Простор	Основни ниво: ЛИК.ОО.О.1.1 Повезују материјале и прибор са традиционалним техникама визуелних уметности које користе у раду. ЛИК.ОО.О.2.1 Истражују, у стваралачком раду, изражајне	Средњи ниво: ЛИК.ОО.С.1.1 Објашњавају примену принципа компоновања, пропорција, планова и перспективе у обликовању дела визуелних уметности. ЛИК.ОО.С.2.1 Примењују плански основна знања о	Напредни ниво: ЛИК.ОО.А.1.1 Тумаче значај кључних карактеристика епохе, стила, правца или покрета у визуелним уметностима. ЛИК.ОО.А.2.1 Анализирају форму и садржај уметничког дела

	могућности традиционалних материјала, алата, техника и савремених уређаја који се користе за обликовање визуелних садржаја. ЛИК.ОО.О.3.1 Изражавају своје идеје, осећања и машту користећи одабране традиционалне технике и савремене уређаје и алате за обликовање визуелних садржаја.	ликовним елементима, принципима компоновања, пропорцијама, плановима и перспективи приликом обликовања ликовних композиција. ЛИК.ОО.С.2.3 Користе природу, уметничка дела и разноврсне текстуалне, аудио и аудио-визуелне садржаје као подстицај за стварање оригиналних ликовних радова. ЛИК.ОО.С.3.1 Тумаче садржај ликовних дела и визуелних информација са којима се срећу у различитим ситуацијама. ЛИК.ОО.С.3.2 Описују усмено свој рад и естетски доживљај уметничких дела, дизајна, природе и урбане средине користећи примерене и јасне реченице и изразе.	према одабраним критеријумима. ЛИК.ОО.А.2.2 Смишљају једноставне интердисциплинарне пројекте који обједињују различите врсте уметности или уметност и науку. ЛИК.ОО.А.3.1 Разумеју специфичности као и сличности различитих уметничких дисциплина. ЛИК.ОО.А.3.2 Активно траже места и изворе где могу додатно проширити знања и интересовања и развијати своје вештине. ЛИК.ОО.А.3.4 Обликују презентације водећи рачуна о изражавању и оригиналности, ауторским правима и безбедности током рада на интернету и приликом преузимања садржаја са интернета.
--	---	---	--

МУЗИЧКА КУЛТУРА

Разред: Седми	Годишњи фонд часова: 36
Наставни предмет: Музичка култура	Недељни фонд часова: 1

Службени гласник бр: Службени гласник бр: „Сл. гласник РС - Просветни гласник“, бр. 5/2018, 14/2019, 15/2020 и 2/2021
Циљ учења предмета – развијање естетске осетљивости, критичког мишљења и музичког укуса ученика кроз упознавање са стилским карактеристикама барока, класицизма и романтизма, као и унапређивање извођачких вештина кроз колективно двогласно певање и свирање на деčјим музичким инструментима, уз неговање тимског рада и културног идентитета.
Опште предметне компетенције - Ученик развија интересовања за музичку уметност кроз непосредно учешће у музичком догађају певањем, свирањем, активним слушањем и стварањем, као и стицањем основних знања из основа музичке писмености и развоја и улоге музике у човековом животу од праисторије до 20. века. Испољава одговоран однос према очувању музичког наслеђа и културе свога и других народа. Развијањем осетљивости за перцепцију музичког доживљаја негује потребу за истраживањем у оквиру стечених музичких знања кроз оригинално музичко изражавање у свакодневном животу кроз песму, игру, покрет и вршњачку комуникацију. Ученик ужива у музици, формира музички укус и њиме утиче на околину. Разуме како музика позитивно утиче на човеково здравље. Користи текст композиције на матерњем језику и језицима других народа, и кроз извођење музичког дела изражава емоције, имајући у виду одговоран однос према здрављу, природи и социјалном окружењу, негујући дух толеранције. Ученик у свакодневном животу примењује стечена музичка искуства и знања, прати и учествује у музичком животу заједнице у улози публике или извођача, истражује могућности ИКТ-а за слушање, стварање и извођење музике. Учешћем у припреми и реализацији музичких догађаја на матерњем и језицима других народа, индивидуално или у ансамблу, ученик развија индивидуалност, одговорност, показује самопоуздање и изражава критичко мишљење о себи и другима. Повезује основне елементе музичке писмености (нотне вредности, метрику, ритам) са математичким операцијама. Учешћем у музичким активностима ученик поштује одређена правила понашања, развија осећање припадности колективу, самопоуздање, одговорност за своје поступке, суочава се са несигурношћу и сложеношћу стицања музичких вештина (певање, свирање, компоновање) и учења како учити.
Међупредметне компетенције - Компетенција за учење; одговорно учешће у демократском друштву; естетичка компетенција; комуникација; одговоран однос према околини; одговоран однос према здрављу; предузимљивост и оријентација ка предузетништву; рад са подацима и информацијама; решавање проблема; сарадња; дигитална компетенција.
Активности наставника - Организује дебате, презентује занимљивости о животу композитора, користи дигиталну платформу БИГЗ-а за приказ историјских докумената, спроводи ИОП стратегије. Емитује аудио и видео материјале, води стручну вођену анализу форми, упоређује звуковне боје барокних и класичарских оркестара, прилагођава дужину одломака за ученике по ИОП-у. Коригује интонацију, води рачуна о гласовима деčака у мутацији, прати певање на клавиру, диригује, осмишљава

поједностављене или обогаћене партитуре за ИОП.

Подстиче и усмерава стваралачки импулс ученика, задаје креативне импровизационе задатке, демонстрира рад у једноставним бесплатним музичким софтверима, прилагођава захтеве по ИОП-у.

Активности ученика- Истражује биографије уметника, учествује у симулацији „интервјуа са композитором“, бележи закључке у свеску, решава проблемске задатке.

Води детаљан музички дневник слушања, анализира БИГЗ-ове шематске приказе форми (сонатни сталан, циклично дело), учествује у слушним квизовима.

Ради вежбе упевавања и артикулације, вежба извођење своје деонице у хору/оркестру, користи дигиталне БИГЗ матрице као пратњу при вежбању код куће.

Орфовим инструментима, учествује у пројектном раду, креира дигиталне презентације или цртеже инспирисане епохама, пише ритмичке диктате.

***Напомена за ИОП-1,2,3.-** За ученике по ИОП-1 поједностављују се историјске чињенице о стилловима.

За ученике по ИОП-2 прилагођавају се партитуре Орфовог инструм ентаријума.

За ИОП-3 уводе се задаци стилске хомогенизације, соло наступи и презентације стручних тема из БИГЗ уџбеника.

Начини и поступци остваривања садржаја

Методе рада:

Метода слушања уметничких дела: Представља окосницу седмог разреда. Користи се за континуирано аналитичко праћење развоја барока, класицизма и романтизма и развијање естетског укуса.

Метода практичног рада: Обухвата извођење хорских композиција (вишегласје/канони) и оркестарско свирање на Орфовом инструментаријуму у складу са БИГЗ партитурама.

Метода демонстрације: Наставников вокално-инструментални модел и примена мултимедијалних видео и аудио садржаја ради лакшег разумевања музичких форми и инструмената.

Дијалогска метода: Омогућава покретање стручних дискусија о променама положаја уметника у друштву кроз историју и улози националних школа у романтизму.

	Метода излагања: Користи се при увођењу комплексних теоријских концепата попут сонатног облика, полифоније, хомофоније и специфичности стилова. Технике рада: Вишегласно певање по слуху и нотама: Рад по групама на хорским деоницама уз праћење нотних записа из уџбеника БИГЗ. Аналитичко слушање и вођење музичког дневника: Израда структурних табела слушаних дела (праћење тема, извођача, динамике, темпа, облика) и вођење историјске хронологије епоха у свесци. Ритмичко-мелодијске импровизације: Техника стварања „музичког дијалога“ на Орфовим инструментима и коришћење мотива из барока или класицизма као инспирације. Слушни квизови и компарације: Упоредна анализа два аудио одломка из различитих епоха ради препознавања стилских разлика. Пројектна настава и ИКТ интеграција: Израда дигиталних панова, презентација или кратких видео-колажа на тему „Музика српског романтизма“. Облици рада: Фронтални рад: Упевавање, заједничко хорско извођење песама, колективна рецепција уметничких дела и предавање кључних историјских чињеница од стране наставника. Групни рад: Подела на вокалне групе (први, други, трећи глас код канона), рад у мањим инструменталним саставима или заједнички пројектни рад на истраживању биографија композитора. Рад у паровима (тандем): Међусобно тестирање препознавања епоха, заједничко решавање задатака из
--	---

	БИГЗ дигиталног уџбеника. Индивидуални рад: Солистички наступи, самостално писање личних естетских утисака о музици, израда сопствених ритмичких записа и решења у радним свескама. ИОП: ИОП-1 (Прилагођавање програма): Редукује се обим историјских података (памте се само главни представници и опште карактеристике); визуелни и звучни материјали доминирају над текстуалним; текст песама се прилагођава визуелним потребама ученика. ИОП-2 (Измењени програм): Физички и моторички захтеви при свирању се максимално олакшавају (свирање стабилних удараљки попут чинела или добоша који прате само први тактни део); ритмичке вежбе се свode на базичну пулсацију. ИОП-3 (Напредни програм): Ученици који имају паралелно музичко образовање добијају улогу корепетитора (пратња на клавиру), изводе сложене солистичке деонице, раде напредну стручну анализу форми или припремају предавања за остатак разреда. Диференцирана настава: Диференцијација према извођачким способностима: Приликом певања вишегласја, ученици са сигурнијом интонацијом распоређују се на деоницу другог или трећег гласа, чиме чине „гласовни ослонац“ за остатак групе. Код свирања, мелодијски инструменти се додељују спретнијим ученицима, док се ритмички деле на лакше и теже деонице. Диференцијација према слушној рецепцији: Ученици са напреднијим способностима током слушања имају задатак да препознају полифону структуру (гудачки квартет, фуга) или промене тема у сонатном облику, док се од осталих очекује препознавање доминантне емоције, темпа, динамике и епохе на бази слушних контраста.
Начини праћења и	Оцењивање активности кроз дебате, евалуација кратких писмених излагања на тему друштвене улоге музике.

вредновања постигнућа	Сумативно оцењивање путем слушних тестова (препознавање композитора, назива дела и епохе). Практично оцењивање индивидуалног или групног певања и свирања на часу. Оцењивање оригиналности, ангажованости и уредности у изради стваралачких и пројектних задатака.
Место извођења	Музички кабинет
Наставна средства	Уџбеник БИГЗ, рачунар, пројектор, одабрани текстови о историји културе. Квалитетни звучници, пројектор, БИГЗ мултимедијални ЦД-ови, наставни листићи. Клавир/клавијатура, Орфов инструментаријум, БИГЗ уџбеник (нотни записи), аудио матрице. Рачунари/телефони са образовним апликацијама, БИГЗ радни материјали.
Специфичне предметне компетенције	Основни ниво: СПК1: Ученик повезује основна знања из музичке писмености интегришући је са математиком (пропорција, размер, разломак) кроз певање, свирање, слушање музике и музичко стваралаштво. Изучава појаву и развој музичких инструмената (ударачке, жичане, дувачке и инструменте са диркама) кроз кључне карактеристике музичких стилова, као и њихове изражајне могућности. СПК2: Ученик партиципира у музичком догађају у улози публике, уме да опише и објасни сопствени доживљај уважавајући другачије мишљење. Слушајући традиционалну музику, разуме значај очувања културне баштине. У улози извођача изражава се једноставним, кратким музичким нумерама и покретом, те примењује изражајна музичка средства која су детерминисана карактером музичког дела и тиме развија сопствене стваралачке способности и креативност. Вокално се правилно изражава контролишући ниво буке и поштујући културу певања. Разуме текст песме и обогаћује речник матерњег и језика других народа препознајући ритмичку и метричку везу између музике и речи. СПК3: У свакодневном животу ученик примењује стечена музичка искуства и знања. Прати и учествује у музичком животу заједнице у улози публике. Учешћем у припреми музичког живота заједнице превенира вршњачко насиље и насилничко понашање, социјализује се, развија критичко мишљење и оспособљава се за повезивање наученог. Кроз песму, игру, покрет, развија сопствену координацију и моторику и остварује вршњачку комуникацију; схвата важност очувања културног наслеђа свога и других народа, развија осећање за тимски рад, индивидуалност, одговорност, показује самопоуздање. Средњи ниво: СПК1: Користи музичку терминологију приликом праћења историјског развоја музике у оквиру одређених друштвено-историјских прилика, изучавајући стилске карактеристике музичких праваца у традиционалном, духовном и световном стваралаштву, током извођења, слушања музике и стваралаштва.

	Повезује присуство, улогу и значај музике са догађајима, како из свакодневног живота појединца, тако и друштва од праисторије, преко старих цивилизација до 21. века. Разматра феномен звука као акустичне појаве и у том контексту повезује знања из физике са акустиком простора, инструмената и фреквенцијом. Разуме утицај музике на осећања и с тим у вези уочава њен утицај и на ментално здравље. СПК2: Активно партиципира у музичком догађају извођењем, слушањем музике и музичким стваралаштвом. Повезује феномен културне баштине са местом традиционалне музике у прошлости и садашњости, изучавајући обреде, народне обичаје, ношње, традиционалне певачке групе и инструменте, народне игре свога и других народа. Осмишљава једноставне ритмичке и мелодијске аранжмане користећи народне музичке инструменте. Идентификује различиту естетику у делима за слушање музике у односу на одређени стил, жанр и музичке облике повезујући их са друштвено-историјским контекстом, природном и културном баштином. Препознаје и повезује естетске елементе у различитим уметностима (плес, глума, ликовна уметност) и у неуметничком домену као што су комуникација, медији, дизајн. СПК3: Користи стечена музичка искуства и знања приликом одабира музике за одређене животне догађаје. Бавећи се активно музицирањем, здравствено профитира кроз развој говорног апарата, органа за дисање, централног нервног система, као и мишићног система. Развија естетску перцепцију, ствара критеријуме за вредновање музике и способност изражавања сопствених погледа на музику, формира музички укус и тиме утиче на себе и околину. Напредни ниво: СПК1: Анализом и синтезом музичке терминологије, кроз певање, свирање, слушање музике и музичко стваралаштво уочава међусобни утицај других уметности (књижевност, балет, ликовна и сценска уметност) и музике кроз различите стилове и њихову повезаност. Комбинујући звучне елементе музичких инструмената, реконструише изражајна средства музике, музичке форме и жанрове и смешта их у одговарајући стилски (историјски) контекст. Упознаје се са музичким школама и студијама, установама културе, као и са значајем учествовања у културном животу локалне заједнице. Користи ИКТ за самостално истраживање у области музике. СПК2: У области стваралаштва, као активан учесник креира нове музичке аранжмане (на већ познате мелодије, песме из различитих музичких епоха) примењујући принцип импровизације у домену мелодије и ритма, користећи понуђени музички материјал или осмишљавајући сопствени у задатим оквирима. СПК3: Партиципира у припреми и реализацији музичких догађаја на матерњем и језицима других народа индивидуално или у ансамблу. Испољава одговоран однос према очувању музичког наслеђа и културе свога и других народа. Вршњачком едукацијом, кроз моторичку и естетску перцепцију музичког догађаја, осмишљава и организује различите обуке, негујући правила тимског рада. Примењује ИКТ у певању,
--	---

	слушању музике и музичком стваралаштву. Прави избор ИКТ-а и користи их на одговоран и креативан начин у стварању музике.
Корелација	Српски језик и књижевност: Повезивање књижевних текстова, народних епских и лирских песама, басни и прича са музичким илустрацијама, народном баштином и оперским либретима. Развој дикције, артикулације и разумевања текста кроз вокално извођење (певање). Историја: Праћење еволуције грађанског друштва и промена друштвеног статуса уметника кроз епохе барока и класицизма. Ликовна култура: Повезивање стилских карактеристика барока (раскош), класицизма (форма и склад) и романтизма (емоција) у ликовној и музичкој уметности. Физичко и здравствено васпитање: Развој крупне моторике, координације покрета, такта и ритма кроз децје и народне игре, плес и креативно изражавање покретом тела (body percussion). Очување здравља кроз вежбе правилног дисања и подизање свести о заштити слуха од звучног загађења. Верска настава / Грађанско васпитање: Разумевање улоге и развоја духовне (хорске) музике кроз историју. Развој толеранције, емпатије, тимског духа и културног идентитета кроз групно музицирање и прихватање различитих уметничких израза. Информатика и рачунарство (ИКТ): Примена дигиталних алата, образовних платформи, БИГЗ/Логос/Клетт е-уџбеника, аудио-видео записа и софтвера за обраду и креирање звука (музичке петље) у сврху уметничког стваралаштва. Математика (разломци и дељење кроз нотне вредности: цела, половина, четвртина, осмина), Српски језик и књижевност (драматизација текстова кроз звучне ефекте).
Наставната тема / област:	Човек и музика

Садржај теме	Музика као одраз друштвено-историјских збивања. Како су филозофија, наука и друштвене промене (од барока до романтизма) утицале на положај уметника и развој музичког мишљења. Музика као професија. Очување културног наслеђа Србије и света кроз институције културе. Појам музичког менаџмента на бази БИГЗ текстова.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	Основни ниво: Именује кључне представнике епоха (нпр. Бах за барок, Моцарт за класицизам, Бетовен за романтизам). Препозна слушањем звучну раскош барокног оркестра у односу на склад класицистичке симфоније. Искаже јасан писмени или усмени утисак о карактеру и расположењу великих оркестарских дела. Средњи ниво: Препозна основне разлике у естетским карактеристикама праваца (барокна кићеност, класицистичка јасноћа форми, романтичарска снажна емоција). Разликује слушно велике вокално-инструменталне и оркестарске форме (концерт, соната, симфонија, опера). Повеже промене у друштвеном положају уметника са преласком са дворског (класицизам) на слободно стваралаштво (романтизам). Напредни ниво: Анализира везу између књижевног предлошка (либрета, поеме) и његовог уметничког уобличавања у опери или соло песми. Уочи и објасни како се национална историја и фолклор преточују у уметничка дела националних школа романтизма. Самостално истражи и аргументовано критички упореди два извођења истог класичног дела путем БИГЗ дигиталне платформе.
Наставна тема /област:	Слушање музике
Садржај теме	Стилске карактеристике уметничке музике епоха: Барок (Бах, Хендл), Класицизам (Хајдн, Моцарт, Бетовен) и Романтизам (Шуберт, Шопен, Лист, Чајковски). Развој великих музичких форми: барокни концерт, симфонија, соната, опера, соло песма. Националне школе у романтизму и српски романтизам (Корнелије Станковић, Јосиф Маринковић).

Исходи наставе и учења у оквиру теме	Основни ниво: Именује кључне представнике епоха (нпр. Бах за барок, Моцарт за класицизам, Бетовен за романтизам). Препозна слушањем звучну раскош барокног оркестра у односу на склад класицистичке симфоније. Искаже јасан писмени или усмени утисак о карактеру и расположењу великих оркестарских дела. Средњи ниво: Препозна основне разлике у естетским карактеристикама праваца (барокна кићеност, класицистичка јасноћа форми, романтичарска снажна емоција). Разликује слушно велике вокално-инструменталне и оркестарске форме (концерт, соната, симфонија, опера). Повеже промене у друштвеном положају уметника са преласком са дворског (класицизам) на слободно стваралаштво (романтизам). Напредни ниво: Анализира везу између књижевног предлошка (либрета, поеме) и његовог уметничког уобличавања у опери или соло песми. Уочи и објасни како се национална историја и фолклор преточују у уметничка дела националних школа романтизма. Самостално истражи и аргументовано критички упореди два извођења истог класичног дела путем БИГЗ дигиталне платформе.
Наставната тема /област:	Извођење музике
Садржај теме	Вокално извођење: Једногласно, двогласно и трогласно певање (хорски канони, једноставни аранжмани за школски хор) из БИГЗ песмарице. Неговање правилног заузимања става, технике дисања и вокалне хигијене у време мутације гласа. Инструментално извођење: Свирање аранжмана на Орфовом инструментаријуму у оквиру разреда.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	Основни ниво: Пева по слуху химничне, традиционалне и уметничке песме БИГЗ репертоара, водећи рачуна о заједничкој интонацији. Изведе једноставну, унапред припремљену ритмичку пратњу на Орфовом инструментаријуму. Поштује правила колективног понашања и музичког бонтона током хорског извођења. Средњи ниво: Пева сигурно своју деоницу у оквиру двогласних аранжмана, користећи БИГЗ нотни текст као путоказ. Осмисли и изведе кратку ритмичку импровизацију (користећи тело као инструмент или удараљке) која

	одговара карактеру песме. Примењује стабилно контролисано дисање и правилну вокалну поставку при извођењу дужих мелодијских фраза. Напредни ниво: Прочита, изведе и повеже сложеније ритмичке фигуре (нпр. триоле, пунктирани ритам) у задатом такту. Свира мелодијску пратњу на металофону или ксилофону пратећи једноставнију двобојну партитуру. Учествује у вођењу или припреми мањих извођачких група унутар разреда (координација тима за извођење).
Наставна тема / област:	Музичко стваралаштво
Садржај теме	Примена знања из музичке писмености у креативне сврхе (тактови, нотне вредности, динамика). Импровизација једноставних мелодијских и ритмичких мотива на задату тему (нпр. „барокни мотив“, „романтичарско расположење“). Осмишљавање звучних ефеката помоћу традиционалних и дигиталних алата. Изражавање музичког доживљаја кроз друге медије (покрет, дигитални колаж, текст).
Исходи наставе и учења у оквиру теме	Основни ниво: Пева по слуху химничне, традиционалне и уметничке песме БИГЗ репертоара, водећи рачуна о заједничкој интонацији. Изведе једноставну, унапред припремљену ритмичку пратњу на Орфовом инструментаријуму. Поштује правила колективног понашања и музичког бонтона током хорског извођења. Средњи ниво: Пева сигурно своју деоницу у оквиру двогласних аранжмана, користећи БИГЗ нотни текст као путоказ. Осмисли и изведе кратку ритмичку импровизацију (користећи тело као инструмент или удараљке) која одговара карактеру песме. Примењује стабилно контролисано дисање и правилну вокалну поставку при извођењу дужих мелодијских фраза. Напредни ниво: Прочита, изведе и повеже сложеније ритмичке фигуре (нпр. триоле, пунктирани ритам) у задатом такту. Свира мелодијску пратњу на металофону или ксилофону пратећи једноставнију двобојну партитуру. Учествује у вођењу или припреми мањих извођачких група унутар разреда (координација тима за

	извођење).
--	------------

Образовни стандарди			
Наставна тема-област	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
Човек и музика	СПК1 – МУЗ.ОО.О.1.2. Наводе кључне карактеристике одређеног музичког стила/правца (музичке форме, представнике и репрезентативна дела). СПК2 – МУЗ.ОО.О.2.2. Изводе једноставну ритмичку пратњу коју су осмислили на ритмичким инструментима. – МУЗ.ОО.О.2.3. Реагују покретима и изражавају се ликовним илустрацијама за време слушања музике. СПК3 – МУЗ.ОО.О.3.1. Понашају се у складу са правилима музичког бонтона у различитим музичким приликама. – МУЗ.ОО.О.3.4. Учествоју у припремању културних манифестација, испољавајући способност комуникације и	СПК1 – МУЗ.ОО.С.1.1. Користе музичку терминологију у тумачењу музичких појмова. – МУЗ.ОО.С.1.2. Представљају кључне карактеристике одређеног музичког стила/правца у контексту друштвено-историјских прилика. – МУЗ.ОО.С.1.3. Повезују средства изражајног извођења са врстом, наменом и карактером композиције. – МУЗ.ОО.С.1.4. Тумаче коришћење инструмената, инструменталних група у музичком делу у односу на звучне специфичности и техничке могућности. – МУЗ.ОО.С.1.5. Идентификују међусобни утицај, сличности и	СПК1 – МУЗ.ОО.Н.1.3. Представљају начин повезаности музике (тематски, стилски, жанровски и сл.) са другим уметностима и областима ван уметности (књижевност, сценски покрет, ликовна уметност, религија, историја, медицина, спорт...). – МУЗ.ОО.Н.1.4. Користе могућности ИКТ-а за самостално истраживање аудио и видео записа музичких емисија из живота композитора и израду презентација СПК2 – МУЗ.ОО.Н.2.1. Идентификују утицај музике других епоха у делима савремене музике. – МУЗ.ОО.Н.2.2. Класификују избор музичких дела према

	сарадње са члановима тима. – МУЗ.ОО.О.3.5. Објашњавају важност очувања музичког наслеђа.	разлике у начину изражавања између књижевности (опера, соло песма), сценског покрета (покрет и ритам...), ликовне уметности (боја, ритам, контраст, динамика, колористика, потез и изражајност) и музичке уметности. СПК2– МУЗ.ОО.С.2.1. Разумеју улогу и место музике у народним обредима и обичајима свог и других народа. – МУЗ.ОО.С.2.4. Именују композиције различитих стилова и жанрова. – МУЗ.ОО.С.2.5. Изражавају доживљај музике језиком других уметности (плес, глума, писана или говорна реч, ликовна уметност). СПК3 – МУЗ.ОО.С.3.2. Учешћем у групном музицирању испољавају и развијају толеранцију, самопоуздање, мултикултуралност, осећај припадности, поштовање различитости. – МУЗ.ОО.С.3.3. Критички просуђују о утицају музике и звукова из окружења на здравље. – МУЗ.ОО.С.3.4. Образлажу мишљење о музичком делу, усмено или писано.	тематском, литерарном или ликовном садржају. СПК3– МУЗ.ОО.Н.3.1. Учествују у креирању и реализацији културних манифестација, негујући тимску сарадњу и дајући критички осврт на изабране и/или изведене композиције. – МУЗ.ОО.Н.3.2. Користе могућности ИКТ-а за записивање нотног текста, уметање ритмичког модела као пратње, за коришћење предложене хармонизације и одабир инструмената према усклађености звука.
--	--	---	--

Слушање музике	СПК1– МУЗ.ОО.О.1.2. Наводе кључне карактеристике одређеног музичког стила/правца (музичке форме, представнике и репрезентативна дела). СПК2– МУЗ.ОО.О.2.3. Реагују покретима и изражавају се ликовним илустрацијама за време слушања музике. – МУЗ.ОО.О.2.4. Препознају контрасте и поновљени музички материјал у примерима за слушање музике. СПК3– МУЗ.ОО.О.3.1. Понашају се у складу са правилима музичког бонтона у различитим музичким приликама. – МУЗ.ОО.О.3.3. Усмено или писмено описују осећања и утисак о музичком делу. – МУЗ.ОО.О.3.4. Учествоју у припремању културних манифестација, испољавајући способност комуникације и сарадње са члановима тима. – МУЗ.ОО.О.3.5. Објашњавају важност очувања музичког наслеђа.	СПК1– МУЗ.ОО.С.1.1. Користе музичку терминологију у тумачењу музичких појмова. – МУЗ.ОО.С.1.2. Представљају кључне карактеристике одређеног музичког стила/ правца у контексту друштвено-историјских прилика. – МУЗ.ОО.С.1.3. Повезују средства изражајног извођења са врстом, наменом и карактером композиције. – МУЗ.ОО.С.1.4. Тумаче коришћење инструмената, инструменталних група у музичком делу у односу на звучне специфичности и техничке могућности. – МУЗ.ОО.С.1.5. Идентификују међусобни утицај, сличности и разлике у начину изражавања између књижевности (опера, соло песма), сценског покрета (покрет и ритам...), ликовне уметности (боја, ритам, контраст, динамика, колористика, потез и изражајност) и музичке уметности. СПК2– МУЗ.ОО.С.2.1. Разумеју улогу и место музике у народним обредима и обичајима свог и других народа. – МУЗ.ОО.С.2.3. Препознају	СПК1– МУЗ.ОО.Н.1.2. Анализирају извођачке и техничке могућности инструмената у музичком делу, колористику и боју тона, висину и покретљивост/ виртуозност. – МУЗ.ОО.Н.1.3. Представљају начин повезаности музике (тематски, стилски, жанровски и сл.) са другим уметностима и областима ван уметности (књижевност, сценски покрет, ликовна уметност, религија, историја, медицина, спорт...). – МУЗ.ОО.Н.1.4. Користе могућности ИКТ-а за самостално истраживање аудио и видео записа музичких емисија из живота композитора и израду презентација. СПК2– МУЗ.ОО.Н.2.1. Идентификују утицај музике других епоха у делима савремене музике. – МУЗ.ОО.Н.2.2. Класификују избор музичких дела према тематском, литерарном или ликовном садржају. – МУЗ.ОО.Н.2.3. Комуницирају у групи импровизујући мање музичке целине гласом, мелодијским инструментом или
------------------------------	--	---	--

		инструмент или групу у музичкој композицији. – МУЗ.ОО.С.2.4. Именују композиције различитих стилова и жанрова. – МУЗ.ОО.С.2.5. Изражавају доживљај музике језиком других уметности (плес, глума, писана или говорна реч, ликовна уметност). – МУЗ.ОО.С.2.6. Импровизују једноставну мелодију и ритмичку пратњу користећи тело као инструмент. СПК3– МУЗ.ОО.С.3.3. Критички просуђују о утицају музике и звукова из окружења на здравље. – МУЗ.ОО.С.3.4. Образлажу мишљење о музичком делу, усмено или писано.	покретом. СПК3– МУЗ.ОО.Н.3.1. Учествоју у креирању и реализацији културних манифестација, негујући тимску сарадњу и дајући критички осврт на изабране и/или изведене композиције. – МУЗ.ОО.Н.3.2. Користе могућности ИКТ-а за записивање нотног текста, уметање ритмичког модела као пратње, за коришћење предложене хармонизације и одабир инструмената према усклађености звука.
Извођење музике	СПК1– МУЗ.ОО.О.1.1. Примењују ноте, нотне вредности, ознаке за метар, динамику, темпо и остала изражајна средства музичке уметности. – МУЗ.ОО.О.1.2. Наводе кључне карактеристике одређеног музичког стила/правца (музичке форме, представнике и репрезентативна дела). СПК2– МУЗ.ОО.О.2.1. Певају по слуху на матерњем и језику	СПК1– МУЗ.ОО.С.1.1. Користе музичку терминологију у тумачењу музичких појмова. – МУЗ.ОО.С.1.3. Повезују средства изражајног извођења са врстом, наменом и карактером композиције. – МУЗ.ОО.С.1.5. Идентификују међусобни утицај, сличности и разлике у начину изражавања између књижевности (опера, соло песма), сценског покрета (покрет	СПК1– МУЗ.ОО.Н.1.1. Анализирају нотни текст (музички метар, тоналитет, темпо, динамику, ритмичке фигуре, ознаке за изражајно извођење) у циљу тумачења музичког дела. – МУЗ.ОО.Н.1.3. Представљају начин повезаности музике (тематски, стилски, жанровски и сл.) са другим уметностима и областима ван уметности (књижевност, сценски покрет,

	других народа са или без пратње ритмичких инструмената. – МУЗ.ОО.О.2.2. Изводе једноставну ритмичку пратњу коју су осмислили на ритмичким инструментима. СПК3– МУЗ.ОО.О.3.1. Понашају се у складу са правилима музичког бонтона у различитим музичким приликама. – МУЗ.ОО.О.3.2. Контролишу координацију и моторику кроз свирање и покрет. – МУЗ.ОО.О.3.4. Учествују у припремању културних манифестација, испољавајући способност комуникације и сарадње са члановима тима. – МУЗ.ОО.О.3.5. Објашњавају важност очувања музичког наслеђа.	и ритам...), ликовне уметности (боја, ритам, контраст, динамика, колористика, потез и изражајност) и музичке уметности. СПК2– МУЗ.ОО.С.2.1. Разумеју улогу и место музике у народним обредима и обичајима свог и других народа. – МУЗ.ОО.С.2.2. Певају на матерњем и језику других народа са или без пратње ритмичких инструмената са нотног текста. – МУЗ.ОО.С.2.6. Импровизују једноставну мелодију и ритмичку пратњу користећи тело као инструмент. – МУЗ.ОО.С.2.7. Користе музичке обрасце у осмишљавању музичких целина кроз певање, свирање и покрет. СПК3– МУЗ.ОО.С.3.1. Примењују и контролишу технику певања (држање тела, дисање, говорни апарат, дикција, артикулација). – МУЗ.ОО.С.3.2. Учешћем у групном музицирању испољавају и развијају толеранцију, самопоуздање, мултикултуралност, осећај припадности, поштовање различитости. – МУЗ.ОО.С.3.3. Критички	ликовна уметност, религија, историја, медицина, спорт...). – МУЗ.ОО.Н.1.4. Користе могућности ИКТ-а за самостално истраживање аудио и видео записа музичких емисија из живота композитора и израду презентација. СПК2– МУЗ.ОО.Н.2.3. Комуницирају у групи импровизујући мање музичке целине гласом, мелодијским инструментом или покретом. СПК3– МУЗ.ОО.Н.3.1. Учествују у креирању и реализацији културних манифестација, негујући тимску сарадњу и дајући критички осврт на изабране и/или изведене композиције. – МУЗ.ОО.Н.3.2. Користе могућности ИКТ-а за записивање нотног текста, уметање ритмичког модела као пратње, за коришћење предложене хармонизације и одабир инструмената према усклађености звука.нотног текста, уметање ритмичког модела као пратње, за коришћење предложене хармонизације и одабир инструмената према усклађености звука.нотног текста, уметање ритмичког модела као
--	--	--	--

		просуђују о утицају музике и звукова из окружења на здравље. – МУЗ.ОО.С.3.4. Образлажу мишљење о музичком делу, усмено или писано.	пратње, за коришћење предложене хармонизације и одабир инструмената према усклађености звука.
Музичко стваралаштво	СПК1– МУЗ.ОО.О.1.1. Примењују ноте, нотне вредности, ознаке за метар, динамику, темпо и остала изражајна средства музичке уметности. – МУЗ.ОО.О.1.2. Наводе кључне карактеристике одређеног музичког стила/правца (музичке форме, представнике и репрезентативна дела). СПК2– МУЗ.ОО.О.2.1. Певају по слуху на матерњем и језику других народа са или без пратње ритмичких инструмената. – МУЗ.ОО.О.2.2. Изводе једноставну ритмичку пратњу коју су осмислили на ритмичким инструментима. СПК3– МУЗ.ОО.О.3.1. Понашају се у складу са правилима музичког бонтона у различитим музичким приликама. – МУЗ.ОО.О.3.2. Контролишу координацију и моторику кроз свирање и покрет. – МУЗ.ОО.О.3.4. Учествују у припремању културних	СПК1– МУЗ.ОО.С.1.1. Користе музичку терминологију у тумачењу музичких појмова. – МУЗ.ОО.С.1.3. Повезују средства изражајног извођења са врстом, наменом и карактером композиције. – МУЗ.ОО.С.1.5. Идентификују међусобни утицај, сличности и разлике у начину изражавања између књижевности (опера, соло песма), сценског покрета (покрет и ритам...), ликовне уметности (боја, ритам, контраст, динамика, колористика, потез и изражајност) и музичке уметности. СПК2– МУЗ.ОО.С.2.1. Разумеју улогу и место музике у народним обредима и обичајима свог и других народа. – МУЗ.ОО.С.2.2. Певају на матерњем и језику других народа са или без пратње ритмичких инструмената са нотног текста. – МУЗ.ОО.С.2.6. Импровизују једноставну мелодију и ритмичку пратњу користећи тело као	СПК1– МУЗ.ОО.Н.1.1. Анализирају нотни текст (музички метар, тоналитет, темпо, динамику, ритмичке фигуре, ознаке за изражајно извођење) у циљу тумачења музичког дела. – МУЗ.ОО.Н.1.2. Анализирају извођачке и техничке могућности инструмената у музичком делу, колористику и боју тона, висину и покретљивост/ виртуозност. – МУЗ.ОО.Н.1.3. Представљају начин повезаности музике (тематски, стилски, жанровски и сл.) са другим уметностима и областима ван уметности (књижевност, сценски покрет, ликовна уметност, религија, историја, медицина, спорт...) – МУЗ.ОО.Н.1.4. Користе могућности ИКТ-а за самостално истраживање аудио и видео записа музичких емисија из живота композитора и израду презентација. СПК2– МУЗ.ОО.Н.2.1. Идентификују утицај музике

	манифестација, испољавајући способност комуникације и сарадње са члановима тима. – МУЗ.ОО.О.3.5. Објашњавају важност очувања музичког наслеђа.	инструмент. – МУЗ.ОО.С.2.7. Користе музичке обрасце у осмишљавању музичких целина кроз певање, свирање и покрет. СПКЗ– МУЗ.ОО.С.3.1. Примењују и контролишу технику певања (држање тела, дисање, говорни апарат, дикција, артикулација). – МУЗ.ОО.С.3.2. Учешћем у групном музицирању испољавају и развијају толеранцију, самопоуздање, мултикултуралност, осећај припадности, поштовање различитости. – МУЗ.ОО.С.3.3. Критички просуђују о утицају музике и звукова из окружења на здравље. – МУЗ.ОО.С.3.4. Образлажу мишљење о музичком делу, усмено или писано.	других епоха у делима савремене музике. – МУЗ.ОО.Н.2.2. Класификују избор музичких дела према тематском, литерарном или ликовном садржају. – МУЗ.ОО.Н.2.3. Комуницирају у групи импровизујући мање музичке целине гласом, мелодијским инструментом или покретом. СПКЗ– МУЗ.ОО.Н.3.1. Учествују у креирању и реализацији културних манифестација, негујући тимску сарадњу и дајући критички осврт на изабране и/или изведене композиције. – МУЗ.ОО.Н.3.2. Користе могућности ИКТ-а за записивање нотног текста, уметање ритмичког модела као пратње, за коришћење предложене хармонизације и одабир инструмената према усклађености звука.
--	--	--	---

ДОПУНСКА НАСТАВА		
Наставни предмет – Музичка култура		
Разред: - Седми	Годишњи фонд часова: 36	Недељни фонд часова: 1
Циљ учења: – развијање естетске осетљивости, критичког мишљења и музичког укуса ученика кроз упознавање са стилским карактеристикама барока, класицизма и романтизма, као и унапређивање извођачких вештина кроз колективно двогласно певање и свирање на дејим музичким инструментима, уз неговање тимског рада и културног идентитета.		
Тема:		
Начини и поступци остваривања садржаја/теме Тема: Стилске епохе / Барок, Класицизам, Романтизам Начини и поступци: Коришћење компаративне методе уз БИГЗ аудио-визуелне материјале за препознавање основних карактеристика праваца (барокна кићеност насупрот класицистичком складу). Разлагање великих форми (соната, концерт, симфонија) на препознатљиве делове како би се олакшало праћење структуре и уочавање звучних контраста. Тема: Извођење хорског	Методе рада: слушања уметничких дела: Представља окосницу седмог разреда. Користи се за континуирано аналитичко праћење развоја барока, класицизма и романтизма и развијање естетског укуса. извођење хорских композиција (вишегласје/канони) и оркестарско свирање на Орфовом инструментаријуму у складу са БИГЗ партитурама. Метода демонстрације: Наставников вокално-инструментални модел и примена мултимедијалних видео и аудио садржаја ради лакшег разумевања музичких форми и инструмената. покретање стручних дискусија о променама положаја уметника у друштву кроз историју и улози националних школа у романтизму. Метода излагања: Користи се при увођењу комплексних теоријских концепата попут сонатног облика, полифоније, хомофоније и специфичности стилова. Технике рада: Вишегласно певање по слуху и нотама: Рад по групама на хорским деоницама уз праћење нотних записа из уџбеника БИГЗ. Аналитичко слушање и вођење музичког дневника: Израда структурних табела слушаних дела (праћење тема, извођача, динамике, темпа, облика) и вођење историјске хронологије епоха у свесци. Ритмичко-мелодијске импровизације: Техника стварања „музичког дијалога“ на Орфовим инструментима и коришћење мотива из барока или класицизма као инспирације.	

репертоара Начини и поступци: Вокални рад у малим групама на стабилизацији певања по слуху. Ученици са потешкоћама се фокусирају на лакше деонице у оквиру двогласних аранжмана, уз континуирано спровођење вежби за правилну вокалну поставку, контролу дисања и сигурније праћење једноставнијег нотног текста.	Слушни квизови и компарације: Упоредна анализа два аудио одломка из различитих епоха ради препознавања стилских разлика. Пројектна настава и ИКТ интеграција: Израда дигиталних паноа, презентација или кратких видео-колажа на тему „Музика српског романтизма“. Облици рада: Фронтални рад: Упевавање, заједничко хорско извођење песама, колективна рецепција уметничких дела и предавање кључних историјских чињеница од стране наставника. Групни рад: Подела на вокалне групе (први, други, трећи глас код канона), рад у мањим инструменталним саставима или заједнички пројектни рад на истраживању биографија композитора. Рад у паровима (тандем): Међусобно тестирање препознавања епоха, заједничко решавање задатака из БИГЗ дигиталног уџбеника. Индивидуални рад: Солистички наступи, самостално писање личних естетских утисака о музици, израда сопствених ритмичких записа и решења у радним свескама.
Активност наставника	Организује дебате, презентује занимљивости о животу композитора, користи дигиталну платформу БИГЗ-а за приказ историјских докумената, спроводи ИОП стратегије. Емитује аудио и видео материјале, води стручну вођену анализу форми, упоређује звуковне боје барокних и класичарских оркестара, прилагођава дужину одломака за ученике по ИОП-у. Коригује интонацију, води рачуна о гласовима дечака у мутацији, прати певање на клавиру, диригује, осмишљава поједностављене или обогаћене партитуре за ИОП. Подстиче и усмерава стваралачки импулс ученика, задаје креативне импровизационе задатке, демонстрира рад у једноставним бесплатним музичким софтверима, прилагођава захтеве по ИОП-у.
Активност ученика	Активности ученика- Истражује биографије уметника, учествује у симулацији „интервјуа са композитором“, бележи закључке у свеску, решава проблемске задатке. Води детаљан музички дневник слушања, анализира БИГЗ-ове шематске приказе форми (сонатни сталан, циклично дело), учествује у слушним квизовима. Ради вежбе упевавања и артикулације, вежба извођење своје деонице у хору/оркестру,

	користи дигиталне БИГЗ матрице као пратњу при вежбању код куће. Импровизује на Орфовим инструментима, учествује у пројектном раду, креира дигиталне презентације или цртеже инспирисане епохама, пише ритмичке диктате.
Начини праћења постигнућа	Оцењивање активности кроз дебате, евалуација кратких писмених излагања на тему друштвене улоге музике. Сумативно оцењивање путем слушних тестова (препознавање композитора, назива дела и епохе). Практично оцењивање индивидуалног или групног певања и свирања на часу. Оцењивање оригиналности, ангажованости и уредности у изради стваралачких и пројектних задатака.

ДОДАТНА НАСТАВА		
Наставни предмет – Музичка култура		
Разред: Седми	Годишњи фонд часова: 36	Недељни фонд часова: 1
Циљ учења: – развијање естетске осетљивости, критичког мишљења и музичког укуса ученика кроз упознавање са стилским карактеристикама барока, класицизма и романтизма, као и унапређивање извођачких вештина кроз колективно двогласно певање и свирање на дечјим музичким инструментима, уз неговање тимског рада и културног идентитета.		
Тема:		
Начини и поступци остваривања садржаја/теме Тема: Аналитичко и критичко слушање музике Начини и поступци: Проширивање знања кроз дебате и естетску анализу музичких дела. Ученици проучавају развој	Методе рада: Метода слушања уметничких дела: Представља окосницу седмог разреда. Користи се за континуирано аналитичко праћење развоја барока, класицизма и романтизма и развијање естетског укуса. Метода практичног рада: Обухвата извођење хорских композиција (вишегласје/канони) и оркестарско свирање на Орфовом инструментаријуму у складу са БИГЗ партитурама.	

националних школа романтизма, повезују либрета опера и соло песама са књижевним делима и самостално израђују критичке осврте упоређујући различита извођења симфонијске музике путем дигиталних платформи. Тема: Аранжирање и уметничко стваралаштво Начини и поступци: Рад на напредним ритмичко-мелодијским обрасцима (триоле, пунктирани ритам). Ученици пишу и изводе мелодијске пратње на дејим инструментима пратећи комплексне двобојне партитуре, те примењују ИКТ алате за напредно кодирање звука, усклађивање предложених хармонизација и припрему сценских наступа.	Метода демонстрације: Наставников вокално-инструментални модел и примена мултимедијалних видео и аудио садржаја ради лакшег разумевања музичких форми и инструмената. Дијалогска метода: Омогућава покретање стручних дискусија о променама положаја уметника у друштву кроз историју и улози националних школа у романтизму. Метода излагања: Користи се при увођењу комплексних теоријских концепата попут сонатног облика, полифоније, хомофоније и специфичности стилова. Технике рада: Вишегласно певање по слуху и нотама: Рад по групама на хорским деоницама уз праћење нотних записа из уџбеника БИГЗ. Аналитичко слушање и вођење музичког дневника: Израда структурних табела слушаних дела (праћење тема, извођача, динамике, темпа, облика) и вођење историјске хронологије епоха у свесци. Ритмичко-мелодијске импровизације: Техника стварања „музичког дијалога“ на Орфовим инструментима и коришћење мотива из барока или класицизма као инспирације. Слушни квизови и компарације: Упоредна анализа два аудио одломка из различитих епоха ради препознавања стилских разлика. Пројектна настава и ИКТ интеграција: Израда дигиталних паноа, презентација или кратких видео-колажа на тему „Музика српског романтизма“. Облици рада: Фронтални рад: Упевавање, заједничко хорско извођење песама, колективна рецепција уметничких дела и предавање кључних историјских чињеница од стране наставника. Групни рад: Подела на вокалне групе (први, други, трећи глас код канона), рад у мањим инструменталним саставима или заједнички пројектни рад на истраживању биографија композитора. Рад у паровима (тандем): Међусобно тестирање препознавања епоха, заједничко решавање задатака из БИГЗ дигиталног уџбеника.
--	--

	Индивидуални рад: Солистички наступи, самостално писање личних естетских утисака о музици, израда сопствених ритмичких записа и решења у радним свескама.
Активност наставника	Организује дебате, презентује занимљивости о животу композитора, користи дигиталну платформу БИГЗ-а за приказ историјских докумената, спроводи ИОП стратегије. Емитује аудио и видео материјале, води стручну вођену анализу форми, упоређује звуковне боје барокних и класичарских оркестара, прилагођава дужину одломака за ученике по ИОП-у. Коригује интонацију, води рачуна о гласовима дечака у мутацији, прати певање на клавиру, диригује, осмишљава поједностављене или обогаћене партитуре за ИОП. Подстиче и усмерава стваралачки импулс ученика, задаје креативне импровизационе задатке, демонстрира рад у једноставним бесплатним музичким софтверима, прилагођава захтеве по ИОП-у.
Активност ученика	Активности ученика- Истражује биографије уметника, учествује у симулацији „интервјуа са композитором“, бележи закључке у свеску, решава проблемске задатке. Води детаљан музички дневник слушања, анализира БИГЗ-ове шематске приказе форми (сонатни сталан, циклично дело), учествује у слушним квизовима. Ради вежбе упевавања и артикулације, вежба извођење своје деонице у хору/оркестру, користи дигиталне БИГЗ матрице као пратњу при вежбању код куће. Импровизује на Орфовим инструментима, учествује у пројектном раду, креира дигиталне презентације или цртеже инспирисане епохама, пише ритмичке диктате.
Начини праћења постигнућа	Оцењивање активности кроз дебате, евалуација кратких писмених излагања

	на тему друштвене улоге музике. Сумативно оцењивање путем слушних тестова (препознавање композитора, назива дела и епохе). Практично оцењивање индивидуалног или групног певања и свирања на часу. Оцењивање оригиналности, ангажованости и уредности у изради стваралачких и пројектних задатака.
--	--

ИСТОРИЈА

Разред: Седми	Годишњи фонд часова : 72
Наставни предмет: Историја	Недељни фонд часова: 2
Службени гласник бр: 6/2025	
Циљ учења предмета –Циљ наставе и учења историје јесте да ученик стекне основна знања о прошлости и гради компетенције неопходне за разумевање савременог света, развија вештине критичког мишљења и историјску свест као предуслов неговања личног идентитета, националног и других колективних идентитета, интеркултуралности, одговорног односа према културно-историјском наслеђу, друштву и држави у којој живи.	
Опште предметне компетенције -Ученици учењем историје: стичу знања о прошлости и садашњости и развијају вештине и ставове; оспособљавају се да ефикасно и одговорно комуницирају о историјским и другим темама у различитим ситуацијама школског и ваншколског окружења; развијају основне аналитичке вештине неопходне за критичко сагледавање савременог света, његових историјских корена и актуелних цивилизацијских токова. Настава историје омогућава ученицима: овладавање основним научним принципима у истраживању и њиховој даљој примени у различитим ситуацијама, као и да, посредством специфичних историјских знања и вештина, комуникације на матерњем, али и употребом страних језика, пре свега у претраживању извора и информација на интернету, развијају лични и групне идентитете (национални, државни, европски). Настава и учење историје припрема ученике за одговорно учешће у демократском друштву брзих политичко-социјалних, технолошких и економских промена, оспособљава их да самостално, као и кроз удруживање и сарадњу, развијају способност комуникације и да на креативан и предузимљив начин доприносе да се, у складу са узрастом, одговори на савремене изазове	

на локалном, регионалном, европском и глобалном нивоу. Учење историје: омогућава упознавање са историјским и савременим променама и изградњу историјске свести утемељене у резултатима историјске науке; подстиче изградњу демократских вредности које подразумевају поштовање људских права, исказивање иницијативе и проактивног приступа у унапређивању интеркултуралног дијалога и сарадње, одговорног односа према разноврсној културно-историјској баштини, као и толерантности према другачијим ставовима и погледима на свет.	
Међупредметне компетенције -1) компетенција за учење; 2) естетичка компетенција; 3) комуникација; 4) рад са подацима и информацијама; 5) решавање проблема; 6) сарадња;	
Активности наставника - Упознавање ученика са циљевима и садржајима програма, правилима рада, критеријумима оцењивања по областима; Наставник упознаје ученике, одређује њихово претходно искуство и утврђује иницијално стање; редовно прати рад и залагање ученика на часу, води рачуна о индивидуализацији, приступу ученику; подстиче код ученика развој мишљења и разумевања; Наставник подстиче ученике да опажају, примењују, препознају, упоређују, изводе закључке, повезују знања са другим областима и другим предметима, решавају проблеме, практично примењују; Негује позитивну климу у одељењу, охрабрује, помаже и подстиче ученике; омогућује ученицима да сами изводе закључке; Подстиче ученике на учење, оцењивањем мотивише ученике за учење, оцењивањем процењује ниво постигнућа ученика; идентификује напредак у учењу и постигнућима ученика	
Активности ученика- Ученици активно приступају при излагању новог градива и изради задатака на часу, практично примењују стечена знања, активно учествују у раду, самопроцењују напредак, Ученици запажају, упоређују, примењују, повезују, решавају проблем, повезују знање са другим областима, ослањају се на претходно искуство...	
*Напомена за ИОП-1,2,3.- - За ученике којима је потребна додатна подршка у учењу настава се реализује у складу са индивидуалним образовним планом уз прилагођавање садржаја, метода рада, наставних средстава и начина проверавања постигнућа.	
Начини и поступци остваривања садржаја	Методе рада: Ученик треба да учи: - смислено: повезивањем оног што учи са оним што зна и са ситуацијама из живота; – проблемски: самосталним прикупљањем и анализирањем података и информација; постављањем релевантних питања себи и другима; развијањем плана решавања задатог проблема;

	– дивергентно: предлагањем нових решења; смишљањем нових примера; повезивањем садржаја у нове целине; – критички: поређењем важности појединих чињеница и података; смишљањем аргумената; – кооперативно: кроз сарадњу са наставником и другим ученицима; кроз дискусију и размену мишљења; уважавајући аргументе саговорника Технике рада: Рад са историјским изворима, израда временске ленте, мапе, табеле Облици рада: Фронтални, индивидуални и индивидуализирани облик рада, партнерски облик рада (рад у пару), групни облик рада, тимски облик рада Диференцирана настава: Различит темпо рада, индивидуализована помоћ, различити начини провере знања.
Начини праћења и вредновања постигнућа	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикана - Обезбеђивање корелације са сродним предметима - Свакодневно праћење рада ученика - Разна усмена проверавања, активност ученика на часу. - Писмене провере: тестови, контролне вежбе, контролни наставни листићи, 15-то минутне провере... – Самооцењивање - Вршњачко оцењивање - Праћење уредности школске свеске и доношење прибора.
Место извођења	Учионица
Наставна средства	Табла, маркер, карта, пројектор
Специфичне предметне компетенције	Основни ниво: СПК1: Ученици: користе основне појмове из историје цивилизације у излагању историјске наративе у образовном и свакодневном контексту; издвајају и описују кључне појаве, догађаје, процесе и личности из прошлости и садашњости и повезују их са временским и просторним оквирима; именују раздобља

	прошлости, историјске периоде и уређују их према хронолошком редоследу; показују историјски простор на историјској карти; разликују узроке од последица кључних догађаја; објашњавају значај научних открића, технолошких изума и уметничких дела за развој цивилизације. СПК2: Ученици класификују историјске изворе и описују њихову улогу у реконструкцији прошлости; користе различите историјске и друге изворе информација у елементарном истраживању; издвајају, у изворима информација, податке који су кључни за тему на којој раде; читају податке са карте, из графикона и табела; препознају стереотипе, пропаганду и манипулацију у изворима; откривају различите погледе, вишеструке перспективе на исти догађај, појаву или личност; идентификују историјске теме у уметничким и књижевним делима СПК3: Ученици разумеју различита значења појма историја и објашњавају повезаност историје са другим наукама и резултатима њиховог изучавања; препознају историјске корене у савременим друштвеним појавама и институцијама; познају историјски развој људских права и објашњавају кључне појаве, догађаје и процесе као и улогу личности у њиховом развоју; објашњавају значај културно-историјског наслеђа и савремене историјске културе за формирање личног и групних идентитета; издвајају репрезентативне примере културно-историјског наслеђа сопственог и других народа; учествују у активностима чији је циљ неговање сећања на значајне личности, појаве и догађаје, као и очување културне баштине у непосредном окружењу. Средњи ниво: СПК1: Ученици издвајају специфичности појмова из историје цивилизације и повезују их са појмовима из других наставних предмета; објашњавају утицај кључних појава, догађаја, процеса и личности на развој друштва, државе, привреде и културе у прошлости и садашњости; повезују и објашњавају узроке и последице појава, догађаја и процеса у различитим историјским периодима; доводе у везу и објашњавају међусобни утицај географских карактеристика, друштвених и културних појава, уметничких и научно-технолошких достигнућа у националној и општој историји у различитим временским и просторним оквирима. СПК2: Ученици: селекују и процењују историјске изворе и друге изворе информација према релевантности и сазнајној вредности за одређену тему; идентификују вишеструке перспективе на одређене историјске појаве, догађаје и процесе; уочавају сложеност појединих историјских појава и процеса; анализирају сличности и разлике у изворима који се односе на исту појаву, догађај или личност; доводе у везу стереотипе и пропаганду са историјским околностима у којима су настали; разликују митове, легенде и уметничке представе од историјских чињеница; планирају и спроводе истраживање на одређену тему;
--	---

	представљају резултате истраживања усмено, писано у различитим симболичким модалитетима уз коришћење дигиталних технологија. СПК3: Ученици: објашњавају значај историје, као наставног предмета и као науке, за разумевање савремених друштвених токова, за изградњу историјске свести утемељене на резултатима историјске науке и за формирање ставова, личног и колективних идентитета; разумеју утицај стереотипа, пропаганде и различитих врста манипулације на појаве и догађаје током прошлости и садашњости; аргументовано дискутују о различитим темама и у различитим окружењима, уз уважавање мишљења и ставова саговорника; повезују културно-историјску баштину са историјским и савременим контекстом и учествују у организовању и спровођењу активности усмерених на развој културе сећања, уз поштовање традиције и културног идентитета различитих заједница. Напредни ниво: СПК1: Ученици: имају развијен речник појмова и користе га за објашњавање специфичности појмова из историје цивилизације као и у комуникацији у школском и ваншколском окружењу; процењују значај историјских појава, догађаја, процеса и личности и повезују их са одговарајућим хронолошким и просторним оквиром; анализирају повезаност појава, догађаја, процеса и личности из националне и опште историје и процењују значај те повезаности за развој друштва и државе у националним оквирима; формулишу аргументе и објашњавају узроке и последице промена које су кроз историју доживљавала друштва, државе, културе, привреда и народи; процењују утицај научно-технолошких и уметничких достигнућа на живот појединца и група у прошлости и садашњости. СПК2: Ученици: претражују изворе информација за одређену тему на матерњем и страном језику; критички просуђују историјске, али и савремене изворе информација, њихову садржину, веродостојност и поузданост; селекују и анализирају податке о догађају, појави, процесу, личности и постављају хипотезу; формулишу истраживачко питање и, у складу са његовом природом, бирају одговарајуће методолошке принципе историјске науке; доносе закључке и резултате представљају на различите начине – усмено, писано, табеларно, графички уз коришћење дигиталних технологија; реконструишу и приказују промене на историјско-географском простору поређењем историјских карата са савременим политичким картама; разликују научну од уметничке интерпретације историјског догађаја, појаве и/или личности. СПК3: Ученици: образлажу улогу и значај историјске науке за разумевање развоја друштва и његових савремених токова; разумеју значај цивилизацијских тековина за развој хуманистичког, демократског, инклузивног друштва заснованог на поштовању различитости и интеркултуралности; анализирају друштвене појаве и институције и идентификују промене које су током историјског развоја доживеле;
--	---

	изражавају критички став према различитим врстама манипулације и супротстављају им се користећи аргументе засноване на науци; покрећу и спроводе активности усмерене на неговање културно-историјске баштине и развој културе сећања.
Корелација	Српски језик и књижевност- историјске личности и догађаји у књижевним делима, народна књижевност, мемоарска и путописна грађа Географија- просторни положај држава, миграције становништва, природни услови и њихов утицај на историју. Ликовна култура- уметност барока, класицизма и романтизма, архитектура, историјски споменици и културна баштина Музичка култура- музичко стваралаштво 18 и 19. века, химне и патриотске песме. Верска настава- улога цркве у историјским процесима, верски живот српског народа.
Наставна тема/област:	Свет, Европа и српски народ у 18 и првој половини 19. века
Садржај теме	Индустријска револуција Америчка револуција Француска револуција Наполеонови ратови Доба Свете алијансе Источно питање и балкански народи

	Први српски устанак 1804 -1813. Први српски устанак – уређење државе Други српски устанак и стицање аутономије Владавина уставобранитеља Црна Гора у доба владичанства Срби под хабзбуршком и османском влашћу у првој половини 19. века
Исходи наставе и учења у оквиру теме	Основни ниво: Ученик препознаје основне догађаје, личности и процесе у Европи и код Срба у 18. и првој половини 19. века, именује најзначајније личности, наводи основне узроке и последице, препознаје значај стицања аутономије Србије, налази се на историјској карти. Средњи ниво: Ученик објашњава утицај просветитељства, револуција и националних покрета на Европу и српски народ, повезује европске догађаје са борбом Срба за ослобођење, пореди положај Срба у Османском и Хабзбуршком царству. Напредњи ниво: Ученик анализира политичке, друштвене и економске промене у Европи у 18. и почетком 19. века, процењује значај идеја просветитељства и национализма, критички тумачи историјске изворе, уочава узрочно- последичне везе између европских процеса и развоја Србије
Наставна тема/област:	Европа и свет у другој половини 19. века
Садржај теме	Рађање модерних држава, Међународни односи и кризе (револуције 1848/49 – „пролеће народа”, политичке идеје,

	Настанак модерне Италије и Немачке, Успон САД и грађански рат, борба за колоније у Африци и Азији, Персија, Индија, Кина, опадање Османског царства). Промене у привреди, друштву и култури (Друга индустријска револуција, људска права и слободе – право гласа, укидање робовласништва, положај деце и жена; култура, наука, образовање, свакодневни живот). Кнежевина и Краљевина Србија и њено окружење (развој државних установа и политичког живота, унутрашња и спољна политика, међународно признање – Берлински конгрес; културна и просветна политика, свакодневни живот; Положај Срба под хабзбуршком и османском влашћу). Истакнуте личности: Ђузепе Гарибалди, Ото фон Бизмарк, Наполеон III, краљица Викторија, Абрахам Линколн, Карл Маркс, браћа Лимијер, Алфред Нобел, кнез Александар Карађорђевић, кнез Михаило, краљ Милан, краљица Наталија и краљ Александар Обреновић, књаз Никола Петровић, Илија Гарашанин, Јован Ристић, Никола Пашић, Стојан Новаковић, патријарх Јосиф Рајачић, Катарина Ивановић, Светозар Милетић, Бењамин Калај, Алекса Шантић.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	Основни ниво: Ученик препознаје догађаје и личности у Европи и свету у др. Пол. 19. века, зна основне одлике индустријског развоја и друштвених промена, именује Велике силе тог доба, наводи основне карактеристике уједињења Италије и Немачке, уочава значај техничких и научних открића. Средњи ниво: Ученик објашњава узроке и последице индустријске револуције, описује друштвене промене настале развојем капитализма, повезује националне покрете са уједињењем Немачке и Италије, објашњава односе Великих сила и борбу за колоније, користи историјску карту. Напредњи ниво: Ученик анализира политичке идеје и идеологије 19. века, процењује значај индустријализације, упоређује положај Великих сила и њихове интересе, критички тумачи историјске изворе повезује процесе са краја 19. века са почетком Првог светског рата.
Наставна тема/област:	Српски народ у другој половини 19. века
Садржај теме	Кнежевина и Краљевина Србија и њено окружење (развој државних установа и политичког живота, унутрашња и спољна политика, међународно признање – Берлински конгрес; културна и просветна политика, свакодневни живот; Положај Срба под хабзбуршком и османском влашћу).

	Истакнуте личности: Ђузепе Гарибалди, Ото фон Бизмарк, Наполеон III, краљица Викторија, Абрахам Линколн, Карл Маркс, браћа Лимијер, Алфред Нобел, кнез Александар Карађорђевић, кнез Михаило, краљ Милан, краљица Наталија и краљ Александар Обреновић, књаз Никола Петровић, Илија Гарашанин, Јован Ристић, Никола Пашић, Стојан Новаковић, патријарх Јосиф Рајачић, Катарина Ивановић, Светозар Милетић, Бењамин Калај, Алекса Шантић.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	Основни ниво: Ученик препознаје догађаје и личности српске историје у др. пол. 19. века, наводи време стицања независности, препознаје значај појединих личности, уочава значај Берлинског конгреса, сналази се на историјској карти Србије и Балкана у 19. веку. Средњи ниво: Ученик објашњава политички развој Србије од кнежевине до краљевине, повезује догађаје и процесе, објашњава значај Берлинског конгреса, описује развој државних институција, анализира улогу политичких странака. Напредњи ниво: Анализира утицај Великих сила на положај српског народа у др. пол 19. века, процењује значај националног ослобођења и модернизације Србије, повезује економске, политичке и културне процесе у развоју српске државе, аргументовано објашњава односе Србије са суседним државама, самостално тумачи историјске изворе.
Наставна тема/област:	Европа, свет, српски народ на почетку 20. века
Садржај теме	– Међународни односи и кризе (формирање савеза, сукоби око колонија, Руско-јапански рат, Мароканска криза, Анексиона криза, Либијски рат, балкански ратови). – Култура, наука и свакодневни живот (Светска изложба у Паризу, примена научних достигнућа, положај жена). – Краљевина Србија и њено окружење (Мајски преврат, политички живот, унутрашња и спољна политика; појава југословенства, наука, култура, свакодневни живот, положај Срба под аустроугарском и османском влашћу, – Црна Гора – доношење устава, проглашење краљевине; учешће Србије и Црне Горе у балканским ратовима). Велики рат (узроци и повод, савезништва и фронтови, Србија и Црна Гора у рату; преломнице, ток и последице рата; аспекти рата – технологија рата, пропаганда, губици и жртве, глад и епидемије; човек у рату – живот у позадини и на фронту; живот под окупацијом и у избеглиштву;

	Велики рат у сећању).		
	Истакнуте личности: Алберт Ајнштајн, Пјер и Марија Кири, Сигмунд Фројд, Михајло Пупин, Никола Тесла, Хенри Форд, Вилхелм II, Николај II Романов, Вудро Вилсон, краљ Петар и престолонаследник Александар Карађорђевић, Јован Цвијић, Надежда Петровић, Арчибалд Рајс, Милунка Савић, Флора Сендс, Радомир Путник, Степа Степановић, Живојин Мишић, Петар Бојовић, Јанко Вукотић, Драгутин Димитријевић Апис		
Исходи наставе и учења у оквиру теме	Основни ниво: Ученик препознаје најважније догађаје и личности из историје српског народа поч. 20. века, наводи основне карактеристике развоја Србије И Црне Горе, описује стицање независности Србије на Берлинском конгресу, разликује владавину династије Обреновић и Карађорђевић, показује н карти територијално ширење Србије и Црне Горе. Средњи ниво:Ученик објашњава политички, привредни и културни развој Србије поч. 20. века, повезује догађаје из српске историје са променама у Европи, објашњава Мајски преврат, анализира улогу појединих владара краља Петра Карађорђевића.Наводи борбе српске војске у Великом рату. Напредњи ниво:Ученик процењује значај модернизације Србије, анализира спољно-политички положај Србије н Балкану, критички тумачи историјске изворе о националном питању и ослободилачким покретима, доноси закључке о улози Србије у Првом светском рату.		
Образовни стандарди			
Наставна тема-област			
Свет, Европа и српски народ у 18 и првој половини 19. века	Основни ниво: – ИСТ.ОО.О.1.1. Именују основне појмове историјске науке и појмове из историје цивилизације и повезују их саописима њиховог значења. – ИСТ.ОО.О.1.3. Разликују и именују основне временске одреднице и наводе раздобља прошлости и историјске периоде према хронолошком редоследу.	Средњи ниво: – ИСТ.ОО.С.1.3. Прецизно одређују којој деценији, веку, миленијуму и историјском периоду припада одређена личност, појава, догађај и процес – ИСТ.ОО.С.3.1. Објашњавају значај историје (наука и наставни предмет) за	Напредни ниво: – ИСТ.ОО.Н.1.2. Повезују личности, појаве, догађаје и процесе и смештају их у прецизне хронолошке и/или просторне оквири. -ИСТ.О.О.3.1.1. Критички тумачи историјске догађаје

	– ИСТ.ОО.О.1.4. Смештају годину у одговарајућу деценију, век, миленијум, еру, а појаву, догађај и личност у одговарајући историјски период или век и рачунају временску удаљеност између догађаја.	формирање ставова и за лични развој; разумевање савремених друштвених токова. -ИСТ.О.О.2.2.1. Користи историјску карту за објашњавање историјских процеса и промена -ИСТ.О.О.2.2.2. Анализира основне историјске изворе и изводи закључке	-ИСТ.О.О.3.1.2. Упореджује историјске процесе у различитим државама и друштвима. -ИСТ.О.О.3.2.2. Сагледава дугорочне последице историјских догађаја на савремено друштво.
Европа и свет у другој половини 19. века	Основни ниво: – ИСТ.ОО.О.1.1. Именују основне појмове историјске науке и појмове из историје цивилизације и повезују их са описима њиховог значења. – ИСТ.ОО.О.1.2. Користе основне појмове историјске науке и појмове из историје цивилизације у излагању историјске наратије, у дискусији, дијалогу или дебати о историјским темама уз уважавање мишљења саговорника. – ИСТ.ОО.О.1.3. Разликују и именују основне временске одреднице и наводе раздобља прошлости и историјске периоде према хронолошком редоследу.	Средњи ниво: – ИСТ.ОО.С.1.5. Препознају и лоцирају историјски простор на географској карти и на примерима описују како су одлике географског простора утицале на одређене историјске догађаје и процесе. – ИСТ.ОО.С.2.1. Селектују историјске изворе према основној подели и повезују их са местима где се чувају. -ИСТ.ОО.С.2.1.4. Повезује значајне историјске појаве и процесе са одговарајућим	Напредни ниво: – ИСТ.ОО.Н.1.5. Повезују појаве, догађаје и процесе са динамиком промена граница на одређеном простору у различитим историјским периодима. -ИСТ.О.О.3.1.1. Критички тумачи историјске догађаје и процесе -ИСТ.О.О.3.1.2. Самостално користи различите историјске изворе и доноси аргументоване закључке.

	– ИСТ.ОО.О.1.4. Смештају годину у одговарајућу деценију, век, миленијум, еру, а појаву, догађај и личност у одговарајући историјски период или век и рачунају временску удаљеност између догађаја – ИСТ.ОО.О.2.1. Именују историјске изворе према основној подели и наводе њихову улогу у реконструкцији прошлости.	временом и простором -ИСТ.ОО.2.1.8. Објашњава друштвене, политичке и привредне промене у прошлости	-ИСТ.О.О.3.1.3. Ученик анализира узрочно-последичне везе историјских догађаја -ИСТ.О.О. 3.1.6. Упоредије историјске појаве и процесе и процењује њихов значај -ИСТ.О.О.3.1.7. Сагледава повезаност националне, регионалне и светске историје
Српски народ у другој половини 19. века	Основни ниво: – ИСТ.ОО.О.1.1. Именују основне појмове историјске науке и појмове из историје цивилизације и повезују их са описима њиховог значења. – ИСТ.ОО.О.1.2. Користе основне појмове историјске науке и појмове из историје цивилизације у излагању историјске наративе, у дискусији, дијалогу или дебати о историјским темама уз уважавање мишљења саговорника. – ИСТ.ОО.О.1.3. Разликују и именују основне временске одреднице и наводе раздобља прошлости и историјске периоде према хронолошком редоследу.	Средњи ниво: – ИСТ.ОО.С.1.1. Издавају и описују специфичности основних појмова историјске науке и појмова из историје цивилизације. – ИСТ.ОО.С.1.2. Повезују основне појмове историјске науке и појмове из историје цивилизације са појмовима из других наставних предмета. – ИСТ.ОО.С.1.3. Прецизно одређују којој деценији, веку, миленијуму и историјском периоду припада одређена личност, појава, догађај и	Напредни ниво – ИСТ.ОО.Н.1.1. Наводе и објашњавају специфичности основних појмова историјске науке и појмова из историје цивилизације, кључних појава, догађаја, процеса и личности из националне и опште историје. – ИСТ.ОО.Н.1.2. Повезују личности, појаве, догађаје и процесе и смештају их у прецизне хронолошке и/или просторне оквире.

	– ИСТ.ОО.О.1.4. Смештају годину у одговарајућу деценију, век, миленијум, еру, а појаву, догађај и личност у одговарајући историјски период или век и рачунају временску удаљеност између догађаја. – ИСТ.ОО.О.1.5. Наводе и описују кључне појаве, догађаје, процесе и личности из националне и опште историје. – ИСТ.ОО.О.1.6. Лоцирају на историјској карти простор одигравања појава, процеса и догађаја из националне и опште историје. – ИСТ.ОО.О.1.8. Наводе кључне научно- технолошке изуме и уметничка дела и објашњавају њихов значај за развој цивилизације. – ИСТ.ОО.О.2.1. Именују историјске изворе према основној подели и наводе њихову улогу у реконструкцији прошлости. – ИСТ.ОО.О.2.2. Прикупљај информације из различитих извора и издвајају кључне податке у вези са одређеном темом. – ИСТ.ОО.О.2.3. Проналазе и читају једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми историјске карте (наведена легенда), табеле и/или графикана. – ИСТ.ОО.О.2.5. Пореде различите	процес. – ИСТ.ОО.С.1.4. Описују кључне карактеристике појава, догађаја, процеса и личности и објашњавају њихов утицај на развој друштва, државе, привреде и културе. – ИСТ.ОО.С.1.5. Препознају и лоцирају историјски простор на географској карти и на примерима описују како су одлике географског простора утицале на одређене историјске догађаје и процесе. – ИСТ.ОО.С.1.7. Доводе у међусобну везу друштвене, културне, научно- технолошке и уметничке појаве у националној и општој историји. – ИСТ.ОО.С.2.1. Селектују историјске изворе према основној подели и повезују их са местима где се чувају. – ИСТ.ОО.С.2.2. Издвајају и процењују прикупљене информације са становишта релевантности и сазнајне вредности за одређену тему. – ИСТ.ОО.С.2.4. Анализирају	– ИСТ.ОО.Н.1.5. Повезују појаве, догађаје и процесе са динамиком промена граница на одређеном простору у различитим историјским периодима. – ИСТ.ОО.Н.1.6. Аргументовано објашњавају, на примерима, узроке и последице промена које су кроз историју доживљавала друштва, државе, привреде, културе и народи. – ИСТ.ОО.Н.1.7. Повезују знања из историје са знањима из других наставних предмета при описивању и објашњавању научно- технолошких и уметничких достигнућа – ИСТ.ОО.Н.2.1. Анализирају значај историјских догађаја, појава, личности на основу мерила вредности времена одигравања, а не на основу савременог контекста. – ИСТ.ОО.Н.2.2. Одређују из ког историјског периода и са
--	--	---	--

	изворе о истој историјској појави, догађају и/ или личности и идентификују сличности и разлике у њиховом представљању и/ или интерпретацији. – ИСТ.ОО.О.2.6. Препознају историјске теме у књижевним и уметничким делима и идентификују сличности и разлике у њиховој научној и уметничкој интерпретацији. – ИСТ.ОО.О.3.1. Разликују историју као науку, наставни предмет и раздобље прошлости и објашњавају повезаност историје са другим наставним предметима. – ИСТ.ОО.О.3.3. Наводе и објашњавају значај кључних појава, догађаја, процеса и личности за развој људских права и друштва заснованог на њиховом поштовању. – ИСТ.ОО.О.3.5. Наводе и примерима илуструју културно-историјско наслеђе сопственог и других народа. – ИСТ.ОО.О.3.6. Препознају и описују утицај културно-историјске баштине на изградњу идентитета.	стереотипе, пропаганду и пристрасност у изворима доводећи их у везу са историјским контекстом. – ИСТ.ОО.С.2.5. Издвајају и анализирају сличности и разлике у изворима информација који се односе на исту историјску појаву, догађај или личност. – ИСТ.ОО.С.2.6. Разликују митове и легенде од историјских чињеница. – ИСТ.ОО.С.2.7. Разликују историјски наратив од уметничке представе о историјској личности, догађају, појави и процесу. – ИСТ.ОО.С.2.8. Планирају и спроводе истраживање одређеног историјског догађаја/појаве/личности. – ИСТ.ОО.С.2.9. Представљају резултате истраживања на различите начине и уз коришћење дигиталних технологија. – ИСТ.ОО.С.3.1. Објашњавају значај историје (наука и наставни предмет) за формирање ставова и за	ког географског простора потиче историјски извор када је текст извора непознат ученику, али су у њему наведене информације о особинама периода или географског простора. – ИСТ.ОО.Н.2.3. Реконструишу промене на историјско-географском простору поређењем савремених политичких карата са историјским картама других периода. – ИСТ.ОО.Н.2.4. Постављају хипотезу о разлозима за појаву разлика у тумачењима исте историјске појаве, догађаја или личности у различитим изворима информација. – ИСТ.ОО.Н.2.5. Издвајају и наводе разлике у научној и уметничкој интерпретацији књижевног или уметн – – ИСТ.ОО.Н.3.3. Анализирају и приказују развој савремених друштвених
--	--	---	---

		лични развој; разумевање савремених друштвених токова. – ИСТ.ОО.С.3.2. Дискутују или дебатују у различитим окружењима о историјским и савременим темама уз уважавање разлика у становиштима и мишљењима других. – ИСТ.ОО.С.3.3. Илуструју, на примерима из прошлости и садашњости, последице различитих врста манипулације на појединца, групе и друштво. – ИСТ.ОО.С.3.4. Идентификују улогу митова и легенди у изградњи идентитета. – ИСТ.ОО.С.3.7. Учествују у организовању и спровођењу заједничких активности у вези са културом сећања и залажу се за равноправност различитих заједница, њихових традиција и културног идентитета.	појава и/или институција током прошлости и садашњости и наводе промене које су уочили.
Европа, свет,	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво

српски народ на почетку 20. века	– ИСТ.ОО.О.1.1. Именују основне појмове историјске науке и појмове из историје цивилизације и повезују их са описима њиховог значења. – ИСТ.ОО.О.1.2. Користе основне појмове историјске науке и појмове из историје цивилизације у излагању историјске наративе, у дискусији, дијалогу или дебати о историјским темама уз уважавање мишљења саговорника. – ИСТ.ОО.О.1.3. Разликују и именују основне временске одреднице и наводе раздобља прошлости и историјске периоде према хронолошком редоследу. – ИСТ.ОО.О.1.4. Смештају годину у одговарајућу деценију, век, миленијум, еру, а појаву, догађај и личност у одговарајућу историјски период или век и рачунају временску удаљеност између догађаја. – ИСТ.ОО.О.1.5. Наводе и описују кључне појаве, догађаје, процесе и личности из националне и опште историје. – ИСТ.ОО.О.1.6. Лоцирају на историјској карти простор одигравања појава, процеса и догађаја из националне и опште историје. – ИСТ.ОО.О.1.8. Наводе кључне научно-технолошке изуме и	– ИСТ.ОО.С.1.1. Издвајају и описују специфичности основних појмова историјске науке и појмова из историје цивилизације. – ИСТ.ОО.С.1.2. Повезују основне појмове историјске науке и појмове из историје цивилизације са појмовима из других наставних предмета. – ИСТ.ОО.С.1.3. Прецизно одређују којој деценији, веку, миленијуму и историјском периоду припада одређена личност, појава, догађај и процес. – ИСТ.ОО.С.1.4. Описују кључне карактеристике појава, догађаја, процеса и личности и објашњавају њихов утицај на развој друштва, државе, привреде и културе. – ИСТ.ОО.С.1.5. Препознају и лоцирају историјски простор на географској карти и на примерима описују како су одлике географског простора утицале на одређене историјске догађаје и процесе.	– ИСТ.ОО.Н.1.1. Наводе и објашњавају специфичности основних појмова историјске науке и појмова из историје цивилизације, кључних појава, догађаја, процеса и личности из националне и опште историје. – ИСТ.ОО.Н.1.2. Повезују личности, појаве, догађаје и процесе и смештају их у прецизне хронолошке и/или просторне оквири. – ИСТ.ОО.Н.1.5. Повезују појаве, догађаје и процесе са динамиком промена граница на одређеном простору у различитим историјским периодима. – ИСТ.ОО.Н.1.6. Аргументовано објашњавају, на примерима, узроке и последице промена које су кроз историју доживљавала друштва, државе, привреде, културе и народи. – ИСТ.ОО.Н.1.7. Повезују
--	--	--	---

	уметничка дела и објашњавају њихов значај за развој цивилизације. – ИСТ.ОО.О.2.1. Именују историјске изворе према основној подели и наводе њихову улогу у реконструкцији прошлости. – ИСТ.ОО.О.2.2. Прикупљај информације из различитих извора и издвајају кључне податке у вези са одређеном темом. – ИСТ.ОО.О.2.3. Проналазе и читају једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми историјске карте (наведена легенда), табеле и/или графикана. – ИСТ.ОО.О.2.5. Пореде различите изворе о истој историјској појави, догађају и/ или личности и идентификују сличности и разлике у њиховом представљању и/ или интерпретацији. – ИСТ.ОО.О.2.6. Препознају историјске теме у књижевним и уметничким делима и идентификују сличности и разлике у њиховој научној и уметничкој интерпретацији. – ИСТ.ОО.О.3.1. Разликују историју као науку, наставни предмет и раздобље прошлости и објашњавају повезаност историје са другим наставним предметима. – ИСТ.ОО.О.3.3. Наводе и	– ИСТ.ОО.С.1.7. Доводе у међусобну везу друштвене, културне, научно-технолошке и уметничке појаве у националној и општој историји. – ИСТ.ОО.С.2.1. Селектују историјске изворе према основној подели и повезују их са местима где се чувају. – ИСТ.ОО.С.2.2. Издвајају и процењују прикупљене информације са становишта релевантности и сазнајне вредности за одређену тему. – ИСТ.ОО.С.2.4. Анализирају стереотипе, пропаганду и пристрасност у изворима доводећи их у везу са историјским контекстом. – ИСТ.ОО.С.2.5. Издвајају и анализирају сличности и разлике у изворима информација који се односе на исту историјску појаву, догађај или личност. – ИСТ.ОО.С.2.6. Разликују митове и легенде од историјских чињеница. – ИСТ.ОО.С.2.7. Разликују историјски наратив од уметничке представе о	знања из историје са знањима из других наставних предмета при описивању и објашњавању научно-технолошких и уметничких достигнућа – ИСТ.ОО.Н.2.1. Анализирају значај историјских догађаја, појава, личности на основу мерила вредности времена одигравања, а не на основу савременог контекста. – ИСТ.ОО.Н.2.2. Одређују из ког историјског периода и са ког географског простора потиче историјски извор када је текст извора непознат ученику, али су у њему наведене информације о особинама периода или географског простора. – ИСТ.ОО.Н.2.3. Реконструишу промене на историјско-географском простору поређењем савремених политичких карата са историјским картама других периода.
--	---	--	--

	објашњавају значај кључних појава, догађаја, процеса и личности за развој људских права и друштва заснованог на њиховом поштовању. – ИСТ.ОО.О.3.5. Наводе и примерима илуструју културно-историјско наслеђе сопственог и других народа. – ИСТ.ОО.О.3.6. Препознају и описују утицај културно-историјске баштине на изградњу идентитета.	историјској личности, догађају, појави и процесу. – ИСТ.ОО.С.2.8. Планирају и спроводе истраживање одређеног историјског догађаја/појаве/личности. – ИСТ.ОО.С.2.9. Представљају резултате истраживања на различите начине и уз коришћење дигиталних технологија. – ИСТ.ОО.С.3.1. Објашњавају значај историје (наука и наставни предмет) за формирање ставова и за лични развој; разумевање савремених друштвених токова. – ИСТ.ОО.С.3.2. Дискутују или дебатују у различитим окружењима о историјским и савременим темама уз уважавање разлика у становиштима и мишљењима других. – ИСТ.ОО.С.3.3. Илуструју, на примерима из прошлости и садашњости, последице различитих врста манипулације на појединца, групе и друштво.	– ИСТ.ОО.Н.2.4. Постављају хипотезу о разлозима за појаву разлика у тумачењима исте историјске појаве, догађаја или личности у различитим изворима информација. – ИСТ.ОО.Н.2.5. Издвајају и наводе разлике у научној и уметничкој интерпретацији књижевног или уметн – ИСТ.ОО.Н.3.3. Анализирају и приказују развој савремених друштвених појава и/или институција током прошлости и садашњости и наводе промене које су уочили.
--	---	--	--

		– ИСТ.ОО.С.3.4. Идентификују улогу митова и легенди у изградњи идентитета. – ИСТ.ОО.С.3.7. Учествују у организовању и спровођењу заједничких активности у вези са културом сећања и залажу се за равноправност различитих заједница, њихових традиција и културног идентитета.	
ДОПУНСКА НАСТАВА			
Наставни предмет: Историја			
Разред: седми		Годишњи фонд часова: 26	Недељни фонд часова: 1
Циљ учења: Циљ наставе и учења историје јесте да ученик стекне основна знања о прошлости и гради компетенције неопходне за разумевање савременог света, развија вештине критичког мишљења и историјску свест као предуслов неговања личног идентитета, националног и других колективних идентитета, интеркултуралности, одговорног односа према културно-историјском наслеђу, друштву и држави у којој живи.			
Тема:		Еврпа, свет и српски народ у 18 и 19. веку	
Начини и поступци остваривања садржаја/теме		Методе:разговор, усмено излагање, метода демонстрације, рад са текстом, илустративна метода	
Прошлост		Технике:Кратка и усмерена питања, разговор и вођена дискусија, подвлачење кључних појмова, прављење табела, рад са историјском картом, анализа слика, квизови и кратке провере знања.	
Праисторија			

	Облици рада:Индивидуални , рад у пару, групни рад, комбиновни рад
Активност наставника	Прилагођавање градива способностима ученика, додатно објашњавање историјских појмова и процеса, коришћење једноставнијих примера, организовање понављања и вежбања.
Активност ученика	Слушање објашњења наставника, постављање питања, рад са историјском картом, читање и анализа краћих историјских текстова и извора.
Начини праћења постигнућа	Усмено испитивање и разговор са учеником, проверу разумевања, праћење активности, провера сналажења на историјској карти, кратке писане провере

ДОДАТНА НАСТАВА		
Наставни предмет: Историја		
Разред: седми	Годишњи фонд часова: 26	Недељни фонд часова:1
Циљ учења: Циљ наставе и учења историје јесте да ученик стекне основна знања о прошлости и гради компетенције неопходне за разумевање савременог света, развија вештине критичког мишљења и историјску свест као предуслов неговања личног идентитета, националног и других колективних идентитета, интеркултуралности, одговорног односа према културно-историјском наслеђу, друштву и држави у којој живи.		
Тема:	Еврпа, свет и српски народ у 18 и 19. веку	
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе:Истраживачки рад, Рзговор и дискусија, рад на историјским изворима, пројектна настава, метода анализе и аргументације.	

	Технике:Анализа историјских извора и докумената, израда презентација, плаката, анализа фотографија, филмова и илустрација, тестови знања и историјске игре, Облици рада:Самостално истраживање, заједничко решавање задатака, пројекти,
Активност наставника	Планирање и избор тема за проширено учење, подстицање ученика за исраживање, организовање пројектних и истраживачких задатака, објашњавање сложенијих историјских процеса.
Активност ученика	Самостално истраживање историјских тема, анализа и тумачење историјских извора, израда презентација и пројеката, учешће у дискусијама
Начини праћења постигнућа	Праћење и анализа ученичких истраживачких раова и пројеката, оцењивање презентација, есеја, процена самосталности у раду и истраживању.

ГЕОГРАФИЈА

Разред: СЕДМИ	Годишњи фонд часова: 72
Наставни предмет: ГЕОГРАФИЈА	Недељни фонд часова: 2
Службени гласни кбр: Службени гласник РС”, бр. 55/2013, 101/2017, 27/2018 – др. закон и 10/2019, Службени гласник РС”, бр. 88/2017, 27/2018 – др. закон, 10/2019, 6/2020, 129/2021, 92/2023 и 19/2025); Службени гласник РС”, број 104/2024);	

Циљ учења предмета – Циљ учења Географије је да ученик појмовно и структурно овлада природно-географским, демографским, насеобинским, политичко-географским, економско-географским, интеграционим и глобалним појавама и процесима у Србији и свету уз неговање вредности мултикултуралности и патриотизма

Опште предметне компетенције

Учење географије има за циљ да оспособи ученике да препознају, именују, дефинишу, лоцирају, описују и објашњавају основне астрономске феномене, као и физичко-географске и друштвено-географске објекте, појаве и процесе у својој локалној средини и на Земљи, чиме овај наставни предмет доприноси развоју логичког мишљења и научног погледа на свет. Ученици се на настави географије обучавају да прикупљају податке о елементима географске средине применом различитих метода, користе научну литературу и изворе, као и једноставне технике за обраду и приказивање резултата у виду табела, графика и карата, анализирају их и аргументовано дискутују о њима. Уз помоћ дигиталних и других алата, ученици стичу географске вештине које ће примењивати у реалним животним околностима и даљем школовању. На примерима економских, политичких, културних и еколошких појава и процеса у свету, географија доприноси да се ученици вредносно оријентишу и имају позитиван став према различитостима. Захваљујући настави географије моћи ће да уоче проблеме, предлажу решења и активно учествују у унапређивању и заштити животне средине и културног наслеђа. Стечена искуства ученици ће интегрисати и користити за решавање сложенијих географских задатака на основу чега ће моћи да сагледају сопствена професионална интересовања. Кроз различите облике вршњачке сарадње у настави географије ученици развијају знатижељу, креативност и предузимљивост. На крају основног образовања ученици ће имати системски повезана географска знања, вештине и ставове потребне за даље школовање.

Међупредметне компетенције

- Компетенција за учење
- Сарадња
- Комуникација
- Рад са подацима и информацијама
- Дигитална компетенција
- Одговоран однос према околини
- Одговоран однос према здрављу
- Одговорно учешће у демократском друштву
- Естетичка компетенција
- Решавање проблема

Активности наставника - Планира,организује час, објашњава,предаје,посматра,прати, појашњава,показује, поставља питања,води дискусију,подстиче самостално закључивање ,одговара на питања,проверава оствареност исхода,бележи,демонстрира на карти Активности ученика - Повезују раније стечена знања са новим садржајима, самостално одређују, извршава постављени задатак, поставља питања,сарађује , одговара на питања, приступа иницијалном и другом тестирању-учествује у групном раду, раду у пару, проналази материјал, чита, користи статистичке података, анализира, изводи закључке, усмено се изражава и објашњава записује, упоређује физиономске и функционалне регије, поставља питања , израђује кратак семинарски рад и презентује, израђује пројектни задатак у групи и презентује ,самооцењује се, користи ИКТ, издваја примере, објашњава...	
*Напомена за ИОП-1,2,3. Што већа индивидуализација наставе у зависности од могућности ученика Коришћење вршњачке подршке и помоћи у савладавању програмских садржаја Показивање континената, држава, река, планина и градова на карти; рад са неом картом уз помоћ боја, симбола и слика; препознавање географских појмова помоћу фотографија и илустрација; повезивање појмова и слика (нпр. пустиња – Сахара, река – Нил); заокруживање тачних одговора; кратке усмене одговоре уз подршку наставника; рад у пару са учеником који пружа подршку; гледање едукативних видео-садржаја; израда панорама, цртежа или модела рељефа; сортирање појмова по групама (државе, реке, планине, градови); описивање природних појава једноставним реченицама;истраживање занимљивости о државама и народима.	
Начини и поступци остваривања садржаја	Методе рада: Вербално-текстуалне методе(метода монолога,метода дијалога, метода дискусије,текстуална метода Илустративно-демонстративне методе (метода демонстрације,метода илустрације) Лабораторијско-експерименталне и практичне методе:(практичан рад) Савремене и иновативне наставне методе(пројектна настава,проблемска настава,кооперативно учење,истраживачка метода Технике рада:олуја идеја,инсерт техника,коцкарење Облици рада: фронтални, групни, рад у пару,тимски и индивидуални.

	ИОП: Неки од препоручених начина прилагођавања програма наставе и учења ученицима којима је потребна додатна образовна подршка: просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставног програма (нпр. размештај седења, избор градива за учење и вежбање, прилагођавање задатака, начина и врста оцењивања, домаћих...) ;што већа индивидуализација наставе, а посебно са ученицима којима је потребна додатна образовна подршка и надареним ученицима ;размена искустава и сарадња са члановима Већа и стручним сарадницима у школи... ;коришћење вршњачке подршке и помоћи у савладавању програмских садржаја и све друго што ће се применити у складу са конкретним случајем Диференцирана настава: Диференцирана настава у географији за 7. разред подразумева прилагођавање наставе различитим способностима, интересовањима и темпу учења ученика. Циљ је да сваки ученик напредује у складу са својим могућностима и да активно учествује у наставном процесу. У диференцираној настави ученици не морају сви радити исте задатке на исти начин и истим темпом. Наставник организује наставу према нивоу знања ученика; према интересовањима ученика; према темпу рада; индивидуалним, паровским и групним радом; различитим наставним средствима и изворима знања. Најчешћи облици организације су: индивидуализовани задаци, рад у групама различитог нивоа, изборни задаци, пројектна и истраживачка настава, додатна и допунска настава. У настави географије диференцијација се може спроводити кроз: различите задатке на немој карти, анализу климатских дијаграма различите сложености, истраживање држава и регија, рад са статистичким подацима и тематским картама.
Начини праћења и вредновања постигнућа	Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду: ППТ, видео материјали, пројектна настава .Обезбеђивање корелације са сродним предметима. Стално коришћење географске карте .Комбиновање различитих врста дидактичког материјала. Праћење и вредновање постигнућа ученика у настави географије има за циљ да утврди у којој мери су ученици усвојили знања, развили географске вештине и стекли навике самосталног истраживања и закључивања. Вредновање треба да буде континуирано, објективно и усмерено на напредак ученика. Најчешћи начини праћења и вредновања су:

	Усмено испитивање – провера разумевања географских појмова, процеса и појава, као и способности ученика да повезују научене садржаје и износе закључке. Писмене провере знања – контролни задаци, тестови знања, кратке провере након обрађених наставних јединица или тематских целина. Практични радови – рад на географским картама, коришћење атласа, одређивање географског положаја, читање картографских симбола и анализа различитих географских приказа. Израда пројеката и презентација – ученици самостално или у групама истражују одређене географске теме, прикупљају податке и презентују резултате рада. Посматрање активности ученика на часу – праћење учешћа у дискусијама, сарадње у групном раду, заинтересованости и ангажовања током наставе. Домаћи задаци – провера редовности рада, примене стечених знања и способности самосталног решавања задатака. Истраживачки задаци – прикупљање и анализа података из различитих извора, израда графикана, табела, скица и тематских карата. Самовредновање и вршњачко вредновање – ученици процењују сопствени рад и рад својих вршњака, чиме развијају критичко мишљење и одговорност према учењу. Приликом оцењивања наставник вреднује: усвојеност географских знања, разумевање појмова и процеса, примену знања у новим ситуацијама, сналажење на карти и коришћење географских извора, истраживачке и презентационе способности, активност и одговоран однос према раду... Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације
Место извођења	Учионица
Наставна средства	Уџбеник, географска карта, атлас, свеска, табла, лап-топ, пројектор, нема карта

Специфичне предметне компетенције	Основни ниво: СПК1 На основном нивоу ученици описују облик и кретања планете Земље и овладавају појмовном структуром о географском омотачу (рељеф, тектонски покрети и ерозије, време и клима, океани и воде на копну, земљиште и биоми). У домену картографске писмености категоризују географске карте по различитим критеријумима. У области друштвене географије исправно користе појмове везане за природно и механичко кретање становништва, насеља, привреду и државу. Географске објекте, појаве и процесе упоређују и одређују њихову припадност географским регијама у Србији и свету. СПК2 На основном нивоу ученици изводе закључке који су очигледни и засновани на експлицитно датим информацијама. Тумаче елементе географске карте и оријентишу се у простору. Очитавају вредности са аналогних и дигиталних мерних инструмената и податке са графичких приказа. У циљу географског закључивања, ученици илуструју географске објекте, појаве и процесе цртежом, скицом или једноставнијим географским моделом. СПК3 На основном нивоу ученици развијају научну писменост и апстрактно мишљење кроз усвајање појмовне структуре географије и сродних наука (астрономија, геологија, педологија, екологија, социологија, економија), што подразумева извођење дословних интерпретација односа и веза између објеката, појава и процеса у познатом просторном контексту. Одговорно се опходе према очувању животне средине и дају лични допринос у еколошким активностима групе и тима. Поседују географска знања која им омогућавају извођење закључака и доношење одлука релевантних за приватни или живот заједнице. Средњи ниво: СПК1 На средњем нивоу ученици објашњавају узроке и последице облика и кретања Земље, Сунца и Месеца. Ученици доводе у везу различи те појаве и процесе у географском омотачу и процењују стање животне средине. Анализирају факторе и динамику развоја друштвено-географских елемената простора. Идентификују, описују и објашњавају конститутивне елементе географских регија у Србији и свету. У домену картографске писмености упоређују садржаје географских карата по различитим критеријумима. СПК2
--	--

	На средњем нивоу ученици су оспособљени да посматрају географске појаве и врше мерења у познатом просторном контексту. У процесу усвајања географских знања конструишу једноставније географске моделе, који репрезентују просторне и односе величина релевантних географских објеката. Као изворе информација користе готове статистичке податке и приказе (графиконе, дијаграме), географске карте и релевантне научно-популарне и илустративне материјале. Израђују тематске карте (картограме) над основом коју представља нема карта. На основу расположивих статистичких података, врше једноставнија израчунавања (средње вредности, стопе промене географских величина, пропорције и размере). Ученици користе средства информационо-комуникационих технологија (ИКТ) као изворе информација и средства саопштавања резултата кроз мултимедијалне презентације. СПК3 На средњем нивоу ученици анализирају информације о географском простору ради активног учешћа у доношењу одлука о уређењу свог насеља. Развијају друштвено прихватљиве ставове, користе научне концепте и примењују их у различитим животним ситуацијама. Проучавање географских одлика свог краја, Републике Србије и света у целини доприноси да ученици лакше доносе одлуке у вези са наставком школовања и избором будућег занимања. Заступају широку друштвену партиципацију и неговање различитости у заштити непосредне животне средине и обезбеђивању одрживог развоја. Напредни ниво: СПК1 На напредном нивоу ученици изводе закључке о утицајима појава у Сунчевом систему на географски омотач Земље (плима и осека, Месечеве мене, метеоритски кратери...). Разумевањем физичко-географских и друштвено-географских структурних елемената географског простора, ученици идентификују и тумаче узрочно-последичне, просторне, временске, хоризонталне и вертикалне везе и односе међу њима. Процењују утицаје природних и антропогених процеса на стање квалитета животне средине. Повезивањем географије са релевантним садржајима из домена сродних наука (астрономија, геологија, биологија, педологија, екологија, социологија, економија), ученици развијају комплексна, системски условљена знања која су у функцији анализирања географског простора на локалном, националном, регионалном и глобалном нивоу. СПК2 На напредном нивоу ученици планирају и спроводе географско истраживање уз одређену помоћ и подршку. Податке добијене анализом географских карата, посматрањем, мерењем и анкетирањем пореде са подацима
--	--

	из литературе. Утврђују узроке и последице проучаваних географских појава и резултате истраживања илуструју, демонстрирају и презентују у виду тематских карата, макета и/или модела. У процесу географског закључивања користе и средства ИКТ-а и то као: изворе информација, алате за прикупљање и обраду података, мерне инструменте и средства за саопштавање резултата. СПКЗ На напредном нивоу ученици су оспособљени да аргументовано, уз уважавање ставова других, дискутују о сложенијим географским проблемима и да формулишу предлоге који на специфичан начин уважавају различите интересе и вредности. Критички анализирају стање географске средине и предлажу мере њене заштите. Вредновањем материјалног и нематеријалног културног наслеђа и учешћем у пројектима и организацији различитих манифестација, ученици негују осећање припадности свом народу и развијају однос поштовања према тековинама других народа.
Корелација	Историја: Сеоба народа; велика географска открића, најстарије цивилизације, религије... Биологија: расе људи; распрострањеност биљног и животињског света... Техника и технологија: ресурси и производња
Наставна тема /област:	РЕГИОНАЛНА ГЕОГРАФИЈА
Садржај теме	Регионална географија, принципи регионализације. Хомогеност и хетерогеност географског простора
Исходи наставе и учења у оквиру теме	Препознаје појам регије и основне географске области света. Објашњава принципе регионализације и уочава разлике међу регијама. Анализира природне и друштвене факторе регионализације.
Наставна тема/област:	ГЕОГРАФСKE РЕГИЈЕ ЕВРОПЕ
Садржај теме	Јужна Европа – културноцивилизацијске тековине, етничка хетерогеност, туризам, политичка подела. Државе Јужне Европе: државе бивше СФРЈ, Италија, Шпанија и Грчка – основне географске карактеристике. Средња Европа – културноцивилизацијске тековине, савремени демографски процеси, природни ресурси и економски развој, урбанизација, политичка подела. Немачка – основне географске карактеристике.

	Западна Европа – културноцивилизацијске тековине, савременидемографски процеси, природни ресурси и економски развој, урбанизација, политичка подела.Француска и Уједињено Краљевство – основне географске карактеристике. Северна Европа - природни ресурси и економскиразвој, народи, политичка подела. Норвешка - основне географске карактеристике. Источна Европа - културно-цивилизацијске тековине,етничка хетерогеност, природни ресурси и економскиразвој, политичка подела. Руска Федерација - основне географскекарактеристике. Европска унија - пример интеграционих процеса.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	– класификује облике рељефа, водне објекте и живи свет карактеристичан за наведену територију; – анализира утицај географске ширине, рељефа, односа копна и мора, морских струја, вегетације и човека на климу; – објашњава настанак пустиња на територији проучаваног континента; – проналази податке о бројном стању становништва по континентима, регијама и одабраним државама и издваја просторне целине са највећом концентрацијом становништва у свету; – укаже на узроке и последице кретања броја становника, густине насељености, природног прираштаја, миграција и специфичних структура становништва по континентима, регијама и у одабраним државама; – тумачи и израђује тематске карте становништва по континентима, регијама и одабраним државама; – описује узроке и последице урбанизације на различитим континентима, регијама и у одабраним државама; – доведе у везу природне ресурсе са степеном економске развијености појединих регија и одабраних држава; . -нализира примере позитивног утицаја човека на животну средину у државама које улажу напоре на очувању природе и упоређује их са сличним примерима у нашој земљи; -изводи закључак о могућим решењима за коришћење чистих извора енергије у државама чија се привреда заснива највише на експлоатацији нафте и угља;

	-истражује утицај Европске уније на демографске, економске и политичке процесе у Европи и свету; -реднује улогу међународних организација у свету
Наставна тема/област:	АЗИЈА
Садржај теме	Географски положај, границе и величина Азије. Природне одлике Азије. Становништво Азије. Насеља Азије. Привреда Азије. Политичка и регионална подела. Југозападна Азија - природни ресурси и економски развој, културно-цивилизацијске тековине, савремени демографски процеси, урбанизација, политичка подела. Јужна Азија - културно-цивилизацијске тековине, савремени демографски процеси, етничка хетерогеност, урбанизација, политичка подела. Југоисточна Азија - природни ресурси и економски развој, политичка подела. Источна Азија - културно-цивилизацијске тековине, савремени демографски процеси, етничка хетерогеност, природни ресурси и економски развој, урбанизација, политичка подела. Централна Азија - природни ресурси, политичка подела, насеља и становништво. демографска експлозија и пренасељеност, болести и епидемије, политичка нестабилност;
Исходи наставе и учења у оквиру теме	- класификује облике рељефа, водне објекте и живи свет карактеристичан за наведену територију; – анализира утицај географске ширине, рељефа, односа копна и мора, морских струја, вегетације и човека на климу; – објашњава настанак пустиња на територији проучаваног континента; – проналази податке о бројном стању становништва по континентима, регијама и одабраним државама и издваја просторне целине са највећом концентрацијом становништва у свету; – укаже на узроке и последице кретања броја становника, густине насељености, природног прираштаја, миграција и специфичних структура становништва по континентима, регијама и у одабраним државама; – тумачи и израђује тематске карте становништва по континентима, регијама и одабраним државама;

	– описује узроке и последице урбанизације на различитим континентима, регијама и у одабраним државама; – доведе у везу природне ресурсе са степеном економске развијености појединих регија и одабраних држава; . -нализира примере позитивног утицаја човека на животну средину у државама које улажу напоре на очувању природе и упоређује их са сличним примерима у нашој земљи; -изводи закључак о могућим решењима за коришћење чистих извора енергије у државама чија се привреда заснива највише на експлоатацији нафте и угља -вреднује улогу међународних организација у свету
Наставна тема/област:	АФРИКА
Садржај теме	Географски положај, границе и величина Африке. Природне одлике Африке. Становништво Африке.Насеља Африке.Привреда Африке.Политичка и регионална подела. Афрички Медитеран и Сахарска Африка. ПодсахарскаАфрика.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	- класификује облике рељефа, водне објекте и живи свет карактеристичан за наведену територију; – анализира утицај географске ширине, рељефа, односа копна и мора, морских струја, вегетације и човека на климу; – објашњава настанак пустиња на територији проучаваног континента; – проналази податке о бројном стању становништва по континентима, регијама и одабраним државама и издваја просторне целине са највећом концентрацијом становништва у свету; – укаже на узроке и последице кретања броја становника, густине насељености, природног прираштаја, миграција и специфичних структура становништва по континентима, регијама и у одабраним државама; – тумачи и израђује тематске карте становништва по континентима, регијама и одабраним државама; – описује узроке и последице урбанизације на различитим континентима, регијама и у одабраним државама;

	– доведе у везу природне ресурсе са степеном економске развијености појединих регија и одабраних држава; . -нализира примере позитивног утицаја човека на животну средину у државама које улажу напоре на очувању природе и упоређује их са сличним примерима у нашој земљи; -изводи закључак о могућим решењима за коришћење чистих извора енергије у државама чија се привреда заснива највише на експлоатацији нафте и угља -вреднује улогу међународних организација у свету
Наставна тема/област:	СЕВЕРНА АМЕРИКА
Садржај теме	Географски положај, границе, величина и регионална подела Северне Америке Природне одлике Северне Америке. Становништво Северне Америке. Насеља Северне Америке. Привреда Северне Америке. Политичка подела.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	- класификује облике рељефа, водне објекте и живи свет карактеристичан за наведену територију; – анализира утицај географске ширине, рељефа, односа копна и мора, морских струја, вегетације и човека на климу; – објашњава настанак пустиња на територији проучаваног континента; – проналази податке о бројном стању становништва по континентима, регијама и одабраним државама и издваја просторне целине са највећом концентрацијом становништва у свету; – укаже на узроке и последице кретања броја становника, густине насељености, природног прираштаја, миграција и специфичних структура становништва по континентима, регијама и у одабраним државама; – тумачи и израђује тематске карте становништва по континентима, регијама и одабраним државама; – описује узроке и последице урбанизације на различитим континентима, регијама и у одабраним државама; – доведе у везу природне ресурсе са степеном економске развијености појединих регија и одабраних држава; . -нализира примере позитивног утицаја човека на животну средину у државама које улажу напоре на очувању природе и упоређује их са сличним примерима у нашој земљи; -изводи закључак о могућим решењима за коришћење чистих извора енергије у државама чија се привреда

	заснива највише на експлоатацији нафте и угља -вреднује улогу међународних организација у свету
Наставна тема/област:	ЈУЖНА АМЕРИКА
Садржај теме	Географски положај, границе и величина ЈужнеАмерике. Природне одлике Јужне Америке. Становништво Јужне Америке.Насеља Јужне Америке.Привреда Јужне Америке.Политичка подела.
Исходинастав е и учења у оквиру теме	- класификује облике рељефа, водне објекте и живи свет карактеристичан за наведену територију; – анализира утицај географске ширине, рељефа, односа копна и мора, морских струја, вегетације и човека на климу; – објашњава настанак пустиња на територији проучаваног континента; – проналази податке о бројном стању становништва по континентима, регијама и одабраним државама и издваја просторне целине са највећом концентрацијом становништва у свету; – укаже на узроке и последице кретања броја становника, густине насељености, природног прираштаја, миграција и специфичних структура становништва по континентима, регијама и у одабраним државама; – тумачи и израђује тематске карте становништва по континентима, регијама и одабраним државама; – описује узроке и последице урбанизације на различитим континентима, регијама и у одабраним државама; – доведе у везу природне ресурсе са степеном економске развијености појединих регија и одабраних држава; . -нализира примере позитивног утицаја човека на животну средину у државама које улажу напоре на очувању природе и упоређује их са сличним примерима у нашој земљи; -изводи закључак о могућим решењима за коришћење чистих извора енергије у државама чија се привреда заснива највише на експлоатацији нафте и угља -вреднује улогу међународних организација у свету
Наставна тема/област:	АУСТРАЛИЈА

Садржај теме	Географски положај, границе и величина Аустралије и Океаније. Природне одлике Аустралије. Колонијални период и становништво Аустралије. Насеља Аустралије. Привреда Аустралије. Океанија - основна географска обележја. Политичка и регионална подела.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	- класификује облике рељефа, водне објекте и живи свет карактеристичан за наведену територију; – анализира утицај географске ширине, рељефа, односа копна и мора, морских струја, вегетације и човека на климу; – објашњава настанак пустиња на територији проучаваног континента; – проналази податке о бројном стању становништва по континентима, регијама и одабраним државама и издваја просторне целине са највећом концентрацијом становништва у свету; – укаже на узроке и последице кретања броја становника, густине насељености, природног прираштаја, миграција и специфичних структура становништва по континентима, регијама и у одабраним државама; – тумачи и израђује тематске карте становништва по континентима, регијама и одабраним државама; – описује узроке и последице урбанизације на различитим континентима, регијама и у одабраним државама; – доведе у везу природне ресурсе са степеном економске развијености појединих регија и одабраних држава; .
Наставна тема/област:	ПОЛАРНЕ ОБЛАСТИ
Садржај теме	Основне географске одлике Антарктика - откриће, назив, географски положај, природне одлике, природни ресурси и научна истраживања. Основне географске одлике Арктика - откриће, назив, географски положај, природне одлике, природни ресурси и савремена научна истраживања
Исходи наставе и	- -дефинише границе континента и показује на карти океане, мора, острва, полуострва, мореузе...

учења у оквиру теме	- препознаје облике рељефа, водне објекте и живи свет карактеристичан за регију. - анализира утицај географске ширине, рељефа, односа копна и мора, морских струја, вегетације и човека на климу. - објашњава значај научних истраживања и заштите поларних области.
----------------------------	--

Образовни стандарди			
Наставна тема-област	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
Регионална географија	ГЕО.ОО.О.1.1. Објашњавају својим речима предмет проучавања географије.	ГЕО.ОО.С.1.1. Процењују повезаност географије са осталим природним и друштвеним наукама у истраживању просторних феномена	/
Наставна тема-област Географске регије Европе	- ГЕО.ОО.О.1.7. Објашњавају појмове (држава, државна територија, географски положај и границе државе). - ГЕО.ОО.О.1.8. Одређују припадност географских објеката одређеној регији. - ГЕО.ОО.О.1.9. Упоредују географске одлике изабраних регија у Србији и свету.	- ГЕО.ОО.С.1.7. Анализирају факторе настанка и развоја држава у Европи и свету у ближој и даљој прошлости. - ГЕО.ОО.С.1.8. Изводе закључке о елементима географских регија у Србији, Европи и свету - ГЕО.ОО.С.2.3. Израђују графиконе, табеле, схеме и тематске карте (картограме) над основом коју представља нема карта	ГЕО.ОО.Н.2.1. Доносе закључке о просторним и узрочно-последичним везама између физичко-географских фактора (рељеф, клима, воде и земљиште) и друштвено-географских елемената (становништво, привреда, насеља и држава) на основу информација са географских карата

Наставна тема-област Азија	—ГЕО.ОО.О.1.7. Објашњавају основне политичко-географске појмове (држава, државна територија, географски положај и границе државе). – ГЕО.ОО.О.1.8. Одређују припадност географских објеката одређеној регији. – ГЕО.ОО.О.1.9. Упоредјују географске одлике изабраних регија у Србији и свету	- ГЕО.ОО.С.1.8. Изводе закључке о елементима географских регија у Србији, Европи и свету - ГЕО.ОО.С.2.3. Израђују графиконе, табеле, схеме и тематске карте (картограме) над основом коју представља нема карта	-ГЕО.ОО.Н.2.1. Доносе закључке о просторним и узрочнопоследичним везама између физичко-географских фактора (рељеф, клима, воде и земљиште) и друштвено-географских елемената (становништво, привреда, насеља и држава) на основу информација са географских карата
Наставна тема-област Африка	– ГЕО.ОО.О.1.7. Објашњавају основне политичко-географске појмове (држава, државна територија, географски положај и границе државе). – ГЕО.ОО.О.1.8. Одређују припадност географских објеката одређеној регији. – ГЕО.ОО.О.1.9. Упоредјују географске одлике изабраних регија у Србији и свету.	-ГЕО.ОО.С.1.8. Изводе закључке о елементима географских регија у Србији, Европи и свету -ГЕО.ОО.С.2.3. Израђују графиконе, табеле, схеме и тематске карте (картограме) над основом коју представља нема карта.	-ГЕО.ОО.Н.2.1. Доносе закључке о просторним и узрочнопоследичним везама између физичко-географских фактора (рељеф, клима, воде и земљиште) и друштвено-географских елемената (становништво, привреда, насеља и држава) на основу информација са географских карата.
Наставна тема-област Северна Америка	– ГЕО.ОО.О.1.7. Објашњавају основне политичко-географске појмове (држава, државна територија, географски положај и границе државе). – ГЕО.ОО.О.1.8. Одређују припадност географских објеката одређеној регији. – ГЕО.ОО.О.1.9. Упоредјују географске одлике	– ГЕО.ОО.С.1.8. Изводе закључке о елементима географских регија у Србији, Европи и свету -ГЕО.ОО.С.2.3. Израђују графиконе, табеле, схеме и тематске карте (картограме) над основом коју представља нема карта.	ГЕО.ОО.Н.2.1. Доносе закључке о просторним и узрочнопоследичним везама између физичко-географских фактора (рељеф, клима, воде и земљиште) и друштвено-географских елемената (становништво, привреда, насеља и држава) на основу информација са географских карата

	изабраних регија у Србији и свету		
Наставна тема-област Јужна Америка	– ГЕО.ОО.О.1.7. Објашњавају основне политичко-географске појмове (држава, државна територија, географски положај и границе државе). – ГЕО.ОО.О.1.8. Одређују припадност географских објеката одређеној регији. – ГЕО.ОО.О.1.9. Упоређују географске одлике изабраних регија у Србији и свету	– ГЕО.ОО.С.1.8. Изводе закључке о елементима географских регија у Србији, Европи и свету -ГЕО.ОО.С.2.3. Израђују графиконе, табеле, схеме и тематске карте (картограме) над основом коју представља нема карта.	ГЕО.ОО.Н.2.1. Доносе закључке о просторним и узрочнопоследичним везама између физичко-географских фактора (рељеф, клима, воде и земљиште) и друштвено-географских елемената (становништво, привреда, насеља и држава) на основу информација са географских карата
Аустралија	– ГЕО.ОО.О.1.7. Објашњавају основне политичко-географске појмове (држава, државна територија, географски положај и границе државе). – ГЕО.ОО.О.1.8. Одређују припадност географских објеката одређеној регији. – ГЕО.ОО.О.1.9. Упоређују географске одлике изабраних регија у Србији и свету	- ГЕО.ОО.С.1.8. Изводе закључке о елементима географских регија у Србији, Европи и свету -ГЕО.ОО.С.2.3. Израђују графиконе, табеле, схеме и тематске карте (картограме) над основом коју представља нема карта.	ГЕО.ОО.Н.2.1. Доносе закључке о просторним и узрочнопоследичним везама између физичко-географских фактора (рељеф, клима, воде и земљиште) и друштвено-географских елемената (становништво, привреда, насеља и држава) на основу информација са географских карата

Наставна тема-област	- ГЕО.ОО.О.1.7. Објашњавају основне политичко-географске појмове (држава, државна територија, географски положај и границе државе). - ГЕО.ОО.О.1.8. Одређују припадност географских објеката одређеној регији. - ГЕО.ОО.О.1.9. Упоређују географске одлике изабраних регија у Србији и свету	- ГЕО.ОО.С.1.8. Изводе закључке о елементима географских регија у Србији, Европи и свету - ГЕО.ОО.С.2.3. Израђују графиконе, табеле, схеме и тематске карте (картограме) над основом коју представља нема карта.	- ГЕО.ОО.Н.2.1. Доносе закључке о просторним и узрочнопоследичним везама између физичко-географских фактора (рељеф, клима, воде и земљиште) и друштвено-географских елемената (становништво, привреда, насеља и држава) на основу информација са географских карата
-----------------------------	--	---	---

ДОПУНСКА НАСТАВА		
Наставни предмет ГЕОГРАФИЈА		
Разред: СЕДМИ	Годишњи фонд часова:36	Недељни фонд часова:1
Циљ учења: Циљ допунске наставе је да ученик, уз додатну помоћ наставника, стекне минимум основних знања из садржаја које предвиђа наставни програм у основној школи. Допунску наставу похађају ученици који у редовној настави нису остварили резултате предвиђене стандардима основног нивоа.		
Тема:	Европа	
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Дијалогска метода, илустративно-демонстративна метода, метода практичног рада, текстуална карти, дискусија, анализа података, концепт, „кључне речи“ Фронтални рад, групни рад, индивидуални рад. Технике: Рад на Облици рада:	
Активност наставника	Објашњава наставне садржаје, прилагођава задатке ученицима, помаже у раду и прати	

	напредовање ученика,мотивише
Активност ученика	Посматра,тражи,показује,повезује,излаже, поставља питања, записује, попуњава листиће
Начини праћења постигнућа	Усмено испитивање, тестови, активност на часу, практичан рад,продукти ученикових активности,задовољство на часу
Тема:	Азија
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Дијалогска метода,илустративно-демонстративна метода,метода практичног рада, текстуална карти, дискусија, анализа података,концепт,,кључне речи“ Фронтални рад, групни рад, индивидуални рад. Технике: Рад на Облици рада:
Активност наставника	Објашњава наставне садржаје, прилагођава задатке ученицима, помаже у раду и прати напредовање ученика,мотивише
Активност ученика	Посматра,тражи,показује,повезује,излаже, поставља питања, записује, попуњава листиће
Начини праћења постигнућа	Усмено испитивање, тестови, активност на часу, презентације и практичан рад,продукти ученикових активности,задовољство на часу
Тема:	Африка
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Дијалогска метода, демонстративна метода, метода практичног рада. Технике: Рад на карти, дискусија, презентација, анализа података. концепт,,кључне речи“ Облици рада: Фронтални рад, групни рад, индивидуални рад.
Активност наставника	Објашњава наставне садржаје, прилагођава задатке ученицима, помаже у раду и прати напредовање ученика,мотивише
Активност ученика	Посматра,тражи,показује,повезује,излаже, поставља питања, записује, попуњава листиће
Начини праћења постигнућа	Усмено испитивање, тестови, активност на часу, практичан рад,продукти ученикових активности,задовољство на часу
Тема:	Северна Америка
Начини и поступци остваривања	Методе:Дијалогска метода,демонстративна метода,метода практичног рада. Технике: Рад на карти, дискусија, презентација, анализа података. Облици рада: Фронтални рад,

садржаја/теме	групни рад, индивидуални рад.
Активност наставника	Објашњава наставне садржаје, прилагођава задатке ученицима, помаже у раду и прати напредовање ученика, мотивише
Активност ученика	Решава задатке, анализира карте, учествује у дискусији и израђује презентације
Начини праћења постигнућа	Усмено испитивање, тестови, активност на часу, презентације и практичан рад, продукти ученикових активности, задовољство на часу
Тема:	Јужна Америка
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Дијалогска метода, демонстративна метода, метода практичног рада. Технике: Рад на карти, дискусија, презентација, анализа података, концепт „кључне речи“ Облици рада: Фронтални рад, групни рад, индивидуални рад.
Активност наставника	Објашњава наставне садржаје, прилагођава задатке ученицима, помаже у раду и прати напредовање ученика, мотивише
Активност ученика	Решава задатке, анализира карте, учествује у дискусији и израђује презентације
Начини праћења постигнућа	Усмено испитивање, тестови, активност на часу и практичан рад, задовољство на часу
Тема:	Аустралија
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Дијалогска метода, демонстративна метода, метода практичног рада. Технике: Рад на карти, дискусија, презентација, анализа података, концепт „кључне речи“ Облици рада: Фронтални рад, групни рад, индивидуални рад.
Активност наставника	Објашњава наставне садржаје, прилагођава задатке ученицима, помаже у раду и прати напредовање ученика, мотивише
Активност ученика	Решава задатке на карти, анализира карте, учествује у дискусији и израђује презентације
Начини праћења постигнућа	Усмено испитивање, тестови, активност на часу, практичан рад, задовољство на часу
Тема:	Поларне области.
Начини и поступци остваривања	Методе: Дијалогска метода, демонстративна метода, метода практичног рада. Технике: Рад на карти, дискусија, презентација, анализа података. Облици рада: Фронтални рад,

садржаја/теме	групни рад, индивидуални рад.
Активност наставника	Објашњава наставне садржаје, прилагођава задатке ученицима, помаже у раду и прати напредовање ученика, мотивише
Активност ученика	Решава задатке на карти, анализира карте, учествује у дискусији и израђује презентације
Начини праћења постигнућа	Усмено испитивање, тестови, презентације и практичан рад, продукти ученикових активности на часу, задовољство на часу

ДОДАТНА НАСТАВА		
Наставни предмет: ГЕОГРАФИЈА		
Разред: СЕДМИ	Годишњи фонд часова: 36	Недељни фонд часова: 1
Циљ учења: Основни циљ додатне је продубљивње већ стечена знања, како да примене научено и како да приступе изради такмичарских задатака. Упознавање природногеографских и друштвеноекономских карактеристика ваневропских континената, уважавање других, упознавање са различитим културама. На часовима додатне наставе подстиче се креативност, радозналост, сарадња и истраживачки рад. У додатној настави географије нагласак је на активном учешћу ученика, развијању истраживачких способности, критичком размишљању и примени географских знања у свакодневном животу. Посебно су погодни пројектна настава, истраживачки задаци и рад са различитим географским изворима јер омогућавају ученицима да прошире знања из области Европе, становништва, привреде и савремених географских проблема који се изучавају у седмом разреду.		
Тема:	Европа	
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: монолошка, дијалогска, истраживачка метода, проблемска метода, практични радови, демонстративна метода. Технике: Презентација, дебата, анализа података, рад на карти, анализа географских карата и тематских карата, графикана и табела, рад на	

	пројектима,израда презентација и постера,коришћење дигиталних алата и географских информационих система ,квизови знања и едукативне игре; истраживање путем интернета и стручне литературе; посматрање и бележење појава у локалној средини. Облици рада: Индивидуални рад, рад у пару, групни рад,тимски рад
Активност наставника	Умерава ученике, организује истраживачке активности и подстиче критичко мишљење,подржава и мотивише
Активност ученика	Самостално истражује различите географске изворе,ради на пројектним задацима, презентује резултате, израђује квизове и едукативне игре,анализира податке и учествује у дискусији,посматра и истражује околину
Начини праћења постигнућа	Презентације, пројектни задаци, усмено излагање, активност и резултати истраживања...
Тема:	Азија
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе:,монологска,дијалогска, истраживачка метода, проблемска метода,практични радови, демонстративна метода. Технике: Презентација, дебата, анализа података, рад на карти, анализа географских карата и тематских карата, графика и табела,рад на пројектима,израда презентација и постера,коришћење дигиталних алата и географских информационих система ,квизови знања и едукативне игре; истраживање путем интернета и стручне литературе; посматрање и бележење појава у локалној средини. Облици рада: Индивидуални рад, рад у пару, групни рад,тимски рад
Активност наставника	Умерава ученике, организује истраживачке активности и подстиче критичко мишљење.
Активност ученика	Самостално истражује, презентује резултате, анализира податке и учествује у дискусији.
Начини праћења постигнућа	Презентације, пројектни задаци, усмено излагање, активност и резултати истраживања.
Тема:	Африка
Начини и поступци остваривања	Методе:,монологска,дијалогска, истраживачка метода, проблемска метода,практични радови, демонстративна метода. Технике: Презентација, дебата, анализа

садржаја/теме	података, рад на карти, анализа географских карата и тематских карата, графикона и табела, рад на пројектима, израда презентација и постера, коришћење дигиталних алата и географских информационих система, квизови знања и едукативне игре; истраживање путем интернета и стручне литературе; посматрање и бележење појава у локалној средини. Облици рада: Индивидуални рад, рад у пару, групни рад, тимски рад
Активност наставника	Усмерава ученике, организује истраживачке активности и подстиче критичко мишљење, подржава и мотивише
Активност ученика	Самостално истражује различите географске изворе, ради на пројектним задацима, презентује резултате, израђује квизове и едукативне игре, анализира податке и учествује у дискусији, посматра и истражује околину
Начини праћења постигнућа	Презентације, пројектни задаци, усмено излагање, активност и резултати истраживања...
Тема:	Северна Америка
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: монолошка, дијалошка, истраживачка метода, проблемска метода, практични радови, демонстративна метода. Технике: Презентација, дебата, анализа података, рад на карти, анализа географских карата и тематских карата, графикона и табела, рад на пројектима, израда презентација и постера, коришћење дигиталних алата и географских информационих система, квизови знања и едукативне игре; истраживање путем интернета и стручне литературе; посматрање и бележење појава у локалној средини. Облици рада: Индивидуални рад, рад у пару, групни рад, тимски рад
Активност наставника	Усмерава ученике, организује истраживачке активности и подстиче критичко мишљење, подржава и мотивише
Активност ученика	Самостално истражује различите географске изворе, ради на пројектним задацима, презентује резултате, израђује квизове и едукативне игре, анализира податке и учествује у дискусији, посматра и истражује околину
Начини праћења постигнућа	Презентације, пројектни задаци, усмено излагање, активност и резултати истраживања...

Тема:	Јужна Америка
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: монолошка, дијалогска, истраживачка метода, проблемска метода, практични радови, демонстративна метода. Технике: Презентација, дебата, анализа података, рад на карти, анализа географских карата и тематских карата, графикона и табела, рад на пројектима, израда презентација и постера, коришћење дигиталних алата и географских информационих система, квизови знања и едукативне игре; истраживање путем интернета и стручне литературе; посматрање и бележење појава у локалној средини. Облици рада: Индивидуални рад, рад у пару, групни рад, тимски рад
Активност наставника	Усмерава ученике, организује истраживачке активности и подстиче критичко мишљење, подржава и мотивише
Активност ученика	Самостално истражује различите географске изворе, ради на пројектним задацима, презентује резултате, израђује квизове и едукативне игре, анализира податке и учествује у дискусији, посматра и истражује околину
Начини праћења постигнућа	Презентације, пројектни задаци, усмено излагање, активност и резултати истраживања...
Тема:	Аустралија
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: монолошка, дијалогска, истраживачка метода, проблемска метода, практични радови, демонстративна метода. Технике: Презентација, дебата, анализа података, рад на карти, анализа географских карата и тематских карата, графикона и табела, рад на пројектима, израда презентација и постера, коришћење дигиталних алата и географских информационих система, квизови знања и едукативне игре; истраживање путем интернета и стручне литературе; посматрање и бележење појава у локалној средини.

	Облици рада: Индивидуални рад, рад у пару, групни рад, тимски рад
Активност наставника	Усмерава ученике, организује истраживачке активности и подстиче критичко мишљење, подржава и мотивише
Активност ученика	Самостално истражује различите географске изворе, ради на пројектним задацима, презентује резултате, израђује квизове и едукативне игре, анализира податке и учествује у дискусији, посматра и истражује околину
Начини праћења постигнућа	Презентације, пројектни задаци, усмено излагање, активност и резултати истраживања...
Тема:	Поларне области
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: монолошка, дијалошка, истраживачка метода, проблемска метода, практични радови, демонстративна метода. Технике: Презентација, дебата, анализа података, рад на карти, анализа географских карата и тематских карата, графикона и табела, рад на пројектима, израда презентација и постера, коришћење дигиталних алата и географских информационих система, квизови знања и едукативне игре; истраживање путем интернета и стручне литературе; посматрање и бележење појава у локалној средини. Облици рада: Индивидуални рад, рад у пару, групни рад, тимски рад
Активност наставника	Усмерава ученике, организује истраживачке активности и подстиче критичко мишљење, подржава и мотивише
Активност ученика	Самостално истражује различите географске изворе, ради на пројектним задацима, презентује резултате, израђује квизове и едукативне игре, анализира податке и учествује у дискусији, посматра и истражује околину
Начини праћења постигнућа	Презентације, пројектни задаци, усмено излагање, активност и резултати истраживања...

МАТЕМАТИКА

Разред: СЕДМИ	Годишњи фонд часова : 144
Наставни предмет: МАТЕМАТИКА	Недељни фонд часова: 4
Службени гласник број 104 од 25.12.2024. (Правилник о стандардима образовних постигнућа за крај основног образовања 104/2024-16)	
Циљ учења предмета - Циљ наставе и учења математике је да ученик, овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова. Циљ наставе математике у седмом разреду јесте да ученици усвоје елементарна математичка знања из предвиђених области која су потребна за схватање појава и зависности у животу и друштву.	
Опште предметне компетенције - Ученици усвајају основне математичке концепте и знања, груписане у три велике међусобно повезане области: бројеви и алгебра, геометрија и мерење, обрада података и случајност, развијају математичку функционалну писменост, критичко мишљење и стичу основе апстрактног мишљења, чиме постају припремљени за даље образовање. Оспособљени су да комуницирају користећи математички језик и симболе, као и за тумачење природних и друштвених појава и процеса са становишта математике. Решавају проблеме из свакодневног живота, доносе и образлажу одлуке, користећи математику, индивидуално или у сарадњи са другима. Ученици развијају истраживачки дух и креативност. Мотивисани су да уче, напредују и изграђују позитивне ставове према математици и науци уопште. Развијају ставове о значају математичко-логичког резонувања као основе за доношење личних, друштвених, финансијских, еколошких и других одлука. Одговорно користе дигиталне технологије и податке за учење и решавање проблема. Прикупљају податке из поузданих извора, обрађују их, изводе закључке и презентују добијене резултате.	
Међупредметне компетенције – Компетенција за учење; одговорно учешће у демократском друштву; естетичка компетенција; комуникација; одговоран однос према околини; одговоран однос према здрављу; предузимљивост и оријентација ка предузетништву; рад са подацима и информацијама ; решавање проблема; сарадња; дигитална компетенција	
Активности наставника -планира, организује и реализује наставу, упознаје ученике са циљевима и исходима учења, објашњава нове математичке појмове, правила и поступке, поставља питања и подстиче дискусију, демонстрира поступке решавања задатака, даје упутства за самосталан и групни рад, прати и вреднује напредовање ученика,пружа подршку и додатна објашњења, диференцира задатке према могућностима ученика, подстиче логичко мишљење, закључивање и примену знања.	

Активности ученика - активно учествују у наставном процесу, слушају, посматрају и постављају питања, усвајају и повезују нова знања са претходно стеченим, решавају математичке задатке и проблеме, образлажу поступке и закључке, сарађују у пару и групи, самостално истражују и проверавају решења, примењују математичка знања у различитим ситуацијама, врше самопроцену и процену успешности рада, развијају одговорност, прецизност и упорност у раду.

***Напомена за ИОП-1,2,3.**

ИОП 1: Наставник пружа додатна објашњења и подршку, прилагођава темпо рада, начин задавања и проверавања задатака, користи различита наставна средства и визуелне приказе, подстиче активно укључивање ученика у рад, док ученик решава задатке уз прилагођену подршку, прати упутства наставника, учествује у разговору и раду на часу, примењује усвојена знања у складу са својим могућностима.

ИОП 2: Наставник прилагођава садржаје, исходе и ниво захтева, бира задатке у складу са индивидуалним образовним планом, континуирано прати напредовање ученика, пружа индивидуализовану подршку, док ученик усваја садржаје предвиђене индивидуалним образовним планом, решава прилагођене задатке, развија основне математичке вештине и појмове, напредује у складу са својим могућностима.

ИОП 3: Наставник припрема проширене и сложеније задатке, подстиче истраживачки рад, креативност и логичко закључивање, усмерава ученика ка самосталном учењу и решавању проблема, укључује ученика у додатне активности и такмичења. Ученик решава сложеније и истраживачке задатке, самостално проналази различите стратегије решавања, повезује математичке садржаје са другим областима, развија креативност, критичко мишљење и математичку аргументацију.

Начини и поступци остваривања садржаја	Методе рада: монолошка, дијалошка, демонстративна, кооперативна, метода решавања проблема, практичан рад, рад на тексту и математичким записима. Технике рада: питања и одговори мапа ума, вођено откривање, ланац знања, математичке игре и квизови, повезивање са реалним животом, коришћење модела. Облици рада: фронтални, индивидуални, рад у пару, групни рад, индивидуализовани рад. ИОП: Прилагођени наставни садржаји, начин рада, наставна средства, време за израду задатака и начин провере постигнућа у складу са индивидуалним образовним планом ученика. Диференцирана настава: Прилагођени нивои сложености задатака (основни, средњи, напредни), темпа рада, стила учења различитим способностима ученика ради што боље остварености исхода. Пружање додатне подршке ученицима којима је то потребно.
Начини	Иницијално тестирање, писмене провере (петнаестоминутне провере, контролни задаци, блиц тестови,

праћења и вредновања постигнућа	писмени задаци, анкете, тестови по нивоима), усмено одговарање, ангажовање на часу, израда домаћих задатака, квизови, презентовање самосталне или групне израде цртежа, постера, конструкторских радова, пројеката, презентација итд.
Место извођења	Учионица
Наставна средства	Табла, маркер, прибор за геометрију, свеска, уџбеник, збирка задатака, наставни листићи, рачунар, пројектор, дигитални наставни садржаји, постери, модели, образовни софтвери.
Специфичне предметне компетенције	Основни ниво: СПК1: Ученици су овладали базичним знањима из области бројеви и алгебра, геометрија и мерење, обрада података и случајност, што чини најнужнија знања потребна за свакодневни живот и даље школовање. Ученици су усвојили основне појмове у вези са природним, целим и рационалним бројевима и одређују вредности једноставнијих израза. Изводе основне поступке при раду са именованим бројевима, што им омогућује да разумеју квантитативне одлике објеката и процеса. Ученици су овладали техником рада са основним алгебарским формама, одређују и проверавају решења једноставне линеарне једначине и неједначине, разликују директну и обрнуту пропорционалност и примењују својства пропорције. Објекте са заједничком особином представљају као скупове и елементарно користе скуповне операције и Венове дијаграме при закључивању. Као основ за разумевање односа објеката у реалном окружењу, ученици препознају и представљају геометријске објекте у равни и простору, познају и разликују њихова својства и односе припадања, одређују и упоређују мере. Користе Питагорину теорему у једноставнијим примерима. Усвојили су концепт подударности и симетричности и елементарно их користе. Једноставним анализама обрађују прикупљене нумеричке податке, одређују и приказују основне статистичке карактеристике. Разумеју концепт случајног догађаја и вероватноћу као меру случајности (неизвесности). СПК2: Ученици су овладали основним способностима комуникације користећи математички језик и симболе. Усвајају математичке појмове и концепте као менталне слике, користе конкретизацију, повезују познате чињенице на логичан начин. Учествују у методи вођеног откривања и едукативним играма које помажу и подстичу развој основних математичких вештина. Правилно користе геометријски прибор, калкулатор и едукативне софтвере на основном нивоу. Учећи математичке садржаје развијају систематичност, упорност и стичу одговорност према сопственом напретку у учењу. СПК3: Овладавањем основним математичким знањима и вештинама ученици су оспособљени за сналажење у свакодневним ситуацијама (управљање новцем, мерење, сналажење у простору, тумачење статистичких информација и сл.) и уједно припремљени за даље школовање у областима које захтевају само основне математичке компетенције. Свесни су примене математике у другим дисциплинама и значаја

	математике за развој логичког, апстрактног и критичког мишљења сваког појединца. Средњи ниво: СПК1: Ученици су овладали ширим знањима из области бројеви и алгебра, геометрија и мерење, обрада података и случајност, и примењују их за решавање разноврсних математичких проблема. Уочавају бијекцију између скупа реалних бројева и бројевне праве. Заокругљују реалне бројеве и процењују грешку заокругљивања. Израчунавају и процењују вредност бројевног израза. Овладали су појмовима у вези са дељивошћу и примењују правила дељивости. Овладали су техником рада са сложенијим алгебарским формама: трансформишу целе алгебарске изразе, решавају линеарне једначине и неједначине, као и системе линеарних једначина. Разумеју појам линеарне зависности променљивих. Примењују тврђења о односима страница и углова троугла. Примењују Питагорину теорему на различите геометријске фигуре. Усвојили су концепт сличности. Врше основне конструкције и изометријске трансформације геометријских фигура. Сабирају и одузимају векторе. Одређују и процењују мере геометријских објеката у равни и простору. Анализирају и графички представљају прикупљене податке. Израчунавају вероватноћу догађаја у једноставнијим случајевима. СПК2: Ученици су математички функционално писмени. Користе аналогiju за повезивање сличних математичких ситуација и проналажење решења у различитим, али сродним проблемима. Користе индуктивно закључивање, прелазе са конкретног на апстрактно мишљење. Развијају аналитичке вештине, логичко и критичко размишљање. Истражују различите приступе проблему уз подршку наставника или вршњака. Индивидуално и тимски реализују једноставније пројекте, користе одговарајуће софтвере у циљу усвајања, проширивања или продубљивања математичког знања. Ученици су отворени за критичко преиспитивање свог и туђег рада у циљу унапређења понуђених/добитних решења. СПК3: Ученици су оспособљени да адекватно користе математички језик у научној комуникацији, примењују математику при изучавању других наука (наставних предмета), доносе математички засноване одлуке у различитим областима личног и друштвеног контекста. Имају развијене математичке компетенције на нивоу који им омогућава успешан наставак школовања. Напредни ниво: СПК1: Ученици су овладали напредним знањима из области бројеви и алгебра, геометрија и мерење, обрада података и случајност. Оспособљени су за решавање сложенијих математичких проблема, показују дубље разумевање математичких појмова и концепата, као и прецизност у раду. Трансформишу сложеније целе алгебарске изразе. Проблеме из свакодневног живота решавају примењујући сложеније линеарне једначине, неједначине, системе и продужене пропорције. Интерпретирају својства линеарне функције задате аналитички или графички. Користећи својства геометријских објеката и тврђења о њиховим
--	--

	међусобним односима, доказују подударност и сличност троуглова, врше сложеније конструкције. Одређују квантитативна својства изучаваних геометријских објеката у равни и простору када потребни елементи нису непосредно дати. Прикупљају податке из поузданих извора, обрађује их, изводе закључке и презентују добијене резултате. Примењују основне особине вероватноће. СПК2: Ученици користе генерализацију, примењују анализу и синтезу за решавање комплекснијих математичких проблема, користе аналогију у односу на објекте, својства и поступке, као и апстракцију без ослањања на конкретизацију. Користе ИКТ алате за решавање сложенијих математичких задатака. Реализују пројекте где повезују различите дисциплине кроз једноставне математичке моделе. Заинтересовани су за учење математике и доживљавају га као интелектуални изазов. СПК3: Ученици јасно изражавају своје математичке мисли и идеје. Примењују аналитичке и логичке вештине у сложеним животним ситуацијама. Примењују сложенија математичка знања и вештине засноване на апстрактном закључивању при решавању проблема. Припремљени су за наставак образовања у дисциплинама које захтевају висок ниво математичких компетенција. Имају развијено апстрактно и критичко мишљење, аналитички расуђују, спроводе анализе података у контексту других области и доносе одговарајуће закључке. Користе математичко-логичка знања у конструктивном дијалогу о различитим друштвеним и природним појавама. Показују интелектуалну радозналост и љубав према математици.
Корелација	Физика, хемија, информатика и рачунарство, ликовна култура, техника и технологија
Наставна тема/област:	РЕАЛНИ БРОЈЕВИ
Садржај теме	Квадрат рационалног броја. Решавање једначине $x^2 = a$; Постојање ирационалних бројева (нпр. решавање једначине $x^2 = 2$); Реални бројеви и бројевна права. Квадратни корен, једнакост $\sqrt{a^2} = a $. Децимални запис реалног броја; приближна вредност реалног броја; апсолутна грешка. Основна својства операција са реалним бројевима. Функција директне пропорционалности $y = kx$, $k \in \mathbb{R}/\{0\}$. Продужена пропорција
Исходи наставе и учења у оквиру теме	По завршетку наставне теме ученик ће бити у стању да: -израчуна степен реалног броја и квадратни корен потпуног квадрата -примени одговарајућа својства операција -одреди бројевну вредност једноставнијег израза са реалним бројевима -на основу реалног проблема састави и израчуна вредност једноставнијег бројевног израза са реалним бројевима -одреди приближну вредност реалног броја -процени апсолутну грешку

Наставна тема/област:	ПИТАГОРИНА ТЕОРЕМА
Садржај теме	Питагорина теорема (директна и обратна); важније примене Питагорине теореме; конструкција тачака на бројевној правој које одговарају бројевима $\sqrt{2}$, $\sqrt{3}$, $\sqrt{5}$ итд; растојање између две тачке у координатном систему
Исходи наставе и учења у оквиру теме	По завршетку наставне теме ученик ће бити у стању да: -упозна формулацију Питагорине теореме -примени Питагорину теорему код свих геометријских фигура које су до сада изучаване, а у којима се може уочити правоугли троугао -примени Питагорину теорему у рачунским и конструктивним задацима
Наставна тема/област:	ЦЕЛИ АЛГЕБАРСКИ ИЗРАЗИ
Садржај теме	Степен чији је изложилац природан број; степен декадне јединице чији је изложилац цео број; операције са степенима; степен производа, количника и степена. Алгебарски изрази. Полиноми и операције (мономи, сређени облик, трансформације збира, разлике и производа полинома у сређен облик полинома); квадрат бинома и разлика квадрата; растављање полинома на чиниоце коришћењем дистрибутивног закона; формуле за разлику квадрата и квадрат бинома. Примене.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	По завршетку наставне теме ученик ће бити у стању да: -примени основне рачунске операције -трансформише збир, разлику и производ полинома -примени формуле за разлику квадрата и квадрат бинома -растави полином на чиниоце користећи дистрибутивни закон и формуле за квадрат бинома и разлику квадрата -примени трансформације полинома на решавање једначина
Наставна тема/област:	МНОГОУГАО
Садржај теме	Појам многоугла; врсте многоуглова; збир углова многоугла; број дијагонала многоугла; правилни многоуглови (појам, својства, конструкција); обим и површина многоугла. Тежишна дуж троугла; ортоцентар и тежиште троугла; сложеније примене ставова подударности.
Исходи	По завршетку наставне теме ученик ће бити у стању да:

наставе и учења у оквиру теме	-примени својства страница, углова и дијагонала многоугла; -израчуна површину многоугла користећи обрасце или разложиву једнакост -конструише ортоцентар и тежиште троугла -примени ставове подударности при доказивању једноставнијих тврђења и у конструктивним задацима
Наставна тема/област:	КРУГ И КРУЖНИ ДЕЛОВИ
Садржај теме	Централни и периферијски угао у кругу. Обим круга, број π . Дужина кружног лука. Површина круга, кружног исечка и кружног прстена. Ротација
Исходи наставе и учења у оквиру теме	По завршетку наставне теме ученик ће бити у стању да: -примени својства централног и периферијског угла у кругу -упозна кружне делове -израчунао бим и површину круга и његових делова -преслика дати геометријски објект ротацијом
Наставна тема/област:	ОБРАДА ПОДАТАКА
Садржај теме	Средња вредност, медијана и мод. Прикупљање, обрада и анализа података
Исходи наставе и учења у оквиру теме	По завршетку наставне теме ученик ће бити у стању да: -одређује средњу вредност, медијану и мод -спроводи основне етапе статистичког анкетног истраживања

Образовни стандарди			
Наставна тема-област	Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
Реални бројеви	СПК 1 – МАТ.А.ОО.О.1.2. Извршавају и правилно користе рачунске операције, њихова својства и релације у скупу природних, целих и	– МАТ.А.ОО.С.1.2. Имају шира знања о својствима природних, целих и рационалних бројева и усвојили су појам реалног броја, укључујући разлику између рационалних и ирационалних	СПК 2: – МАТ.ОО.Н.2.2. Користе анализу и синтезу за – решавање комплекснијих математичких проблема. СПК 3:

	рационалних бројева. – МАТ.А.ОО.О.1.3. Изводе основне поступке при раду са општим бројевима. – МАТ.А.ОО.О.1.5. Решавају једноставне линеарне једначине и неједначине.	бројева. – МАТ.А.ОО.С.1.3. Решавају линеарне једначине и неједначине	– МАТ.ОО.Н.3.1. Користе математички језик строго поштујући његову семантику и синтаксу. – МАТ.ОО.Н.3.2. Јасно изражавају своје математичке мисли и идеје.
Питагорина теорема	СПК1: – МАТ.Г.ОО.О.1.7. Израчунавају мерне величине једноставних геометријских објеката користећи одговарајуће формуле и Питагорину теорему. – МАТ.Г.ОО.О.1.8. Користе јединице мере за дужину, површину, запремину, масу, време и углове. – МАТ.Г.ОО.О.1.9. Изводе најједноставније геометријске конструкције. СПК2: – МАТ.ОО.О.2.1. Усвајају математичке концепте користећи менталне слике. – МАТ.ОО.О.2.2. Користе конкретизацију како би разумели апстрактне математичке појмове. – МАТ.ОО.О.2.4. Примењују једноставне математичке	СПК1: – МАТ.Г.ОО.С.1.5. Израчунавају и процењују мерне величине геометријских објеката, користе разлагања на једноставније објекте, служе се различитим јединицама мере. – МАТ.Г.ОО.С.1.6. Користе Питагорину теорему за одређивање елемената геометријских фигура и тела. СПК2: – МАТ.ОО.С.2.2. Разлажу математички проблем на његове саставне делове (анализа), а затим те делове повезују у целовито решење (синтеза), што им омогућава да разумеју како различити делови математичких задатака међусобно утичу један на други и како се решења могу интегрисати у целину. – МАТ.ОО.С.2.5. Истражују	СКП 1: – МАТ.Г.ОО.Н.1.6. Доказују геометријска тврђења, по потреби примењујући више познатих тврђења (Питагорина теорема и њен обрат, ставови подударности, значајне тачке троугла и друго). СКП 2: – МАТ.ОО.Н.2.7. Користе игре у циљу развоја способности апстрактног и креативног размишљања, као и способности критичке анализе и решавања проблема. – МАТ.ОО.Н.2.8. Показују радозналост за апстрактне математичке концепте и виде их као интелектуални изазов.

	процедуре при решавању математичког захтева једноставног познатог контекста. – МАТ.ОО.О.2.5. Учествоју у методи вођеног откривања дајући одговоре на једноставна питања која их воде ка решењу. – МАТ.ОО.О.2.6. Учествоју у играма које помажу да развију основне математичке вештине, а чине да градиво ученицима постане приступачно и учење занимљиво. које пружају интерактивно искуство учења математике и решавања задатака. – МАТ.ОО.О.2.9. Усвајају основне математичке концепте кроз вежбу, упорност, уредност, систематичност и одговарајући интелектуални напор. – МАТ.ОО.О.2.10. Схватају да грешке нису неуспех, већ део процеса учења.	различите приступе проблему, уз подршку наставника или вршњака. – МАТ.ОО.С.2.6. Индивидуално и тимски реализују краће пројекте у којима решавају проблеме везане за реалне ситуације.	
Цели алгебарски изрази	СПК 2: – МАТ.ОО.О.2.3. Повезују познате чињенице како би	СПК 3: – МАТ.ОО.С.3.4. Имају темеље за даље школовање, у којем ће имати	СКП 1: – МАТ.А.ОО.Н.1.2. Ефикасно манипулишу бројевним и целим

	извукли очигледне закључке. СПК 3: – МАТ.ОО.О.3.3. Имају темеље за даље школовање, у којем ће имати потребу за базичним аритметичким, алгебарским и геометријским знањима.	потребу за дубљим разумевањем алгебре и геометрије. – МАТ.ОО.С.3.6. Користе знања из алгебре и геометрије у техничком образовању, уметности и другим областима.	алгебарским изразима. СКП 2: – МАТ.ОО.Н.2.1. Користе генерализацију за формирање тврђења, које потом доказују.
Многоугао	СПК1: – МАТ.Г.ОО.О.1.6. Препознају основне геометријске објекте у равни и простору и знају њихова основна својства. – МАТ.Г.ОО.О.1.8. Користе јединице мере за дужину, површину, запремину, масу, време и углове. – МАТ.Г.ОО.О.1.9. Изводе најједноставније геометријске конструкције. – МАТ.Г.ОО.О.1.10. Препознају подударне и симетричне геометријске фигуре у равни.	СПК1: – МАТ.Г.ОО.С.1.8. Конструишу једноставне геометријске фигуре. – МАТ.Г.ОО.С.1.9. Знају и користе основне изометријске трансформације и пресликавају фигуре конструкцијски или уз помоћ дате квадратне мреже.	СКП1: – МАТ.А.ОО.Н.1.3. Оспособљени су за елементарно математичко моделирање у познатом контексту. – МАТ.Г.ОО.Н.1.4. Израчунавају и процењују мерне величине геометријских објеката када потребни елементи нису непосредно дати. – МАТ.Г.ОО.Н.1.5. Конструишу геометријске фигуре, по потреби примењујући више познатих тврђења. – МАТ.Г.ОО.Н.1.6. Доказују геометријска тврђења, по потреби примењујући више познатих тврђења (Питагорина теорема и њен обрат, ставови подударности значајне тачке троугла, збир углова многоугла и друго).

Круг и кружни делови	Основни ниво: СПК1: – МАТ.Г.ОО.О.1.6. Препознају основне геометријске објекте у равни и простору и знају њихова основна својства. – МАТ.Г.ОО.О.1.8. Користе јединице мере за дужину, површину, запремину, масу, време и углове. – МАТ.Г.ОО.О.1.9. Изводе најједноставније геометријске конструкције. СПК2: – МАТ.ОО.О.2.7. Употребљавају геометријски прибор и калкулатор. СПК3: – МАТ.ОО.О.3.5. Користе знања из алгебре и геометрије за разумевање облика и величина, као и за сналажење у простору, што им помаже да уоче и опишу околину, уметничка дела, архитектонска остварења и сл.	СПК2: – МАТ.ОО.С.2.7. Користе игре за дубље разумевање математичких појмова, развијање аналитичких вештина и логичког размишљања СПК3: – МАТ.ОО.С.3.2. Приступају проблемима у свакодневним ситуацијама логично и систематски. – МАТ.ОО.С.3.5. Интегришу своје математичко знање у друге предмете, посебно у природним наукама, што им омогућава боље разумевање тих садржаја	СКП2: – МАТ.ОО.Н.2.6. Реализују пројекте у којима повезују различите дисциплине кроз једноставне математичке моделе. – МАТ.ОО.Н.2.7. Користе игре у циљу развоја способности апстрактног и креативног размишљања, као и способности критичке анализе и решавања проблема
Обрада података	СПК1: – МАТ.С.ОО.О.1.11. Елементарно тумаче табеларно или графички	СПК1: – МАТ.С.ОО.С.1.10. Анализирају и графички представљају једноставније скупове податка.	СПК1: – МАТ.С.ОО.Н.1.7. Анализирају сложеније скупове прикупљених података.

	представљене податке. СПК2: – МАТ.ОО.О.2.8. Користе едукативне софтвере и апликације СПК3: – МАТ.ОО.О.3.2. Стичу основне вештине које ће им бити корисне у свакодневним ситуацијама, као што су: мерење, управљање новцем и доношење одлука уопште. – МАТ.ОО.О.3.4. Разумеју да је математичко знање важно за друге дисциплине и науке. – МАТ.ОО.О.3.6. Користе информације и статистичке податке за доношење личних одлука. – МАТ.ОО.О.3.7. Развијају самопоуздање у своје математичке способности за решавање реалних проблема. – МАТ.ОО.О.3.8. Развијају уредност, систематичност и прецизност. .	– МАТ.С.ОО.С.1.11. Примењују класичну дефиницију вероватноће у једноставнијим случајевима. СПК2: – МАТ.ОО.С.2.8. Користе одговарајуће софтвере за решавање задатака и усвајање математичких концепата. – МАТ.ОО.С.2.9. Отворени су за критичко преиспитивање сопствених решења, али и за расправу о различитим методама решавања математичких проблема. СПК3: – МАТ.ОО.С.3.3. Доносе математички засноване одлуке у вези са новчаним, еколошким и здравственим питањима – МАТ.ОО.С.3.7. Схватају употребу статистичких података у природним и друштвеним наукама	СКП2: – МАТ.ОО.Н.2.5. Користе ИКТ алате за решавање сложенијих математичких проблема. СКП3: – МАТ.ОО.Н.3.3. Користе аналитичке и логичке вештине у сложенијим животним ситуацијама. – МАТ.ОО.Н.3.5. Спровodeћи поступке доказивања, развијају способност критичког мишљења и аналитичког расуђивања. – МАТ.ОО.Н.3.7. Спровode анализу податка у контексту других области и доносе закључке.

ДОПУНСКА НАСТАВА

Наставни предмет: МАТЕМАТИКА		
Разред: седми	Годишњи фонд часова: 36	Недељни фонд часова: 1
Циљ учења: Подршка ученицима који имају потешкоћа у савладавању наставног градива и остваривању исхода и стандарда.		
Тема: Све наставне теме		
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе рада: монолошка, дијалогска, демонстративна, практичан рад, рад на тексту и математичким записима. Технике рада: мапа ума, вођено откривање, ланац знања, математичке игре и квизови, повезивање са реалним животом, коришћење модела. Облици рада: фронтални, индивидуални, рад у пару, групни рад, индивидуализовани рад	
Активност наставника	Наставник пружа додатна објашњења и подршку, прилагођава темпо рада, начин задавања и проверавања задатака, користи различита наставна средства и визуелне приказе, подстиче активно укључивање ученика у рад.	
Активност ученика	Ученик решава задатке уз прилагођену подршку, прати упутства наставника, учествује у разговору и раду на часу, примењује усвојена знања у складу са својим могућностима.	
Начини праћења постигнућа	-писмене провере (петнаестоминутне провере, контролни задаци, блиц тестови, писмени задаци, анкете, тестови по нивоима), усмено одговарање, ангажовање на часу, израда домаћих задатака, квизови, презентовање самосталних или групних радова.	

ДОДАТНА НАСТАВА		
Наставни предмет: МАТЕМАТИКА		
Разред: седми	Годишњи фонд часова: 36	Недељни фонд часова: 1
Циљ учења: Подршка ученицима који врло успешно савладавају наставне садржаје, показују интересовање и жељу за продубљивањем знања и имају изражене способности за математику или се припремају за такмичења из математике.		
Тема: Све наставне теме		
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе рада: монолошка, дијалогска, демонстративна, практичан рад, рад на тексту и математичким записима. Технике рада: мапа ума, вођено откривање, ланац знања, математичке игре	

	и квизови, повезивање са реалним животом, коришћење модела. Облици рада: фронтални, индивидуални, рад у пару, групни рад, индивидуализовани рад
Активност наставника	Наставник припрема проширене и сложеније задатке, подстиче истраживачки рад, креативност и логичко закључивање, усмерава ученика ка самосталном учењу и решавању проблема, укључује ученика у додатне активности и такмичења.
Активност ученика	Ученик решава сложеније и истраживачке задатке, самостално проналази различите стратегије решавања, повезује математичке садржаје са другим областима, развија креативност, критичко мишљење и математичку аргументацију.
Начини праћења постигнућа	-писмене провере (петнаестоминутне провере, контролни задаци, блиц тестови, писмени задаци, анкете, тестови по нивоима), усмено одговарање, ангажовање на часу, израда домаћих задатака, квизови, презентовање самосталних или групних радова.

БИОЛОГИЈА

Разред:Седми	Годишњи фонд часова:72
Наставни предмет:Биологија	Недељни фонд часова:2
„„Службени гласник РС”, бр. 88/17, 27/18 – други закон, 10/19, 6/20, 129/21 и 92/23),	
Циљ учења предмета – Циљ наставе биологије у седмом разреду је да ученик развије разумевање биолошких процеса на нивоу ћелије, организма и популације, да разуме наследност и еволуцију, разноврсност живог света, као и односе у екосистемима и значај очувања здравља и животне средине.	
Опште предметне компетенције –	

Учећи биологију у основном образовању ученици овладавају знањима и вештинама који им омогућавају да разумеју биолошке концепте и основне принципе функционисања живота на Земљи, као и место и улогу човека у природи. Знања о грађи и функцији организама, наслеђивању, еволуцији и односима организама с окружењем доприносе разумевању биодиверзитета, порекла живота на Земљи, схватању повезаности организама и неживе природе и прихватању различитости. Ученици сагледавају биолошку разноврсност као природно богатство и усвајају концепт одрживог развоја као предуслов за опстанак и просперитет човечанства. Практикујући основе научног приступа и метода, ученици могу да разликују научна од ненаучних објашњења природних појава. Кроз тимски истраживачки рад ученици развијају способност решавања проблема, иницијативу, сарадњу и етичко понашање, као и језичке, комуникацијске и дигиталне компетенције. Анализирањем и интерпретирањем података и информација развијају критички однос према њиховој релевантности и поузданости извора. Могу да изаберу креативне и адекватне начине да прикажу резултате рада и ставове у вези са значајним биолошким темама. Изучавајући биолошке појаве и процесе, предлажући идеје и дискутујући о њима, ученици развијају радозналост према природи, апстрактно, креативно и критичко мишљење, способности планирања, вођења и вредновања сопственог учења, самопоуздање и истрајност. Развијају проактиван однос у очувању здравља и унапређивању животне средине и учествују у друштвеном животу на локалном нивоу у активностима везаним за биолошка и животна питања.

Међупредметне компетенције –
 компетенција за учење
 комуникација
 сарадња
 рад са подацима и информацијама
 дигитална компетенција
 решавање проблема

одговоран однос према здрављу и животној средини

Активности наставника –
 планира и организује наставу
 објашњава и демонстрира биолошке процесе
 подстиче истраживачки рад
 користи модел, слику и ИКТ

прати и вреднује напредак ученика подстиче групни рад и дискусију Активности ученика – посматра, упоређује и закључује учествује у експериментима и истраживањима користи уџбеник, ИКТ и додатне изворе ради у пару и групи израђује моделе, табеле и презентације износи закључке и аргументе *Напомена за ИОП-1,2,3.- Настава се прилагођава ученицима кроз: • поједностављене задатке и садржаје • визуелну и практичну подршку • продужено време рада • индивидуализоване задатке • проширене задатке за напредне ученике	
Начини и поступци остваривања садржаја	Методе рада: ☐ вербално-дијалогска метода ☐ демонстративна метода ☐ истраживачка метода ☐ практичан рад ☐ пројектна настава

	☐ проблемска настава Технике рада: демонстрација ☐ лабораторијски рад и експерименти ☐ посматрање и описивање ☐ истраживачки рад ☐ решавање проблемских задатака ☐ рад са текстом и илустрацијама ☐ израда мапа појмова (концепт мапе) ☐ анализа података (табеларно и графички) технике активног учења технике групног и кооперативног рада Облици рада: ☐ фронтални ☐ индивидуални ☐ рад у пару ☐ групни рад ☐ тимски пројектни рад ИОП: индивидуализација наставе према потребама ученика Диференцирана настава: ☐ различити нивои задатака (основни, средњи, напредни) ☐ прилагођен темпо рада ☐ проширени задаци за даровите ученике ☐ додатна подршка ученицима са тешкоћама
Начини	Ученик се из предмета биологија оцењује на основу усмене провере постигнућа, писмене провере

праћења и вредновања постигнућа	постигнућа и практичног рада, а у складу са програмом предмета. Ученик се оцењује и на основу активности и његових резултата рада, а нарочито: излагања и представљања (изложба радова, резултати истраживања, модели, цртежи, постери, и др.), учешћа у дебати и дискусији, домаћих задатака, учешћа у различитим облицима групног рада, рада на пројектима а у складу са програмом предмета. Иницијални тест- обавља се у првој или другој недељи школске године. Иницијалним тестом се процењује ученичко постигнуће из претходног разреда. Резултат иницијалног тестирања се не оцењује, а наставнику служи за планирање рада и даље праћење напредовања ученика. Сумативно оцењивање: Усмена провера постигнућа ученика - обавља се у току оба полугодишта. Најмање једна оцена треба добија се на основу усмене провере постигнућа ученика. Одличан (5) добија ученик који: • је у потпуности савладао градиво, • је сигуран и самосталан, брзо и логично закључује, • успешно повезује садржаје, уочава корелације с другим предметима, • зна применити знање у решавању проблемских задатака, • брзо, тачно, опширно, логички и аргументовано одговара на постављена питања, • самостално или у групи ради и презентира пројектне задатке, • је одговоран према раду, наставницима, ученицима, и животном окружењу. Врло добар (4) добија ученик који: • има висок ниво и обим знања и степен разумевања програмских садржаја, • спорије, али тачно, логично и углавном аргументирано одговара на постављена питања, уз евентуално постављање подпитања, • поседује и успешно примењује стечена знања из биологије (уз мању помоћ наставника и висок степен ангажовања ученика), • доноси закључке на већ наученим примерима, се повремено укључује тимски рад при изради пројектних задатака, • је одговоран према раду, наставницима, ученицима, и животном окружењу. Добар (3) добија ученик који: • има просечан ниво и обим знања и степен разумевања програмских садржаја, • полагаано и углавном тачно одговара на постављена питања, уз помоћ наставника, • углавном разуме наставне садржаје и деломично примењује стечена знања, • изводи закључке уз помоћ наставника, • је понекад и неспреман може изказати знање, способности и вештине из биологије, • је одговоран према наставницима, ученицима, и животном окружењу. Довољан (2) добија ученик који: • има задовољавајући ниво и обим знања (не разуме у потпуности наставне садржаје и отежано примењује стечена знања), • деломично и површно одговара на постављена питања уз помоћ наставника, • уз знатну помоћ наставника на једноставан начин набраја и описује природне и биолошке процесе, • код доношења закључака наилази на веће проблеме и несамостално доноси закључке. Недовољан (1) добија ученик који: • није достигао задовољавајући ниво и обим знања и разумевања програмских садржаја, • не одговара на постављена питања и није усвојио кључне појмове, • не разуме
---------------------------------	--

	наставне садржаје и не примењује знање из биологије и у свакодневном животу Формативно оцењивање Праћење активности на часу, преглед домаћих задатака, пројектни задаци, практичан рад.
Место извођења	☐ учионица ☐ школско двориште / терен
Наставна средства	☐ уџбеник и радна свеска ☐ микроскоп и лабораторијски прибор ☐ модели (ћелија, органи) ☐ ИКТ (рачунар, презентације, видео материјали)
Специфичне предметне компетенције	<u>Основни ниво</u> Специфична предметна компетенција 1 (СПК 1) Ученици усвајају елементарна знања из биологије која су неопходна за разликовање живих бића од неживе природе. Ученици разумеју да су сва жива бића грађена од ћелија у којима се обављају животни процеси. Упознају се са грађом људског тела, што омогућава лакше разумевање грађе и функционисања других живих бића, као и усвајање здравих животних навика. Како би боље упознали аспекте природе, уочавају примере утицаја човека на природу, пре свега у непосредној околини, што их усмерава да својим понашањем доприносе очувању животне средине. Спознају везу између квалитета свог живота и здравља и квалитета животне средине. Увиђајући повезаност између живе и неживе природе и улоге човека у њој, ученици схватају да су човеково здравље и добробит уско повезани са очувањем природе. Разумевањем кључних биолошких појмова, ученици развијају основе логичког и критичког мишљења неопходних за разумевање појава и процеса у природи и функционисање сопственог тела. Специфична предметна компетенција 2 (СПК 2) Ученици овладавају вештинама неопходним за разумевање основних појмова и концепата о грађи, процесима и појавама код живих бића. Посматрају, уочавају, прате и описују појаве и процесе у природи и изводе једноставне експерименте о утицају спољашње и унутрашње средине на жива бића. Приликом

	огледа и теренског рада ученици примењују безбедносне процедуре како би заштитили себе и друге. Такође, активно и конструктивно учествују у раду групе или пара, поштујући правила заједничког рада и уважавајући разлике у мишљењу и ставовима. До информација долазе на различите начине, а у складу са својим интересовањима и могућностима. ИКТ користе за истраживање, презентацију резултата и ефикасну комуникацију и сарадњу. Овладавајући основним вештинама експерименталног и теренског рада, ученици формирају позитиван став према науци и научним начинима сазнавања и развијају мануелне, аналитичке и дигиталне вештине. Такође, остварују ближи контакт са природом и поштују живи свет око себе. Радом са другима развијају комуникацију и толеранцију. Специфична предметна компетенција 3 (СПК 3) Сви ученици примењују стечена знања у свакодневном животу. Ученици разумеју промене кроз које пролазе у периоду пубертета. Имајући у виду могуће здравствене, породичне и социјалне последице болести зависности насталих злоупотребом психоактивних супстанци, ученици бирају и усвајају здраве стилове живота. Разумевање извора варијабилности омогућава прихватање различитости у изгледу, понашању и мишљењу. Ученици развијају хуман однос према животињама и у дискусијама аргументују значај дивљих и домаћих врста за човека. Развијају радозналост према природи и своја запажања о њој могу да представе на креативан начин и уз коришћење ИКТ-а, водећи рачуна о безбедности на интернету. Уочавају чиниоце и понашања који нарушавају природу и квалитет животне средине у ужој и широј околини. Своје ставове у погледу права на здраву животну средину и обавеза да је штите заснивају на научним доказима. Кроз тимски рад, усвајају форме понашања и правила комуникације засноване на толерантном и праведном приступу. Критички процењују рад свих чланова тима, као и сопствени рад и улогу у тиму. <u>Средњи ниво:</u> Специфична предметна компетенција 1 (СПК 1) Ученици истражују особине живих бића и њихову разноликост и анализирају различите утицаје спољашње и унутрашње средине на животне процесе. На основу разумевања полног размножавања и механизма наслеђивања особина, објашњавају разноврсност живог света. Ученици доводе у везу порекло живог света са његовом разноврсношћу и са позицијом група организама на Дрвету живота. На примерима објашњавају природу биолошке еволуције и значај Дарвинове теорије за савремену науку и различите области људског
--	---

	деловања. Повезивањем грађе и функционисања живог света, уз примену математике и других природних наука, ученици објашњавају везу економичности грађе и функције на нивоима од ћелије до биосфере. Повезују узроке и последице глобалних промена на живи свет, животну средину и природне ресурсе. Разумевање последица деловања човека на животну средину, као и значаја очувања и заштите биодиверзитета, омогућава планирање активности које ученици могу да предузму за унапређивање стања и квалитета животне средине на личном нивоу, на нивоу заједнице и глобалном нивоу. Ученици идентификују факторе који унапређују или угрожавају здравље и критички процењују важност здравих животних навика у превенцији болести. Усвајањем основних биолошких концепата, као што су еволуција, екологија, заштита животне средине и очување здравља, ученици уочавају законитости на различитим нивоима организације живих бића и тако стичу систематски повезана биолошка знања. Специфична предметна компетенција 2 (СПК 2) Ученици постављају једноставна истраживачка питања и користе једноставне методе и технике како би прикупили потребне податке (нпр. опсервирање, узорковање, мерење итд). Спровode теренска истраживања и једноставне огледе о особинама и грађи живих бића, утицају животних навика на здравље и биолошким појавама и процесима у екосистемима. Прикупљене податке обрађују и анализирају и изводе закључке. Резултате истраживања представљају графички и табеларно, израдом модела биолошких објеката и процеса и на друге креативне начине. Микроскопирањем уочавају грађу организама на различитим нивоима биолошке организације. У истраживачком и експерименталном раду ученици примењују знања из математике, природних и друштвених наука. Из релевантних извора информација издвајају и реорганизују потребне информације и податке, развијајући вештине управљања подацима и ефикасног и безбедног коришћења ИКТ-а. Кроз истраживачки рад ученици усавршавају аналитичке вештине, развијају дивергентно мишљење и оспособљавају се да заузимају критички став према подацима и информацијама. Радећи у тиму, ученици развијају способност вредновања резултата рада. Специфична предметна компетенција 3 (СПК 3) Ученици развијају нове ставове и вештине које примењују у свакодневном животу и животу заједнице. Користе стечена знања из биологије, природних и друштвених наука, технике и технологије да коригују животне навике и побољшају квалитет сопственог живота. Ученици вреднују биодиверзитет као кључан услов за благостање људи. Дискутују о одрживом коришћењу природних ресурса, о здравим стилевима живота, производњи хране и добробити животиња. Критички процењују информације и податке из медија о климатским променама и изумирању биљних и животињских врста. Ученици разликују поуздане изворе
--	---

	информација од непоузданих, релевантне податке од ирелевантних, као и научна објашњења природних појава од ненаучних. У разговорима о различитим биолошким појавама и процесима развијају вештину јасног, прецизног и аргументованог изражавања идеја и ставова у усменој и писаној форми. Ученици постављају реалне циљеве учења и рада, развијају способности планирања и организације посла и закључују на основу доказа. Процењују сопствене снаге и слабости и самоуверени су и истрајни у раду. <u>Напредни ниво:</u> Специфична предметна компетенција 1 (СПК 1) Ученици повезују и примењују стечена знања у школским ситуацијама и свакодневном животу. Повезујући грађу и функционисање живог света, примерима илуструју деловање спољашњих и унутрашњих утицаја на одржавање хомеостазе организама. Развијају и негују лична интересовања у вези са одржањем хомеостазе и очувањем здравља. Ученици разумеју повезаност главних група организама на основу знања о функцији генетичког материјала, његовом преношењу кроз генерације и настанку нових врста под утицајем еволуционих механизма. Самостално и у сарадњи са другима истражују филогенетске низове, откривају и повезују сродничке односе између врста. Уочавањем промена у природи, а посебно промена под утицајем човека, ученици објашњавају развој екосистема и угроженост биодиверзитета. Анализирањем чинилаца који нарушавају квалитет животне средине могу да разумеју положај човека у природи, његову одговорност за стање животне средине и значај концепта одрживог развоја. Овладавањем одређених биолошких појмова, као што су хомеостаза, еволуциони механизми, специјација и одрживи развој, ученици развијају логичко и критичко мишљење неопходно за разумевање утицаја животне средине на промене биодиверзитета и на здравље човека. Специфична предметна компетенција 2 (СПК 2) Ученици на основу стечених знања, интересовања и информација из различитих извора постављају адекватне хипотезе на које ће моћи да добију одговоре применом научног приступа. Разумеју значај коришћења релевантних и поузданих података и информација за објашњавање појава и процеса у природи, у процесу учења, примени у раду, доношењу одлука и у свакодневном животу. Разликују податак/информацију од њиховог тумачења. Интерпретирају податке користећи текстуалне, математичке, графичке и аудио-визуелне форме. Ученици формулишу објашњења и закључке на основу резултата до којих су дошли. Презентују, дискутују и преиспитују резултате у светлу добијених коментара.
--	---

	Представљају закључке, ставове и мишљења усмено и писано, поштујући ограничења и контекст. Нова и претходно стечена сазнања и вештине повезују у јединствену целину. Примењују одговарајуће начине учења у складу са циљевима, садржајем, интересовањима, условима и расположивим временом. Кроз експерименталан рад, ученици продубљују способност анализе и синтезе и развијају критичко мишљење. Специфична предметна компетенција 3 (СПК 3) Ученици кроз активности у вези са унапређивањем здравља и очувањем животне средине развијају иницијативу, креативност и бригу за друге. Разумеју утицај фармацеутских и других производа на здравље, тумаче декларације и упутства на производима, слушају савете стручњака и према њима поступају. Ученици дискутују о утицају биотехнологија на животну средину, здравље и квалитет живота. Практикују активности које подстичу бригу о природи и одрживи развој. Вреднују значај тих активности за свој будући живот, живот заједнице и живот будућих генерација. Ученици се активно укључују у планирање и реализацију друштвених акција у школи и заједници које су усмерене ка заштити, обнови и унапређењу животне средине и ка одрживом развоју. Како би развили и спровели активности за очување биодиверзитета, препознају проблем којим ће се бавити, рашчлањују проблемску ситуацију на делове и уочавају везе између њих. Стечена научна знања и вештине омогућавају им активно укључивање у друштвени живот на локалном нивоу и доношење одлука заснованих на доказима и разумевању друштвених вредности
<u>Корелација</u>	☐ хемија (ћелијске супстанце, биомолекули) ☐ физика (енергија, кретање) ☐ географија (биоми, екосистеми) ☐ информатика (ИКТ, анализа података) ☐ грађанско васпитање (здравље, екологија)
Наставна тема/област:	1. НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА
Садржај теме	☐ ћелијски метаболизам ☐ хромозоми и деоба ћелије (митоза и мејоза) ☐ гени, генотип, алели ☐ Менделова правила наслеђивања ☐ израчунавање генетичких односа

Исходи наставе и учења у оквиру теме	☐ објасни улогу метаболизма ☐ разликује хромозоме ☐ објасни митозу и мејозу ☐ направи модел деобе ћелије ☐ објасни генетичке појмове ☐ примени Менделова правила
Наставна тема/област:	2. ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА
Садржај теме	☐ Симетрија организама (радијална, билатерална) ☐ Нервни систем и надражљивост ☐ Протисти – грађа и животни процеси ☐ Биљна и животињска ткива ☐ Повезаност грађе и функције ткива ☐ Употреба светлосног микроскопа ☐ Грађа и функција коже ☐ Кретање животиња ☐ Чула и пријем информација ☐ Исхрана и дисање као метаболички процеси ☐ Органи за варење и дисање код животиња ☐ Транспорт супстанци код животиња ☐ Крвне групе, трансфузија и трансплантација ☐ Органи за излучивање – бубрези и значај излучивања ☐ Размножавање: полно и бесполно ☐ Развиће животиња
Исходи наставе и учења у оквиру теме	☐ одреди основне типове симетрије организама ☐ објасни значај кретања и нервног система ☐ опише протисте ☐ препозна и објасни биљна и животињска ткива ☐ разуме повезаност грађе и функције ткива ☐ користи микроскоп ☐ објасни кожу и њену улогу ☐ опише кретање животиња

	☐ објасни надражљивост и чула ☐ повеже исхрану и дисање ☐ објасни варење, дисање и транспорт ☐ објасни излучивање и бубреге ☐ разликује полни и бесполни размножавање
Наставна тема/област:	3. ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОТА
Садржај теме	☐ Систематика и класификација живих бића ☐ Критеријуми за разврставање организама ☐ Бескичмењаци – основне групе и особине ☐ Кичмењаци – класе и карактеристике ☐ Царство биљака – основне групе ☐ Царство гљива – особине и значај ☐ Дихотомни кључ и његова примена ☐ Еволутивне промене и доказивање сродности врста
Исходи наставе и учења у оквиру теме	☐ класификује жива бића ☐ разликује бескичмењаке и кичмењаке ☐ описује биљке и гљиве ☐ користи дихотомни кључ ☐ објашњава еволутивне промене ☐ разликује полни и бесполни размножавање
Наставна тема/област:	4. ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ
Садржај теме	☐ Појам популације и основне одлике • Популациона екологија и значај • Абиотички и биотички фактори средине • Утицај фактора средине на жива бића • Биоми – појам и основне карактеристике • Осам копнених биома • Водени екосистеми • Бентос, планктон и нектон • Утицај човека на екосистеме

	Заштита природе и развој еколошке свести
Исходи наставе и учења у оквиру теме	објасни популацију објасни еколошке факторе опише биоме разликује водене екосистеме објасни утицај човека на природу предложи мере заштите
Наставна тема/област:	5. ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ
Садржај теме	Наследне болести – узроци и појава Вируси и вирусна обољења Начини преношења инфекција Имунитет и начини стицања имунитета Вакцинација и превенција болести Здрав начин живота и превенција болести Прва помоћ (повреде, убоди, сунчаница, топлотни удар) Пулс и крвни притисак – мерење и значај
Исходи наставе и учења у оквиру теме	објасни наследне болести опише вирусе и инфекције објасни имунитет објасни вакцинацију пружи основну прву помоћ мери пулс и крвни притисак

<u>Наставна тема-област</u>	<u>Основни ниво:</u>	<u>Средњи ниво:</u>	<u>Напредни ниво:</u>
<u>1.</u> НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА	. БИО.ОО.О.2.2. Активно учествују у тимском раду и уважавају мишљења других. БИО.ОО.О.3.2. Развијају толеранцију, превазилазе предрасуде и промовишу социјалну укљученост јер разумеју заједничко порекло живих бића и утицај наследног материјала и средине на развој особина организама. БИО.ОО.О.3.4. Развијају радозналост према природи. БИО.ОО.О.3.9. Критички и одговорно користе дигиталне технологије у активностима у вези са истраживањем биолошких појава и процеса. – БИО.ОО.О.3.10. Критички и конструктивно процењују свој рад и учење, као и рад других. – БИО.ОО.О.3.11. Развијају поверење у закључке засноване на	БИО.ОО.С.1.5. Објашњавају значај полног размножавања и наслеђивања особина за разноврсност живог света. – БИО.ОО.С.2.6. Користе више различитих релевантних извора информација током истраживачког рада. БИО.ОО.С.2.2. Постављају једноставна истраживачка питања о биолошким појавама и процесима. – БИО.ОО.С.2.3. Користе једноставне методе, технике и процедуре за сакупљање и систематизацију података истраживања. БИО.ОО.С.3.3. Артикулисано и аргументовано заступају научни поглед на свет у писаној и усменој форми.	БИО.ОО.Н.1.2. Објашњавају функцију генетичког материјала у ћелији (хромозом, ДНК, РНК, ген) и пренос наследне информације кроз генерације. БИО.ОО.Н.2.3. Анализирају податке, објашњавају трендове и изводе закључке.

	научним доказима.		
Наставна тема-област 2. ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА	Основни ниво БИО.ОО.О.1.2. Идентификују положај, изглед и функцију органа у људском телу. БИО.ОО.О.2.4. Посматрају, уочавају, прате и описују појаве у животу организама из окружења и презентују резултате истраживања. □ БИО.ОО.О.2.3. Проналазе на интернету и у литератури податке о адаптацијама карактеристичних врста на услове који владају у екосистемима типичним за Србију. – БИО.ОО.О.2.5. Уз помоћ наставника изводе једноставне експерименте у којима се истражује утицај спољашње и унутрашње средине на процесе код живих бића. – БИО.ОО.О.3.6. Учествују у дискусијама и дебатама о значају дивљих и гајених врста за човека. БИО.ОО.О.3.8. Развијају способност вербалног изражавања	Средњи ниво: БИО.ОО.С.1.1. Пореде ћелије према морфолошким и функционалним карактеристикама. – БИО.ОО.С.1.2. Објашњавају основе животних процеса на свим нивоима биолошке организације. БИО.ОО.С.1.3. Повезују изглед, грађу и функционисање живих бића са условима животне средине на очигледним примерима. – БИО.ОО.С.2.7. Истражују живи свет на терену: прикупљају узорке, фотографишу, прате појаве и процесе, врше мерења. – БИО.ОО.С.2.9. Приказују односе, појаве и процесе у различитим екосистемима на различите	Напредни ниво: БИО.ОО.Н.2.1. Постављају хипотезе које ће моћи да провере користећи научни приступ за проучавање биолошких појава и процеса. БИО.ОО.Н.2.2. Користе критеријуме, организују податке и закључују на алгоритамски начин користећи дихотоме кључеве. – БИО.ОО.Н.2.3. Анализирају податке, објашњавају трендове и изводе закључке.

	чињеница, идеја, ставова и мишљења о биолошким појавама. – БИО.ОО.О.3.9. Критички и одговорно користе дигиталне технологије у активностима у вези са истраживањем биолошких појава и процеса. – БИО.ОО.О.3.10. Критички и конструктивно процењују свој рад и учење, као и рад других. – БИО.ОО.О.3.11. Развијају поверење у закључке засноване на научним доказима.	креативне начине. БИО.ОО.С.2.10. Микроскопирањем уочавају кључне структуре организама. БИО.ОО.С.3.5. Планирају, воде и вреднују сопствено учење, чиме развијају самопоуздање и истрајност.	
Наставна тема-област 3. ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОТА	Основни ниво- – БИО.ОО.О.1.1. Примењују критеријуме за разликовање живих бића од неживе природе. – БИО.ОО.О.2.2. Активно учествују у тимском раду и уважавају мишљења других. – БИО.ОО.О.2.1. Поштују безбедносна правила приликом практичног и теренског рада. – БИО.ОО.О.2.2. Активно учествују у тимском раду и уважавају мишљења других. – БИО.ОО.О.2.1. Поштују	Средњи ниво: БИО.ОО.С.2.2. Постављају једноставна истраживачка питања о биолошким појавама и процесима. – БИО.ОО.С.2.3. Користе једноставне методе, технике и процедуре за сакупљање и систематизацију података истраживања. – БИО.ОО.С.2.5. Примењују знања из математике, природних и друштвених наука у истраживачком и експерименталном раду. – БИО.ОО.С.2.10. Микроскопирањем уочавају	Напредни ниво: БИО.ОО.Н.2.1. Постављају хипотезе које ће моћи да провере користећи научни приступ за проучавање биолошких појава и процеса. БИО.ОО.Н.1.3. Конструирају филогенетски низ на основу истраживања сродничких односа појединих група и њиховог еволутивног порекла. – БИО.ОО.Н.1.4. Објашњавају настанак нових врста под утицајем еволуционих механизма. – БИО.ОО.Н.1.5. Објашњавају

	безбедносна правила приликом практичног и теренског рада. БИО.ОО.О.3.8. Развијају способност вербалног изражавања чињеница, идеја, ставова и мишљења о биолошким појавама. БИО.ОО.О.3.2. Развијају толеранцију, превазилазе предрасуде и промовишу социјалну укљученост јер разумеју заједничко порекло живих бића и утицај наследног материјала и средине на развој особина организама. БИО.ОО.О.3.4. Развијају радозналост према природи. БИО.ОО.О.3.2. Развијају толеранцију, превазилазе предрасуде и промовишу социјалну укљученост јер разумеју заједничко порекло живих бића и утицај наследног материјала и средине на развој особина организама. БИО.ОО.О.3.10. Критички и конструктивно процењују свој рад и учење, као и рад других. – БИО.ОО.О.3.11. Развијају поверење у закључке засноване на научним доказима.	кључне структуре организама. БИО.ОО.С.1.6. Одређују положај главних група на Дрвету живота на основу познавања основних карактеристика организама, разликујући сличност и сродност међу њима. – БИО.ОО.С.1.7. Илуструју примерима еволуционе промене код живих бића условљене антропогеним фактором и другим утицајима спољашње средине. – БИО.ОО.С.1.8. Изводе закључак о значају и доприносу Дарвинове теорије савременој теорији еволуције и различитим областима људског деловања.	развој и еволуцију екосистема на задатим примерима.
--	--	--	--

Наставна тема-област 4. ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМ У	Основни ниво- – БИО.ОО.О.1.3. Примерима илуструју узроке и последице штетног деловања антропогеног фактора на живи свет и животну средину. – БИО.ОО.О.3.5. Представљају на креативан начин право на здраву животну средину и обавезу да је штите од нарушавања. – БИО.ОО.О.3.6. Учествоју у дискусијама и дебатама о значају дивљих и гајених врста за човека. – БИО.ОО.О.3.7. Конструктивно сарађују у активностима које	Средњи ниво: БИО.ОО.С.2.6. Користе више различитих релевантних извора информација током истраживачког рада. – БИО.ОО.С.2.7. Истражују живи свет на терену: прикупљају узорке, фотографишу, прате појаве и процесе, врше мерења. – БИО.ОО.С.2.9. Приказују односе, појаве и процесе у различитим екосистемима на различите креативне начине. БИО.ОО.С.3.5. Планирају, воде и вреднују сопствено учење, чиме развијају самопоуздање и истрајност	Напредни ниво: БИО.ОО.Н.1.6. Критички вреднују антропогени утицај на животну средину и биодиверзитет. – БИО.ОО.Н.3.2. Израђују процедуре активности за очување биодиверзитета. БИО.ОО.Н.3.1. Иницирају, осмишљавају и учествују у реализацији активности са циљем подизања свести о очувању здравља, квалитета животне средине и значају одрживог развоја.

	имају за циљ очување здравља, животне средине и биодиверзитета непосредне околине	БИО.ОО.С.3.4. Изражавају критички став према медијским садржајима који се баве здравим стиловима живота, климатским променама, загађивању животне средине и изумирању биљних и животињских врста	
Наставна тема-област 5. ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ	Основни ниво БИО.ОО.О.3.1. Избегавају ризична понашања и прихватају да су пубертетске промене (физичке, психичке, емоционалне и социјалне) део одрастања. – БИО.ОО.О.3.3. Усвајају навике и знања који доприносе заштити и очувању сопственог здравља и здравља других људи. БИО.ОО.О.3.1. Избегавају ризична понашања и прихватају да су пубертетске	Средњи ниво БИО.ОО.С.3.1. Решавају проблеме одрастања повезујући их са физиолошким процесима који их узрокују. – БИО.ОО.С.2.8. Изводе једноставна истраживања о утицају животних навика на здравље (утицај буке на слух, физичка неактивност, неправилна исхрана). – БИО.ОО.С.1.12. Критички вреднују важност здравих стилова живота у превенцији болести БИО.ОО.С.3.4. Изражавају критички став према медијским садржајима који се баве здравим	Напредни ниво: БИО.ОО.Н.3.3. Примерима илуструју значај биотехнолошких производа и процеса у превенцији и лечењу многих болести, производњи хране и заштити животне средине.

	промене (физичке, психичке, емоционалне и социјалне) део одрастања.	стиловима живота, климатским променама, загађивању животне средине и изумирању биљних и животињских врста.	
--	---	--	--

ДОДАТНА НАСТАВА		
Наставни предмет: биологија		
Разред: 7.	Годишњи фонд часова: 36	Недељни фонд часова: 1
Циљ учења: проширивање и продубљивање биолошких знања стечених у редовној настави, оспособљавање ученика за самостално научничко истраживање, критичко мишљење и решавање проблемских задатака, као и развијање високих стандарда еколошке културе и одговорности према живом свету и сопственом здрављу.		
Тема:	ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОТА	
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Истраживачка метода Проблемска метода Лабораторијско-експериментална метода Метода пројекта Дијалогска метода	

	Технике: Вршњачко подучавање (ученик у улози наставника) Израда Венових дијаграма за сложене компарације Симулација и моделирање (израда 3D модела) Олуја мозгова (Brainstorming) „Интервју са научником” или дебата Облици рада: Групни рад (истраживачки тимови) Рад у паровима (тандемски рад на пројекту) Индивидуални истраживачки рад Фронтални облик рада
Активност наставника	Осмишљава проблемске задатке, истраживачке ситуације и протоколе за огледе Менторише ученике током самосталног рада и израде пројеката Демонстрира сложеније лабораторијске технике (нпр. прављење свежих микроскопских препарата) Упућује ученике на додатне изворе знања (научно-популарна литература, поуздани интернет сајтови) Подстиче дебату, критичко мишљење и аргументовано брањење ставова

	Организује и припрема ученике за такмичења
Активност ученика	Поставља истраживачка питања и формулише хипотезе Самостално планира и изводи биолошке огледе и микроскопирање Прикупља, анализира и статистички обрађује податке (табеле, графикони) Креира 3D моделе, концептуалне мапе и презентације Ради на пројектним задацима и презентује резултате пред групом Решава сложене логичке задатке са такмичарским карактером
Начини праћења постигнућа	Праћење и евалуација истраживачких дневника и извештаја са огледа Оцењивање квалитета израђених пројеката, макета и презентација Вршњачко оцењивање (ученици вреднују рад и излагања једни других) Тестирање кроз сложеније задатке отвореног типа и такмичарске тестове Праћење нивоа самосталности, креативности и иницијативе у раду Формативно бележење напретка у напредним вештинама (нпр. критичко мишљење, научни метод)

Тема:	ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Истраживачка метода Проблемска метода Лабораторијско-експериментална метода Метода пројекта Дијалошка метода Технике: Вршњачко подучавање (ученик у улози наставника) Израда Венових дијаграма за сложене компарације Симулација и моделирање (израда 3D модела) Олуја мозгова (Brainstorming) „Интервју са научником” или дебата Облици рада: Групни рад (истраживачки тимови) Рад у паровима (тандемски рад на пројекту) Индивидуални истраживачки рад Фронтални облик рада

Активност наставника	Осмишљава проблемске задатке, истраживачке ситуације и протоколе за огледе Менторише ученике током самосталног рада и израде пројеката Демонстрира сложеније лабораторијске технике (нпр. прављење свежих микроскопских препарата) Упућује ученике на додатне изворе знања (научно-популарна литература, поуздани интернет сајтови) Подстиче дебату, критичко мишљење и аргументовано брњење ставова Организује и припрема ученике за такмичења
Активност ученика	Поставља истраживачка питања и формулише хипотезе Самостално планира и изводи биолошке огледе и микроскопирање Прикупља, анализира и статистички обрађује податке (табеле, графикони) Креира 3D моделе, концептуалне мапе и презентације Ради на пројектним задацима и презентује резултате пред групом Решава сложене логичке задатке са такмичарским карактером
Начини праћења постигнућа	Праћење и евалуација истраживачких дневника и извештаја са огледа Оцењивање квалитета израђених пројеката, макета и презентација Вршњачко оцењивање (ученици вреднују рад и излагања једни других) Тестирање кроз сложеније задатке отвореног типа и такмичарске тестове Праћење нивоа самосталности, креативности и иницијативе у раду Формативно бележење напретка у напредним вештинама (нпр. критичко

	мишљење, научни метод)
--	------------------------

Тема:	НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Истраживачка метода Проблемска метода Лабораторијско-експериментална метода Метода пројекта Дијалогска метода Технике: Вршњачко подучавање (ученик у улози наставника) Израда Венових дијаграма за сложене компарације Симулација и моделирање (израда 3D модела) Олуја мозгова (Brainstorming) „Интервју са научником” или дебата Облици рада: Групни рад (истраживачки тимови) Рад у паровима (тандемски рад на пројекту) Индивидуални истраживачки рад

	Фронтални облик рада
Активност наставника	Осмишљава проблемске задатке, истраживачке ситуације и протоколе за огледе Менторише ученике током самосталног рада и израде пројеката Демонстрира сложеније лабораторијске технике (нпр. прављење свежих микроскопских препарата) Упућује ученике на додатне изворе знања (научно-популарна литература, поуздани интернет сајтови) Подстиче дебату, критичко мишљење и аргументовано брањење ставова Организује и припрема ученике за такмичења
Активност ученика	Поставља истраживачка питања и формулише хипотезе Самостално планира и изводи биолошке огледе и микроскопирање Прикупља, анализира и статистички обрађује податке (табеле, графикони) Креира 3D моделе, концептуалне мапе и презентације Ради на пројектним задацима и презентује резултате пред групом Решава сложене логичке задатке са такмичарским карактером
Начини праћења постигнућа	Праћење и евалуација истраживачких дневника и извештаја са огледа Оцењивање квалитета израђених пројеката, макета и презентација Вршњачко оцењивање (ученици вреднују рад и излагања једни других) Тестирање кроз сложеније задатке отвореног типа и такмичарске тестове

	Праћење нивоа самосталности, креативности и иницијативе у раду Формативно бележење напретка у напредним вештинама (нпр. критичко мишљење, научни метод)
--	--

Тема:	ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Истраживачка метода Проблемска метода Лабораторијско-експериментална метода Метода пројекта Дијалогска метода Технике: Вршњачко подучавање (ученик у улози наставника) Израда Венових дијаграма за сложене компарације Симулација и моделирање (израда 3D модела) Олуја мозгова (Brainstorming) „Интервју са научником” или дебата Облици рада: Групни рад (истраживачки тимови)

	Рад у паровима (тандемски рад на пројекту) Индивидуални истраживачки рад Фронтални облик рада
Активност наставника	Осмишљава проблемске задатке, истраживачке ситуације и протоколе за огледе Менторише ученике током самосталног рада и израде пројеката Демонстрира сложеније лабораторијске технике (нпр. прављење свежих микроскопских препарата) Упућује ученике на додатне изворе знања (научно-популарна литература, поуздани интернет сајтови) Подстиче дебату, критичко мишљење и аргументовано брњење ставова Организује и припрема ученике за такмичења
Активност ученика	Поставља истраживачка питања и формулише хипотезе Самостално планира и изводи биолошке огледе и микроскопирање Прикупља, анализира и статистички обрађује податке (табеле, графикони) Креира 3D моделе, концептуалне мапе и презентације Ради на пројектним задацима и презентује резултате пред групом Решава сложене логичке задатке са такмичарским карактером
Начини праћења постигнућа	Праћење и евалуација истраживачких дневника и извештаја са огледа Оцењивање квалитета израђених пројеката, макета и презентација

	Вршњачко оцењивање (ученици вреднују рад и излагања једни других) Тестирање кроз сложеније задатке отвореног типа и такмичарске тестове Праћење нивоа самосталности, креативности и иницијативе у раду Формативно бележење напретка у напредним вештинама (нпр. критичко мишљење, научни метод)
--	---

Тема:	ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Истраживачка метода Проблемска метода Лабораторијско-експериментална метода Метода пројекта Дијалошка метода Технике: Вршњачко подучавање (ученик у улози наставника) Израда Венових дијаграма за сложене компарације Симулација и моделирање (израда 3D модела) Олуја мозгова (Brainstorming) „Интервју са научником” или дебата

	Облици рада: Групни рад (истраживачки тимови) Рад у паровима (тандемски рад на пројекту) Индивидуални истраживачки рад Фронтални облик рада
Активност наставника	Осмишљава проблемске задатке, истраживачке ситуације и протоколе за огледе Менторише ученике током самосталног рада и израде пројеката Демонстрира сложеније лабораторијске технике (нпр. прављење свежих микроскопских препарата) Упућује ученике на додатне изворе знања (научно-популарна литература, поуздани интернет сајтови) Подстиче дебату, критичко мишљење и аргументовано брњење ставова Организује и припрема ученике за такмичења
Активност ученика	Поставља истраживачка питања и формулише хипотезе Самостално планира и изводи биолошке огледе и микроскопирање Прикупља, анализира и статистички обрађује податке (табеле, графикони) Креира 3D моделе, концептуалне мапе и презентације Ради на пројектним задацима и презентује резултате пред групом Решава сложене логичке задатке са такмичарским карактером

Начини праћења постигнућа	Праћење и евалуација истраживачких дневника и извештаја са огледа Оцењивање квалитета израђених пројеката, макета и презентација Вршњачко оцењивање (ученици вреднују рад и излагања једни других) Тестирање кроз сложеније задатке отвореног типа и такмичарске тестове Праћење нивоа самосталности, креативности и иницијативе у раду Формативно бележење напретка у напредним вештинама (нпр. критичко мишљење, научни метод)
----------------------------------	---

ДОПУНСКА НАСТАВА		
Наставни предмет: биологија		
Разред:5	Годишњи фонд часова:36	Недељни фонд часова:1
Циљ учења: Пружање подршке ученицима који заостају у савладавању наставних садржаја из биологије ради постизања предвиђених стандарда постигнућа, утврђивање и систематизација знања о пореклу и разноврсности живота.		
Тема:	ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОТА	
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе:Монолошко-дијалогска, илустративно-демонстративна, метода практичних радова, метода текстуалних радова. Технике:„Мапе ума“, Т-табела (поређење особина), анализа визуелних садржаја, вођено читање прилагођеног текста. Облици рада:Индивидуални, индивидуални облик рада уз помоћ наставника (диференцирана настава), рад у паровима.	
Активност наставника	Дијагностикује тешкоће у учењу, припрема прилагођене материјале и наставне листиће, додатно објашњава сложене појмове (еволуција, генетика,	

	класификација), прати напредак, мотивише ученике и даје повратну информацију.
Активност ученика	Активно учествује у разговору, анализира шеме и слике, решава прилагођене задатке на наставним листићима, поставља питања о нејасним појмовима, исправља грешке у сопственом раду и самостално/уз помоћ повезује градиво.
Начини праћења постигнућа	Формативно оцењивање: праћење рада на часу, преглед домаћих задатака, усмена провера кроз кратка питања, самооцењивање ученика и праћење ангажовања.

Тема:	ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе:Монолошко-дијалогска, илустративно-демонстративна, метода практичних радова, метода текстуалних радова. Технике:„Мапе ума“, Т-табела (поређење особина), анализа визуелних садржаја, вођено читање прилагођеног текста. Облици рада:Индивидуални, индивидуални облик рада уз помоћ наставника (диференцирана настава), рад у паровима.
Активност наставника	Дијагностикује тешкоће у учењу, припрема прилагођене материјале и наставне листиће, додатно објашњава сложене појмове (еволуција, генетика, класификација), прати напредак, мотивише ученике и даје повратну информацију.
Активност ученика	Активно учествује у разговору, анализира шеме и слике, решава прилагођене задатке на наставним листићима, поставља питања о нејасним појмовима, исправља грешке у сопственом раду и самостално/уз помоћ повезује градиво.
Начини праћења постигнућа	Формативно оцењивање: праћење рада на часу, преглед домаћих задатака, усмена провера кроз кратка питања, самооцењивање ученика и праћење ангажовања.

Тема:	НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе:Монолошко-дијалогска, илустративно-демонстративна, метода практичних радова, метода текстуалних радова. Технике:„Мапе ума“, Т-табела (поређење особина), анализа визуелних садржаја, вођено читање прилагођеног текста. Облици рада:Индивидуални, индивидуални облик рада уз помоћ наставника (диференцирана настава), рад у паровима.
Активност наставника	Дијагностикује тешкоће у учењу, припрема прилагођене материјале и наставне листиће, додатно објашњава сложене појмове (еволуција, генетика, класификација), прати напредак, мотивише ученике и даје повратну информацију.
Активност ученика	Активно учествује у разговору, анализира шеме и слике, решава прилагођене задатке на наставним листићима, поставља питања о нејасним појмовима, исправља грешке у сопственом раду и самостално/уз помоћ повезује градиво.
Начини праћења постигнућа	Формативно оцењивање: праћење рада на часу, преглед домаћих задатака, усмена провера кроз кратка питања, самооцењивање ученика и праћење ангажовања.

Тема:	ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе:Монолошко-дијалогска, илустративно-демонстративна, метода практичних радова, метода текстуалних радова. Технике:„Мапе ума“, Т-табела (поређење особина), анализа визуелних садржаја, вођено читање прилагођеног текста. Облици рада:Индивидуални, индивидуални облик рада уз помоћ наставника (диференцирана настава), рад у паровима.

Активност наставника	Дијагностикује тешкоће у учењу, припрема прилагођене материјале и наставне листиће, додатно објашњава сложене појмове (еволуција, генетика, класификација), прати напредак, мотивише ученике и даје повратну информацију.
Активност ученика	Активно учествује у разговору, анализира шеме и слике, решава прилагођене задатке на наставним листићима, поставља питања о нејасним појмовима, исправља грешке у сопственом раду и самостално/уз помоћ повезује градиво.
Начини праћења постигнућа	Формативно оцењивање: праћење рада на часу, преглед домаћих задатака, усмена провера кроз кратка питања, самооцењивање ученика и праћење ангажовања.

Тема:	ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе:Монолошко-дијалогска, илустративно-демонстративна, метода практичних радова, метода текстуалних радова. Технике:„Мапе ума“, Т-табела (поређење особина), анализа визуелних садржаја, вођено читање прилагођеног текста. Облици рада:Индивидуални, индивидуални облик рада уз помоћ наставника (диференцирана настава), рад у паровима.
Активност наставника	Дијагностикује тешкоће у учењу, припрема прилагођене материјале и наставне листиће, додатно објашњава сложене појмове (еволуција, генетика, класификација), прати напредак, мотивише ученике и даје повратну информацију.
Активност ученика	Активно учествује у разговору, анализира шеме и слике, решава прилагођене задатке на наставним листићима, поставља питања о нејасним појмовима, исправља грешке у сопственом раду и самостално/уз помоћ повезује градиво.
Начини праћења постигнућа	Формативно оцењивање: праћење рада на часу, преглед домаћих задатака, усмена провера кроз кратка питања, самооцењивање ученика и праћење ангажовања.

ФИЗИКА

Разред: Седми	Годишњи фонд часова:72
Наставни предмет: Физика	Недељни фонд часова:2
Службени гласник бр:	
Циљ учења предмета –Циљ учења Физике јесте да ученици стекну базичну језичку и научну писменост, оспособе се да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, образложе своје мишљење у оквиру дискусије, упознају природне појаве и основне природне законе и њихову примену у свакодневном животу, развију мотивисаност за учење и напредују ка достизању одговарајућих образовних стандарда.	
Опште предметне компетенције -Учењем физике у основној школи ученици развијају радозналост према природним појавама и разумевање основних физичких концепата. Ученици увиђају узроке и последице физичких појава као што су механичко и осцилаторно кретање, простирање звука и светлости, деловање сила, протицање струје и одржање енергије. Успостављају односе између физичких величина којима се ове појаве описују користећи језик симбола и формула, табела и графикана, притом развијајући логичко и математичко мишљење. Ученици иницирају, планирају и реализују једноставна истраживања у којима користе основну методологију физике, укључујући експерименте и компјутерске симулације. Прикупљају, обрађују, анализирају и критички тумаче податке. Реализовањем разноврсних задатака ученици развијају вештине учења и вредновања процеса и резултата рада. Истраживањем проблема у физици, у кооперацији са другима, ученици излажу своје идеје, аргументују и презентују налазе и тако развијају научну писменост, језичке и комуникацијске вештине, способност уважавања мишљења других и сарадничке компетенције. Ученици примењују стечена знања и вештине у ситуацијама из свакодневног живота. Сагледавају примену физике у различитим областима укључујући медицину, електротехнику, енергетику и саобраћај. Свесни су њене улоге у развоју људског друштва кроз историју и значаја за савремене технолошке промене које унапређују квалитет живота. Услед тога, ученици заузимају проактиван став о коришћењу физике за решавање проблема у природи узрокованих људским деловањем и усвајају понашања којима чувају здравље и животну средину.	
Међупредметне компетенције -1. дигитална, 2. рад са подацима, 3. решавање проблема, 4. сарадња, 6. комуникација, 8. компетенција за учење, 9. одговоран однос околина, 10. одговоран однос према здрављу, 11. естетичка компетенција	
Активности наставника - Планира, припрема, води разговор; примењује различите облике и методе рада;Демонстрира и	

илуструје; подстиче ученике на увиђање и повезивање са садржајима; проверава оствареност исхода . Активности ученика -Прати, записује поставља питања, решава задатке, доноси логичке закључке, повезује садржаје, дискутује, учествује у извођењу огледа, демонстрира, сарађује, учествује у раду групе, прави презентације и постере, истражује, учествује у пројектима. *Напомена за ИОП-1,2,3.- Активности су у складу са ИОП	
Начини и поступци остваривања садржаја	Методе рада: Монолошка, дијалогска, текстуална, метода дискусије, демонстрациона, илустрациона. Лабораторијски рад, практични рад. Пројектна настава, проблемска настава, кооперативно учење, истраживачка метода Технике рада: Технике активног учења, технике групног и кооперативног рада Облици рада: Рад у пару, индивидуални рад, комбиновани и сложени облици рада ИОП: на основу педагошких профила ученика којима је потребна додатна подршка у раду као и надарених ученика, израђује се индивидуални образовни план који садржи одговарајуће методе, технике и облике рада. Диференцирана настава: Задаци и активности су диференцирани по сличности
Начини праћења и вредновања постигнућа	1. Формативно оцењивање се бележи у педагошкој документацији наставника и служи за усмеравање процеса учења. - Бележење залагања, мотивације и јављања на часу. - Домаћи задаци: Контрола редовности и квалитета самосталног рада. - Кратке провере: Ненајављени тестови до 15 минута који се не оцењују сумативно. - Формативна повратна информација: Давање јасних смерница ученику о томе шта је добро, а шта треба да поправи. - Самооцењивање: Подстицање ученика да сами процене свој напредак. - Вршњачко оцењивање: Развијање критичког мишљења кроз међусобну процену радова. 2. Сумативно праћење (Вредновање исхода) Сумативно оцењивање се спроводи на крају одређене наставне

	целине или периода и резултира бројчаном или овом званичном оценом. -Усмена провера: Директни разговор који омогућава праћење начина резоновања ученика.- Писмена провера: Најављени контролни задаци, тестови знања и писмени задаци.—Практична провера:Оцењивање експерименталног рада, лабораторијских вежби или цртежа.-Пројектна настава: Вредновање групних или појединачних пројеката и презентација. [
Место извођења	Учионица,школско двориште,фискултурна сала
Наставна средства	Уџбеник,збирка задатака,рачунар,пројектор,инструменти,прибори и материјали дефинисани у лабораторијским вежбама
Специфичне предметне компетенције	Основни ниво: СПК1Учењем физике ученици развијају радозналост према појавама у природи и продубљују разумевање једноставних физичких појава са којима су се сусретали раније у животу и током школовања, пре свега у областима које се односе на електрицитет, магнетизам и понашање тела при загревању и хлађењу. Усвајањем основних физичких концепата, као што су сила и последице узајамног деловања тела, ученици уочавају физичке законитости и тако стичу уопштена и систематски повезана физичка знања и формирају свест о могућности науке да детаљно и обухватно објасни свет који их окружује СПК2Ученици размишљају о начинима на које се може доћи до знања о природним појавама и тако формирају основна схватања о природи науке и заснивају поверење у науку. Уз инструкције реализују једноставне истраживачке задатке у којима описују природне појаве користећи основне физичке појмове и законе. Мере физичке величине, уочавају грешке и записују резултате мерења користећи и интерпретирајући при томе симболе и формуле, табеле и графике. Ученици користе различите изворе информација и искуства других за решавање једноставних проблема. Радећи у пару или групи, дају свој допринос који умеју да вреднују, понашају се конструктивно и сараднички и у дискусији користе основне физичке изразе. СПК3Примењујући основна знања и вештине из физике у ситуацијама из свакодневног живота, ученици унапређују личну безбедност и здравље и предузимају активности које чувају животну средину и промовишу одржив развој.. Развијају своју еколошку свест и бирају понашања која доприносе мерама штедне енергије и коришћењу обновљивих извора енергије. Ученици конструктивно сарађују са другима,

	поштујући њихова мишљења и ставове и на тај начин постају толерантни и проактивни грађани. Средњи ниво: СПК1 Ученици развијају способност и спремност да природне појаве објасне коришћењем корпуса знања карактеристичних за физику, што им даје широку базу за даље учење и школовање и истовремено их припрема за активно сналажење у свакодневном животу. Интерпретирањем узајамног деловања тела и Њутнових закона механике ученици логички резонују и заснивају ставове на доказима. Активно примењују основне математичке принципе при решавању проблема повезаних са физичким појавама као што су равномерно променљиво кретање и кретање у правцу гравитационог убрзања. Истовремено, ученици уче да преиспитују своје идеје и претпоставке и развијају кључне компетенције попут сарадње, комуникације и решавања проблема СПК2 Ученици истражују појмове, концепте и законитости физике путем експеримената. Умеју да планирају и безбедно и правилно реализују једноставне истраживачке активности које захтевају примену знања и методологије физике. Постављају истраживачка питања и тако развијају интересовање за физику. Користећи различите врсте извора информација, ученици проналазе и прикупљају податке. Обрађују, систематизују и анализирају резултате и на основу њих изводе закључке. Увиђају узроке и последице физичких појава и успостављају логичке односе између физичких величина, чиме развијају аналитичке вештине, резоновање и закључивање. Ученици истражују и употребљавају различите рачунарске симулације, анимације и програме за обраду података и тако развијају вештине управљања подацима и представљања резултата. Реализовањем истраживачких, пројектних и лабораторијских задатака самостално, кроз рад у пару или групи, развијају саморегулацију учења и способност вредновања процеса и резултата рада. СПК3 Ученици су способни да разматрају позитивне и негативне стране коришћења различитих извора енергије и да промовишу практичне употребе које доприносе развоју људске заједнице не угрожавајући животну средину. Граде дигиталну писменост тако што безбедно, етички и критички користе дигиталне технологије за проналажење информација и података који су им потребни у различитим пројектима и истраживањима. Ученици уочавају неусклађеност физичких концепата и законитости са садржајима
--	---

	приказаним у медијима који се баве употребом научних достигнућа за бољи квалитет живота и критички се односе према датим информацијама Напредни ниво: СПК1 На напредном нивоу ученици дубље развијају резонување, аргументовање и закључивање анализирајући, на пример, утицај односа сила на стање мировања и кретања тела. Примењују закон одржања енергије, што им даје основу за разумевање разноврсних процеса у енергетици и изграђивање свести о утицају различитих технологија на животну средину. Ученици умеју да управљају подацима и критички се односе према њима. СПК2 Критички се односе према подацима, умеју да процене примереност својих поступака у раду, исправност записа резултата и грешака у мерењу, тачност решења и смисленост резултата у погледу усклађености са теоријом. Ученици дискутују о изворима грешака и одступања од очекиваног и предлажу начине њиховог кориговања. У дискусијама умеју да аргументују ставове користећи физичке законитости. Способни су да вреднују научено и самостално планирају нове циљеве учења. СПК3 Ученици у дискусији аргументовано заступају научни поглед на свет и промовишу одлучивање засновано на научним доказима. Иницирају, креирају и реализују активности којима развијају научну писменост и ангажују се на очувању здравља и заштити животне средине (спречавање глобалног загревања, загађења буком и светлошћу) на локалном и ширем нивоу. На овај начин развијају креативност, иницијативу и бригу за друге. Повезују знања из физике са другим научним дисциплинама како би могли да сагледају достигнућа из физике и њихов допринос развоју људског друштва из историјске, географске и друштвене перспективе. Уочавају примену физичких принципа у уметности (разноврсна уметничка дела и решења) и спорту (побољшање физичких перформанси).
--	--

Корелација	Математика, физичко и здравствено васпитање, техника и технологија, хемија, географија
Наставна тема/област:	Сила и кретање
Садржај теме	Сила као узрок промене брзине тела. Појам убрзања. Успостављање везе између силе, масе тела и убрзања. Други Њутнов закон. Динамичко мерење силе. Међусобно деловање два тела – силе акције и реакције. Трећи Њутнов закон. Примери Равномерно променљиво праволинијско кретање. Интензитет, правац и смер брзине и убрзања. Тренутна и средња брзина тела. Зависност брзине и пута од времена при равномерно променљивом праволинијском кретању. Графичко представљање зависности брзине тела од времена код равномерно променљивог праволинијског кретања. Демонстрациони огледи: – Илустровање инерције тела помоћу папира и тега. – Кретање куглице низ Галилејев жљеб. – Кретање тела под дејством сталне силе. – Мерење силе динамометром. – Илустровање закона акције и реакције помоћу динамометара и колица, колица са опругом и других огледа (реактивно кретање балона и пластичне боце). Лабораторијске вежбе 1. Одређивање сталног убрзања при кретању куглице низ жљеб. 2. Провера Другог Њутновог закона помоћу покретног тела (коллица).
Исходи наставе и учења у оквиру теме	-разликује скаларне и векторске физичке величине; -користи и анализира резултате мерења различитих физичких величина и приказује их табеларно и графички; -анализира зависност брзине и пређеног пута од времена код праволинијских кретања са сталним убрзањем; -примени Њутнове законе динамике на кретање тела из окружења; -демонстрира појаве: инерције тела, убрзаног кретања, кретањетела под дејством сталне силе, силе трења и сила акције и реакције на примерима из окружења; - самостално изведе експеримент из области кинематике и динамике, прикупи податке мерењем, одреди тражену физичку величину и објасни резултате експеримента

Наставна тема/област:	Кретање тела под дејством силе Земљине теже
Садржај теме	Убрзање при кретању тела под дејством силе теже. Галилејев оглед. Слободно падање тела, бестежинско стање. Хитац навише и хитац наниже. Силе трења и силе отпора средине (трење мировања, клизања и котрљања). Утицај ових сила на кретање тела. Демонстрациони огледи: – Слободно падање тела различитих облика и маса (Њутнова цев, слободан пад везаних новчића...). – Падање тела у разним срединама. – Бестежинско стање тела (огледи са динамометром, с два тега и папиром између њих, са пластичном чашом која има отвор на дну и напуњена је водом). – Трење на столу, косој подлози и сл. – Мерење силе трења помоћу динамометра. Лабораторијске вежбе 1. Одређивање убрзања тела које слободно пада. 2. Одређивање коефицијента трења клизањ
Исходи наставе и учења у оквиру теме	-разликује скаларне и векторске физичке величине; - покаже од чега зависи сила трења и на основу тога процени како може променити њено деловање; -демонстрира појаве: инерције тела, убрзаног кретања, кретањетела под дејством сталне силе, силе трења и сила акције и реакције на примерима из окружења; -самостално изведе експеримент из области кинематике и динамике, прикупи податке мерењем, одреди тражену физичку величину и објасни резултате експеримента;
Наставна тема/област:	Равнотежа тела
Садржај теме	Деловање две силе на тело, појам резултујуће силе кроз различите примере слагања сила. Разлагање сила. Појам и врсте равнотеже тела. Полуга, момент силе. Равнотежа полуге и њена примена. Сила потиска у течности и гасу. Архимедов закон и његова примена. Пливање и тоњење тела. Демонстрациони огледи: – Врсте равнотеже помоћу лењира или штапа. – Равнотежа полуге. – Услови пливања тела (тегови и стаклена посуда на води, Картезијански гњурац, суво грожђе у минералној води, свеже јаје у води и воденом раствору соли, мандарина са кором и без коре у води, пливање коцке леда на води...). Лабораторијске вежбе 1. Одређивање густине чврстог тела применом Архимедовог закона.
Исходи наставе и	-разликује скаларне и векторске физичке величине; -покаже врсте и услове равнотеже чврстих тела на примеру из окружења; -наводи примере простих машина које се користе у свакодневном животу; -прикаже

учења у оквиру теме	како сила потиска утиче на понашање тела потопљених у течност и наведе услове пливања тела на води
	Механички рад, енергија, снага
Садржај теме	Механички рад. Рад силе. Рад силе теже и силе трења. Квалитативно увођење појма механичке енергије тела. Кинетичка енергија тела. Потенцијална енергија. Гравитациона потенцијална енергија тела. Веза између промене механичке енергије тела и извршеног рада. Закон о одржању механичке енергије. Снага. Коефицијент корисног дејства. Демонстрациони огледи: – Илустровање рада утрошеног на савладавање силе трења при клизању тела по различитим подлогама, уз коришћење динамометра. – Коришћење потенцијалне енергије воде или енергије надуваног балона за вршење механичког рада. – Примери механичке енергије тела. Закон о одржању механичке енергије (Галилејев жљеб; математичко клатно; тег са опругом) Лабораторијске вежбе 1. Одређивање рада силе под чијим дејством се тело креће по различитим подлогама. 2. Провера закона одржања механичке енергије помоћу колица.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	-повеже појмове механички рад, енергија и снага и израчуна рад силе теже и рад силе трења; -разликује кинетичку и потенцијалну енергију тела и повеже њихове промене са извршеним радом; -демонстрира важење закона одржања енергије на примеримиз окружења; -решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке (кинематика и динамика кретања тела, трење, равнотежа полуге, сила потиска, закони одржања...)
Наставна тема/област:	Топлотне појаве
Садржај теме	Честични састав супстанције: молекули и њихово хаотично кретање. Топлотно ширење тела. Појам и мерење температуре. Унутрашња енергија и температура. Количина топлоте. Специфични топлотни капацитет. Топлотна равнотежа. Агрегатна стања супстанције. Демонстрациони огледи: – Дифузија и Брауново кретање. – Ширење чврстих тела, течности и гасова (надувани балон на стакленој посуди – флаши и две посуде са хладном и топлом водом, Лабораторијске вежбе 1. Мерење температуре мешавине топле и хладне воде
Исходи наставе и учења у	-разликује појмове температуре и количине топлоте и прикаже различите механизме преноса топлоте са једног тела на друго; -анализира промене стања тела (димензија, запремине и агрегатног стања) приликом грејања или хлађења; -наведе методе добијања топлотне енергије и укаже на примере њеног рационалног

оквиру теме	коришћења'-разликује агрегатна стања супстанце. –рзуме честични састав супстанце
--------------------	--

Образовни стандарди			
Наставна тема-област	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
Сила и кретање	– ФИЗ.ОО.О.1.1. Разликују врсте кретања према облику путање и промени брзине – ФИЗ.ОО.О.2.2. Интерпретирају табеларни и графички приказ података у физичким истраживањима и свакодневном животу. – ФИЗ.ОО.О.2.3. Очитавају мерну скалу и записују резултат мерења. – ФИЗ.ОО.О.2.4. На основу упутства реализују једноставне експерименте и описују њихов ток. – ФИЗ.ОО.О.2.5. Изражавају	– ФИЗ.ОО.С.1.1. Примењују релације између физичких величина којима се описује механичко кретање. – ФИЗ.ОО.С.1.2. Објашњавају разлику између скаларних и векторских физичких величина. – ФИЗ.ОО.С.1.3. Примењују Њутнове законе механике. – ФИЗ.ОО.С.2.3. Табеларно и графички систематизују резултате истраживања и мерења. – ФИЗ.ОО.С.2.4. Представљају резултат мерења средњом вредношћу.	– ФИЗ.ОО.Н.1.1. Анализирају утицај односа сила на кретање тела. - ФИЗ.ОО.Н.2.2. Критички разматрају доступне податке у поставци задатка, начин решавања, тачност решења и физички смисао добијених решења. – ФИЗ.ОО.Н.2.3. Израчунавају апсолутну и релативну грешку директно мерених физичких величина и правилно записују резултат мерења. – ФИЗ.ОО.Н.2.4. Критички преиспитују усклађеност

	физичке величине у одговарајућим мерним јединицама међународног система (SI) – ФИЗ.ОО.О.3.1. Примењују основна знања о кретању у ситуацијама из свакодневног живота. – ФИЗ.ОО.О.3.7. Конструктивно сарађују са другима у истраживањима, пројектима и другим активностима. – ФИЗ.ОО.О.3.5. На примерима из свакодневног живота препознају улогу физике у технолошком развоју.	– ФИЗ.ОО.С.2.5. Анализирају податке добијене експериментом и истраживањем и изводе закључке. – ФИЗ.ОО.С.2.6. Разликују и користи префиксе нано, микро, мили, кило, мега и гига. – ФИЗ.ОО.С.3.5. Критички и одговорно користе дигиталне технологије за истраживање и информисање у циљу учења физике.	резултата и закључака истраживања са физичким законима и принципима, потврђују њихово важење и дискутују о разлозима одступања. – ФИЗ.ОО.Н.3.1. Објашњавају примену физике у спорту. – ФИЗ.ОО.Н.3.4. Повезују достигнућа из физике са историјским, друштвеним и географским контекстом њиховог настанка. – ФИЗ.ОО.Н.3.5. У дискусији аргументовано заступају научни поглед на свет.
Кретање тела под дејством силе Земљине теже	– ФИЗ.ОО.О.1.1. Разликују врсте кретања према облику путање и промени брзине – ФИЗ.ОО.О.1.2. На једноставним примерима анализирају узајамно деловање тела. – ФИЗ.ОО.О.2.1. Наводе начине на које се природне појаве могу истражити и објаснити. – ФИЗ.ОО.О.2.2. Интерпретирају	– ФИЗ.ОО.С.1.1. Примењују релације између физичких величина којима се описује механичко кретање. – ФИЗ.ОО.С.1.2. Објашњавају разлику између скаларних и векторских физичких величина. – ФИЗ.ОО.С.2.1. Формулишу једноставна истраживачка питања уз усмеравање наставника.	– ФИЗ.ОО.Н.1.1. Анализирају утицај односа сила на кретање тела. – ФИЗ.ОО.Н.2.1. На основу разматрања различитих начина истраживања и мерења, бирају и планирају оне који су најпоузданији и најекономичнији. – ФИЗ.ОО.Н.2.2. Критички разматрају доступне податке у

	табеларни и графички приказ података у физичким истраживањима и свакодневном животу. – ФИЗ.ОО.О.2.3. Очитавају мерну скалу и записују резултат мерења. – ФИЗ.ОО.О.2.4. На основу упутства реализују једноставне експерименте и описују њихов ток. – ФИЗ.ОО.О.2.5. Изражавају физичке величине у одговарајућим мерним јединицама међународног система (SI). – ФИЗ.ОО.О.3.7. Конструктивно сарађују са другима у истраживањима, пројектима и другим активностима.	– ФИЗ.ОО.С.2.2. Безбедно и правилно користе различите методе, технике и процедуре за прикупљање података. – ФИЗ.ОО.С.2.3. Табеларно и графички систематизују резултате истраживања и мерења. – ФИЗ.ОО.С.2.4. Представљају резултат мерења средњом вредношћу. – ФИЗ.ОО.С.2.5. Анализирају податке добијене експериментом и истраживањем и изводе закључке. – ФИЗ.ОО.С.3.5. Критички и одговорно користе дигиталне технологије за истраживање и информисање у циљу учења физике.	поставци задатка, начин решавања, тачност решења и физички смисао добијених решења. – ФИЗ.ОО.Н.2.3. Израчунавају апсолутну и релативну грешку директно мерених физичких величина и правилно записују резултат мерења. – ФИЗ.ОО.Н.2.4. Критички преиспитују усклађеност резултата и закључака истраживања са физичким законима и принципима, потврђују њихово важење и дискутују о разлозима одступања. – ФИЗ.ОО.Н.2.5. Примерима илуструју да се научна знања у датој дисциплини стално проверавају, критички преиспитују и потврђују или мењају на основу истраживања и аргумената. – ФИЗ.ОО.Н.3.4. Повезују достигнућа из физике са историјским, друштвеним и географским контекстом њиховог настанка. – ФИЗ.ОО.Н.3.5. У дискусији аргументовано заступају научни
--	--	---	---

			поглед на свет.
Равнотежа тела	– ФИЗ.ОО.О.3.2. Описују принцип рада простих машина у свакодневним ситуацијама. – ФИЗ.ОО.О.3.5. На примерима из свакодневног живота препознају улогу физике у технолошком развоју. – ФИЗ.ОО.О.3.7. Конструктивно сарађују са другима у истраживањима, пројектима и другим активностима. – ФИЗ.ОО.О.3.8. Позитивно вреднују допринос физике у развоју људске заједнице.	– ФИЗ.ОО.С.1.2. Објашњавају разлику између скаларних и векторских физичких величина. – ФИЗ.ОО.С.1.5. Објашњавају услове равнотеже тела. – ФИЗ.ОО.С.2.1. Формулишу једноставна истраживачка питања уз усмеравање наставника. – ФИЗ.ОО.С.2.2. Безбедно и правилно користе различите методе, технике и процедуре за прикупљање података. – ФИЗ.ОО.С.3.5. Критички и одговорно користе дигиталне технологије за истраживање и информисање у циљу учења физике.	– ФИЗ.ОО.Н.1.1. Анализирају утицај односа сила на кретање тела. – ФИЗ.ОО.Н.2.2. Критички разматрају доступне податке у поставци задатка, начин решавања, тачност решења и физички смисао добијених решења. – ФИЗ.ОО.Н.2.3. Израчунавају апсолутну и релативну грешку директно мерених физичких величина и правилно записују резултат мерења. – ФИЗ.ОО.Н.2.4. Критички преиспитују усклађеност резултата и закључака истраживања са физичким законима и принципима, потврђују њихово важење и дискутују о разлозима одступања. – ФИЗ.ОО.Н.3.1. Објашњавају примену физике у спорту. – ФИЗ.ОО.Н.3.2. Уочавају

			физичке принципе у уметничким решењима.
Механички рад, енергија, снага	ФИЗ.ОО.О.1.3. Разликују кинетичку и потенцијалну енергију тела. – ФИЗ.ОО.О.2.4. На основу упутства реализују једноставне експерименте и описују њихов ток. – ФИЗ.ОО.О.2.5. Изражавају физичке величине у одговарајућим мерним јединицама међународног система (SI). – ФИЗ.ОО.О.3.1. Примењују основна знања о кретању у ситуацијама из свакодневног живота. – ФИЗ.ОО.О.3.5. На примерима из свакодневног живота препознају улогу физике у технолошком развоју. – ФИЗ.ОО.О.3.6. Понашају се еколошки одговорно, поштују мере штедње енергије и употребу обновљивих извора енергије.	ФИЗ.ОО.С.1.8. Анализирају утицај одговарајућих физичких величина на вредности механичког рада, енергије и снаге ФИЗ.ОО.С.2.6. Разликују и користи префиксе нано, микро, мили, кило, мега и гига. – ФИЗ.ОО.С.2.1. Формулишу једноставна истраживачка питања уз усмеравање наставника. ФИЗ.ОО.С.3.3. Критички вреднују коришћење различитих извора енергије. – ФИЗ.ОО.С.3.5. Критички и одговорно користе дигиталне технологије за истраживање и информисање у циљу учења физике.	– ФИЗ.ОО.Н.1.3. Примењују закон одржања енергије. – ФИЗ.ОО.Н.2.2. Критички разматрају доступне податке у поставци задатка, начин решавања, тачност решења и физички смисао добијених решења. – ФИЗ.ОО.Н.2.3. Израчунавају апсолутну и релативну грешку директно мерених физичких величина и правилно записују резултат мерења. – ФИЗ.ОО.Н.2.4. Критички преиспитују усклађеност резултата и закључака истраживања са физичким законима и принципима, потврђују њихово важење и дискутују о разлозима одступања. ФИЗ.ОО.Н.3.5. У дискусији аргументовано заступају научни поглед на свет.

	– ФИЗ.ОО.О.3.7. Конструктивно сарађују са другима у истраживањима, пројектима и другим активностима. – ФИЗ.ОО.О.3.8. Позитивно вреднују допринос физике у развоју људске заједнице.		
Топлотне појаве	– ФИЗ.ОО.О.1.6. На примерима анализирају промене димензија тела услед промене температуре. – ФИЗ.ОО.О.1.8. Објашњавају честични састав супстанције. – ФИЗ.ОО.О.2.1. Наводе начине на које се природне појаве могу истражити и објаснити. – ФИЗ.ОО.О.2.4. На основу упутства реализују једноставне експерименте и описују њихов ток. – ФИЗ.ОО.О.2.5. Изражавају физичке величине у одговарајућим мерним јединицама међународног система – ФИЗ.ОО.О.3.2. Описују принцип рада простих машина у	– ФИЗ.ОО.С.1.9. Идентификују под којим условима долази до промене агрегатних стања – ФИЗ.ОО.С.2.5. Анализирају податке добијене експериментом и истраживањем и изводе закључке. – ФИЗ.ОО.С.3.3. Критички вреднују коришћење различитих извора енергије. – ФИЗ.ОО.С.3.4. Изражавају критички став према медијским садржајима који се баве употребом научних достигнућа за бољи квалитет живота. – ФИЗ.ОО.С.3.5. Критички и одговорно користе дигиталне технологије за истраживање и информисање у циљу учења	– ФИЗ.ОО.Н.1.4. Разликују појмове температура и количина топлоте и анализирају различите начине преноса топлоте. – ФИЗ.ОО.Н.2.4. Критички преиспитују усклађеност резултата и закључака истраживања са физичким законима и принципима, потврђују њихово важење и дискутују о разлозима одступања. – ФИЗ.ОО.Н.3.4. Повезују достигнућа из физике са историјским, друштвеним и географским контекстом њиховог настанка. – ФИЗ.ОО.Н.3.5. У дискусији аргументовано заступају научни

	свакодневним ситуацијама. – ФИЗ.ОО.О.3.5. На примерима из свакодневног живота препознају улогу физике у технолошком развоју. – ФИЗ.ОО.О.3.6. Понашају се еколошки одговорно, поштују мере штедње енергије и употребу обновљивих извора енергије. – ФИЗ.ОО.О.3.7. Конструктивно сарађују са другима у истраживањима, пројектима и другим активностима. – ФИЗ.ОО.О.3.8. Позитивно вреднују допринос физике у развоју људске заједнице.	физике.	поглед на свет.
ДОПУНСКА НАСТАВА			
Наставни предмет: Физика			
Разред: седми	Годишњи фонд часова: 36		Недељни фонд часова: 1
Циљ учења: Допунска настава се организује за ученике који након редовних часова физике нису успели да савладају садржаје предвиђене програмом. Циљ одржавања ових часова је пружање подршке ученицима у савладавању основних физичких појмова и рад на једноставним, већ познатим примерима за што лакше савладавање основних појмова.			

Теме: Сила и кретање,Кретање тела под дејством силе Земљине теже,Механички рад,енергијаи снага,Топлотне појаве,Равнотежа тела		
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: монолошка, дијалогска, илустративна, демонстративна Технике: рад на наставним листићима, инсерт техника, мисли – размени у пару Облици рада: индивидуални, фронтални, рад у пару, групни	
Активност наставника	Пружа додатна објашњења, задаје задатке, усмено излаже; образлаже, објашњава, црта, мотивише, усмерава ученике у раду, прилагођава задатке нивоу знања ученика	
Активност ученика	Слуша, бележи, црта, поставља питања, одговара на питања, рачуна	
Начини праћења постигнућа	Вредновање кроз различите активности и задатке дате на часу и на тесту посебно припремљеном за овај вид рада	
ДОДАТНА НАСТАВА		
Наставни предмет: Физика		
Разред: седми	Годишњи фонд часова: 36	Недељни фонд часова: 1
Циљ учења: Додатна настава се организује за ученике који врло успешно садладавају наставне садржаје и имају изражену способност за физику. Циљ организовања ове наставе је продубљивљење и примена стечених знања.		
Теме: Сила и кретање,Кретање тела под дејством силе Земљине теже,Механички рад,енергијаи снага,Топлотне појаве,Равнотежа тела		

Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методe: монолошка, дијалoшка, илустративна, демонстративна, кооперативна, цртање, истраживачка метода Технике: израда задатака, демонстрација, илустрације и графички прикази, презентација, решавање проблема, мисли – размени у пару Облици рада: индивидуални, фронтални, рад у пару, групни
Активност наставника	Објашњава, задаје задатке, усмено излаже; образлаже, објашњава, црта, мотивише
Активност ученика	Слуша, бележи, црта,, поставља питања, одговара на питања, рачуна, анализира, закључује, повезује
Начини праћења постигнућа	Вредновање кроз различите активности и задатке дате на часу и на тесту посебно припремљеном за овај вид рада

ХЕМИЈА

Разред: Седми	Годишњи фонд часова: 72
Наставни предмет: Хемија	Недељни фонд часова: 2
Службени гласник бр: Службени гласник бр.(„Службени гласник РС”, бр. 88/17, 27/18 – други закон, 10/19, 6/20, 129/21 и 92/23), "Службени гласник РС", број 104 од 25. децембра 2024	
Циљ учења предмета – Циљ учења Хемије је да ученик развије систем основних хемијских појмова и вештине за правилно руковање лабораторијским посуђем, прибором и супстанцама, да се оспособи за примену стеченог знања и вештина за решавање проблема у свакодневном животу и наставку образовања, да развије способности апстрактног и критичког мишљења,	

способности за сарадњу и тимски рад, и одговоран однос према себи, другима и животној средини.
Опште предметне компетенције - Ученици развијају способност да објасне састав, структуру, својства и промене најважнијих чистих супстанци и смеша, познатих из свакодневног живота. Развијају способност да постављају питања и формулишу претпоставке, да планирају и изводе огледе, прикупљају податке, уочавају правилности, објашњавају их и изводе закључке. Формирају хемијску писменост која им омогућава да: (а) прате информације о доприносу хемије у медицини, фармацији, пољопривреди, индустријској производњи и, уопштено, квалитету живота; (б) дискутују о питањима/темама у вези са здрављем и заштитом животне средине; (в) показују иницијативу, предузимљивост, критичко мишљење, способност за сарадњу и тимски рад, и одговоран однос према себи и другима у складу с циљевима одрживог развоја; (г) користе информације о саставу, употреби и начинима одлагања супстанци, безбедно и одговорно рукују супстанцама и комерцијалним производима. Ученици развијају разумевање природе научноистраживачког рада у области хемије и логичко резонување кроз експериментално испитивање састава, својстава и промена чистих супстанци (најважнијих представника метала, неметала и класа неорганских и органских једињења) и смеша. Кроз квантитативна израчунавања повезују субмикроскопски и макроскопски ниво. Унапређују способност комуникације и изражавања у усменом и писаном виду коришћењем хемијских термина и симболичког језика хемије (хемијски симболи, формуле и једначине), коришћењем различитих извора информација на матерњем и страним језицима, и применом дигиталне писмености
Међупредметне компетенције - Компетенција за целоживотно учење, комуникација, сарадња, рад са подацима и информацијама, дигитална компетенција, решавање проблема, одговорно учешће у демократском друштву, одговоран однос према здрављу, одговоран однос према околини, предузимљивост и предузетничка компетенција
Активности наставника - Усмерава активности ученика, сарађује, саветује, објашњава, коригује, планира, припрема, организује, мотивише, охрабрује, подстиче, прати, вреднује, анализира, повезује, демонстрира, инсистира на примени стечених знања, прилагођава методе могућностима и потребама ученика Активности ученика -- активно слуша, чита, пише, прати, запажа, упоређује, повезује, анализира и примењује информације, именује, препознаје, изводи израчунавања, мерења, решава проблеме, процењује сопствени напредак, поставља питања, ради пројекте, едукативне паное, прави моделе (атома, молекула), сарађује *Напомена за ИОП-1,2,3.- - прилагођавање начина рада (градиво је исто), прилагођавање исхода (измењени, нижи ниво)

градива), проширивање програма (виши ниво градива)	
Начини и поступци остваривања садржаја	Методе рада: Метода монолога , метода дијалога , такстуална метода , метода дискусије, метода илустрације , метода демонстрације, лабораторијски рад , практични рад , проблемска настава , кооперативно учење , истраживачка метода , пројектна настава , активно учење , интегративна настава , хобридна настава Технике рада: Инсерт техника , грозд , мапа ума , ланац знања , студија случаја , олуја идеја , корак по корак , асоцијација , наставни листићи , презентације , израда паноя Облици рада: фронтални рад , индивидуални рад , раду пару , групни рад , комбиновани ИОП: 1. Просторно, садржајно и методичко прилагођавање -Прилагођавање простора у учионици (нпр. посебно место за седење ученика који имају проблеме са концентрацијом или другим сметњама). - Избор и прилагођавање наставног градива у складу са способностима ученика – олакшани или проширени задаци, различите сложености и облици рада. - Примена различитих метода рада: рад у паровима, групни рад, индивидуални задаци. - Флексибилност у начину и врстама оцењивања (нпр. усмени испити, пројекти,). - Прилагођавање домаћих задатака по потреби – мањи обим или другачији облици задатака. 2. Већа индивидуализација наставе -Израда индивидуалних образовних планова (ИОП) који садрже циљеве, активности и начин праћења напретка прилагођене потребама ученика. -Пружање додатне подршке и консултација током и ван наставе. - Активно укључивање стручних сарадника (психолог, педагог, дефектолог) у планирање и праћење рада са ученицима. - Сарадња са родитељима ради подршке и осигуравања континуитета у образовању и ван школе. -Коришћење вршњачке подршк - Подстицање сарадничког и тимског учења као начина развијања социјалних и комуникацијских вештина. Диференцирана настава: Примена задатака различитих нивоа сложености , индивидуализован приступ

	ученицима, прилагођавање темпа рада , наставних материјала и активности способностима интересовањима и потребама ученика
Начини праћења и вредновања постигнућа	Усмено: индивидуални одговори и извештаји у оквиру групе, (одговоран однос према раду, ангажованост, учешће у раду и активност), вршњачко оцењивање , самоевалуација Писмено: контролне вежбе, тестови (иницијалн, тестови провере знања и остварености исхода), школски и домаћи задаци , пројектни задаци
Место извођења	Учионица
Наставна средства	Периодни систем елемената, лабораторијски прибор и супстанце , модели , едукативни панои , пројектор , рачунар , писани материјали
Специфичне предметне компетенције	Основни ниво: СПК1 Разликују према саставу примере елемената, једињења и смеша који су им познати из свакодневног живота. Уочавају и описују физичка и хемијска својства, и промене најважнијих неорганских и органских супстанци, познатих из свакодневног живота, њихову заступљеност у природи и практичну примену, укључујући и правилно руковање супстанцама. Уочена својства супстанци (макроскопски ниво), ученици повезују са изграђивачким честицама супстанци (атоми, јони, молекули) и хемијским везама (субмикроскопски ниво). Препознају примере смеша и раствора у свакодневном животу, повезују њихова својства са квалитативним и квантитативним саставом и практичном применом у различитим животним ситуацијама. Разликују електролите и неелектролите међу примерима из свакодневног живота, као и електролите међусобно. Примењују поступке за раздвајање састојака смеша у свакодневном животу. Разумеју значење хемијских симбола и формула, познају симболе најважнијих елемената, као и формуле елемената

	СПК2 Ученици кроз експериментални рад формирају основне идеје о природи хемије као науке и како се у хемији истраживачким радом долази до знања. Правилно и безбедно рукују лабораторијским посуђем, прибором и супстанцама. Одговорно се понашају у циљу очувања здравља и заштите животне средине. О својствима и променама супстанци сазнају посматрањем и експерименталним испитивањем, уз писано упутство и у сарадњи са другим ученицима и наставником. Развијају мануелне вештине које могу да користе и у другим животним ситуацијама. Мере масу и запремину супстанци, и изводе поступке за раздвајање састојака смеша одливањем, цеђењем и помоћу магнета. Прикупљене податке бележе на одговарајући начин. Поред мануелних вештина, наведеним активностима развијају логичко и аналитичко мишљење, сарадничке способности, комуникацијске вештине, и позитиван и одговоран однос према учењу и додељеним задацима у групи СПК3 Ученици на основном нивоу развијају базичну хемијску пименост која им омогућава да повезују својства и промене неорганских и органских супстанци и смеша с практичном применом, и значајем за живот појединца и за друштво. Формирана хемијска писменост омогућава им да прате информације у прикладним текстовима из дигиталних и штампаних извора о супстанцама у саставу комерцијалних производа, и о материјалима који имају широку примену. Еколошки одговорно понашање, коришћење производа и амбалаже базирају се на познавању својстава комерцијалних производа и значење пиктограма на амбалажи. На основу знања о својствима и променама неорганских и органских супстанци, као и способностима и вештинама формурањем учењем хемије, могу да продукују и идеје и планове, да их повежу с предузетничким активностима и спроведу у дело. Средњи ниво: СПК1 Ученици развијају разумевање о својствима чистих супстанци, елемената и једињења, познатих из свакодневног живота или по практичној примени. Повезују својства са структуром изграђивачких честица и типом хемијске везе у супстанцама. Ученици разликују основне типове хемијских реакција и повезују их с
--	---

практичном применом. Повезују топлотне ефекте при променама супстанци с практичном применом. Примењују квалитативно и квантитативно значење симболичког језика хемије у описивању чистих супстанци, њиховог састава, структуре и промена, користећи се хемијским симболима најважнијих елемената и хемијским формулама елемената и најважнијих представника класа неорганских и органских једињења. Макроскопски и субмикроскопски ниво повезују кроз стехиометријска израчунавања базирана на разумевању квантитативног значења хемијских симбола, формула и хемијских једначина, као и израчунавања у вези са квантитативним саставом смеша и раствора

СПК2

Ученици развијају разумевање природе и значаја научноистраживачке делатности у области хемије. Могу да идентификују питања на која се одговори добијају експерименталним радом и коришћењем релевантних извора. Посматрањем и експерименталним радом, на основу писаног упутства, прикупљају податке о физичким и хемијским својствима и променама супстанци, бирају и изводе поступке за раздвајање састојака смеша. Податке прикупљене у експерименталном раду организују и приказују на структуриран начин, уз употребу ИКТ алата. Примењују стечено теоријско знање за објашњавање добијених резултата и извођење закључака. Припремају извештај о раду и презентују га другима уз одговарајућа теоријска објашњења и репрезентације. На тај начин ученици развијају аналитичке вештине, резонување и способност аргументованог изражавања основних идеја у хемији. У контексту експерименталних задатака ученици изводе једноставна израчунавања којима развијају основе логичког и критичког мишљења потребног за повезивање макроскопског и субмикроскопског нивоа. Преиспитују и вреднују процес и резултате учења, и према томе доносе одлуке о даљем раду и активностима у циљу унапређивања постигнућа

СПК3

Ученици на средњем нивоу формирају хемијску писменост као основ за разумевање својстава и промена неорганских и органских супстанци, и смеша у природи и свакодневном животу, као и за разумевање практичне примене и значаја хемије за живот појединца и за друштво. Формирана хемијска писменост омогућава ученицима да прегледају и критички вреднују информације из области хемије у различитим дигиталним или штампаним изворима, да праве изборе и доносе одлуке на основу процене релевантности и тачности информација. Повезују знања о саставу, својствима, променама и примени неорганских и

	органских супстанци, и вештине формиране учењем хемије, са знањима из других научних дисциплина ради сагледавања проблема из више перспектива. Развијају способност решавања проблема и критичког мишљења у тимском и групном раду, или раду у пару, на пројектима у школи, у сарадњи са локалном заједницом и шире. Развијају дигиталну писменост тако што користе ИКТ алате и апликације у планирању пројеката, за прикупљање и обраду података, за представљање резултата пројеката, као и за промоцију сопственог рада Напредни ниво: СПК1 Ученици разумеју различите нивое структурне организације неорганских и органских супстанци у природи, полазећи од структуре атома, јона и молекула, типова хемијске везе, до агрегата великог броја честица, и повезују макроскопски ниво који се може опазити помоћу чула, са субмикроскопским нивоом. На томе граде објашњења физичких и хемијских својстава и промена супстанци, и повезују их с практичном применом и значајем супстанци за појединца и друштво. Представаљају распоред електрона у атомима и повезују са положајем елемената у Периодном систему. Примењују квалитативно и квантитативно значење симболичког језика хемије у описивању хемијских промена, писању једначина хемијских реакција неорганских и органских супстанци познатих из свакодневног живота и извођењу стехиометријских израчунавања маса и количина реактаната и производа хемијских реакција. Систематизовано знање о својствима и променама представника класа неорганских једињења примењују у различитим школским и ваншколским контекстима СПК2 Ученици разумеју природу науке и основне активности у оквиру научног истраживања у области хемије. Покрећу питања о супстанцама на која одговоре могу да добију експерименталним истраживањем и коришћењем релевантних извора. Продекују идеје, формулишу хипотезе о саставу, својствима и променама неорганских и органских супстанци, њиховом добијању и изоловању из смеша, и планирају огледе за проверу хипотеза. Самостално или сарађујући у пару или групи планирају решавање теоријских и експерименталних проблема у вези са саставом, својствима, променама, добијањем и изоловањем супстанци. Процењују исправност сопственог начина решавања проблема и решења, као и рад других,
--	--

	дискутују о решењима, наводе аргументе за и против, поштујући и уважавајући идеје, резултате и мишљења других. Прихватају одговорност за преузете задатке и учење, и развијају истрајност у остваривању циљева. На тај начин ученици развијају аналитичко, критичко и креативно мишљење, као и способност аргументованог и ефективног изражавања идеја у хемији СПКЗ Ученици на напредном нивоу могу да покрену и учествују у дискусијама у свом окружењу о физичким и хемијским својствима и променама неорганских и органских супстанци и смеша, о различитим питањима која се односе на практичну примену супстанци и утицајима на живот појединца и друштва. Формирана хемијска писменост омогућава ученицима праћење и критичку анализу информација у текстовима из дигиталних и штампаних извора о доприносу хемије у развоју и производњи нових материјала, енергије, хране, у медицини и фармацији
Корелација	Математика , физика , биологија , географија , техника и технологија
Наставна тема/област:	1. Хемија као експериментална наука и хемија у свету око нас
Садржај теме	Предмет изучавања хемије. Везе између хемије и других наука. Примена хемије у различитим делатностима и свакодневном животу. Супстанца. Врсте супстанци: хемијски елементи, хемијска једињења и смеше. Демонстрациони огледи: демонстрирање узорака елемената, једињења и смеша
Исходи наставе и учења у оквиру теме	– идентификује и објашњава појмове који повезују хемију са другим наукама и различитим професијама, и принципима одрживог развоја – објашњава основну разлику између хемијских елемената и једињења, и препознаје примере хемијских елемената и једињења у свакодневном животу;
Наставна тема/област:	2. Хемијска лабораторија
Садржај теме	Хемијска лабораторија и експеримент. -Лабораторијско посуђе и прибор. -Физичка и хемијска својства супстанци. -Физичке и хемијске промене супстанци. Демонстрациони огледи: -демонстрирање правилног руковања лабораторијским посуђем и прибором, и правилног извођења основних лабораторијских техника рада; - испитивање физичких и хемијских својстава и промена супстанци. Лабораторијска вежба I: основне

	лабораторијске технике рада: мешање, уситњавање и загревање супстанци. Лабораторијска вежба II: физичка својства супстанци, мерењем масе, запремине и температуре супстанце. Лабораторијска вежба III: физичке и хемијске промене супстанци..
Исходи наставе и учења у оквиру теме	– правилно рукује лабораторијским посуђем, прибором и супстанцама, и показује одговоран однос према здрављу и животној средини; – експериментално појединачно и у групи испита, опише и објасни физичка и хемијска својства супстанци, и физичке и хемијске промене супстанци; – повезује физичка и хемијска својства супстанци са применом у свакодневно животу и различитим професијама
Наставна тема/област:	3. Атоми и хемијски елементи
Садржај теме	Атоми хемијских елемената. Хемијски симболи. Грађа атома: атомско језгро и електронски омотач. Атомски и масени број, изотопи. Распоред електрона по нивоима у атомима елемената. Периодни систем елемената (ПСЕ), закон периодичности и веза између броја и распореда електрона по нивоима у атомима елемената и положаја елемената у ПСЕ. Племенити гасови. Својства и примена. Демонстрациони оглед: формулисање претпоставке о честичној грађи супстанци: растварање калијум -перманганата у води и разблаживање раствора калијум - перманганата Вежба IV: одређивање валентног нивоа и броја валентних електрона.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	– налази потребне информације у различитим изворима користећи основну хемијску терминологију и симболику; – представља структуру атома помоћу модела, хемијских симбола и формула; – повезује распоред електрона у атому елемента с положајем елемента у Периодном систему елемената и својствима елемента
Наставна тема/област:	4. Молекули елемената и једињења, јони и јонска једињења
Садржај теме	-Ковалентна веза: молекули елемената и молекули једињења. Атомска и молекулска кристална решетка. Јонска веза и јонска кристална решетка. Валенца. Хемијске формуле и називи. Демонстрациони огледи: својства супстанци са ковалентном и јонском везом: скретање млаза поларне супстанце у електричном пољу; поларност воде и етанола Лабораторијска вежба V: упоређивање својстава супстанци са јонском и супстанци са ковалентном везом

Исходи наставе и учења у оквиру теме	– представља структуру молекула и јона помоћу модела, хемијских симбола и формула; – разликује хемијске елементе и једињења на основу хемијских симбола и формула; – разликује типове хемијских веза, препознаје тип хемијске везе у супстанцама и повезује са својствима тих супстанци
Наставна тема/област:	5. Хомогене и хетерогене смеше
Садржај теме	Смеше: хомогене и хетерогене. -Раствори – хомогене смеше. Растварање и растворљивост. Вода и ваздух – хомогене смеше у природи. -Масени процентни састав смеша. -Раздвајање састојака смеша: декантовање, цеђење и одвајање помоћу магнета. Демонстрациони огледи: састав и својства смеша; раствори и њихова својства; растворљивост; незасићени, засићени и презасићени раствори; раздвајање састојака смеша. Лабораторијска вежба VI: испитивање растворљивости супстанци. Лабораторијска вежба VII: раздвајање састојака смеша: декантовање, цеђење и одвајање помоћу магнета
Исходи наставе и учења у оквиру теме	– објашњава по чему се разликују чисте супстанце од смеша и илуструје то примерима; – разликује хомогене и хетерогене смеше, наводи примере из свакодневног живота и раздваја састојке смеша; – објасни процес растварања супстанце и квантитативно значење растворљивости супстанце; – изводи израчунавања у вези с масеним процентним саставом раствора;
Наставна тема/област:	6. Хемијске реакције и хемијске једначине
Садржај теме	Хемијске реакције. Закон о одржању масе. Хемијске једначине. Демонстрациони огледи: мерење и упоређивање укупне масе супстанци пре и после хемијске реакције у отвореном и затвореном реакционом систему. Вежба VIII: састављање једначина хемијских реакција
Исходи наставе и учења у оквиру теме	– напише једначине хемијских реакција и објасни њихово квалитативно и квантитативно значење - одређује коефицијенте у једначинама хемијских реакција применом закона о одржању масе.

Наставна тема/област:	7.Израчунавања у хемији
Садржај теме	Релативна атомска и релативна молекулска маса. Количина супстанце и мол. Моларна маса. Закон сталних односа маса. Масени процентни састав једињења. Израчунавања на основу једначина хемијских реакција. Лабораторијска вежба IX: мерење масе супстанце и израчунавање моларне масе и количине супстанце.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	-квантитативно тумачи хемијске симболе и формуле користећи појмове релативна атомска и молекулска маса, количина супстанце и моларна маса; - изводи стехиометријска израчунавања масе, количине и броја честица реактаната и производа хемијских реакција -израчунава масени удео елемената у једињењу на основу формуле једињења
Наставна тема/област:	8. Водоник и кисеоник и њихова једињења. Соли
Садржај теме	Водоник. Кисеоник. Оксидација, сагоревање и корозија. Оксиди: хемијске формуле, називи и основна својства. Киселине: хемијске формуле, називи и основна својства. Хидроксиди (базе): хемијске формуле, називи и основна својства. Мера киселости раствора: pH-скала. Неутрализација – хемијска реакција киселина и хидроксида (база). Соли: формуле и називи. Демонстрациони огледи: испитивање киселобазних својстава раствора помоћу индикатора; реакција неутрализације. Лабораторијска вежба X: испитивање кисело-базних својстава раствора помоћу индикатора.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	– опише и објасни физичка и хемијска својства водоника и кисеоника; – разликује оксиде, киселине, хидроксиде и соли на основу хемијске формуле и назива, и опише основна својства ових класа једињења; – индикаторима испита и на pH скали процени киселост раствора; - тумачи ознаке са амбалаже супстанци/комерцијалних производа

Образовни стандарди

Наставна тема-област	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
1. Хемија као експериментална наука и хемија у свету око нас	ХЕМ.ОО.О.1.3. На основу хемијских симбола, формула назива и својстава разликују метале од неметала и елементе од једињења		
2. Хемијска лабораторија	ХЕМ.ОО.О.1.4. Разликују хемијске и физичке промене супстанци и илуструју их примерима из свакодневног живота. – ХЕМ.ОО.О.2.1. Правилно рукују лабораторијским посуђем и прибором. – ХЕМ.ОО.О.2.2. Према упутству за оглед испитују својства супстанци, мере масу и запремину, испитују растворљивост, – ХЕМ.ОО.О.3.2. Према пиктограмима на амбалажи правилно, безбедно и рационално користе супстанце/комерцијалне производе, складиште их и одлажу отпад	ХЕМ.ОО.С.2.1. Испитују како температура, мешање и уситњеност супстанце утичу на брзину њеног растварања. ХЕМ.ОО.С.2.2. Идентификују и описују показатеље хемијске реакције у изведеним огледима (настајање гаса, формирање талога, промена боје). – ХЕМ.ОО.С.2.3. Испитују топлотне ефекте промена супстанци познатих из свакодневног живота и класификују промене на егзотермне и ендотермне. ХЕМ.ОО.С.3.1. Повезују употребу материјала са њиховим физичким својствима (нпр. тврдоћа, температура топљења, температура кључања, растворљивост, топлотна проводљивост) и хемијским својствима (нпр. склоност ка рђању, запаљивост).	

3. Атоми и хемијски елементи	– ХЕМ.ОО.О.1.1. Описују честичну структуру супстанци и врсте изграђивачких честица (атоми, молекули, јони). – ХЕМ.ОО.О.1.3. На основу хемијских симбола, формула, назива и својстава разликују метале од неметала и елементе од једињења.	– ХЕМ.ОО.С.1.1. Повезују распоред електрона у атомима елемената с положајем елемената у Периодном систему и својствима елемената	– ХЕМ.ОО.Н.1. 1. Представљају структуру атома и јона симболички и помоћу цртежа модела, и објашњавају разлику у наелектрисању атома и јона према врсти и броју елементарних честица (протона, неутрона и електрона). – ХЕМ.ОО.Н.1.2. Према положају елемената у Периодном систему пишу распоред електрона у атомима метала и неметала атомског броја до 20 и предвиђају својства елемената.
4. Молекули елемената и једињења, јони и јонска једињења	– ХЕМ.ОО.О.1.1. Описују честичну структуру супстанци и врсте изграђивачких честица (атоми, молекули, јони). – ХЕМ.ОО.О.1.2. Препознају тип хемијске везе на основу хемијских формула и назива супстанци, и повезују са својствима тих супстанци.	– ХЕМ.ОО.С.1.2. Повезују структуру атома с формирањем јона и молекула, типом хемијске везе и својствима супстанци	– ХЕМ.ОО.Н.1. 1. Представљају структуру атома и јона симболички и помоћу цртежа модела, и објашњавају разлику у наелектрисању атома и јона према врсти и броју елементарних честица (протона, неутрона и електрона). – ХЕМ.ОО.Н.1.3. Помоћу Луисових симбола и формула представљају формирање

			ковалентне везе у молекулима елемената и једињења. – ХЕМ.ОО.Н.1.4. Објашњавају како тип хемијске везе у неорганским и органским супстанцама утиче на физичка и хемијска својства супстанци.
5. Хомогене и хетерогене смеше	– ХЕМ.ОО.О.1.5. Описују квалитативни и квантитативни састав (масени удео изражен у процентима), својства и практичну примену смеша и раствора. – ХЕМ.ОО.О.2.2. Према упутству за оглед испитују својства супстанци, мере масу и запремину, испитују растворљивост, киселинско-базна својства раствора, и изводе поступке за раздвајање састојака смеша (декантовање, цеђење, испаравање и одвајање помоћу магнета)	– ХЕМ.ОО.С.1.3. Разликују на основу растворљивости супстанци незасићен, засићен и презасићен раствор – ХЕМ.ОО.С.1.4. Израчунавају масени удео (у процентима) супстанци у смеси, као и масу растворене супстанце и растварача у раствору на основу масеног удела или растворљивости.удела или растворљивости. – ХЕМ.ОО.С.2.1. Испитују како температура, мешање и уситњеност супстанце утичу на брзину њеног растварања	– ХЕМ.ОО.Н.1.6. Објашњавају примену поступка дестилације за раздвајање састојака смеша
6. Хемијске реакције и хемијске	– ХЕМ.ОО.О.1.4. Разликују хемијске и физичке промене супстанци и илуструју их примерима из свакодневног	– ХЕМ.ОО.С.1.5. Одређују коефицијенте у једначинама хемијских реакција применом закона о одржању масе.	

једначине	живота	– ХЕМ.ОО.С.1.9. На основу датих једначина једноставних хемијских реакција разликују реакције: синтезе и анализе бинарних једињења,	
7.Израчунавања у хемији	– ХЕМ.ОО.О.1.1. Описују честичну структуру супстанци и врсте изграђивачких честица (атоми, молекули, јони). – ХЕМ.ОО.О.1.3. На основу хемијских симбола, формула, назива и својстава разликују метале од неметала и елементе од једињења	– ХЕМ.ОО.С.1.5. Одређују коефицијенте у једначинама хемијских реакција применом закона о одржању масе. – ХЕМ.ОО.С.1.6. Израчунавају масени удео елемената у једињењу на основу формуле једињења, а масу реактаната и производа хемијске реакције на основу познате хемијске једначине	– ХЕМ.ОО.Н.1.5. Изводе стехиометријска израчунавања масе, количине и броја честица реактаната и производа хемијских реакција
8. Водоник и кисеоник и њихова једињења. Соли	– ХЕМ.ОО.О.1.6. На основу формула, назива и својстава разликују најважније представнике класа неорганских једињења: оксида, киселина, база и соли. -ХЕМ.ОО.О.1.7. Разликују растворе неелектролита и електролита у свакодневном животу, као и растворе електролита на основу рН вредности и боје	коефицијенте у једначинама хемијских реакција применом закона о одржању масе. – ХЕМ.ОО.С.1.7. На основу назива пишу формуле најважнијих представника класа неорганских и органских једињења, и именују једињења на основу формуле. – ХЕМ.ОО.С.1.8. Описују	– ХЕМ.ОО.Н.1.7. Пишу и објашњавају једначине хемијских реакција метала, неметала, оксида, киселина, база и соли, повезују их с добијањем појединих једињења и практичном применом

	киселинскобазних индикатора. – ХЕМ.ОО.О.2.2. Према упутству за оглед испитују својства супстанци, мере масу и запремину, испитују растворљивост, киселинско- базна својства раствора	својства, промене, руковање и практичну примену метала и неметала, и њихових најважнијих оксида, киселина, база и соли	
ДОПУНСКА НАСТАВА			
Наставни предмет Хемија			
Разред: Седми		Годишњи фонд часова: 36	Недељни фонд часова: 1
Циљ учења: наставе Циљ допунске наставе је да ученик, уз додатну помоћ наставника, стекне минимум основних знања из садржаја које предвиђа програм Хемије за седми разред. Допунска настава из хемије се организује за ученике који спорије усвајају знања, ученике који нису били присутни на часовима; ученике који желе да утврде знање или уклоне евентуалне нејасноће. Редослед тематских садржаја у допунској настави прати редослед одговарајућих садржаја у редовној настави.			
Тема:		1. Хемија као експериментална наука и хемија у свету око нас	
Начини и поступци остваривања садржаја/теме – идентификује и објашњава појмове који повезују хемију са другим наукама и различитим професијама, и принципима одрживог развоја		Методе: Монолошко – дијалошко – демонстрациона метода, активно учење, метода рада на тексту, Технике: активног учења , пројектни задатак Облици рада: Фронтални, групни, рад у паровима и индивидуални рад,	
		2. Хемија као експериментална наука и хемијска лабораторија	
Демонстрирање правила и техника рада у лабораторији коришћењем лабораторијског прибора и посуђа Проналажење и тумачење ознака за рециклажу и ознака за супстанце опасне по безбедност , околину и здравље људи на		Методе: Монолошко – дијалошко – демонстрациона метода, активно учење, метода рада на тексту, индивидуализована метода , илустративна Технике: рад на наставним листућима , рад са моделима , шемама , табелама , израда мапа ума , активног учења , анализа примера из свакодневног живота	

комерцијалним производима	Облици рада: Фронтални, групни, рад у паровима и индивидуални рад , анализа примера из свакодневног живота
	3. Атоми и хемијски елементи
Начини и поступци остваривања садржаја/теме -Кратке провере на почетку ради прецизног детектовања нејасних појмова Коришћење модела молекула, анимација и видео-приказа структура које ученици не могу визуелизовати Израда модела атома Вршњачка едукација –ученици помажу другим ученицима	Методе: Монолошко – дијалошко – демонстрациона метода, активно учење, метода рада на тексту, Технике: активног учења , рад на наставним листућима , рад са моделима , шемама , табелама , израда мапа ума , анализа примера из свакодневног живота Облици рада: Фронтални, групни, рад у паровима и индивидуални рад
	4. Молекули елемената и једињења, јони и јонска једињења
Начини и поступци остваривања садржаја/теме Коришћење модела молекула, анимација и видео-приказа структура које ученици не могу визуелизовати Давање индивидуализованих мини-задатака у складу са тренутним нивоом постигнућа ученика (основни ниво). Израда модела молекула	Методе: Монолошко – дијалошко – демонстрациона метода, активно учење, метода рада на тексту, индивидуализована метода , илустративна Технике: рад на наставним листућима , рад са моделима , шемама , табелама , израда мапа ума , активног учења , анализа примера из свакодневног живота Облици рада: Фронтални, групни, рад у паровима и индивидуални рад , анализа примера из свакодневног живота
	5. Хомогене и хетерогене смеше
Начини и поступци остваривања садржаја/теме -Кратке провере на почетку ради прецизног детектовања нејасних појмова	Методе: Монолошко – дијалошко – демонстрациона метода, активно учење, метода рада на тексту, индивидуализована метода , илустративна Технике: рад на наставним листућима , рад са моделима , шемама , табелама ,

-- Примена пропорција, табела и шематских приказа при решавању задатака са хемијским рачуном поред коришћења формула -Растављање сложених лекција на мање, логичке кораке – Вршњачка едукација –ученици помажу другим ученицима	израда мапа ума , активног учења , анализа примера из свакодневног живота Облици рада: Фронтални, групни, рад у паровима и индивидуални рад , анализа примера из свакодневног живота
Начини и поступци остваривања садржаја/теме Коришћење модела молекула, анимација и видео-приказа структура које ученици не могу визуелизовати Давање индивидуализованих мини-задатака у складу са тренутним нивоом постигнућа ученика (основни ниво).	6. Хемијске реакције и хемијске једначине Методе: Монолошко – дијалошко – демонстрациона метода, активно учење, метода рада на тексту, индивидуализована метода , илустративна Технике: рад на наставним листућима , рад са моделима , шемама , табелама , израда мапа ума , активног учења , анализа примера из свакодневног живота Облици рада: Фронтални, групни, рад у паровима и индивидуални рад , анализа примера из свакодневног живота
; Начини и поступци остваривања садржаја/теме -Кратке провере на почетку ради прецизног детектовања нејасних појмова -- Примена пропорција, табела и шематских приказа при решавању задатака са хемијским рачуном поред коришћења формула -Растављање сложених лекција (нпр. стехиометрија или писање хемијских једначина) на мање, логичке кораке. –Коришћење модела атома и молекула	7. Израчунавања у хемији Методе: Монолошко – дијалошко – демонстрациона метода, активно учење, метода рада на тексту, индивидуализована метода , илустративна Технике: рад на наставним листућима , рад са моделима , шемама , табелама , израда мапа ума , активног учења , анализа примера из свакодневног живота Облици рада: Фронтални, групни, рад у паровима и индивидуални рад , анализа примера из свакодневног живота

– Вршњачка едукација – ученици помажу другим ученицима	
	8. Водоник и кисеоник и њихова једињења. Соли
Начини и поступци остваривања садржаја/теме -Извођење безбедних демонстрационих огледа ради повезивања теорије са праксом –Коришћење модела атома и молекула – Вршњачка едукација – ученици помажу другим ученицима	Методе: Монолошко – дијалошко – демонстрациона метода, активно учење, метода рада на тексту, индивидуализована метода, илустративна Технике: рад на наставним листућима, рад са моделима, шемама, табелама, израда мапа ума, активног учења, анализа примера из свакодневног живота Облици рада: Фронтални, групни, рад у паровима и индивидуални рад, анализа примера из свакодневног живота
Активност наставника	Утврђује ниво знања и тешкоћа ученика у савладавању градива; планира и организује наставу према потребама ученика, додатно објашњава наставне садржаје и кључне појмове; прилагођава методе и темпо рада могућностима ученика; припрема тестове, наставне листиће и огледе; пружа индивидуалну помоћ и подршку ученицима; прати напредовање и даје повратне информације, вреднује постигнућа и предлаже мере за унапређивање успеха; сарађује са родитељима и одељењским старешином ради пружања подршке ученику
Активност ученика	Активно слуша објашњења наставника, поставља питања, тражи додатна објашњења, понавља и утврђује претходно обрађено градиво, користи моделе, табеле шеме и дигиталне садржаје у учењу, сарађује са наставником и вршњацима, самостално учи и проверава своје знање
Начини праћења постигнућа	Заједничко вредновање ученика и наставника, самопроцена од стране ученика, вођење евиденције, усмена и писана провера, праћење резултата усмено и на тестовима

ДОДАТНА НАСТАВА

Наставни предмет Хемија

Разред: Седми	Годишњи фонд часова: 36	Недељни фонд часова: 1
Циљ учења: проширивање и продубљивање садржаја редовне наставе, развијање истраживачког духа и подстицање интересовања за природне науке. Редослед тематских садржаја у додатној настави прати редослед одговарајућих садржаја у редовној настави. Поред понуђених садржаја, могу се реализовати и садржаји за које ученици покажу посебно интересовање као и припреме за такмичења		
Тема:	1. Хемија као експериментална наука и хемија у свету око нас	
Начини и поступци остваривања садржаја/теме – Идентификује и објашњава појмове који повезују хемију са другим наукама и различитим професијама, и принципима одрживог развоја – Објашњава основну разлику између хемијских елемената и једињења, и препознаје примере Израда пројектног задатка –Где раде хемичари или Развој хемије као науке	Методе: Дијалогска, текстуална, демонстративна, илустративна, истраживачка метода; проблемска настава; експериментална метода; хеуристичка метода; пројектна настава, хибридна настава, активно учење Технике: пројектни задаци, ИКТ техника Облици рада: Индивидуални, индивидуализовани, рад у пару, групни рад	
	2. Хемија као експериментална наука и хемијска лабораторија	
Начини и поступци остваривања садржаја/теме Демонстрирање правила и техника рада у лабораторији коришћењем лабораторијског прибора и посуђа Извођење безбедних демонстрационих огледа ради повезивања теорије са праксом Проналажење и тумачење ознака за рециклажу и ознака за супстанце опасне по безбедност и, околину и здравље људи на	Методе: Дијалогска, текстуална, демонстративна, илустративна, истраживачка метода; проблемска настава; експериментална метода; хеуристичка метода; пројектна настава, хибридна настава, активно учење Технике: пројектни задаци, активно учење, решавање сложенијих задатака; лабораторијски рад (експерименти, мерења, анализа резултата); рад са стручном литературом; дискусија; израда постера, презентација и модела; ИКТ техника Облици рада: Индивидуални, индивидуализовани, рад у пару, групни рад	

комерцијалним производима Мерење запремине , масе , температуре и графички приказ резултата	
	3. Атоми и хемијски елементи
Начини и поступци остваривања садржаја/теме Коришћење модела молекула, анимација и видео-приказа структура које ученици не могу визуелизовати Израда модела атома Вршњачка едукација –ученици помажу другим ученицима	Методе :Дијалогска , демонстративна , истраживачка метода; проблемска настава; експериментална метода; хеуристичка метода; пројектна настава , хибридна настава, ак Технике : :пројектни задаци , активно учење, решавање сложенијих задатака; лабораторијски рад (експерименти, мерења, анализа резултата); рад са стручном литературом; дискусија; израда постера, презентација и модела: ИКТ техника Облици рада: Индивидуални , индивидуализовани , рад у пару , групни радтивно учење
	4. Молекули елемената и једињења, јони и јонска једињења
Начини и поступци остваривања садржаја/теме Коришћење модела молекула, анимација и видео-приказа структура које ученици не могу визуелизовати Давање индивидуализованих мини-задатака у складу са тренутним нивоом постигнућа ученика (основни ниво). Израда модела молекула	Методе: Дијалогска , текстуална , демонстративна , илустративна , истраживачка метода; проблемска настава; експериментална метода; хеуристичка метода; пројектна настава , хибридна настава, активно учење Технике : :пројектни задаци , активно учење, решавање сложенијих задатака; лабораторијски рад (експерименти, мерења, анализа резултата); рад са стручном литературом; дискусија; израда постера, презентација и модела: ИКТ техника Облици рада: Индивидуални , индивидуализовани , рад у пару , групни рад
	5. Хомогене и хетерогене смеше
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Дијалогска , текстуална , демонстративна , илустративна , истраживачка метода; проблемска настава; експериментална метода;

Кратке провере на почетку ради прецизног детектовања нејасних појмова Примена пропорција, табела и шематских приказа при решавању задатака са хемијским рачуном поред коришћења формула. Давање индивидуализованих мини-задатака у складу са тренутним нивоом постигнућа ученика . Вршњачка едукација –ученици помажу другим ученицима	хеуристичка метода; пројектна настава , хибридна настава, активно учење Технике : :пројектни задаци , активно учење, решавање сложенијих задатака; лабораторијски рад (експерименти, мерења, анализа резултата); рад са стручном литературом; дискусија; израда постера, презентација и модела: ИКТ техника Облици рада: Индивидуални , индивидуализовани , рад у пару , групни рад
	6. Хемијске реакције и хемијске једначине
Начини и поступци остваривања садржаја/теме Давање личних мини-задатака у складу са тренутним нивоом постигнућа ученика (напредни ниво). Коришћење модела атома и молекула Вршњачка едукација –ученици помажу другим ученицима	Методе: Дијалошка , текстуална , демонстративна , илустративна , истраживачка метода; проблемска настава; експериментална метода; хеуристичка метода; пројектна настава , хибридна настава, активно учење Технике : :пројектни задаци , активно учење, решавање сложенијих задатака; лабораторијски рад (експерименти, мерења, анализа резултата); рад са стручном литературом; дискусија; израда постера, презентација и модела: ИКТ техника Облици рада: Индивидуални , индивидуализовани , рад у пару , групни рад
	7. Израчунавања у хемији
Начини и поступци остваривања садржаја/теме -- Примена пропорција, табела и шематских приказа при решавању задатака са хемијским рачуном поред коришћења формула	Методе: Дијалошка , текстуална , демонстративна , илустративна , истраживачка метода; проблемска настава; експериментална метода; хеуристичка метода; пројектна настава , хибридна настава, активно учење Технике : :пројектни задаци , активно учење, решавање сложенијих задатака;

-Растављање сложених лекција (нпр. стехиометрија или писање хемијских једначина) на мање, логичке кораке. –Коришћење модела атома и молекула – Вршњачка едукација –ученици помажу другим ученицима	лабораторијски рад (експерименти, анализа резултата); рад са стручном литературом; дискусија; израда постера, презентација и модела: ИКТ техника Облици рада: Индивидуални , индивидуализовани , рад у пару , групни рад
Начини и поступци остваривања садржаја/теме -Извођење безбедних демонстрационих огледа ради повезивања теорије са праксом –Коришћење модела атома и молекула – Вршњачка едукација –ученици помажу другим ученицима	8. Водоник и кисеоник и њихова једињења. Соли Методе: Дијалогска , текстуална , демонстративна , илустративна , истраживачка метода; проблемска настава; експериментална метода; хеуристичка метода; пројектна настава , хибридна настава, активно учење Технике : пројектни задаци , активно учење, решавање сложенијих задатака; лабораторијски рад (експерименти, мерења, анализа резултата); рад са стручном литературом; дискусија; израда постера, презентација и модела: ИКТ техника Облици рада: Индивидуални , индивидуализовани , рад у пару , групни рад
Активност наставника	Планира и организује садржаје који проширују редовни програм ; припрема експерименте и истраживачке задатке ; подстиче ученике на самостално учење и истраживање ; припрема ученике за такмичење ; упућује ученике на коришћење стручне литературе и дигиталних извора ; прати напредовање ученика и пружа индивидуалну подршку ; подстиче тимски рад , дискусију и размену идеја , демонстрира ,
Активност ученика	Решавање сложенијих задатака и проблема из хемије ; истраживање и презентовање одабраних тема ; рад на пројектима и огледима ; анализа резултата и извођење закључака ; израда постера , презентација и истраживачких радова , модела ; припрема за такмичење ; самопроцењује сопствени напредак , поставља питања , предлаже теме за истраживачке

	пројкете , експерименте
Начини праћења постигнућа	Заједничко вредновање ученика и наставника , самопроцена од стране ученика, вођење евиденције , усмена и писана провера , праћење резултата на такмичењима и другим ваннаставним активностима

ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА

Разред: СЕДМИ	Годишњи фонд часова: 72
Наставни предмет: Техника и технологија	Недељни фонд часова: 2
Службени гласник бр: „Службени гласник РС”, бр. 55/2013, 101/2017, 27/2018 – др. закон и 10/2019 , „Службени гласник РС”, бр. 88/2017, 27/2018 – др. закон, 10/2019, 6/2020, 129/2021, 92/2023 и 19/2025	
Циљ учења предмета – Циљ предмета Техника и технологија је да ученик развије техничко-технолошку писменост, да изгради одговоран однос према раду и производњи, животном и радном окружењу, коришћењу техничких и технолошких ресурса, стекне бољи увид у сопствена професионална интересовања и поступа предузимљиво и иницијативно.	
Опште предметне компетенције Циљ учења технике и технологије јесте да ученици развију техничко-технолошку писменост и стваралачко и логичко мишљење кроз стицање теоретског и практичног знања израдом практичних радова и пројеката реализованих самостално или тимски, уважавајући личне способности и вештине сваког ученика. Реализацијом практичних вежби ученици развијају fine моторичке вештине, стичу знања о различитим техничким материјалима и принципима рада основних алата и уређаја. Израдом предмета/модела коришћењем одговарајућих техника, поступака и алата, ученици развијају креативност, иновативност, као и способност за тимски рад, сарадњу, толеранцију, способност слушања мишљења других и конструктивно решавање конфликта. Кроз развој техничког стваралаштва стичу реалне искуствене техничке основе за будуће школовање и живот. Одговорно и флексибилно се односе према одрживом коришћењу постојећих ресурса и разматрају начине за проналажење нових – чистих извора енергије. Воде рачуна о смањењу отпада и емисије штетних гасова, о неопходној рециклажи материјала, заштити и очувању животне средине и о екологији. Ученици, као учесници у саобраћају, стичу вештине препознавања, процене и избегавања ризичног понашања и опасности. Развијају интересовања за технолошке процесе у грађевинарству, пољопривреди, машинству, електротехници, електроници, роботизи, мехатроници. Имају јасан став о потреби поштовања саобраћајних прописа. Ученици проширују стечена информатичка знања и схватају потребу њихове примене у различитим свакодневним животним ситуацијама. Развијају истраживачки дух и	

способност претраживања, критичког анализирања и систематизације информација у електронском облику уз употребу одговарајућих средстава ИКТ-а. Кроз реализацију различитих пројеката и задатака стичу увид у сопствена професионална интересовања, стичу искуства и самопоштовање и поступају предузимљиво, иницијативно и одговорно.

- **Међупредметне компетенције –**
- Компетенција за целоживотно учење
- Комуникација
- Рад са подацима и информацијама
- Дигитална компетенција
- Одговоран однос према здрављу и животној средини
- Предузимљивост и оријентација ка предузетништву

Активности наставника -

- планира и организује наставни процес;
- упознаје ученике са циљевима, исходима и правилима безбедног рада;
- демонстрира правилну употребу алата, прибора, материјала и дигиталних уређаја;
- подстиче ученике на истраживање, сарадњу и самосталан рад;
- организује практичан, групни и пројектни рад;
- прати и усмерава рад ученика;
- подстиче развој техничког и стваралачког мишљења;
- пружа помоћ и додатна објашњења ученицима;
- примењује диференциран и индивидуализован приступ;
- вреднује постигнућа ученика кроз различите облике провере;
- подстиче примену знања у свакодневном животу;
- развија код ученика одговоран однос према раду, здрављу и животној средини

Активности ученика –

- активно учествује у наставним активностима;

- посматра, анализира и изводи закључке;
- примењује правила безбедног рада;
- користи прибор, алате и материјале на правиан и безбедан начин;
- чита, тумачи и израђује једноставне техничке цртеже и скице;
- користи ИКТ алате у процесу учења;
- мери, обележава, сече, спаја и обликује материјале;
- учествује у практичним и пројектним активностима;
- сарађује у пару и групи;
- предлаже идеје и решења за израду модела;
- представља резултате свог рада;
- процењује сопствени рад и рад других ученика;
- развија радне навике, одговорност и креативност.

***Напомена за ИОП-1,2,3.-**

За ИОП1 и ИОП2 По потреби, ученицима давати прилагођени материјал за савладавање градива по принципу лакших тестова са илустрацијама, по принципу повезивања, препознавања, заокруживања, једноставније цртеже за израду; на основу педагошког профила одредити место седења ученика у учионици

ИОП3 – ученик добија додатни материјал за рад на часу уз развој критичког мишљења, зависно од интересовања ученика, упућивање ученика на додатну наставу.

Начини и поступци остваривања садржаја	Методе рада: вербална, демонстративна, практичан рад, савремене методе Технике рада: олуја идеја, инсерт техника, једноминутни есеј, студија случаја, технике групног рада Облици рада: фронтални, групни, индивидуални, рад у пару, тимски рад ИОП:
---	---

	Диференцирана настава: • Уважава индивидуалне разлике међу ученицима. • Омогућава различите путеве до истог исхода учења. • Подстиче активност и самосталност ученика. • Пружа подршку ученицима којима је потребна додатна помоћ, али и додатне изазове напреднијим ученицима.
Начини праћења и вредновања постигнућа	• формативно оцењивање • сумативно оцењивање • бележење усмених одговора ученика, • уредност записаног у свесци, • уредност радног места, • систематичност, • залагање, • самоиницијативност • самоевалуација
Место извођења	Школски кабинет, учионица
Наставна средства	Дигитални уџбеник, пројектор, лап-топ, прибор за цртање, алат за рад, цртежи, панони
Специфичне предметне компетенције	Основни ниво: СПК1: Познавањем најважнијих достигнућа и личности у техници и технологији, ученици уочавају повезаност техничко-технолошког напретка са развојем друштва и унапређивањем квалитета живота људи. На основу познавања врсте, особина и начина обраде повезују материјале са могућностима њихове употребе у свакодневном животу. На основу врсте машина наводе појам и функцију коју обављају. Наводе конструктивне елементе који чине један грађевински објекат и објашњавају њихову улогу. Ученици разумеју важност заштите животне средине и штетност утицаја загађивача ваздуха, воде и земљишта. СПК2: Мере и контролишу основне физичке величине правилном применом прибора и инструмената за

	мерење и контролу. Праве разлику између правилног и неправилног коришћења електричних уређаја и машина. Цртају једноставне предмете скицом и техничким цртежом примењујући правила техничког цртања. Примењују основна знања из области технике и технологије коришћењем апликација из Office пакета и других доступних апликација. Употребом савремених техничких и технолошких достигнућа увиђају значај технике и технологије у свакодневном животу. СПК3: Праћењем техничко-технолошког развоја, развијају радозналост, интересовање за наставак школовања за различита занимања. Стечена знања у руковању алатима и уређајима вешто користе за једноставне поправке примењујући мере заштите на раду. Учествоју у активностима које доприносе развоју свести о потреби заштите животне средине и рециклаже, чиме развијају сопствену личност (самопоштовање, иницијативност, очување здравља) и одговорно понашање у друштву. Графичка решења саопштавају путем техничких цртежа. Применом правила рационалног коришћења енергије у домаћинству дају допринос уштеди кућног буџета. Развијају предузетничке вештине, стичу одговоран однос према свом и раду других уважавањем различитости и међусобном толеранцијом. Средњи ниво: СПК1: Ученици објашњавају начине обраде техничких материјала издвајајући битне карактеристике традиционалне и савремене технологије обраде материјала. На основу стечених знања из електротехнике, рачунарства и мехатронике, анализирају и врше избор дигиталних и техничких уређаја. Користе стечена теоријска и практична знања о деловима и принципима рада малих кућних апарата за њихово одржавање и поправку једноставних кварова. Уважавајући правила унутрашњег и спољашњег уређења грађевинског објекта, ученици објашњавају начин опремања ентеријера и екстеријера. Анализирају да ли је коришћење одређене технике и технологије у складу са принципима очувања животне средине и природних ресурса на Земљи. Ученици познају примере примене ИКТ-а у области управљања саобраћајним системима и безбедности путника и робе. На основу знања из електротехнике објашњавају начине производње, трансформацију и пренос електричне енергије од места производње до својих крајњих корисника. СПК2: На основу анализе симулиране саобраћајне ситуације увиђају потенцијалне сигурносне ризике за учеснике у саобраћају. Самостално или тимски израђују техничку документацију у оквиру мини пројекта користећи прибор за техничко цртање или рачунарске апликације. На основу техничких цртежа израђују 3Д моделе користећи одговарајуће софтвере. Састављају и симулирају рад једноставних електричних шема
--	--

	ради провере стечених знања о електричним инсталацијама и повезивању саставних електричних елемената. Анализирају примере примене вештачке интелигенције претрагом интернета и других расположивих ресурса СПК3: Конструкторским моделовањем предмета које су сами креирали или по понуђеном конструктивном решењу, презентују моторичке, организацијске вештине, алгоритамски приступ. Применом мера штедне енергије и употребом енергетски ефикасних уређаја стичу корисне навике мотивишући друге да их следе. Анализом техничко-технолошког развоја развијају радозналост и интересовање за наставак школовања за различита занимања. Ученици креирани производ маркетиншки представљају у школи и локалној заједници ради промоције својих предузетничких вештина. Смисао учења садржаја наставног предмета Техника и технологија је, између осталог, повезивање и практична примена стечених знања из различитих предмета. Иницирају и учествују у активностима које доприносе развоју свести о потреби заштите животне средине и рециклаже, чиме развијају сопствену личност (самопоштовање, иницијативност, очување здравља) и одговорно понашање у друштву. Графичка решења саопштавају путем техничких цртежа испољавајући креативност и оригиналност. Напредни ниво: СПК1: На основу критичке анализе карактеристика електричних машина и уређаја, ученици креирају иновативне моделе машина и уређаја. Кроз развој техничког стваралаштва повезују конструкцију различитих врста робота са њиховом наменом. Ученици на основу знања о дигиталним и техничким уређајима прате развој основних компоненти рачунара, таблет уређаја и паметних телефона. СПК2: На основу анализе конструкторског модела, предлажу мере за његово унапређење уз уважавање естетских компоненти. Анализирају конструкцију и управљање робота користећи доступан школски рачунарски интерфејс. Састављају и управљају роботом помоћу интерфејса, користећи основе вештачке интелигенције. Уочавају међусобну повезаност најважнијих подсистема (погонски, преносни, управљачки и кочиони) код возила друмског саобраћаја и саобраћајних средстава. СПК3: Конструкторским моделовањем предмета које су сами креирали презентују моторичке, организацијске вештине, алгоритамски приступ и др. Креираним моделима могу управљати вештачком интелигенцијом, чиме усвојена знања добијају функционални значај. Анализом техничко-технолошког
--	---

	развоја развијају радозналост и интересовање за наставак школовања за различита занимања.
Корелација	физичко васпитање, математика, грађанско васпитање, српски језик, информатика, математика, природа и друштво, биологија, географија, математика, ликовна култура, енглески језик, физика, хемија

Наставна тема/област:	Животно и радно окружење
Садржај теме	-Појам, улога и развој машина и механизма. -Потрошња енергије у домаћинству и могућности уштеде. -Утицај дизајна и правилне употребе техничких средстава на здравље људи. -Зависност очувања животне средине од технологије. -Професије (занимања) у области производних техника и технологија.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: • повеже развој машина и њихов допринос подизању квалитета живота и рада; • повеже ергономију са здрављем и комфором људи при употреби техничких средстава; • анализира да ли је коришћење одређене познате технике и технологије у складу са очувањем

	животне средине; • истражи могућности смањења трошкова енергије у домаћинству; • повеже занимања у области производних техника и технологија са сопственим интересовањем.
Наставна тема/област:	Саобраћај
Садржај теме	-Машине спољашњег и унутрашњег транспорта. -Подсистеми код возила друмског саобраћаја (погонски, преносни, управљачки, кочиони). -Исправан бицикл/мопед као битан предуслов безбедног учешћа у саобраћају.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: • разликује врсте транспортних машина; • повеже подсистеме код возила друмског саобраћаја са њиховом улогом; • провери техничку исправност бицикла; • демонстрира поступке одржавања бицикла или мопеда;
Наставна тема/област:	Техничка и дигитална писменост
Садржај теме	-Специфичности техничких цртежа у машинству. -Ортогонално и просторно приказивање предмета.

	-Коришћење функција и алата програма за CAD. -Употреба 3D штампе у изради тродимензионалних модела и макета. -Основне компоненте ИКТ уређаја. -Управљање и контрола коришћењем рачунарске технике и интерфејса. -Вештачка интелигенција – појмови; примери технологија управљаних вештачком интелигенцијом.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: - самостално црта скицом и техничким цртежом предмете користећи ортогонално и просторно приказивање; - користи CAD технологију за креирање техничке документације; - образложи предности употребе 3D штампе у изради тродимензионалних модела и макета; - управља моделима користећи рачунар; - објасни улогу основних компоненти рачунара, таблета, паметних телефона и осталих савремених ИКТ уређаја; - објасни улогу и значај вештачке интелигенције и примену у свакодневном животу;
Наставна тема/област:	Ресурси и производња
Садржај теме	-Рационално коришћење ресурса на Земљи и очување и заштита животне средине.

	-Материјали у машинству (пластика, метали, легуре и др.). -Мерење и контрола – појам и примена мерних средстава (мерила). -Технологија обраде материјала у машинству (обрада материјала са и без скидања струготине, савремене технологије обраде). -Елементи машина и механизма (елементи за везу, елементи за пренос снаге и кретања, специјални елементи). -Производне машине: врсте, принцип рада, појединачна и серијска производња. -Појам, врсте, намена и конструкција робота (механика, погон и управљање). -Погонске машине – мотори (хидраулични, пнеуматски, топлотни). -Моделовање погонских машина и/или школског мини робота.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: • аргументује значај рационалног коришћења расположивих ресурса на Земљи; • идентификује материјале који се користе у машинству и на основу њихових својстава процењује могућност примене; • користи прибор за мерење у машинству водећи рачуна о прецизности мерења; • врши операције обраде материјала који се користе у машинству, помоћу одговарајућих алата, прибора и машина и примени одговарајуће мере заштите на раду; • објасни улогу одређених елемената машина и механизма на једноставном примеру; • образложи значај примене савремених машина у машинској индустрији и предности роботизације производних процеса;

	• објасни основе конструкције робота; • класификује погонске машине – моторе и повеже их са њиховом применом;
Наставна тема/област:	Конструкторско моделовање
Садржај теме	-Проналажење информација, стварање идеје и дефинисање задатка. -Самосталан/тимски рад на пројекту. -Израда техничке документације изабраног модела ручно или уз помоћ рачунарских апликација. -Реализација пројекта – израда модела коришћењем алата и машина у складу са принципима безбедности на раду. -Представљање идеје, поступака израде и производа. -Процена сопственог рада и рада других на основу постављених критеријума. -Употреба електронске кореспонденције са циљем унапређења производа. -Одређивање оквирне цене трошкова и вредност израђеног модела. -Креирање рекламе за израђен производ.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: • самостално/тимски истражи и реши задати проблем у оквиру пројекта; • изради производ у складу са принципима безбедности на раду;

	• тимски представи идеју, поступак израде и производ; • креира рекламу за израђен производ; • врши е-кореспонденцију у складу са правилима и препорукама са циљем унапређења продаје; • процењује свој рад и рад других на основу постављених критеријума (прецизност, педантност и сл.).
--	--

Образовни стандарди			
Наставна тема-област	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
Животно и радно окружење	ТЕХ 00.0.1.2. Познају основне врсте машина у зависности од функција које обављају. <i>(Основа за разумевање радног окружења)</i>	ТЕХ.00.0.2.2. Паве разлику између правилног и неправилног коришћења електричних уређаја и машина. <i>(Безбедност у кућном и радном окружењу)</i>	ТЕХ.00.0.3.1. Примењују мере заштите на раду ради сопствене и сигурности осталих учесника у процесу рада.
	ТЕХ 00.0.1.4. Наводе главне загађиваче ваздуха, воде и земљишта и описују њихов утицај на животну средину.	ТЕХ.00.0.2.5. Употребом савремених техничких и технолошких достигнућа увиђају значај технике и технологије у	ТЕХ.00.0.3.4. Применом правила рационалног коришћења енергије у домаћинству штеде кућни буџет.

		свакодневном животу. ТЕХ.00.С.1.3. Познају основне делове, принцип рада и начин одржавања апарата и уређаја у домаћинству. <i>(Животно окружење)</i> ТЕХ.00.С.1.5. Анализирају да ли је коришћење одређене технике и технологије у складу са принципима очувања животне средине.	ТЕХ.00.О.3.5. Препознају своје способности и афинитете према различитим занимањима у области технике. <i>(Професионална оријентација и радно окружење)</i> ТЕХ.00.С.3.5. Иницирају и учествују у активностима рециклаже и заштите животне средине у локалној заједници.
Образовни стандарди			
Наставна тема-област	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
Саобраћај	ТЕХ.00.О.3.3. Примењују правила безбедности као активни учесници у саобраћају.	ТЕХ.00.С.1.6. Повезују примере примене ИКТ-а у управљању саобраћајним системима со сопственом безбедношћу у саобраћају <i>(у опису компетенција се наводи: „познају примере примене ИКТ-а у области управљања саобраћајним системима и безбедности путника и робе“).</i> ТЕХ.00.С.2.1. На основу анализе симулиране саобраћајне	ТЕХ.00.Н.2.4. Уочавају међусобну повезаност најважнијих подсистема (погонски, преносни, управљачки и кочиони) код возила друмског саобраћаја и других саобраћајних средстава.

		ситуације, увиђају потенцијалне сигурносне ризике за учеснике у саобраћају.	
Образовни стандарди			
Наставна тема-област Техничка и дигитална писменост	Основни ниво: ТЕХ.ОО.О.2.1. Мере и контролишу основне физичке величине правилном применом прибора и инструмената за мерење и контролу. <i>(Основна техничка писменост)</i> ТЕХ.ОО.О.2.3. Цртају једноставне предмете скицом и техничким цртежом примењујући правила техничког цртања. ТЕХ.ОО.О.2.4. Примењују основна знања из области технике и технологије коришћењем апликација из Office пакета.	Средњи ниво: ТЕХ.ОО.С.1.2. Користе стечена знања из електротехнике, рачунарства и мехатронике за анализу и одабир дигиталних и техничких уређаја. ТЕХ.ОО.С.2.2. Самостално или тимски израђују техничку документацију у оквиру мини пројекта користећи прибор за техничко цртање или рачунарске апликације. ТЕХ.ОО.С.2.3. На основу техничких цртежа израђују 3Д моделе користећи одговарајуће софтвере. ТЕХ.ОО.С.2.5. Анализирају примере примене вештачке интелигенције претрагом интернета и других расположивих	Напредни ниво: ТЕХ.ОО.Н.1.3. Познају развој основних компоненти рачунара, таблет уређаја и паметних телефона. ТЕХ.ОО.Н.3.2. При реализацији сопствених идеја, претходно представљених техничким цртежом или употребом одговарајуће апликације, користе расположиве интерфејс технологије. ТЕХ.ОО.Н.3.3. Креирају програме за управљање процесима и уређајима на даљину помоћу ИКТ-а. ТЕХ.ОО.Н.3.4. Прате достигнућа у области вештачке интелигенције ради личног усавршавања (стицање

		ресурса.	информација о примени у свакодневном животу).
Образовни стандарди			
Наставна тема-област	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
Ресурси и производња	ТЕХ.ОО.О.1.1. Повезују врсте, својства и начин обраде са употребом материјала. (Материјали и њихова прерада) ТЕХ.ОО.О.1.2. Познају основне врсте машина у зависности од функција које обављају. (Производне/погонске машине) ТЕХ.ОО.О.3.4. Применом правила рационалног коришћења енергије у домаћинству штеде кућни буџет. (Енергетски ресурси)	ТЕХ.ОО.С.1.1. Пореде традиционалне и савремене технологије обраде материјала. ТЕХ.ОО.С.1.3. Познају основне делове, принцип рада и начин одржавања апарата и уређаја у домаћинству. (Употреба готових производа и техничких ресурса) ТЕХ.ОО.С.1.7. Објашњавају начине производње, трансформацију и пренос електричне енергије. (Енергетски системи и ресурси) ТЕХ.ОО.С.3.2. Примењују знање о енергетски ефикасним уређајима при куповини уређаја. (Рационално коришћење ресурса)	ТЕХ.ОО.Н.1.1. На основу критичке анализе карактеристика електричних машина и уређаја, креирају, самостално или тимски, иновативни електромеханички модел машине или уређаја. (Напредни ниво производње и конструкторства) ТЕХ.ОО.Н.3.1. Анализирају расположиве информације при куповини техничког уређаја. (Процена карактеристика производа на тржишту)

Образовни стандарди			
Наставна тема-област	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
Конструкторско моделовање	ТЕХ.ОО.О.3.1. Примењују мере заштите на раду ради сопствене и сигурности осталих учесника у процесу рада. <i>(Обавезан предуслов за било какво конструкторско моделовање и рад са алатима)</i> ТЕХ.ОО.О.3.2. Израђују једноставне моделе и макете самостално или	ТЕХ.ОО.С.2.4. Састављају и симулирају рад једноставних електричних шема ради провере стечених знања о електричним инсталацијама и повезивању саставних електричних елемената. <i>(Конструкторско моделовање у електротехници)</i>	ТЕХ.ОО.Н.1.2. Повезују основе конструкција различитих врста робота са њиховом наменом. ТЕХ.ОО.Н.2.1. На основу анализе конструкторског модела, предлажу мере његовог унапређења уз уважавање естетских компоненти. <i>(Директно унапређење конструкторског решења)</i> ТЕХ.ОО.Н.2.2. Анализирају конструкцију и управљање робота користећи доступан школски рачунарски интерфејс.

ДОПУНСКА НАСТАВА			
Наставни предмет:Техника и технологија			
Разред: Седми		Годишњи фонд часова:36	Недељни фонд часова:1
Циљ учења: Пружање додатне подршке ученицима у савладавању наставних садржаја, развијању техничких и практичних вештина, као и оспособљавање за безбедну и правилну примену знања из технике и технологије у свакодневном животу.			

Тема:	Животно и радно окружење
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Дијалогска (разговор), демонстративна (показивање модела и средстава заштите), илустративна Технике: „Корак по корак“ упутства, визуализација опасности кроз симболе (знакове). Облици рада: „Корак по корак“ упутства, визуализација опасности кроз симболе (знакове).
Активност наставника	Припрема поједностављене шеме и подсетнике за организацију радног места и мере заштите при раду; демонстрира правилну употребу алата за машинску технику; указује на изворе опасности у кабинету; пружа индивидуалну подршку при препознавању заштитних знакова.
Активност ученика	Уређује своје радно место према упутствима; вежба правилно држање и коришћење основних ручних алата; препознаје, именује и црта основне знакове безбедности и заштите на раду; анализира ситуације потенцијалних опасности у кући и школи.
Начини праћења постигнућа	Формативно оцењивање: праћење уређености радног простора током часа; практична провера препознавања знакова заштите на раду кроз кратке радне листиће (мини-тестове).

Тема:	Саобраћај
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Разговор, метода анализе случаја (примери из свакодневног живота), симулација.

	Технике: Графичка анализа саобраћајних ситуација, мапирање сигурне руте. Облици рада: Фронтални, индивидуални рад на радним листовима.
Активност наставника	Објашњава и демистификује правила понашања пешака и бициклиста на раскрсницама; анализира критичне тачке у саобраћају; припрема шеме раскрсница са нерегулисаним и регулисаним првенством пролаза; помаже ученицима да уоче грешке у кретању.
Активност ученика	Анализира и решава ситуације на папирним моделима раскрсница (ко пролази први); обнавља значење саобраћајних знакова и светлосне сигнализације; црта безбедну путању од куће до школе.
Начини праћења постигнућа	Евалуација тачности решених саобраћајних ситуација на радном листу; праћење усмених одговора о правилима првенства пролаза.
Тема:	Техничка и дигитална писменост
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Практичан рад на рачунару/папиру, демонстрација, метода решавања једноставних техничких задатака. Технике: „Пресликавање“ (копирање корака на рачунару), цртање уз помоћ мреже. Облици рада: Индивидуализовани рад, рад у паровима (вршњачка подршка).
Активност наставника	Демонстрира корак по корак правила ортогоналног пројектирања на једноставним примерима (геометријска тела); објашњава основне функције софтвера за 2D цртање/моделовање; прати безбедно коришћење дигиталних уређаја; припрема прилагођене вежбе за котирање.
Активност ученика	Вежба цртање пројекција коцке/квадра на папиру у квадратној мрежи; правилно уноси димензије (котирање); покреће рачунарски програм и исцртава основне геометријске облике; прати безбедносне протоколе на интернету.
Начини праћења постигнућа	Преглед и анализа техничког цртежа (ортогоналних пројекција); провера

	успешности креирања и чувања једноставног дигиталног цртежа.
Тема:	Ресурси и производња
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Излагање, демонстрација узорака материјала, класификација. Технике: Израда концептуалних мапа (грозд техника), сортирање картица. Облици рада: Групни рад, индивидуални рад.
Активност наставника	Доноси узорке различитих врста материјала (метали, легуре, пластика, дрво); објашњава везу између физичких особина и примене материјала; појашњава концепт обновљивих и необновљивих извора енергије; усмерава ученике како да препознају енергетску ефикасност уређаја.
Активност ученика	Испитује чулима и једноставним методама особине узорака материјала (нпр. магнетизам, савитљивост); разврстава материјале према пореклу; попуњава концептуалне мапе о енергији; анализира ознаке на кућним апаратима.
Начини праћења постигнућа	Праћење учешћа у класификацији материјала; кратка усмена евалуација разумевања појма енергетске ефикасности.
Тема:	Конструкторско моделовање
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Практични рад, демонстрација операција сечења и спајања, метода покушаја и грешака уз вођење. Технике: Коришћење шаблона, монтажа по схеми. Облици рада: Индивидуални практични рад у радионици
Активност наставника	Разлаже компликоване операције израде модела на ситне кораке; помаже при преношењу мера на материјал (обележавање); контролише безбедну употребу маказа, резача или лепила; пружа директну помоћ код склапања елемената (нпр. модел са неким погоном).

Активност ученика	Преноси димензије са цртежа на материјал користећи лењир и оловку; пажљиво и безбедно кроји и сече делове према шаблону; спаја делове у функционалну целину (модел возила, кућишта или механизма) пратећи упутство.	
Начини праћења постигнућа	Евалуација практичног рада: прецизност сечења и спајања; провера функционалности завршеног макета/модела.	
ДОДАТНА НАСТАВА		
Наставни предмет: Техника и технологија		
Разред:Седми	Годишњи фонд часова: 36	Недељни фонд часова:1
Циљ учења: : Продубљивање и проширивање знања, умења и вештина ученика који показују посебно интересовање за технику и технологију, развијање стваралачког и критичког мишљења, као и оспособљавање за самостално решавање сложенијих практичних и техничких проблема применом стечених знања у реалним ситуацијама.		
Тема:	Животно и радно окружење	
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Истраживачка метода, пројектна метода, олуја мозгова (Brainstorming). Технике: Анализа ризика, SWOT анализа ергономије радног места. Облици рада: Тимски рад (мале групе), индивидуалан рад.	
Активност наставника	Предлаже проблемске задатке из области заштите на раду и организације производних погона; упознаје ученике са савременим стандардима (нпр. ISO стандарди сигурности); дефинише задатак за истраживање ергономије модерних паметних радних места.	
Активност ученика	Самостално истражује и израђује елаборат или дигиталну презентацију о заштити од професионалних обољења при раду са рачунарима и машинама; предлаже решење за идеално организован и безбедан кабинет за Технику и	

	технологију.
Начини праћења постигнућа	Оцењивање презентације/елабората; вредновање креативности и примењивости предложених мера безбедности.
Тема:	Саобраћај
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Моделовање, пројектна метода, метода симулације критичних ситуација. Технике: Системска анализа тока саобраћаја, програмирање раскрсница (алгоритми). Облици рада: Рад у истраживачким тимовима, индивидуални пројекти.
Активност наставника	Задаје сложене саобраћајне ситуације са више учесника (возила под пратњом, трамваји, пешаци, знакови) на прегледним таблама; отвара дискусију о аутономним возилима и интелигентним транспортним системима (ИТС); задаје израду модела "паметне раскрснице".
Активност ученика	Решава најкомплексније саобраћајне тестове; анализира утицај екологије на урбани саобраћај; прави логички алгоритам за рад семафора на прометној раскрсници у циљу смањења гужви.
Начини праћења постигнућа	Одбрана мини-пројекта на тему „Унапређење безбедности на конкретној раскрсници у нашем граду“; тачност на напредним тестовима знања.
Тема:	Техничка и дигитална писменост
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Пројектно-оријентисана настава, моделовање помоћу ИКТ-а, самостално решавање графичких проблема. Технике: 3D компјутерско моделовање (CAD), инжењерско пројектовање. 3D

	компјутерско моделовање (CAD), инжењерско пројектовање. Облици рада: Рад на рачунару (индивидуално), менторски рад.
Активност наставника	Уводи напредне алате у специјализованим софтверима за 3D пројектовање (нпр. Tinkercad, SketchUp); задаје израду техничке документације за сложени макетарски објекат; објашњава пресеке (уздужни и попречни) у машинским цртежима.
Активност ученика	Самостално креира 3D модел машинског дела на рачунару; генерише технички цртеж из 3D модела са свим потребним котама и детаљима пресека; истражује могућности и припрема фајл за 3D штампу или ласерско сечење.
Начини праћења постигнућа	Квалитет израђеног 3D дигиталног модела; прецизност и усклађеност дигиталног техничког цртежа са стандардима.
Тема:	Ресурси и производња
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Научно-истраживачка метода, експеримент, студија случаја. Технике: Прорачун енергетског биланса, компаративна анализа материјала. Облици рада: : Мале истраживачке групе, лабораторијске мини-вежбе.
Активност наставника	Задаје проблеме који се тичу алтернативних материјала у индустрији и примене обновљивих извора енергије (соларна, ветар, геотермална); демонстрира принцип рада соларног колектора или ветрогенератора; води рачунске вежбе за степене корисности машина.
Активност ученика	Спроводи експерименте ефикасности различитих извора енергије (нпр. мерење напона на малој соларној ћелији под различитим угловима светлости); ради прорачуне енергетске уштеде у домаћинству; истражује савремене композитне материјале.
Начини праћења постигнућа	Оцењивање извештаја о изведеном експерименту; презентовање решења за енергетски пасивну кућу.
Тема:	Конструкторско моделовање

Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методe: Пројектни рад (од идеје до реализације), инжењерски дизајн, метода симулације система. Технике: Алгоритмизација, хардверско-софтверско повезивање (микроконтролери). Облици рада: Тимски/пројектни рад (радионичарски тип).
Активност наставника	Организује и координира рад на сложеном пројекту (нпр. модел паметног возила, аутоматизоване рампе или роботске руке); уводи појмове управљања, сензорике и актуатора; помаже при отклањању грешака у коду и везама на електронским компонентама.
Активност ученика	Дизајнира и практично израђује сложенији конструкторски модел у који интегрише механичке преноснике, електромоторе и примарне сензоре; програмира микроконтролерску плочу (нпр. Arduino/Micro:bit) за аутоматско управљање моделом; тестира и оптимизује рад уређаја.
Начини праћења постигнућа	Одбрана завршеног пројекта; вредновање функционалности модела, естетике израде и софтверског решења (код-а).

Разред седми	Годишњи фонд часова:36
Наставни предмет: Информатика и рачунарство	Недељни фонд часова: 1
Службени гласник бр:	
Циљ учења предмета Циљ је да ученици изграде позитиван став према коришћењу дигиталне технологије и примењују знања и вештине из ове области у циљу ефикасног обављања различитих послова и задатака из школског и свакодневног живота. Технологију користе на безбедан начин, свесни последица њене непримерене и прекомерне употребе, водећи рачуна о свом физичком и психичком здрављу, о другим корисницима, као и о животној средини. Поседују знања и вештине које им омогућавају да из различитих домаћих и иностраних извора проналазе информације уз свест да неке од њих нису поуздане. Формално и неформално комуницирају коришћењем различитих видова дигиталне комуникације, поштујући правила језичког и дигиталног правописа, пристојне и етичне комуникације. Дигитални садржај и програме користе на етичан начин поштујући ауторска права и интелектуалну својину. Познају поступке за пријављивање непримереног садржаја и понашања на интернету. Уређују и креирају дигиталне садржаје коришћењем одговарајућих уређаја и програма. Прикупљају податке, врше њихову основну обраду, графички их приказују, анализирају и доносе одговарајуће закључке. Применом алгоритаМСког начина размишљања и програмирања развијају апстрактно мишљење и решавају једноставније проблеме из области математике, физике, хемије и других наука, као и из свакодневног живота. Креирају једноставне програме којима аутоматизују познате поступке, у складу са узрастом. Познају принципе и предности технологијом потпомогнутог сарадничког рада (нпр. у „облаку“) на решавању одређених проблема из школског и друштвеног окружења, чиме се стварају услови за квалитетно функционисање у савременом, информационом друштву, као и за даље школовање и целоживотно учење.	
Опште предметне компетенције -Ученици су изградили позитиван став према коришћењу дигиталне технологије и примењују знања и вештине из ове области у циљу ефикасног обављања различитих послова и задатака из школског и свакодневног живота. Технологију користе на безбедан начин, свесни последица њене непримерене и прекомерне употребе, водећи рачуна о свом физичком и психичком здрављу, о другим корисницима, као и о животној средини. Поседују знања и вештине које им омогућавају да из различитих домаћих и иностраних извора проналазе информације уз свест да неке од њих нису поуздане. Формално и неформално комуницирају коришћењем различитих видова дигиталне комуникације, поштујући правила језичког и дигиталног правописа, пристојне и етичне комуникације. Дигитални садржај и програме користе на етичан начин поштујући ауторска права и интелектуалну својину. Познају поступке за пријављивање непримереног садржаја и понашања на интернету. Уређују и креирају дигиталне садржаје коришћењем одговарајућих уређаја и програма	
Међупредметне компетенције — компетенција за учење – естетичка компетенција – комуникација – одговоран однос према	

здрављу – предузимљивост и оријентација ка предузетништву – рад са подацима и информацијама – сарадња – дигитална компетенција Активности наставника - објашњава,излаже, кординира,дискутује Активности ученика –прати,поставља питања,дискутује,ради задатке на рачунару,истражује. *Напомена за ИОП-1,2,3.- - просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставног програма	
Начини и поступци остваривања садржаја	Методе рада: Монолошка,дијалогска,текстуална, метода дискусије,демонстрациона,илустрациона,практични рад. Пројектна настава,проблемска настава,кооперативно учење,истраживачка метода Технике рада: Технике активног учења,технике групног и кооперативног рада Облици рада:Рад у пару,индивидуални рад,комбиновани и сложени облици рада ИОП: на основу педагошких профила ученика којима је потребна додатна подршка у раду као и надарених ученика, израђује се индивидуални образовни план који садржи одговарајуће методе,технике и облике рада. Диференцирана настава: Задаци и активности су диференцирани по сличности
Начини праћења и вредновања постигнућа	1.Формативно оцењивање се бележи у педагошкој документацији наставника и служи за усмеравање процеса учења. - Бележење залагања, мотивације и јављања на часу. -Домаћи задаци: Контрола редовности и квалитета самосталног рада.-Кратке провере: Формативна повратна информација: Давање јасних смерница ученику о томе шта је добро, а шта треба да поправи.- Самооцењивање: Подстицање ученика да сами процене свој напредак.- Вршњачко оцењивање: Развијање критичког мишљења кроз међусобну процену радова. 2. Сумативно праћење (Вредновање исхода)Сумативно оцењивање се спроводи на крају одређене наставне целине или периода и резултира бројчаном или овом званичном оценом.

	-Усмена провера: Директни разговор који омогућава праћење начина резоновања ученика.- Писмена провераПројектна настава: Вредновање групних или појединачних пројеката и презентација. I
Место извођења	Кабинет за информатику и рачунарство
Наставна средства	Рачунар,пројектор,уџбеник
Специфичне предметне компетенције	Основни ниво: СПК1Применом алгоритамског начина размишљања, ученици могу да представе решење једноставног проблема издвајајући улазне податке, дефинишући начин њихове обраде и приказујући очекивани резултат. СПК2Користећи одговарајућу дигиталну технологију, ученици самостално креирају и чувају текстуалне, графичке, аудио, видео и мултимедијалне датотеке ради ефикаснијег обављања различитих задатака из школског живота. Формално и неформално комуницирају коришћењем различитих видова дигиталне комуникације, поштујући правила језичког и дигиталног правописа, пристојне и етичне комуникације Самостално претражују интернет, проналазе информације и преузимају их на свој дигитални уређај ради даље обраде и анализе. У стању су да, логичким мишљењем и анализом, одаберу одговарајући понуђени рачунарски програм који представља аутоматизацију датог алгоритамског решења. СПК3За потребе решавања задатака ученици проналазе и критички приступају информацијама које се налазе на интернету. Они користе дигиталне технологије како би ефикасно учествовали у групном раду. Обезбеђују дуготрајно функционисање дигиталних уређаја примењујући правила физичке и софтверске заштите За потребе решавања задатака ученици проналазе и критички приступају информацијама које се налазе на интернету. Они користе дигиталне технологије како би ефикасно учествовали у групном раду. Обезбеђују дуготрајно функционисање дигиталних уређаја примењујући правила физичке и софтверске заштите. Имајући у виду неопходност заштите животне средине, ученици одлажу неисправне дигиталне уређаје на еколошки начин. Средњи ниво:

	СПК1 Имајући у виду предности одабраног окружења, ученици су у стању да одаберу одговарајући сервис или софтвер како би задатак решили на ефикасан начин. У стању су да организују податке у дигиталном окружењу на различитим медијумима како би обезбедили њихову адекватну доступност. Познајући концепт умрежавања дигиталних уређаја и појам и карактеристике интернета, ученици поседују информатичка знања и дигиталну писменост која им омогућава да из различитих извора проналазе информације уз свест да све оне нису поуздане. Примењујући и развијајући апстрактно мишљење, аутоматизују алгоритамски осмишљено решење једноставног проблема креирајући програм применом основних елемената синтаксе и семантике одабраног програмског језика. СПК2 Путем интернета остварују комуникацију са другим корисницима на безбедан начин, штитећи свој и туђи идентитет, уважавајући правила дигиталног правописа и нетикеције, показујући емпатију и доприносећи решавању конфликта у инклузивном, мултикултуралном и подржавајућем окружењу. Креирају и тестирају рачунарске програме у визуелном и текстуалном програмском језику. СПК3 Проналажењем поузданих података и информација на интернету, ученици продубљују своја знања из свих наставних предмета. Поседују способност да своје закључке презентују у дигиталном формату. Доприносе богатству интернет ресурса јавно делећи резултате свог или 91 групног рада и промовишући националну културу, језик и писмо Напредни ниво: СПК1. У одабраном визуелном или текстуалном програмском језику смислено користе библиотеке, функције и сложеније типове података за стварање програма који на ефикаснији начин аутоматизују проблеме из школског и свакодневног живота. СПК2. На основу анализе прикупљених података, ученици су у стању да самостално доносе одговарајуће закључке. Пре него што своје дигиталне продукте поделе јавно путем интернета, лиценцирају их применом СПК3 Ученици поседују искуство рада у дигиталном окружењу, у хетерогеним тимовима у оквиру којих су развили вештине комуникације на јасан и ефикасан начин. У стању су да сараднички осмисле фазе групног
--	--

	рада, организују га и управљају његовим спровођењем, преиспитујући своје одлуке и постигнућа.
Корелација	-енглески језик -техника и технологија -ликовна култура -музичка култура -Математика
Наставна тема/област:	ИКТ
Садржај теме	Обележавање логичке структуре и генерисање прегледа садржаја текстуалног документа.. Карактеристике рачунарске графике Рад у програму за растерску графику. Рад у програму за векторску графику. Коришћење алата за снимање екрана.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	Позавршеној области /теми ученик ће бити у стању да: –разликује визуелну презентацију и логичку структуру текста; - користи алате за стилско обликовање документа и креирање прегледа садржаја у програму за обраду текста; - објасни принципе растерске и векторске графике и модела приказа боја; - креира растерску слику у изабраном програму; - креира векторску слику у изабраном програму; – користи алате за уређивање и трансформацију слике; – креира гиф анимацију; креира видео запис коришћењем алата за снимање екрана;
Наставна тема/област:	Дигитална писменост
Садржај теме	Електронска пошта, креирање налога, слање и пријем поште. Електронска пошта (контакти, безбедност, нежељена пошта). Рад на дељеним документима , (текстуалним документима / презентацијама /упитницима...)у облаку
Исходи наставе и учења у оквиру теме	-чува и организује податке локално и у облаку; – одговорно и правилно користи ИКТ уређаје у мрежном окружењу; – разликује основне интернет сервисе; – примењује поступке и правила за безбедно понашање и представљање на мрежи; – приступа Интернету, самостално претражује, проналази и процењује информације и преузима их на свој уређај поштујући ауторска права; – објасни поступак заштите

	дигиталног производа/садржаја одговарајућом СС лиценцом; -објасни поступак прикупљања података путем онлајн упитник
Наставна тема/област:	Рачунарство
Садржај теме	- Основе изабраног програмског језика. - Основне аритметичке операције. - Уграђене функције. - Ниске (стрингови). - Структуре података. - Гранање. - Понављање. Основни алгоритми.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	; – креира једноставан програм у текстуалном програмском језику; – користи математичке изразе за израчунавања у једноставним програмима; – објасни и примени одговарајућу програмску структуру (наредбе доделе, гранања, петље); – користи у оквиру програма нумеричке, текстуалне и једнодимензионе низовске вредности; – разложи сложени проблем на једноставније функционалне целине (потпрограме);
Наставна тема/област:	Пројектна активност
Садржај теме	- Фазе пројектног задатка од израде плана до представљања решења. - Израда пројектног задатка у корелацији са другим предметима. Вредновање резултата пројектног задатка.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	-сарађује са осталим члановима групе у одабиру теме, прикупљању и обради материјала, представљању пројектних резултатаи закључака; – користи могућности које пружају рачунарске мреже у сфери комуникације и сарадње; – креира, објављује и представља дигиталне садржаје користећи расположиве алате; вреднује процес и резултате пројектних активности.

Образовни стандарди

Наставна	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:

тема-област ИКТ	ИНФ.ОО.О.2.1. Креирају, едитују, форматирају и чувају текстуалне, графичке, аудио, видео и мултимедијалне датотеке.	ИНФ.ОО.С.1.2. Организују податке у дигиталном окружењу на различитим медијумима	
Дигитална писменост	ИНФ.ОО.О.2.2. Самостално претражују интернет, проналазе информације и преузимају их на свој дигитални уређај.ИНФ.ОО.О.2.3. Путем интернета остварују безбедну и примерену комуникацију са другим корисницима.	ИНФ.ОО.С.2.3. Информацијама које проналазе на интернету приступају критички.ИНФ.ОО.С.2.4. Информације пронађене на интернету користе у складу са ауторским правима, узнавођење извора и атрибуција.	ИНФ.ОО.Н.2.1. Самостално или у сарадњи са другим ученицима креирају, деле и организују дигиталне садржаје у облаку.
Рачунарство	ИНФ.ОО.О.1.3. Представљају решење једноставног проблема помоћу алгорита који садржи излистане улазне податке, дефинисан начин њихове обраде и приказан очекивани резултат (излаз).	ИНФ.ОО.С.1.7. Примењују основне елементе синтаксе и семантике одабраног визуалног или текстуалног програмског језика. ИНФ.ОО.С.2.6. Креирају и тестирају рачунарски програм, којим аутоматизују решавање проблема примереног узрасту ИНФ.ОО.С.1.5. Процењују валидност информација пронађених на интернету.	ИНФ.ОО.Н.1.2. Користе библиотеке, функције и сложеније типове података за креирање сложенијих рачунарских програма..

Пројектна активност	ИНФ.ОО.О.3.1. Користећи дигиталне технологије, ефикасно учествују у групном раду.	ИНФ.ОО.С.3.1. Постављају резултате свог или групног рада на интернет ради дељења са другима.	ИНФ.ОО.Н.3.1. Израђују дигитална решења узрасту примерених реалних проблема (еколошких, културолошких, здравствених итд.) и тиме унапређују квалитет живота у локалној заједници. ИНФ.ОО.Н.2.3. Штите дигиталне продукте свог или тимског рада одговарајућом Си- си лиценцом
----------------------------	---	--	---

ДОПУНСКА НАСТАВА		
Наставни предмет Информатика и рачунарство		
Разред: седми	Годишњи фонд часова: 36	Недељни фонд часова: 1
Циљ учења Пружање додатне подршке ученицима у савладавању наставних садржаја		
Тема:	ИКТ Дигитална писменост Рачунарство Пројектна активност	

Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Вербално-текстуалне методе, Метода монолога (усмено излагање), Комуникативна метода, Метода дијалога (разговор), Метода дискусије, Текстуална метода, Пројектна настава, Проблемска настава, Кооперативно учење, Истраживачка метода Технике: учење кроз разговор и комуникацију, учење откривањем, истраживачко и пројектно учење, кооперативно учење, учење решавањем проблема, самостално учење, учење уз примену дигиталних алата Облици рада: индивидуални рад, рад у пару, групни и тимски рад, фронтални рад, индивидуализовани рад и комбиновани облици рада, у складу са способностима, интересовањима и потребама ученика
Активност наставника	планира, припрема, води разговор; примењује различите облике и методе рада; демонстрира и илуструје; подстиче ученике на увиђање и повезивање са садржајима; проверава оствареност исхода
Активност ученика	активно прати и слуша, сарађује, прати инструкције, учествује у активностима, , проналази кључне информације, повезује претходно научено са новим садржајима, поставља питања и даје одговоре
Начини праћења	континуирано праћење рада и напредовања ученика, посматрање активности на часу, усмена и писмена провера знања, анализа ученичких радова, вредновање пројектних задатака,

постигнућа	самовредновање и вршњачко вредновање, вођење евиденције о индивидуалном напретку ученика	
ДОДАТНА НАСТАВА		
Наставни предмет Информатика и рачунарство		
Разред: седми	Годишњи фонд часова: 36	Недељни фонд часова: 1
Циљ учења : Продубљивање и проширивање знања, умења и вештина ученика који показују посебно интересовање за ПРЕДМЕТ, развијање стваралачког и критичког мишљења, као и оспособљавање за самостално решавање сложенијих практичних и техничких проблема применом стечених знања у реалним ситуацијама, припрема ученика за такмичења		
Тема:	ИКТ Дигитална писменост Рачунарство Пројектна активност	
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Вербално-текстуалне методе,Метода монолога (усмено излагање),Комуникативна метода, Метода дијалога (разговор),Метода дискусије,Текстуална метода,Пројектна настава,Проблемска настава,Кооперативно учење,Истраживачка метода Технике: учење кроз разговор и комуникацију, учење откривањем, истраживачко и пројектно учење, кооперативно учење, учење решавањем проблема, самостално учење, учење уз примену дигиталних алата Облици рада: индивидуални рад, рад у пару, групни и тимски рад, фронтални рад,	

	индивидуализовани рад и комбиновани облици рада, у складу са способностима, интересовањима и потребама ученика
Активност наставника	планира, припрема, води разговор; примењује различите облике и методе рада; демонстрира и илуструје; подстиче ученике на увиђање и повезивање са садржајима; проверава оствареност исхода
Активност ученика	активно прати и слуша, сарађује ,прати инструкције, учествује у активностима, , проналази кључне информациј ,повезује претходно научено са новим садржајима, поставља питања и даје одговоре
Начини праћења постигнућа	континуирано праћење рада и напредовања ученика, посматрање активности на часу, усмена и писмена провера знања, анализа ученичких радова, вредновање пројектних задатака, самовредновање и вршњачко вредновање, вођење евиденције о индивидуалном напретку ученика

ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

Разред: седми	Годишњи фонд часова: 108
Наставни предмет: Физичко и здравствено васпитање	Недељни фонд часова: 3
Службени гласник бр:104 од 25.децембра 2024.	
Циљ учења предмета Да ученик разноврсним и систематским моторичким активностима, у повезаности са осталим васпитнообразовним подручјима,унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, и да допринесе интегралном развоју личности ученика (когнитивном, афективном, моторичком) , развоју моторичких способности, стицању, усавршавању и примени моторичких умења, навика и неопходних теоријских знања у свакодневним и	

специфичним савременим условима живота и рада.
Опште предметне компетенције Предмет Физичко и здравствено васпитање омогућава ученицима да учествују у разноврсном, безбедном и развојно-прикладном физичком вежбању и физичким активностима, које доприносе њиховом физичком и менталном здрављу, школском постигнућу, стицању социјалних вештина и здравих животних навика. Учењем предмета физичко и здравствено васпитање ученици унапређују физичке способности, стичу разноврсне моторичке вештине и оспособљавају се да их користе у различитим условима и животним ситуацијама. Уче основне кретне концепте и стратегије и принципе вежбања. Оснажују се да постављају личне циљеве у домену физичке форме, физичке активности, исхране и других здравих животних навика, које су неопходне за безбедно и компетентно бављење физичким активностима и за формирање основа здравог животног стила. Учествовањем у разноврсним индивидуалним и групним кретним активностима, ученици изграђују самопоуздање, формирају ставове и систем вредности, развијају сарадничке вештине, емпатију и толеранцију, преузимају иницијативу и одговорност, конструктивно комуницирају и схватају значај фер-плеја. Упознају термине везане за физичку активност и здравље. Охрабрују се да изражавају креативност покретом, да разумеју и вреднују своје културно наслеђе у области спорта, рекреације и плеса и да буду отворени за различите културе и традиције. Решавају проблемске ситуације у контексту физичке активности. Упознају се са научним и технолошким аспектима физичке активности и здравља и критички преиспитују утицај личних и срединских фактора на физичку активност, безбедност, здравље појединаца, група и друштва. Одговорно користе различите изворе информација и дигиталне технологије ради унапређивања личног и јавног здравља, као и заштите животне средине.
Међупредметне компетенције Компетенција за целоживотно учење, естетска компетенција, стицање социјалних вештина и здравих животних навика, изграђује самопоуздање
Активности наставника Праћење и тестирање физичког статуса: На почетку и на крају школске године спроводи антропометријска мерења и моторичка тестирања (нпр. трчање на 60m, скок у даљ са места, кумулативни куперов тест) у оквиру базе података школе.

Активности ученика

Увежбавају технику спринтерског трчања кроз вежбе убрзања и изласке из стартних позиција. Изводе примопредају штафетне палице у кретању и пуној брзини унутар дефинисане зоне замене. Трче континуирано задате деонице умереним темпом, прилагођавајући брзину и дисање ради припреме за крос. Реализују фазе залета, одраза, лета и доскока код скока удаљ и скока увис. Понављају и усавршавају техничке елементе. Примењују тактичке замисли у фази одбране и фази напада током утакмице. Изводе кораке традиционалног народног кола „Моравац“ у тачном ритму и темпу музичке пратње.

Реализација ИОП-а: Израђује прилагођене програме вежбања за ученике са здравственим ограничењима или сметњама у развоју. Активно их укључује у живот часа (кроз помоћно суђење, мерење времена, вођење статистике).

Обезбеђивање сигурности (превенција повреда): Пре сваког часа обавезно прегледа исправност справа (козлић, кошеви, мреже) и безбедност подлоге (сува сала, склоњене препреке).

Формативно и сумативно оцењивање: Наставник континуирано бележи напредак ученика, вреднујући не само сиров моторички резултат, већ пре свега залагање, редовно ношење опреме, напредак у односу на сопствени почетни статус и поштовање правила тима.

Активности ученика у седмом разреду усмерене су на развијање моторичке ефикасности, свести о сопственом телу и одговорности према колективу. Ученик активно учествује у свим фазама часа: самостално изводи вежбе загревања и смиривања организма, усавршава и комбинује технике спортских игара у динамичном окружењу, и примењује принципе фер-плеја током такмичења.

***Напомена за ИОП-1,2,3.-**

Школа ће за ученике 7. разреда којима је потребна додатна подршка или показују изузетне способности, израђивати и примењивати Индивидуалне образовне планове (ИОП 1, ИОП 2, ИОП 3).

Начини и поступци остваривања садржаја	Методе рада: Методе моторичког учења, помоћне методе у моторичком учењу, вербална метода, појединачни (индивидуални) облик рада, рад у паровима, групни облик рада. Технике рада: Техника рада у станицама, техника полигона, техника ситуационог и полуструктурираног вежбања. Облици рада: Појединачни, рад у паровима, групни облик рада, фронтални облик рада, рад на станицама, полигонски облик рада, наизменични. ИОП: Ученици по ИОП-у остварују исте стандарде као и остатак одељења, али кроз посебно прилагођене поступке. За ученике са тежим сметњама, садржај 7. разреда се редукује на базичне моторичке форме. Диференцирана настава: Диференцијација по сложености моторичког задатка, диференцијација по обиму и интензитету оптерећења, диференцијација кроз избор реквизита и справа, поступци диференцијације према полу (Биолошка диференцијација)
Начини праћења и вредновања постигнућа	Формативно оцењивање, сумативно оцењивање, иницијално и финално тестирање (Радни картон)
Место извођења	Фискултурна сала, школско двориште.
Наставна средства	Уџбеници и приручници, пулсметри и паметне апликације, лаптоп и пројектор, педагошка свеска, штопера и пиштаљка.
Специфичне предметне компетенције	Основни ниво: СПК1 Разуме и заузима правилне позиције у фази одбране и нападу према унапред договореној основној тактичкој поставци (нпр. зона 6-0 у рукомету, човек-на-човек у кошарци, или класични систем 2-2-1 у малом фудбалу). Успешно повезује техничке елементе у кретању и пуном трку (нпр. води лопту са променом правца око чуњева у полигону спретности, изводи шут из двокорака или скок-шут из залета). СПК2 Ученик правилно изводи припремне вежбе и разгибавање пре почетка тестирања (нпр. загревање мишића задње ложе пре спринта на 60m или раменог појаса пре бацања медицинке). Препознаје сопствене

	тренутне границе замора и у стању је да благовремено пријави наставнику бол, грч или вртоглавицу током физичких напрезања. СПК3 Правилно користи основне термине изабраног спорта и разуме зашто је важна редовна физичка активност. Примењује основне хигијенске мере (коришћење чисте опреме, хидратација) и безбедносне инструкције наставника на терену и у сали. Препознаје основе правилне исхране и важност оброка пре и након спортског напора. Средњи ниво: СПК1 Ученик постиже просечне и натпросечне нормативе на тестирањима (демонстрира добар ниво експлозивне снаге код скока удаљ из места и бацања медицинке, као и развијену спринтерску брзину на 60m). Бира и комбинује једноставније тактичке стратегије у реалној игри (реализује дупли пас, улази правовремено у празан простор или успешно чува свог играча „1 на 1“). СПК2 Правилно и безбедно изводи доскок након експлозивног скока удаљ из места (двоножна амортизација са преносом тежине унапред) како би заштитио кичмени стуб и зглобове. Самостално регулише хидратацију и опоравак између две серије тестирања или током интензивних делова утакмице. СПК3. Разумеју и примењују основне принципе правилне исхране спортиста (нпр. временски размак између оброка и тренинга, значај угљених хидрата за енергију и протеина за опоравак) и активно се укључују у промоцију спортских активности и здравља унутар школе кроз организацију турнира за Дан школе или Европску недељу спорта. Доследно показују високу толеранцију, емпатију и фер-плеј на терену, контролишући емоције у напетим такмичарским ситуацијама (нпр. када губе меч или након судијске грешке) и пружају пуну подршку мање спремним саиграчима у тиму. Напредни ниво: СПК1 Остварује врхунске резултате на тестирањима физичког статуса (показује високу експлозивност, координацију у полигонима и максималну брзину у фази финиша спринта на 60m). СПК2 Безбедно и технички савршено изводи специфичне падове након упућивања шута на гол/кош у паду
--	--

	(нпр. пад упијачем или преко рамена под притиском дефанзивца), потпуно спречавајући повреде унутар шестероца/рекета. Демонстрира високу емоционалну и физичку самоконтролу током високоинтензивних утакмица и одлучујућих такмичења СПК3 Ученици излазе из оквира пасивног вежбања и редовно упражњавају физичку активност са јасним циљем очувања здравља. Они самостално бирају спортске или рекреативне садржаје према својим жељама и делују као мотиватори, подстичући своје вршњаке на кретање. Ученици су способни да потпуно самостално, без ичије помоћи, израде и спроводе лични програм побољшања сопствених моторичких способности и кондиције. : Ученици доносе зреле животне одлуке засноване на чињеницама, активно се укључују у спортске манифестације у локалној заједници, негују фер-плеј, штите животну средину у свом окружењу и јавно промовишу здраве стилове живота.
Корелација	Математика, физика, музичко, физика, биологија
Наставна тема/област:	Атлетика
Садржај теме	Техника истрајног трчања Скок увис Техника спринтерског трчања Скок у даљ Техника штафетног трчања Техника високог и ниског старта Бацање лоптице (до 200 г)
Исходи наставе и учења у оквиру теме	Комбинује и користи постигнути ниво усвојене технике кретања у спорту и свакодневном животу -доводи у везу развој физичких способности са атлетским дисциплинама

Наставна тема/област:	Физичке способности и моторичке вештине
Садржај теме	Вежбе за развој снаге. Вежбе за развој гipкocти. Вежбе за развој аеробне издржљивости. Вежбе за развој брзине. Вежбе за развој координације. Примена националне батерије тестова за праћење физичког развоја и моторичких способности.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	Ученик ће бити у стању да примени једноставне комплексе простих и опште припремних вежби изведе вежбе и користи их у спорту, рекреацији и различитим животним ситуацијама, упореди резултате тестирања са вредностима свога узраста и сагледа сопственимоторички напредак.
Наставна тема/област:	Основе тимских и спортских игара
Садржај теме	Одбојка: Основни елементи технике, тактике и правила игре Футсал: Игра уз примену правила

	Рукомет:Игра уз примену правила Кошарка:Сложенји елементи технике. тактике и правила игре Активност по избору.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	Ученик ће бити у стању да изведе елементе одбојкашке технике,примени основна правила одбојке,користи елементе технике у игри,примени основне тактичке елементе спортских игара,учествује на такмичењима између одељења.
Наставна тема/област:	Ритмика и плес
Садржај теме	Покрети уз ритам и уз музичку пратњу,ритмичка вежба без реквизита,скокови кроз вијачу,вежба са вијачом,народно коло из краја у којем се школа налази,препоручени садржаји,вежбе са обручем.вежбе са лоптом,сложени скокови кроз вијачу. Основни садржаји,вежбе са вијачом,вежбе са обручем,вежбе са лоптом,народно коло "Моравац".
Исходи наставе и учења у оквиру теме	Ученик ће бити у стању да изведе кретања, вежбе и саставе уз музичку пратњу, игра народно коло,изведе кретања у различитом ритму,изведе основне кораке плеса из народне традиције других култура.
Наставна тема/област:	Спортска гимнастика
Садржај теме	Вежбе и комбинације вежби карактеристичних за поједине справе: Вежбе на тлу.

	Прескоци и скокови. Вежбе у упору. Греда. Гимнастички полигон.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	Одржава стабилну и динамичку равнотежу у различитим кретањима, изводи ротације тела -користи елементе гимнастике у свакодневним животним ситуацијама и игри -процени сопствене могућности за вежбање у гимнастици.
Наставна тема/област:	Одбојка
Садржај теме	Школски (доњи) сервис Тенис (горњи) сервис Основни елементи технике – смечирање и блокирање Основе тактике напада и одбране Игра на мрежи и правила игре
Исходи наставе и учења у оквиру теме	По завршеној области ученик ће бити у стању да: изведе елементе одбојкашке технике,примени основна правила одбојке,користи елементе технике у игри,примени основне тактичке елементе.

Образовни стандарди			
Наставна тема-област	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
Атлетика	ФЗВ.ОО.О.1.4. Демонстрирају правилно загревање на почетку вежбања и смиривање организма на крају вежбања. ФЗВ.ОО.О.1.7. Демонстрирају добру контролу и координацију покрета приликом извођења основних моторичких вештина. ФЗВ.ОО.О.3.7. Користе и комбинују разноврсне основне моторичке вештине у различитим ситуацијама (игра, спорт, рекреација, свакодневне животне ситуације)	ФЗВ.ОО.С.1.6. Демонстрирају добру контролу и координацију покрета приликом извођења сложенијих специјализованих моторичких вештина. ФЗВ.ОО.С.2.1. Идентификују добре и слабе стране сопственог извођења моторичке вештине ради побољшања извођења.	ФЗВ.ОО.Н.2.4. Учествоју у организацији школских такмичења и манифестација који промовишу физичку активност и здравље.
Наставна тема-област	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
Физичке способности и моторичке вештине	ФЗВ.ОО.О.1.1. Изводи исправно основна природна кретања (ходање, трчање, скокови, пузања, вишења). ФЗВ.ОО.О.1.2. Изводи вежбе обликовања пратећи упутства	ФЗВ.ОО.С.1.6. Демонстрирају добру контролу и координацију покрета приликом извођења сложенијих специјализованих моторичких вештина. ФЗВ.ОО.С.2.1. Идентификују добре и слабе стране сопственог извођења моторичке вештине	ФЗВ.ОО.Н.2.4. Учествоју у организацији школских такмичења и манифестација који промовишу физичку активност и здравље.

	наставника. ФЗВ.ОО.О.1.3. Изводи основне техничке елементе из одабраних спортских игара у поједностављеним условима. ФЗВ.ОО.О.1.7. Демонстрира добру контролу и координацију покрета приликом извођења основних моторичких вештина.	ради побољшања извођења.	
Наставна тема-област Основе тимских и спортских игара	ФЗВ.ОО.О.1.3. Изводи основне техничке елементе из одабраних спортских игара у поједностављеним условима. ФЗВ.ОО.О.1.6. Примењује основна правила спортске игре током такмичења на часу.	ФЗВ.ОО.С.1.2. Повезује више моторичких елемената у глатку целину (нпр. трчање, пријем лопте у кретању и додавање).ФЗВ.ОО.С.1.3. Успешно изводи техничке елементе одабраних спортова у ситуационим условима.	ФЗВ.ОО.Н.1.2. Ефикасно примењује тактичке варијанте у нападу и одбрани током реалне спортске игре. ФЗВ.ОО.Н.1.3. Организује и суди поједностављене спортске игре или утакмице међу вршњацима. ФЗВ.ОО.Н.3.7. Користи и комбинује разноврсне основне моторичке вештине у различитим ситуацијама.
Наставна тема-област Ритмика и плес	ФЗВ.ОО.О.2.5. Користе одговарајућа вербална и невербална средства (плес, покрет) да искажу осећања и комуницирају са вршњацима. ФЗВ.ОО.О.1.9. Придржавају се правила игре/активности и прихватају исход	ФЗВ.ОО.С.1.6. Демонстрирају добру контролу и координацију покрета приликом извођења сложенијих специјализованих моторичких вештина. – ФЗВ.ОО.С.1.7. Демонстрирају моторичке вештине у различитим условима у складу са	ФЗВ.ОО.Н.3.3. Учествују у догађајима који промовишу физичку активност, здравље и заштиту животне средине у локалној заједници

	игре/активности.ФЗВ.ОО.О.3.6. Одржавају личну и колективну хигијену током вежбања. ФЗВ.ОО.О.3.8. Поштују друге учеснике у физичкој активности и сарађују са њима без обзира на разлике (пол, способности и др.)	постављеним задацима. ФЗВ.ОО.С.2.2. Дају вршњацима повратне информације о извођењу моторичких вештина ради побољшања извођења ФЗВ.ОО.С.3.3. Користе и комбинују специјализоване моторичке вештине у разноврсним ситуацијама (игра, рекреација, такмичење, свакодневне животне активности). ФЗВ.ОО.С.3.8. Учествоју у догађајима који промовишу физичку активност и здравље у школи, при чему се одговорно односе према животној средини. ФЗВ.ОО.С.1.16. Идентификују елементе националног наслеђа у физичкој активности, спорту и плесу	
Наставна тема-област Спортска гимнастика	ФЗВ.ОО.О.1.4. Демонстрирају правилно загревање на почетку вежбања и смиривање организма на крају вежбања. ФЗВ.ОО.О.1.7. Демонстрирају добру контролу и координацију покрета приликом извођења основних моторичких вештина. ФЗВ.ОО.О.1.11. Придржавају се правила понашања доприносећи безбедној и позитивној атмосфери за	ФЗВ.ОО.С.1.3. Демонстрирају технике помагања, чувања себе и других приликом вежбања. ФЗВ.ОО.С.1.6. Демонстрирају добру контролу и координацију покрета приликом извођења сложенијих специјализованих моторичких вештина. ФЗВ.ОО.С.2.2. Дају вршњацима повратне информације о извођењу моторичких вештина ради	ФЗВ.ОО.Н.3.5. Праве одговорне изборе у вези са физичком активношћу, исхраном и здрављем

	вежбање. ФЗВ.ОО.О.3.5. Примењују адекватне вежбе за унапређивање моторичких способности	побољшања извођења.	
Наставна тема-област Одбојка	ФЗВ.ОО.О.1.4. Демонстрирају правилно загревање на почетку вежбања и смиривање организма на крају вежбања. ФЗВ.ОО.О.1.7. Демонстрирају добру контролу и координацију покрета приликом извођења основних моторичких вештина. ФЗВ.ОО.О.1.11. Придржавају се правила понашања доприносећи безбедној и позитивној атмосфери за вежбање. ФЗВ.ОО.О.3.5. Примењују адекватне вежбе за унапређивање моторичких способности	ФЗВ.ОО.С.1.3. Демонстрирају технике помагања, чувања себе и других приликом вежбања. ФЗВ.ОО.С.1.6. Демонстрирају добру контролу и координацију покрета приликом извођења сложенијих специјализованих моторичких вештина. ФЗВ.ОО.С.2.2. Дају вршњацима повратне информације о извођењу моторичких вештина ради побољшања извођења.	ФЗВ.ОО.Н.3.5. Паве одговорне изборе у вези са физичком активношћу, исхраном и здрављем

ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ**НЕМАЧКИ ЈЕЗИК**

Разред:седми	Годишњи фонд часова:72
---------------------	-------------------------------

Наставни предмет:немачки језик	Недељни фонд часова:2
Службени гласник РС ”, бр. 55/2013, 101/2017, 27/2018 – др. закон и 10/2019, Службени гласник РС”, бр. 88/2017, 27/2018 – др. закон, 10/2019, 6/2020, 129/2021, 92/2023 и 19/2025)	
Циљ учења предмета —Циљ наставе и учења страног језика јесте да ученик усвајањем функционалних вештина и знања о језичком систему и култури развије комуникативну компетенцију и општу, функционалну и дигиталну писменост и оспособи се за усмену, писану и мултимодалну комуникацију; изгради свест о поштовању културних и индивидуалних различитости, формира критичко мишљење и вредносне ставове, унапређује креативност и стратегије учења и рада у контексту целоживотног учења.	
Опште предметне компетенције --Општа предметна компетенција или вишејезична комуникативна компетенција обухвата поседовање свести о језицима као комуникационим средствима, стицање основне језичке писмености и њено континуирано развијање, као и схватање повезаности између језика и култура. Она омогућава ученицима да се користе језичким средствима у циљу обављања усмене и писане комуникације на језицима које уче, у приватном, јавном и образовном контексту. Поседовање вишејезичне комуникативне компетенције ученицима омогућава проналажење, прикупљање, обрађивање, критичку обраду и коришћење извора и садржаја информација примерених узрасту, потребама и интересовањима. Знања, умења и ставови који чине вишејезичну комуникативну компетенцију чине основ за развој критичког мишљења и расуђивања, креативности и естетичког осећаја. Она омогућава ученицима постепено укључивање у разноврсне активности интеркултурног карактера, уз поштовање индивидуалних, групних и колективних идентитета и различитости и развијање емпатије и друштвено одговорног деловања. Учењем страних језика, користећи различите технике, ученици унапређују стратегије учења, развијају функционалну и дигиталну писменост и оспособљавају се за целоживотно учење и употребу страних језика у разноврсним комуникативним контекстима.	
Међупредметне компетенције -Компетенција за целоживотно учење,Комуникација ,Рад с подацима и информацијама	

„Дигитална компетенција, Решавање проблема, Сарадња ,Одговорно учешће у демократском друштву, Одговоран однос према здрављу, Одговоран однос према околини, Естетичка компетенција ,Предузимљивост и оријентација ка предузетни	
Активности наставника - планира, припрема, води разговор; примењује различите облике и методе рада; демонстрира и илуструје; подстиче ученике на увиђање и повезивање са садржајима; Проверава остварености схода Активности ученика --активно прати и слуша, сарађује, препознаје ,прати инструкциј,учествује у активностима, чита са разумевањем, слуша, препричава, допуњава, проналази кључне информације ,описује,учествује у комуникацији уз примену социокултурних норми, примењује нови вокабулар у комуникацији и датом контексту, примењује научено у рестриктивним и слободним језичким вежбањима, повезује претходно научено са новим садржајима, поставља питања и даје одговоре, пише саставе, поруке, приче, учествује у групном раду, ради у пару, учествује у изради пројекта *Напомена за ИОП-1,2,3.--Што већа индивидуализација наставе у зависности од могућности ученика Коришћење вршњачке подршке и помоћи у савладавању програмских садржаја Показивање илустрација и назива појмова; рад уз помоћ боја, симбола и слика; препознавање језичких појмова помоћу фотографија и илустрација; повезивање појмова и слика ; заокруживање тачних одговора; кратке усмене одговоре уз подршку наставника; рад у пару са учеником који пружа подршку; гледање едукативних видео-садржаја; израда панора, цртежа или презентацијаа; сортирање појмова по групама (именице, придеви, глаголи); објашњавање граматичких садржаја једноставним реченицама; истраживање занимљивости о државама и народима земаља немачког говорног подручја	
Начини и поступци остваривања садржаја	Методе рада: Вербално-текстуалне методе, Метода монолога (усмено излагање), Комуникативна метода, Метода дијалога (разговор), Метода дискусије, Текстуална метода, Пројектна настава, Проблемска настава, Кооперативно учење, Истраживачка метода, аудитивна метода

	Технике рада: Олуја идеја, ИНСЕРТ техника (INSERT метод), Једноминутни есеј (Minute paper), Коцкарење, Игра улога (Role-play), Мисли – Размени у пару (Think-Pair-Share), Слагалица (Jigsaw), Учење по станицама Облици рада: фронтални, индивидуални, рад у пару и у групи, индивидуални рад, игровне активности ИОП: Неки од препоручених начина прилагођавања програма наставе и учења ученицима којима је потребна додатна образовна подршка: просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставног програма (нпр. размештај седења, избор градива за учење и вежбање, прилагођавање задатака, начина и врста оцењивања, домаћих...); што већа индивидуализација наставе, а посебно са ученицима којима је потребна додатна образовна подршка и надареним ученицима; размена искустава и сарадња са члановима Већа и стручним сарадницима у школи...; коришћење вршњачке подршке и помоћи у савладавању програмских садржаја и све друго што ће се применити у складу са конкретним случајем Диференцирана настава: Диференцирана настава у немачком језику за 7. разред подразумева прилагођавање наставе различитим способностима, интересовањима и темпу учења ученика. Циљ је да сваки ученик напредује у складу са својим могућностима и да активно учествује у наставном процесу. У диференцираној настави ученици не морају сви радити исте задатке на исти начин и истим темпом. Наставник организује наставу према нивоу знања ученика; према интересовањима ученика; према темпу рада; индивидуалним, паровским и групним радом; различитим наставним средствима и изворима знања. Најчешћи облици организације су: индивидуализовани задаци, рад у групама различитог нивоа, изборни
--	--

	задаци, пројектна и истраживачка настава, додатна и допунска настава. У настави немачког језика диференцијација се може спроводити кроз: различите задатке за све четири језичке вештине (читање, слушање, писање, говор), граматичке садржаје и вокабулар, истраживање држава земаља немачког говорног подручја
Начини праћења и вредновања постигнућа	1. Формативно праћење (Праћење у току учења), Формативно оцењивање се бележи у педагошкој документацији наставника и служи за усмеравање процеса учења. Редовна активност: Бележење залагања, мотивације и јављања на часу. Домаћи задаци: Контрола редовности и квалитета самосталног рада. Кратке провере: Ненајављени тестови до 15 минута који се не оцењују сумативно. Формативна повратна информација: Давање јасних смерница ученику о томе шта је добро, а шт треба да поправи. Самооцењивање: Подстицање ученика да сами процене свој напредак. Вршњачко оцењивање: Развијање критичког мишљења кроз међусобну процену радова. 2. Сумативно праћење (Вредновање исхода) Сумативно оцењивање се спроводи на крају одређене наставне целине или периода и резултира бројчаном или овом званичном оценом. Усмена провера: Директни разговор који омогућава праћење начина резоновања ученика. Писмена провера: Најављени контролни задаци, тестови знања и писмени задаци. Пројектна настава: Вредновање групних или појединачних пројеката и презентација. Методе и алати за бележење напретка За систематизацију података о постигнућима, наставници користе специјализоване инструменте: Педагошка свеска (евиденција): Локално место за бележење запажања о раду ученика. Ученички портфолио: Збирка најбољих радова, пројеката и самопроцена ученика. Е-дневник: Званична платформа за увид у оцене и напомене наставника доступна и родитељима. Дневници учења: Белешке у којима ученици сами наводе своје изазове и постигнућа. Чекиране листе (Checklists): Брзи преглед остварености конкретних вештина и исхода.

Место извођења	учионица
Наставна средства	Уџбеник, радна свеска, свеска, табла, пројектор, копјутер, интерактивни уџбеник
Специфичне предметне компетенције	Основни ниво: СПК1 Ученици познају изговор фреквентних, понављаних и меморисаних гласова, као и неких најчешћих гласовних група. Ученици исправно записују најчешће увежбане речи и језичке конструкције. Познају ограничени репертоар најфреквентнијих основних правила морфолошких облика и једноставних синтаксичких структура. Користе елементарне и најфреквентније речи и изразе за исказивање основних комуникативних активности у школском и ваншколском контексту. Познају основне стратегије и средства комуникације и развијају функционалну и дигиталну писменост. Разумеју вербалне и невербалне елементе најједноставнијих порука на страном језику. Разумеју главне сличности и разлике најфреквентнијих лексичких елемената матерњег и страних језика из приватног и образовног домена. Познају основне појаве и процесе који одликују свакодневицу културâ језика који уче, као и најзначајније личности и дела из историје и савременог доба културе језика који уче. Ученици познају и разумеју основне природне и друштвене специфичности културе страног језика који уче, основне сличности и разлике између своје и стране културе. СПК2 Ученици препознају и разумеју вербалне и невербалне садржаје најједноставнијих порука на страном језику и примењују најосновније стратегије и средства комуникације, укључујући дигиталне алате. Разумеју основне појмове и једноставне информације из усмених, писаних и мултимодалних текстова у

	школском и ваншколском контексту и тумаче њихова експлицитна значења. За потребе информисања, забаве, естетског доживљаја и решавања проблема користе страни језик, прибегавајући матерњем и другим језицима које користе. Уз помоћ и подршку проналазе, селекују, прикупљају и повезују језичке, културолошке и друге информације из различитих извора, укључујући традиционалне и савремене медије. Усвојене концепте и методе рада употребљавају у новим ситуацијама, укључујући дигитално окружење, у циљу решавања проблема и повезивања знања из различитих школских садржаја. СПК3 Ученици учествују у елементарним рецептивним комуникационим ситуацијама, разумеју најфреквентније речи и изразе из свакодневног спорог и разговетног говора, као и најједноставније писане текстове у линеарној и хипертекстуалној форми, реализују најосновније видове писане и усмене продукције и интеракције који се тичу њихових непосредних искуствених доживљаја и сфера интересовања (поздрављање, представљање, добродошлица, опраштање, захваљивање, пружање и размена основних података и информација). Ученици примењују базичне стандарде и правила интеркултурне комуникације. На најједноставнији начин приступају обради информација и развијају функционалну и дигиталну писменост и базичне стратегије учења и рада. Средњи ниво: СПК1 Ученици углавном исправно артикулишу већину гласова и гласовних група и гласовних група, уз ограничења акценатско-интонацијске природе. Ученици исправно записују већину гласова и гласовних комбинација и познају основна правописна правила. Познају најфреквентније основне морфолошке облике и једноставније синтаксичке структуре. Користе ограничени репертоар готових израза и вишечланих
--	--

	конструкција за исказивање основних комуникативних активности у школском и ваншколском контексту. Познају основне стратегије и средства комуникације и развијају функционалну и дигиталну писменост. Разумеју вербалне и невербалне елементе једноставних порука на страном језику. Разумеју главне сличности и разлике најфреквентнијих лексичких елемената матерњег и страних језика из приватног и образовног домена. Ученици поседују основна знања о разликама у свакодневном животу сопствене и културе страног језика и разумеју да су разлике последица сложености и разноликости култура. Познају и разумеју основне појаве и процесе који одликују свакодневицу културâ језика који уче, као и најзначајније природне и друштвене специфичности културе језика који уче. СПК2 Ученици препознају, разумеју и тумаче вербалне и невербалне садржаје једноставних порука на страном језику и примењују основне стратегије и средства комуникације, укључујући дигиталне алате. Разумеју важне појмове и једноставне информације из усмених, писаних и мултимодалних текстова у школском и ваншколском контексту и тумаче њихова експлицитна значења. За потребе информисања, забаве, естетског доживљаја и решавања проблема користе страни језик, ослањајући се на знања и вештине из матерњег и других језика које користе. Проналазе, селекују, прикупљају, обрађују и повезују језичке, културолошке и друге информације из различитих извора, укључујући традиционалне и савремене медије. Усвојене концепте и методе рада употребљавају у новим ситуацијама, укључујући дигитално окружење, у циљу решавања проблема и повезивања знања из различитих области личних и образовних интересовања. СПК3 Ученици учествују у рутинским и увежбаним рецептивним комуникационим ситуацијама, разумеју фреквентне речи, изразе, фразе и краће усмене исказе и једноставне текстове на познате теме, реализују кратке и увежбане видове писане и усмене продукције и интеракције, уз употребу познатих и рутинских
--	---

	фраза и формулација (постављање питања и давање одговора, саопштавање и размена ограниченог спектра информација) у приватном, јавном и образовном домену. Ученици учествују у основној интеркултурној комуникацији, негујући позитиван и отворен став према различитостима, препознају и избегавају најкритичније табуе и неспоразуме у комуникацији. На једноставан начин приступају обради информација и развијају функционалну и дигиталну писменост и основне стратегије учења и рада. Напредни ниво: СПК1 Ученици углавном правилно изговарају све гласове и гласовне групе, уз поштовање акценатско-интонацијске природе, уз евентуалне неправилности које не ометају комуникацију. Познају и примењују фреквентна правописна правила. Записују речи и изразе с релативном ортографском тачношћу, тако да не долази до неспоразума. Познају и користе одређени број сложенијих граматичких елемената и конструкција, укључујући и најчешће изузетке. Разумеју и користе једноставан и фреквентан вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које повремено ремете комуникацију. Познају кључне стратегије и средства комуникације и развијају функционалну и дигиталну писменост. Разумеју главне сличности и разлике фреквентнијих лексичких елемената и (морфосинтаксичких) конструкција матерњег и страних језика. Познају и разумеју релевантне сличности и разлике између своје и културе језика који уче и препознају најкритичније табуе и неспоразуме у комуникацији. Ученици поседују најопштија знања о свакодневном животу, друштву и развоју циљне културе, разумеју утицај основних природних и друштвених појава на процесе у властитој и циљној култури, као и положај земаља и заједница циљног језика у свету и њихову везу са властитом културом.
--	--

	СПК2 Ученици препознају, разумеју и тумаче вербалне и невербалне садржаје једноставнијих порука на страном језику и процењују релевантност језичких елемената у комуникативном чину. Ради остваривања комуникативне намере примењују кључне стратегије и средства, укључујући дигиталне алате. Разумеју појмове, идеје и информације из усмених, писаних и мултимодалних текстова у школском и ваншколском контексту и разликују њихова експлицитна и/или имплицитна значења. За потребе информисања, забаве, естетског доживљаја и решавања проблема користе страни језик, примењујући по потреби знања и вештине из матерњег и других језика које користе. Проналазе, селекују, прикупљају, обрађују, класификују и повезују језичке, културолошке и друге информације и критички бирају различите врсте извора укључујући традиционалне и савремене медије. Усвојене концепте и методе рада употребљавају у новим ситуацијама, укључујући дигитално окружење, у циљу решавања проблема и повезивања знања у приватном и образовном домену. СПК3 Ученици учествују у уобичајеним, свакодневним рецептивним комуникационим ситуацијама, разумеју једноставније писане и усмене исказе, као и кратке текстове о познатим и блиским темама, појавама и догађајима, реализују узрасно и искуствено примерене видове писане и усмене продукције и интеракције (давање и тражење, тј. размена информација о личностима, догађајима, појавама, једноставно исказивање идеја и мишљења) уз успостављање базичног али ефикасног социјалног контакта. Ученици прихватају разлике које постоје између властите и културе језика који уче и умеју да прилагоде понашање основним конвенцијама у комуникацији. Негују став отворености према култури страног језика и поседују основне вештине за критичко истраживање и разумевање појава властите културе и културе (културâ) језика који уче. На сврсисходан начин приступају обради информација и развијају функционалну и дигиталну писменост и адекватне стратегије учења и рада.
--	--

Корелација	Српски језик,енглески језик,географија,историја,музичка култура,грађанско васпитање
Наставна тема/област:	Становање
Садржај теме	-намештај,описивање стана*-присвојни члан *-глаголи уз предлоге са дативом liegen, stehen, hängen*-упоређивање *-описивање места становања*-описивање локације неког предмета*-давање савета
Исходи наставе и учења у оквиру теме	разуме и користи основни вокабулар везан за становање и намештај *описује стан или кућу једноставним реченицама *именује и описује намештај и предмете у простору *користи присвојне чланове (mein, dein, sein, ihr) у основним ситуацијама *користи глаголе уз предлоге са дативом: liegen, stehen, hängen *описује положај предмета у простору (где се нешто налази) *описује локацију предмета у стану/кући *упоређује предмете и просторе користећи једноставне облике поређења *описује место становања (кућа, стан, окружење) *даје једноставне савете у вези са становањем и уређењем простора *користи основне граматичке структуре у опису простора *повезује предмете, простор и радње у једноставним реченицама
Наставна тема/област:	Осећања
Садржај теме	-Осећања,описивање неке особе*-повратни глаголи у презенту и перфекту*-предлог ohne са акузативом*Разговор о осећањима*-карактерисање особа
Исходи наставе и учења у оквиру теме	· разуме и користи основни вокабулар везан за осећања *· описује сопствена и туђа осећања једноставним реченицама *· описује особу (изглед, карактер, понашање) *· учествује у једноставном разговору о осећањима *· карактерише особе користећи основне придеве и изразе *· користи повратне (рефлексивне) глаголе у презенту *· користи повратне (рефлексивне) глаголе у перфекту у једноставним примерима *·

	користи предлог ohne уз акузатив *· повезује осећања са ситуацијама из свакодневног живота *· проширује вокабулар из области емоција и карактеризације *· користи основне граматичке структуре у описивању осећања и особа
Наставна тема/област:	Прославе
Садржај теме	-продлаве, фестивали*-негација*-личне заменице у дативу*-предлог zu и датив *-давање и одбијање предлога*-извештавање о прослви или фестивалу*-упоређивање
Исходи наставе и учења у оквиру теме	разуме и користи основни вокабулар везан за прославе и фестивале *· описује прославе и фестивале једноставним реченицама *· користи негацију у основним комуникативним ситуацијама *· користи личне заменице у дативу у једноставним реченицама *· користи предлог zu уз датив у основним ситуацијама *· даје и одбија предлоге на једноставан и учтив начин *· извештава о прослави или фестивалу користећи основне реченице *· упоређује догађаје, прославе и фестивале на једноставан начин *· повезује људе, догађаје и места у једноставним комуникативним ситуацијама *· користи основне граматичке структуре у опису догађаја
Наставна тема/област:	Спорт
Садржај теме	-спорт, националности, упоређивање*-грађење речи за националности*-модални глагол смети*-компаратив*-упоређивање als.... und so wie*-тражење дозволе*-зражавање одбијања
Исходи наставе и учења у	· разуме и користи основни вокабулар везан за спорт и спортске активности *· именује спортове и националности у једноставним реченицама *· упоређује спортске активности и особе на једноставан начин*· користи основна правила за грађење речи за националности *· користи модални глагол dürfen за

оквиру теме	изражавање дозволе и забране *· тражи и даје дозволу у једноставним комуникативним ситуацијама *· изражава одбијање на једноставан и учтив начин *· користи компаратив придева у основним поређењима *· користи конструкције за поређење (als, so ... wie) *· повезује спорт, способности и поређења у једноставним реченицама *· учествује у кратким разговорима о спорту и спортским активностима
Наставна тема/област:	Оријентација у простору
Садржај теме	-град,описивање путање *-глагол смети и негација*-предлог bis zu и датив*-суперлатив*-исказивање забране*-постављање питања и описивање пута*-упоређивање и вредновање нечега
Исходи наставе и учења у оквиру теме	· разуме и користи основни вокабулар везан за град и оријентацију у простору *· описује путању и кретање у граду једноставним реченицама *· поставља питања и даје упутства за сналажење у простору *· користи модални глагол dürfen за изражавање дозволе и забране *· користи негацију у комуникацији (исказивање да нешто није дозвољено) *· користи предлог bis zu уз датив у једноставним ситуацијама *· користи суперлатив придева у основним поређењима *· исказује забрану на једноставан начин *· описује локације и оријентацију у простору *· упоређује и вреднује места, објекте и правце кретања *· користи основне граматичке структуре у опису пута и града *· учествује у једноставним дијалозима о сналажењу у граду
Наставна тема/област:	Школски системи
Садржај теме	-школа,домаћи задаци,интернет-школа*-модални глагол треба*-глаголи уз предлоге са акузативом legen,stellen,hängen*-везник denn*-исказивање мишљења*-образлагање нечега
Исходи	· разуме и користи основни вокабулар везан за школу, домаће задатке и интернет наставу *· описује

наставе и учења у оквиру теме	школски систем и школске активности једноставним реченицама *· користи модални глагол sollen за изражавање обавезе и препоруке *· користи глаголе уз предлоге са акузативом: legen, stellen, hängen *· користи везник denn у једноставним реченицама *· изражава мишљење на једноставан начин *· образлаже своје ставове и одлуке у основним комуникативним ситуацијама *· описује школске обавезе и организацију учења *· повезује школске активности са свакодневним животом ученика *· користи основне граматичке структуре у опису школског система
Наставна тема/област:	Дигитални свет
Садржај теме	-компјутер,интернет,описивање неког места*-присвојни члан*-предлози са дативом или акузативом*-негирање и одбијање нечега*-давање примера*-наручивање нечега
Исходи наставе и учења у оквиру теме	· разуме и користи основни вокабулар везан за компјутер, интернет и дигитални свет *· описује дигиталне уређаје и интернет окружење једноставним реченицама *· описује место или платформу у дигиталном контексту *· користи присвојне чланове (mein, dein, sein, ihr) у једноставним ситуацијама *· користи предлоге са дативом и/или акузативом у основним реченицама *· користи негацију за одбијање и порицање информација *· даје једноставне примере у комуникацији *· учествује у једноставним ситуацијама наручивања или тражења нечега *· повезује дигиталне алате са свакодневним активностима *· користи основне граматичке структуре у опису дигиталног света
Наставна тема/област:	Медији
Садржај теме	-описивање неке особе,школски пројекти*-везник weil*-редни бројеви*Образлагање нечега*пиање форме мејла*-давање,прихватање или одбијање предлога

Исходи наставе и учења у оквиру теме	· разуме и користи основни вокабулар везан за медије и школске пројекте *· описује особу и школски пројекат једноставним реченицама *· користи везник weil за образлагање разлога *· користи редне бројеве у различитим контекстима (датуми, редослед) *· образлаже своје мишљење и ставове на једноставан начин*· пише једноставан мејл уз поштовање основне форме *· даје, прихвата и одбија предлоге у комуникацији *· учествује у разговору о школским активностима и медијима *· повезује информације из медија са школским темама *· користи основне граматичке структуре у писаној и усменој комуникацији
Наставна тема/област:	Путовања
Садржај теме	-такмичења,излети*-везник dass*-императив у множини*-исказивање важности*-молба или захтев*-форме поздрављања*-описивање тока догађаја
Исходи наставе и учења у оквиру теме	разуме и користи основни вокабулар везан за путовања, такмичења и излете *описује догађаје и искуства са путовања једноставним реченицама *користи везник dass у једноставним реченицама *користи императив у множини у комуникацији *изражава важност нечега на једноставан начин *формулише молбе и захтеве у свакодневној комуникацији *користи различите форме поздрављања у усменој и писаној комуникацији *описује ток догађаја на једноставан и јасан начин *учествује у разговору о путовањима, такмичењима и излетима *повезује догађаје, време и учеснике у једноставним реченицама

Образовни стандарди			
Наставна	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:

тема-област Становање	CJ2.00.O.1.5. „Препознају елементарни вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу значајно да ремете комуникацију.”CJ2.00.O.3.13. „Именују и описују људе и ствари из свог непосредног окружења или везане за лична искуства (породица, кућни љубимци, место становања, школа, хоби), користећи најједноставнија језичка средства и уз помоћ и подршку саговорника.”CJ2.00.O.3.15. „Најједноставнијим језичким средствима исказују допадање и недопадање, слагање и неслагање, молбе и извињења.”	CJ2.00.C.1.5. „Разумеју и користе најједноставнији и најфреквентнији вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које не ометају разумевање поруке.”CJ2.00.C.3.13. „Користећи једноставна језичка средства, укратко описују себе и друге, непосредно окружење, уобичајене активности и искуства.”CJ2.00.C.3.15. „Постављају и одговарају на питања која се односе на изражавање допадања и недопадања, слагања и неслагања.”	CJ2.00.H.1.5. „Разумеју и користе једноставан и фреквентан вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу повремено да ремете комуникацију.”CJ2.00.H.3.13. „Описују себе и своје непосредно окружење, школски контекст и свакодневни (приватан) живот, свакодневне активности и навике, искуства из прошлости, претходне и планиране активности и догађаје, уз евентуалне краће паузе у говору.”CJ2.00.H.3.15. „Исказују допадање и недопадање, слагање и неслагање, молбе и извињења, упутства, захтеве, савете, забране образлажући своје ставове и мишљење једноставнијим језичким средствима.”– CJ2.00.H.3.17. Састављају једноставна лична и електронска писма, поруке, мејлове у којима се са пријатељима и познаницима договарају о активностима, постављају или одговарају на питања на
--	---	--	--

			узрасно релевантне теме. Једноставним језичким средствима описују теме и догађаје из приватног, јавног и образовног домена и препричавају кратке (прочитане или одслушане) текстове, ослањајући се на језичка средства која се у њима појављују.
--	--	--	--

Образовни стандарди			
Наставна тема-област	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
Прославе	CJ2.OO.O.1.5. „Препознају елементарни вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу значајно да ремете комуникацију.” CJ2.OO.O.3.13. „Именују и описују људе и ствари	CJ2.OO.C.1.5. „Разумеју и користе најједноставнији и најфреквентнији вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које не ометају разумевање поруке.” CJ2.OO.C.3.13.	CJ2.OO.H.1.5. „Разумеју и користе једноставан и фреквентан вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу повремено да ремете комуникацију.” CJ2.OO.H.3.13. „Описују себе и своје непосредно

	из свог непосредног окружења или везане за лична искуства (породица, кућни љубимци, место становања, школа, хоби), користећи најједноставнија језичка средства и уз помоћ и подршку саговорника.” CJ2.00.O.3.15. „Најједноставнијим језичким средствима исказују допадање и недопадање, слагање и неслагање, молбе и извињења.”	„Користећи једноставна језичка средства, укратко описују себе и друге, непосредно окружење, уобичајене активности и искуства.” CJ2.00.C.3.15. „Постављају и одговарају на питања која се односе на изражавање допадања и недопадања, слагања и неслагања.”	окружење, школски контекст и свакодневни (приватан) живот, свакодневне активности и навике, искуства из прошлости, претходне и планиране активности и догађаје, уз евентуалне краће паузе у говору.” CJ2.00.H.3.15. „Исказују допадање и недопадање, слагање и неслагање, молбе и извињења, упутства, захтеве, савете, забране образлажући своје ставове и мишљење једноставнијим језичким средствима.”
--	---	--	---

Образовни стандарди			
Наставна тема-област	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
Спорт	CJ2.00.O.1.5. „Препознају елементарни вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу значајно да ремете комуникацију.” CJ2.00.O.3.13.	CJ2.00.C.1.5. „Разумеју и користе најједноставнији и најфреквентнији вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које не ометају разумевање	CJ2.00.H.1.5. „Разумеју и користе једноставан и фреквентан вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу повремено да ремете комуникацију.” CJ2.00.H.3.13.

	„Именују и описују људе и ствари из свог непосредног окружења или везане за лична искуства (породица, кућни љубимци, место становања, школа, хоби), користећи најједноставнија језичка средства и уз помоћ и подршку саговорника.” CJ2.00.O.3.15. „Најједноставнијим језичким средствима исказују допадање и недопадање, слагање и неслагање, молбе и извињења.”	поруке.” CJ2.00.C.3.13. „Користећи једноставна језичка средства, укратко описују себе и друге, непосредно окружење, уобичајене активности и искуства.” CJ2.00.C.3.15. „Постављају и одговарају на питања која се односе на изражавање допадања и недопадања, слагања и неслагања.”	„Описују себе и своје непосредно окружење, школски контекст и свакодневни (приватан) живот, свакодневне активности и навике, искуства из прошлости, претходне и планиране активности и догађаје, уз евентуалне краће паузе у говору.” CJ2.00.H.3.15. „Исказују допадање и недопадање, слагање и неслагање, молбе и извињења, упутства, захтеве, савете, забране образлажући своје ставове и мишљење једноставнијим језичким средствима.”
--	---	---	---

Образовни стандарди			
Наставна тема-област	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
Оријентација у простору	CJ2.00.O.1.5. „Препознају елементарни вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу значајно да ремете	CJ2.00.C.1.5. „Разумеју и користе најједноставнији и најфреквентнији вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које	CJ2.00.H.1.5. „Разумеју и користе једноставан и фреквентан вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу повремено да ремете

	комуникацију.”CJ2.00.O.3.13. „Именују и описују људе и ствари из свог непосредног окружења или везане за лична искуства (породица, кућни љубимци, место становања, школа, хоби), користећи најједноставнија језичка средства и уз помоћ и подршку саговорника.”CJ2.00.O.3.15. „Најједноставнијим језичким средствима исказују допадање и недопадање, слагање и неслагање, молбе и извињења.”	не ометају разумевање поруке.”CJ2.00.C.3.13. „Користећи једноставна језичка средства, укратко описују себе и друге, непосредно окружење, уобичајене активности и искуства.”CJ2.00.C.3.15. „Постављају и одговарају на питања која се односе на изражавање допадања и недопадања, слагања и неслагања.”	комуникацију.”CJ2.00.H.3.13. „Описују себе и своје непосредно окружење, школски контекст и свакодневни (приватан) живот, свакодневне активности и навике, искуства из прошлости, претходне и планиране активности и догађаје, уз евентуалне краће паузе у говору.”CJ2.00.H.3.15. „Исказују допадање и недопадање, слагање и неслагање, молбе и извињења, упутства, захтеве, савете, забране образлажући своје ставове и мишљење једноставнијим језичким средствима.”
--	---	---	---

Образовни стандарди			
Наставна тема-област	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
Школски системи	CJ2.00.O.1.5. „Препознају елементарни вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу значајно да	CJ2.00.C.1.5. „Разумеју и користе најједноставнији и најфреквентнији вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног	CJ2.00.H.1.5. „Разумеју и користе једноставан и фреквентан вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које

	ремете комуникацију.”CJ2.OO.O.3.13. „Именују и описују људе и ствари из свог непосредног окружења или везане за лична искуства (породица, кућни љубимци, место становања, школа, хоби), користећи најједноставнија језичка средства и уз помоћ и подршку саговорника.”CJ2.OO.O.3.15. „Најједноставнијим језичким средствима исказују допадање и недопадање, слагање и неслагање, молбе и извињења.”	домена, уз грешке и омашке које не ометају разумевање поруке.”CJ2.OO.C.3.13. „Користећи једноставна језичка средства, укратко описују себе и друге, непосредно окружење, уобичајене активности и искуства.”CJ2.OO.C.3.15. „Постављају и одговарају на питања која се односе на изражавање допадања и недопадања, слагања и неслагања.	могу повремено да ремете комуникацију.”CJ2.OO.H.3.13. „Описују себе и своје непосредно окружење, школски контекст и свакодневни (приватан) живот, свакодневне активности и навике, искуства из прошлости, претходне и планиране активности и догађаје, уз евентуалне краће паузе у говору.”CJ2.OO.H.3.15. „Исказују допадање и недопадање, слагање и неслагање, молбе и извињења, упутства, захтеве, савете, забране образлажући своје ставове и мишљење једноставнијим језичким средствима.”
--	--	--	--

Образовни стандарди			
Наставна тема-област	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
Дигитални свет	CJ2.OO.O.1.5. „Препознају елементарни вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и	CJ2.OO.C.1.5. „Разумеју и користе најједноставнији и најфреквентнији вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из	CJ2.OO.H.1.5. „Разумеју и користе једноставан и фреквентан вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног

	омашке које могу значајно да ремете комуникацију.” CJ2.OO.O.3.13. „Именују и описују људе и ствари из свог непосредног окружења или везане за лична искуства (породица, кућни љубимци, место становања, школа, хоби), користећи најједноставнија језичка средства и уз помоћ и подршку саговорника.” CJ2.OO.O.3.15. „Најједноставнијим језичким средствима исказују допадање и недопадање, слагање и неслагање, молбе и извињења.”	приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које не ометају разумевање поруке.” CJ2.OO.C.3.13. „Користећи једноставна језичка средства, укратко описују себе и друге, непосредно окружење, уобичајене активности и искуства.” CJ2.OO.C.3.15. „Постављају и одговарају на питања која се односе на изражавање допадања и недопадања, слагања и неслагања.”	домена, уз грешке и омашке које могу повремено да ремете комуникацију.” CJ2.OO.H.3.13. „Описују себе и своје непосредно окружење, школски контекст и свакодневни (приватан) живот, свакодневне активности и навике, искуства из прошлости, претходне и планиране активности и догађаје, уз евентуалне краће паузе у говору.” CJ2.OO.H.3.15. „Исказују допадање и недопадање, слагање и неслагање, молбе и извињења, упутства, захтеве, савете, забране образлажући своје ставове и мишљење једноставнијим језичким средствима.”
--	--	---	---

Образовни стандарди			
Наставна	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:

тема-област Медији	CJ2.OO.O.1.5. „Препознају елементарни вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу значајно да ремете комуникацију.”CJ2.OO.O.3.13. „Именују и описују људе и ствари из свог непосредног окружења или везане за лична искуства (породица, кућни љубимци, место становања, школа, хоби), користећи најједноставнија језичка средства и уз помоћ и подршку саговорника.”CJ2.OO.O.3.15. „Најједноставнијим језичким средствима исказују допадање и недопадање, слагање и неслагање, молбе и извињења.”	CJ2.OO.C.1.5. „Разумеју и користе најједноставнији и најфреквентнији вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које не ометају разумевање поруке.”CJ2.OO.C.3.13. „Користећи једноставна језичка средства, укратко описују себе и друге, непосредно окружење, уобичајене активности и искуства.”CJ2.OO.C.3.15. „Постављају и одговарају на питања која се односе на изражавање допадања и недопадања, слагања и неслагања.”	CJ2.OO.H.1.5. „Разумеју и користе једноставан и фреквентан вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу повремено да ремете комуникацију.”CJ2.OO.H.3.13. „Описују себе и своје непосредно окружење, школски контекст и свакодневни (приватан) живот, свакодневне активности и навике, искуства из прошлости, претходне и планиране активности и догађаје, уз евентуалне краће паузе у говору.”CJ2.OO.H.3.15. „Исказују допадање и недопадање, слагање и неслагање, молбе и извињења, упутства, захтеве, савете, забране образлажући своје ставове и мишљење једноставнијим језичким средствима.”
---	---	--	---

Наставна тема-област	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
Путовања	CJ2.OO.O.1.5. „Препознају елементарни вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу значајно да ремете комуникацију.” CJ2.OO.O.3.13. „Именују и описују људе и ствари из свог непосредног окружења или везане за лична искуства (породица, кућни љубимци, место становања, школа, хоби), користећи најједноставнија језичка средства и уз помоћ и подршку саговорника.” CJ2.OO.O.3.15. „Најједноставнијим језичким средствима исказују допадање и недопадање, слагање и неслагање, молбе и извињења.”	CJ2.OO.C.1.5. „Разумеју и користе најједноставнији и најфреквентнији вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које не ометају разумевање поруке.” CJ2.OO.C.3.13. „Користећи једноставна језичка средства, укратко описују себе и друге, непосредно окружење, уобичајене активности и искуства.” CJ2.OO.C.3.15. „Постављају и одговарају на питања која се односе на изражавање допадања и недопадања, слагања и неслагања.”	CJ2.OO.H.1.5. „Разумеју и користе једноставан и фреквентан вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу повремено да ремете комуникацију.” CJ2.OO.H.3.13. „Описују себе и своје непосредно окружење, школски контекст и свакодневни (приватан) живот, свакодневне активности и навике, искуства из прошлости, претходне и планиране активности и догађаје, уз евентуалне краће паузе у говору.” CJ2.OO.H.3.15. „Исказују допадање и недопадање, слагање и неслагање, молбе и извињења, упутства, захтеве, савете, забране образлажући своје ставове и мишљење једноставнијим језичким средствима.”
ДОПУНСКА НАСТАВА			
Наставни предмет немачки језик			
Разред: седми		Годишњи фонд часова: 36	Недељни фонд часова: 1
Циљ учења: Ученици овладавају комуникативним вештинама и развијају способности и методе учења немачког језика;			

развијају сазнајне и интелектуалне способности, његових хуманистичких, моралних и естетских ставова; развијање општих и специфичних стратегија учења и критичког мишљења; развијање способности за самостално, аутономно учење, тражење, селекцију и синтезу информација до којих долази кроз самосталан рад и претраживање изворника различитог типа (писани и електронски извори, самостална истраживања на терену, интервјуи, итд.); . Стичу позитиван однос према себи и као појединцу и истовремено као члану заједнице. Ученици упознају друге културе и друге језике и тако развијају позитиван однос према сопственом језику уз уважавање различитости и навикавање на отвореност у комуникацији. Стичу свест о функционисању матерњег и страног језика. Усвајају знања која ће омогућити споразумевање у писаној и усменој комуникацији. Развијају машту, оригиналност и општу културу. Ученици развијају свест о здравом начину живота.	
Тема:	Становање
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Вербално-текстуалне методе, Метода монолога (усмено излагање), Комуникативна метода, Метода дијалога (разговор), Метода дискусије, Текстуална метода, Пројектна настава, Проблемска настава, Кооперативно учење, Истраживачка метода, аудитивна метода Технике: разговор и објашњавање, демонстрација, рад на тексту, вођење учења, индивидуализовани приступ, вежбање и понављање, решавање задатака различитог нивоа сложености, практични рад, истраживачки рад, коришћење наставних листића, коришћење дигиталних садржаја, самостални рад ученика уз подршку наставника Облици рада: фронтални, индивидуални, рад у пару и у групи, индивидуални рад, игровне активности
Активност наставника	планира, припрема, води разговор; примењује различите облике и методе рада; демонстрира и илуструје; подстиче ученике на увиђање и повезивање са садржајима; проверава оствареност исхода
Активност ученика	активно прати и слуша, сарађује, препознаје, прати инструкције, учествује у активностима, чита са разумевањем, слуша, препричава, допуњава, проналази кључне информације, описује, учествује у комуникацији уз примену

	социокултурних норми, примењује нови вокабулар у комуникацији и датом контексту, примењује научено у рестриктивним и слободним језичким вежбањима, повезује претходно научено са новим садржајима, поставља питања и даје одговоре, пише састве, поруке, приче, учествује у групном раду, ради у пару, учествује у изради пројекта
Начини праћења постигнућа	континуирано праћење рада и напредовања ученика, усмено испитивање, анализа решених задатака и радних листова, провера домаћих задатака, праћење активности на часу, самопроцена ученика и евидентирање напретка у односу на почетни ниво постигнућа
Тема:	Осећања
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Вербално-текстуалне методе, Метода монолога (усмено излагање), Комуникативна метода, Метода дијалога (разговор), Метода дискусије, Текстуална метода, Пројектна настава, Проблемска настава, Кооперативно учење, Истраживачка метода, аудитивна метода Технике: разговор и објашњавање, демонстрација, рад на тексту, вођење учења, индивидуализовани приступ, вежбање и понављање, решавање задатака различитог нивоа сложености, практични рад, истраживачки рад, коришћење наставних листића, коришћење дигиталних садржаја, самостални рад ученика уз подршку наставника Облици рада: фронтални, индивидуални, рад у пару и у групи, индивидуални рад, игровне активности

Активност наставника	планира, припрема, води разговор; примењује различите облике и методе рада; демонстрира и илуструје; подстиче ученике на увиђање и повезивање са садржајима; проверава оствареност исхода
Активност ученика	активно прати и слуша, сарађује, препознаје ,прати инструкције, учествује у активностима, чита са разумевањем, слуша, препричава, допуњава, проналази кључне информације, описује, учествује у комуникацији уз примену социокултурних норми, примењује нови вокабулар у комуникацији и датом контексту, примењује научено у рестриктивним и слободним језичким вежбањима, повезује претходно научено са новим садржајима, поставља питања и даје одговоре, пише састве,поруке,приче, учествује у групном раду,ради у пару,учествује у изради пројекта
Начини праћења постигнућа	континуирано праћење рада и напредовања ученика, усмено испитивање, анализа решених задатака и радних листова, провера домаћих задатака, праћење активности на часу, самопроцена ученика и евидентирање напретка у односу на почетни ниво постигнућа
Тема:	Прославе
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Вербално-текстуалне методе,Метода монолога (усмено излагање),Комуникативна метода, Метода дијалога (разговор),Метода дискусије,Текстуална метода,Пројектна настава,Проблемска настава,Кооперативно учење,Истраживачка метода,аудитивна метода Технике: разговор и објашњавање, демонстрација, рад на тексту, вођење учења, индивидуализовани приступ, вежбање и понављање, решавање задатака различитог нивоа сложености, практични рад, истраживачки рад,

	коришћење наставних листића, коришћење дигиталних садржаја, самостални рад ученика уз подршку наставника Облици рада: фронтални, индивидуални, рад у пару и у групи, индивидуални рад, игровне активности
Активност наставника	планира, припрема, води разговор; примењује различите облике и методе рада; демонстрира и илуструје; подстиче ученике на увиђање и повезивање са садржајима; проверава оствареност исхода
Активност ученика	активно прати и слуша, сарађује, препознаје, прати инструкције, учествује у активностима, чита са разумевањем, слуша, препричава, допуњава, проналази кључне информације, описује, учествује у комуникацији уз примену социокултурних норми, примењује нови вокабулар у комуникацији и датом контексту, примењује научено у рестриктивним и слободним језичким вежбањима, повезује претходно научено са новим садржајима, поставља питања и даје одговоре, пише саставе, поруке, приче, учествује у групном раду, ради у пару, учествује у изради пројекта
Начини праћења постигнућа	континуирано праћење рада и напредовања ученика, усмено испитивање, анализа решених задатака и радних листова, провера домаћих задатака, праћење активности на часу, самопроцена ученика и евидентирање напретка у односу на почетни ниво постигнућа
Тема:	Спорт
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Вербално-текстуалне методе, Метода монолога (усмено излагање), Комуникативна метода, Метода дијалога (разговор), Метода дискусије, Текстуална метода, Пројектна настава, Проблемска

	настава,Кооперативно учење,Истраживачка метода,аудитивна метода Технике: разговор и објашњавање, демонстрација, рад на тексту, вођење учења, индивидуализовани приступ, вежбање и понављање, решавање задатака различитог нивоа сложености, практични рад, истраживачки рад, коришћење наставних листића, коришћење дигиталних садржаја, самостални рад ученика уз подршку наставника Облици рада: фронтални, индивидуални,рад у пару и у групи,индивидуални рад,игровне активности
Активност наставника	планира, припрема, води разговор; примењује различите облике и методе рада; демонстрира и илуструје; подстиче ученике на увиђање и повезивање са садржајима; проверава оствареност исхода
Активност ученика	активно прати и слуша, сарађује, препознаје ,прати инструкције, учествује у активностима, чита са разумевањем, слуша, препричава, допуњава, проналази кључне информације, описује, учествује у комуникацији уз примену социокултурних норми, примењује нови вокабулар у комуникацији и датом контексту, примењује научено у рестриктивним и слободним језичким вежбањима, повезује претходно научено са новим садржајима, поставља питања и даје одговоре, пише састве,поруке,приче, учествује у групном раду,ради у пару,учествује у изради пројекта
Начини праћења постигнућа	континуирано праћење рада и напредовања ученика, усмено испитивање, анализа решених задатака и радних листова, провера домаћих задатака, праћење активности на часу, самопроцена ученика и евидентирање напретка у односу на почетни ниво постигнућа

Тема:	Оријентација у простору
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Вербално-текстуалне методе, Метода монолога (усмено излагање), Комуникативна метода, Метода дијалога (разговор), Метода дискусије, Текстуална метода, Пројектна настава, Проблемска настава, Кооперативно учење, Истраживачка метода, аудитивна метода Технике: разговор и објашњавање, демонстрација, рад на тексту, вођење учења, индивидуализовани приступ, вежбање и понављање, решавање задатака различитог нивоа сложености, практични рад, истраживачки рад, коришћење наставних листића, коришћење дигиталних садржаја, самостални рад ученика уз подршку наставника Облици рада: фронтални, индивидуални, рад у пару и у групи, индивидуални рад, игровне активности
Активност наставника	планира, припрема, води разговор; примењује различите облике и методе рада; демонстрира и илуструје; подстиче ученике на увиђање и повезивање са садржајима; проверава оствареност исхода
Активност ученика	активно прати и слуша, сарађује, препознаје, прати инструкције, учествује у активностима, чита са разумевањем, слуша, препричава, допуњава, проналази кључне информације, описује, учествује у комуникацији уз примену социокултурних норми, примењује нови вокабулар у комуникацији и датом контексту, примењује научено у рестриктивним и слободним језичким вежбањима, повезује претходно научено са новим садржајима, поставља питања и даје одговоре, пише саставе, поруке, приче, учествује у групном раду, ради у пару, учествује у изради пројекта

Начини праћења постигнућа	континуирано праћење рада и напредовања ученика, усмено испитивање, анализа решених задатака и радних листова, провера домаћих задатака, праћење активности на часу, самопроцена ученика и евидентирање напретка у односу на почетни ниво постигнућа
Тема:	Школски систем
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Вербално-текстуалне методе, Метода монолога (усмено излагање), Комуникативна метода, Метода дијалога (разговор), Метода дискусије, Текстуална метода, Пројектна настава, Проблемска настава, Кооперативно учење, Истраживачка метода, аудитивна метода Технике: разговор и објашњавање, демонстрација, рад на тексту, вођење учења, индивидуализовани приступ, вежбање и понављање, решавање задатака различитог нивоа сложености, практични рад, истраживачки рад, коришћење наставних листића, коришћење дигиталних садржаја, самостални рад ученика уз подршку наставника Облици рада: фронтални, индивидуални, рад у пару и у групи, индивидуални рад, игровне активности
Активност наставника	планира, припрема, води разговор; примењује различите облике и методе рада; демонстрира и илуструје; подстиче ученике на увиђање и повезивање са садржајима; проверава оствареност исхода
Активност ученика	активно прати и слуша, сарађује, препознаје, прати инструкције, учествује у активностима, чита са разумевањем, слуша, препричава, допуњава, проналази кључне информације, описује, учествује у комуникацији уз примену социокултурних норми, примењује нови вокабулар у комуникацији и датом контексту, примењује научено у рестриктивним и слободним језичким вежбањима, повезује претходно научено са новим садржајима, поставља

	питања и даје одговоре, пише састве, поруке, приче, учествује у групном раду, ради у пару, учествује у изради пројекта
Начини праћења постигнућа	континуирано праћење рада и напредовања ученика, усмено испитивање, анализа решених задатака и радних листова, провера домаћих задатака, праћење активности на часу, самопроцена ученика и евидентирање напретка у односу на почетни ниво постигнућа
Тема:	Дигитални свет
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Вербално-текстуалне методе, Метода монолога (усмено излагање), Комуникативна метода, Метода дијалога (разговор), Метода дискусије, Текстуална метода, Пројектна настава, Проблемска настава, Кооперативно учење, Истраживачка метода, аудитивна метода Технике: разговор и објашњавање, демонстрација, рад на тексту, вођење учења, индивидуализовани приступ, вежбање и понављање, решавање задатака различитог нивоа сложености, практични рад, истраживачки рад, коришћење наставних листића, коришћење дигиталних садржаја, самостални рад ученика уз подршку наставника Облици рада: фронтални, индивидуални, рад у пару и у групи, индивидуални рад, игровне активности
Активност наставника	планира, припрема, води разговор; примењује различите облике и методе рада; демонстрира и илуструје; подстиче ученика на увиђање и повезивање са садржајима; проверава оствареност исхода
Активност ученика	активно прати и слуша, сарађује, препознаје, прати инструкције, учествује у

	активностима, чита са разумевањем, слуша, препричава, допуњава, проналази кључне информације, описује, учествује у комуникацији уз примену социокултурних норми, примењује нови вокабулар у комуникацији и датом контексту, примењује научено у рестриктивним и слободним језичким вежбањима, повезује претходно научено са новим садржајима, поставља питања и даје одговоре, пише састве, поруке, приче, учествује у групном раду, ради у пару, учествује у изради пројекта
Начини праћења постигнућа	континуирано праћење рада и напредовања ученика, усмено испитивање, анализа решених задатака и радних листова, провера домаћих задатака, праћење активности на часу, самопроцена ученика и евидентирање напретка у односу на почетни ниво постигнућа
Тема:	Медији
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Вербално-текстуалне методе, Метода монолога (усмено излагање), Комуникативна метода, Метода дијалога (разговор), Метода дискусије, Текстуална метода, Пројектна настава, Проблемска настава, Кооперативно учење, Истраживачка метода, аудитивна метода Технике: разговор и објашњавање, демонстрација, рад на тексту, вођење учења, индивидуализовани приступ, вежбање и понављање, решавање задатака различитог нивоа сложености, практични рад, истраживачки рад, коришћење наставних листића, коришћење дигиталних садржаја, самостални рад ученика уз подршку наставника Облици рада: фронтални, индивидуални, рад у пару и у групи, индивидуални рад, игровне активности

Активност наставника	планира, припрема, води разговор; примењује различите облике и методе рада; демонстрира и илуструје; подстиче ученика на увиђање и повезивање са садржајима; проверава оствареност исхода
Активност ученика	активно прати и слуша, сарађује, препознаје ,прати инструкције, учествује у активностима, чита са разумевањем, слуша, препричава, допуњава, проналази кључне информације, описује, учествује у комуникацији уз примену социокултурних норми, примењује нови вокабулар у комуникацији и датом контексту, примењује научено у рестриктивним и слободним језичким вежбањима, повезује претходно научено са новим садржајима, поставља питања и даје одговоре, пише састве, поруке, приче, учествује у групном раду, ради у пару, учествује у изради пројекта
Начини праћења постигнућа	континуирано праћење рада и напредовања ученика, усмено испитивање, анализа решених задатака и радних листова, провера домаћих задатака, праћење активности на часу, самопроцена ученика и евидентирање напретка у односу на почетни ниво постигнућа
Тема:	Путовања
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Вербално-текстуалне методе, Метода монолога (усмено излагање), Комуникативна метода, Метода дијалога (разговор), Метода дискусије, Текстуална метода, Пројектна настава, Проблемска настава, Кооперативно учење, Истраживачка метода, аудитивна метода Технике: разговор и објашњавање, демострација, рад на тексту, вођење учења, индивидуализовани приступ, вежбање и понављање, решавање задатака различитог нивоа сложености, практични рад, истраживачки рад, коришћење наставних листића, коришћење дигиталних садржаја, самостални

	рад ученика уз подршку наставника Облици рада: фронтални, индивидуални, рад у пару и у групи, индивидуални рад, игровне активности
Активност наставника	планира, припрема, води разговор; примењује различите облике и методе рада; демонстрира и илуструје; подстиче ученика на увиђање и повезивање са садржајима; проверава оствареност исхода
Активност ученика	активно прати и слуша, сарађује, препознаје, прати инструкције, учествује у активностима, чита са разумевањем, слуша, препричава, допуњава, проналази кључне информације, описује, учествује у комуникацији уз примену социокултурних норми, примењује нови вокабулар у комуникацији и датом контексту, примењује научено у рестриктивним и слободним језичким вежбањима, повезује претходно научено са новим садржајима, поставља питања и даје одговоре, пише саставе, поруке, приче, учествује у групном раду, ради у пару, учествује у изради пројекта
Начини праћења постигнућа	континуирано праћење рада и напредовања ученика, усмено испитивање, анализа решених задатака и радних листова, провера домаћих задатака, праћење активности на часу, самопроцена ученика и евидентирање напретка у односу на почетни ниво постигнућа

ДОДАТНА НАСТАВА

Наставни предмет немачки језик

Разред: седми	Годишњи фонд часова: 36	Недељни фонд часова: 1
Циљ учења: Ученици овладавају комуникативним вештинама и развијају способности и методе учења немачког језика; развијају сазнајне и интелектуалне способности, његових хуманистичких, моралних и естетских ставова; развијање општих и специфичних стратегија учења и критичког мишљења; развијање способности за самостално, аутономно учење, тражење, селекцију и синтезу информација до којих долази кроз самосталан рад и претраживање изворника различитог типа (писани и електронски извори, самостална истраживања на терену, интервјуи, итд.); . Стичу позитиван однос према себи и као појединцу и истовремено као члану заједнице. Ученици упознају друге културе и друге језике и тако развијају позитиван однос према сопственом језику уз уважавање различитости и навикавање на отвореност у комуникацији. Стичу свест о функционисању матерњег и страног језика. Усвајају знања која ће омогућити споразумевање у писаној и усменој комуникацији. Развијају машту, оригиналност и општу културу. Ученици развијају свест о здравом начину живота. Проширивање и продубљивање језичких знања, развијање комуникативних способности ученика и подстицање интересовања за немачки језик и културу немачког говорног подручја. Додатна настава омогућава ученицима да унапреде вештине слушања, читања, говора и писања, развијају самосталност, креативност и истраживачки дух, као и да се припремају за учешће на такмичењима, пројектима и другим облицима представљања својих постигнућа.		
Тема:	Становање	
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Вербално-текстуалне методе, Метода монолога (усмено излагање), Комуникативна метода, Метода дијалога (разговор), Метода дискусије, Текстуална метода, Пројектна настава, Проблемска настава, Кооперативно учење, Истраживачка метода, аудитивна метода Технике: учење кроз разговор и комуникацију, учење откривањем, истраживачко и пројектно учење, кооперативно учење, учење решавањем проблема, самостално учење, учење уз примену дигиталних алата и учење кроз аутентичне језичке садржаје Облици рада: индивидуални рад, рад у пару, групни и тимски рад, фронтални рад, индивидуализовани рад и комбиновани облици рада, у складу са способностима, интересовањима и потребама ученика	

Активност наставника	планира, припрема, води разговор; примењује различите облике и методе рада; демонстрира и илуструје; подстиче ученике на увиђање и повезивање са садржајима; проверава оствареност исхода
Активност ученика	активно прати и слуша, сарађује, препознаје ,прати инструкције, учествује у активностима, чита са разумевањем, слуша, препричава, допуњава, проналази кључне информације, описује, учествује у комуникацији уз примену социокултурних норми, примењује нови вокабулар у комуникацији и датом контексту, примењује научено у рестриктивним и слободним језичким вежбањима, повезује претходно научено са новим садржајима, поставља питања и даје одговоре, пише саставе, поруке, приче, учествује у групном раду, ради у пару, учествује у изради пројекта
Начини праћења постигнућа	континуирано праћење рада и напредовања ученика, посматрање активности на часу, усмена и писмена провера знања, анализа ученичких радова, вредновање пројектних задатака, самовредновање и вршњачко вредновање, вођење евиденције о индивидуалном напретку ученика
Тема:	Осећања
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Вербално-текстуалне методе, Метода монолога (усмено излагање), Комуникативна метода, Метода дијалога (разговор), Метода дискусије, Текстуална метода, Пројектна настава, Проблемска настава, Кооперативно учење, Истраживачка метода, аудитивна метода Технике: учење кроз разговор и комуникацију, учење откривањем, истраживачко и пројектно учење, кооперативно учење, учење решавањем

	проблема, самостално учење, учење уз примену дигиталних алата и учење кроз аутентичне језичке садржаје Облици рада: индивидуални рад, рад у пару, групни и тимски рад, фронтални рад, индивидуализовани рад и комбиновани облици рада, у складу са способностима, интересовањима и потребама ученика
Активност наставника	планира, припрема, води разговор; примењује различите облике и методе рада; демонстрира и илуструје; подстиче ученике на увиђање и повезивање са садржајима; проверава оствареност исхода
Активност ученика	активно прати и слуша, сарађује, препознаје, прати инструкције, учествује у активностима, чита са разумевањем, слуша, препричава, допуњава, проналази кључне информације, описује, учествује у комуникацији уз примену социокултурних норми, примењује нови вокабулар у комуникацији и датом контексту, примењује научено у рестриктивним и слободним језичким вежбањима, повезује претходно научено са новим садржајима, поставља питања и даје одговоре, пише саставе, поруке, приче, учествује у групном раду, ради у пару, учествује у изради пројекта
Начини праћења постигнућа	континуирано праћење рада и напредовања ученика, посматрање активности на часу, усмена и писмена провера знања, анализа ученичких радова, вредновање пројектних задатака, самовредновање и вршњачко вредновање, вођење евиденције о индивидуалном напретку ученика
Тема:	Прославе
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Вербално-текстуалне методе, Метода монолога (усмено излагање), Комуникативна метода, Метода дијалога (разговор), Метода

	дискусије,Текстуална метода,Пројектна настава,Проблемска настава,Кооперативно учење,Истраживачка метода,аудитивна метода Технике: учење кроз разговор и комуникацију, учење откривањем, истраживачко и пројектно учење, кооперативно учење, учење решавањем проблема, самостално учење, учење уз примену дигиталних алата и учење кроз аутентичне језичке садржаје Облици рада: индивидуални рад, рад у пару, групни и тимски рад, фронтални рад, индивидуализовани рад и комбиновани облици рада, у складу са способностима, интересовањима и потребама ученика
Активност наставника	планира, припрема, води разговор; примењује различите облике и методе рада; демонстрира и илуструје; подстиче ученике на увиђање и повезивање са садржајима; проверава оствареност исхода
Активност ученика	активно прати и слуша, сарађује, препознаје ,прати инструкције, учествује у активностима, чита са разумевањем, слуша, препричава, допуњава, проналази кључне информације, описује, учествује у комуникацији уз примену социокултурних норми, примењује нови вокабулар у комуникацији и датом контексту, примењује научено у рестриктивним и слободним језичким вежбањима, повезује претходно научено са новим садржајима, поставља питања и даје одговоре, пише саставе,поруке,приче, учествује у групном раду,ради у пару,учествује у изради пројекта
Начини праћења постигнућа	континуирано праћење рада и напредовања ученика, посматрање активности на часу, усмена и писмена провера знања, анализа ученичких радова, вредновање пројектних задатака, самовредновање и вршњачко вредновање,

	вођење евиденције о индивидуалном напретку ученика
Тема:	Спорт
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Вербално-текстуалне методе, Метода монолога (усмено излагање), Комуникативна метода, Метода дијалога (разговор), Метода дискусије, Текстуална метода, Пројектна настава, Проблемска настава, Кооперативно учење, Истраживачка метода, аудитивна метода Технике: учење кроз разговор и комуникацију, учење откривањем, истраживачко и пројектно учење, кооперативно учење, учење решавањем проблема, самостално учење, учење уз примену дигиталних алата и учење кроз аутентичне језичке садржаје Облици рада: индивидуални рад, рад у пару, групни и тимски рад, фронтални рад, индивидуализовани рад и комбиновани облици рада, у складу са способностима, интересовањима и потребама ученика
Активност наставника	планира, припрема, води разговор; примењује различите облике и методе рада; демонстрира и илуструје; подстиче ученике на увиђање и повезивање са садржајима; проверава оствареност исхода
Активност ученика	активно прати и слуша, сарађује, препознаје, прати инструкције, учествује у активностима, чита са разумевањем, слуша, препричава, допуњава, проналази кључне информације, описује, учествује у комуникацији уз примену социокултурних норми, примењује нови вокабулар у комуникацији и датом контексту, примењује научено у рестриктивним и слободним језичким вежбањима, повезује претходно научено са новим садржајима, поставља питања и даје одговоре, пише саставе, поруке, приче, учествује у групном раду, ради у пару, учествује у изради пројекта

Начини праћења постигнућа	континуирано праћење рада и напредовања ученика, посматрање активности на часу, усмена и писмена провера знања, анализа ученичких радова, вредновање пројектних задатака, самовредновање и вршњачко вредновање, вођење евиденције о индивидуалном напретку ученика
Тема:	Оријентација у простору
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Вербално-текстуалне методе, Метода монолога (усмено излагање), Комуникативна метода, Метода дијалога (разговор), Метода дискусије, Текстуална метода, Пројектна настава, Проблемска настава, Кооперативно учење, Истраживачка метода, аудитивна метода Технике: учење кроз разговор и комуникацију, учење откривањем, истраживачко и пројектно учење, кооперативно учење, учење решавањем проблема, самостално учење, учење уз примену дигиталних алата и учење кроз аутентичне језичке садржаје Облици рада: индивидуални рад, рад у пару, групни и тимски рад, фронтални рад, индивидуализовани рад и комбиновани облици рада, у складу са способностима, интересовањима и потребама ученика
Активност наставника	планира, припрема, води разговор; примењује различите облике и методе рада; демонстрира и илуструје; подстиче ученике на увиђање и повезивање са садржајима; проверава оствареност исхода
Активност ученика	активно прати и слуша, сарађује, препознаје, прати инструкције, учествује у активностима, чита са разумевањем, слуша, препричава, допуњава, проналази кључне информације, описује, учествује у комуникацији уз примену

	социокултурних норми, примењује нови вокабулар у комуникацији и датом контексту, примењује научено у рестриктивним и слободним језичким вежбањима, повезује претходно научено са новим садржајима, поставља питања и даје одговоре, пише састве, поруке, приче, учествује у групном раду, ради у пару, учествује у изради пројекта
Начини праћења постигнућа	континуирано праћење рада и напредовања ученика, посматрање активности на часу, усмена и писмена провера знања, анализа ученичких радова, вредновање пројектних задатака, самовредновање и вршњачко вредновање, вођење евиденције о индивидуалном напретку ученика
Тема:	Школски систем
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Вербално-текстуалне методе, Метода монолога (усмено излагање), Комуникативна метода, Метода дијалога (разговор), Метода дискусије, Текстуална метода, Пројектна настава, Проблемска настава, Кооперативно учење, Истраживачка метода, аудитивна метода Технике: учење кроз разговор и комуникацију, учење откривањем, истраживачко и пројектно учење, кооперативно учење, учење решавањем проблема, самостално учење, учење уз примену дигиталних алата и учење кроз аутентичне језичке садржаје Облици рада: индивидуални рад, рад у пару, групни и тимски рад, фронтални рад, индивидуализовани рад и комбиновани облици рада, у складу са способностима, интересовањима и потребама ученика
Активност наставника	планира, припрема, води разговор; примењује различите облике и методе рада; демонстрира и илуструје; подстиче ученике на увиђање и повезивање са

	садржајима; проверава оствареност исхода
Активност ученика	активно прати и слуша, сарађује, препознаје ,прати инструкције, учествује у активностима, чита са разумевањем, слуша, препричава, допуњава, проналази кључне информације, описује, учествује у комуникацији уз примену социокултурних норми, примењује нови вокабулар у комуникацији и датом контексту, примењује научено у рестриктивним и слободним језичким вежбањима, повезује претходно научено са новим садржајима, поставља питања и даје одговоре, пише састве, поруке, приче, учествује у групном раду, ради у пару, учествује у изради пројекта
Начини праћења постигнућа	континуирано праћење рада и напредовања ученика, посматрање активности на часу, усмена и писмена провера знања, анализа ученичких радова, вредновање пројектних задатака, самовредновање и вршњачко вредновање, вођење евиденције о индивидуалном напретку ученика
Тема:	Дигитални систем
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Вербално-текстуалне методе, Метода монолога (усмено излагање), Комуникативна метода, Метода дијалога (разговор), Метода дискусије, Текстуална метода, Пројектна настава, Проблемска настава, Кооперативно учење, Истраживачка метода, аудитивна метода Технике: учење кроз разговор и комуникацију, учење откривањем, истраживачко и пројектно учење, кооперативно учење, учење решавањем проблема, самостално учење, учење уз примену дигиталних алата и учење кроз аутентичне језичке садржаје

	Облици рада: индивидуални рад, рад у пару, групни и тимски рад, фронтални рад, индивидуализовани рад и комбиновани облици рада, у складу са способностима, интересовањима и потребама ученика
Активност наставника	планира, припрема, води разговор; примењује различите облике и методе рада; демонстрира и илуструје; подстиче ученика на увиђање и повезивање са садржајима; проверава оствареност исхода
Активност ученика	активно прати и слуша, сарађује, препознаје ,прати инструкције, учествује у активностима, чита са разумевањем, слуша, препричава, допуњава, проналази кључне информације, описује, учествује у комуникацији уз примену социокултурних норми, примењује нови вокабулар у комуникацији и датом контексту, примењује научено у рестриктивним и слободним језичким вежбањима, повезује претходно научено са новим садржајима, поставља питања и даје одговоре, пише саставе, поруке, приче, учествује у групном раду, ради у пару, учествује у изради пројекта
Начини праћења постигнућа	континуирано праћење рада и напредовања ученика, посматрање активности на часу, усмена и писмена провера знања, анализа ученичких радова, вредновање пројектних задатака, самовредновање и вршњачко вредновање, вођење евиденције о индивидуалном напретку ученика
Тема:	Медији
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Вербално-текстуалне методе, Метода монолога (усмено излагање), Комуникативна метода, Метода дијалога (разговор), Метода дискусије, Текстуална метода, Пројектна настава, Проблемска настава, Кооперативно учење, Истраживачка метода, аудитивна метода

	Технике: учење кроз разговор и комуникацију, учење откривањем, истраживачко и пројектно учење, кооперативно учење, учење решавањем проблема, самостално учење, учење уз примену дигиталних алата и учење кроз аутентичне језичке садржаје Облици рада: индивидуални рад, рад у пару, групни и тимски рад, фронтални рад, индивидуализовани рад и комбиновани облици рада, у складу са способностима, интересовањима и потребама ученика
Активност наставника	планира, припрема, води разговор; примењује различите облике и методе рада; демонстрира и илуструје; подстиче ученика на увиђање и повезивање са садржајима; проверава оствареност исхода
Активност ученика	активно прати и слуша, сарађује, препознаје, прати инструкције, учествује у активностима, чита са разумевањем, слуша, препричава, допуњава, проналази кључне информације, описује, учествује у комуникацији уз примену социокултурних норми, примењује нови вокабулар у комуникацији и датом контексту, примењује научено у рестриктивним и слободним језичким вежбањима, повезује претходно научено са новим садржајима, поставља питања и даје одговоре, пише саставе, поруке, приче, учествује у групном раду, ради у пару, учествује у изради пројекта
Начини праћења постигнућа	континуирано праћење рада и напредовања ученика, посматрање активности на часу, усмена и писмена провера знања, анализа ученичких радова, вредновање пројектних задатака, самовредновање и вршњачко вредновање, вођење евиденције о индивидуалном напретку ученика
Тема:	Путовања

Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методe: Вербално-текстуалне методe,Метода монолога (усмено излагање),Комуникативна метода, Метода дијалога (разговор),Метода дискусије,Текстуална метода,Пројектна настава,Проблемска настава,Кооперативно учење,Истраживачка метода,аудитивна метода Технике: учење кроз разговор и комуникацију, учење откривањем, истраживачко и пројектно учење, кооперативно учење, учење решавањем проблема, самостално учење, учење уз примену дигиталних алата и учење кроз аутентичне језичке садржаје Облици рада: индивидуални рад, рад у пару, групни и тимски рад, фронтални рад, индивидуализовани рад и комбиновани облици рада, у складу са способностима, интересовањима и потребама ученика
Активност наставника	планира, припрема, води разговор; примењује различите облике и методe рада; демонстрира и илуструје; подстиче ученика на увиђање и повезивање са садржајима; проверава оствареност исхода
Активност ученика	активно прати и слуша, сарађује, препознаје ,прати инструкције, учествује у активностима, чита са разумевањем, слуша, препричава, допуњава, проналази кључне информације, описује, учествује у комуникацији уз примену социокултурних норми, примењује нови вокабулар у комуникацији и датом контексту, примењује научено у рестриктивним и слободним језичким вежбањима, повезује претходно научено са новим садржајима, поставља питања и даје одговоре, пише саставе,поруке,приче, учествује у групном раду,ради у пару,учествује у изради пројекта
Начини праћења постигнућа	континуирано праћење рада и напредовања ученика, посматрање активности на часу, усмена и писмена провера знања, анализа ученичких радова,

	вредновање пројектних задатака, самовредновање и вршњачко вредновање, вођење евиденције о индивидуалном напретку ученика
--	--

ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ

Разред:седми	Годишњи фонд часова: 36
Наставни предмет: Грађанско н васпитање	Недељни фонд часова: 1
Службени гласник бр.1/2026 Правилник о програму наставе и учења за седми разред основног образовања и васпитања.	
Циљ учења предмета – да ученици стекну сазнања, формирају ставове, развију вештине и усвоје вредности које су поставке за компетентан, одговоран и ангажован живот у демократском друштву.	
Опште предметне компетенције : Ученик • развија одговорност према себи и другима; • поштује људска права; • активно учествује у друштвеном животу; • развија критичко мишљење; • одговорно користи медије; • сарађује са вршњацима; • развија толеранцију и солидарност.	
Међупредметне компетенције – Компетенција за учење, одговорно учешће у демократском друштву, естетичка компетенција, комуникација, одговоран однос према околина, одговоран однос према здрављу, предузимљивост и	

орјентација ка предузетништву, рад саподацима и информацијама, решавање проблема, сарадња, дигитална компетенција Активности наставника -планира, припрема, води разговор; примењује различите облике и методе рада;демонстрира и илуструје; подстиче ученике на увиђање и повезивање са садржајима;проверава оствареност исхода Активности ученика- активно учење, партиципација, учи од других и са другима, слуша, посматра, прича, активно учествује у разговору, износи своје мишљење,поставља питања, закључује, систематизује, праве презентације, учи за живот и користи искуства других *Напомена за ИОП-1,2,3.- Повезује, боји, понавља, именује	
Начини и поступци остваривања садржаја	Методе рада: вербална, илустративно-демонстративне, практичне, савремене и иновативне методе Технике рада: радионице, симулације, играње улога, студије случаја, дебате, дискусије, пројекти, истраживања, промоције, покретање акција као и да сами осмисле неке друге активности. Облици рада: фронтални, групни, рад у пару, индивидуални ИОП: визуелизација (коришћење сликовног материјала, видео записа, анимација), модификација и структурирање материјала(сегментација задатака, прилагођавање текста, понуђени одговори), методе интерактивног и искуственог учења. Диференцирана настава: Степеновани задаци, Агенда/Листа задатака, Флексибилно груписање

Начини праћења и вредновања постигнућа	Редовност у похађању наставе, заинтересованост, активно укључивање у процес наставе, постигнуће, учешће у дискусијама, рад у групи, пројектни задаци, самовредновање, вршњачко вредновање.
Место извођења	Школа, локална заједница
Наставна средства	Материјали из различитих извора(књиге, штампа, телевизија, интернет...) актуелни, подстицајни нза дискусију и критичко читање.
Корелација	историја, информатика и рачунарство, српски језик

Наставна тема /област:	Грађанин
Садржај теме	• Активно учешће; • Грађанска одговорност; • учешће у заједници; • демократске вредности.
Исходинаставе и учења у оквиру теме	Ученик ће бити у стању да: • учествује у активностима школе и заједнице; • показује одговорност; • сарађује са другима; • развија иницијативу.
Наставна тема /област:	Држава и власт
Садржај теме	• људска права; • права младих;

	• толеранција; • дискриминација.
Исходинастав е и учења у оквиру теме	Ученик ће бити у стању да: • препозна значај људских права; • уважава различитости; • препозна дискриминацију; • поштује достојанство других.
Наставната тема /област:	Ђачки парламент
Садржај теме	• медији; • дигитална комуникација; • критичко мишљење; • безбедност на интернету.
Исходинастав е и учења у оквиру теме	Ученик ће бити у стању да: • доноси одговорне одлуке; • решава проблеме мирним путем; • сарађује са другима • безбедно користи интернет.
Наставната тема /област:	Завршни део –размена искустава
Садржај теме	• Прављењ речника кључних појмова • Резимирање стечених знања и искустава; • сарадња.

Исходинастав е и учења у оквиру теме	Ученик ће бити у стању да: • доноси одговорне одлуке; • сарађује са другима; • показује одговорност.
---	--

Образовни стандарди			
Наставна тема-област	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
	Учествује у активностима	Сарађује са другима	Показује иницијативу
	Препознаје права	Поштује различитости	Самостално заступа толеранцију
	Препознаје медијске садржаје	Анализира информације	Критички процењује медије
	Поштује правила	Доноси одговорне одлуке	Решава проблеме мирним путем
	Препознаје интересовања	Повезује способности и занимања	Планира даље школовање

ВЕРСКА НАСТАВА

Разред: Седми	Годишњи фонд часова: 36
Наставни предмет: Верска настава	Недељни фонд часова: 1
Службени гласник бр: 5/2019; (допуне у 1/2020 и 6/2020)	
Циљ учења предмета – Циљ предмета Верска настава - Православни катихизис јесте да пружи целовит православно поглед на свет и живот, уважавајући две димензије: историјски хришћански живот (историјску реалност Цркве) и есхатолошки	

(будући) живот (димензију идеалног). То значи да ученици систематски упознају православну веру у њеној доктринарној, литургијској, социјалној и мисионарској димензији, при чему се хришћанско виђење живота и постојања света излаже у веома отвореном, толерантном дијалогу са осталим наукама и теоријама о свету, којим се настоји показати да хришћанско виђење (литургијско, као и подвижничко искуство Православне Цркве) обухвата сва позитивна искуства људи, без обзира на њихову националну припадност и верско образовање. Све ово спроводи се како на информативно - сазнајном тако и на доживљајном и делатном плану, уз настојање да се доктринарне поставке спроведу у свим сегментима живота (однос с Богом, са светом, с другим људима и са собом).

Опште предметне компетенције - У седмом разреду основне школе, ученици пролазе кроз период интензивног психофизичког развоја, кризе идентитета и јачања апстрактног мишљења. Сада већ дубоко газе у пубертет. То су тринаестогодишњаци који не трпе патернализам и формалне одговоре; они траже аутентичност, препознају неискреност на километар и константно тестирају границе. У програму Верске наставе за 7. разред, фокус се помера ка егзистенцијалним и етичким темама — питањима личног идентитета, смисла живота, љубави према ближњем која се граничи са жртвом, сложеним моралним проблемима савременог друштва, као и сусрету вере и науке. Зато настава мора бити постављена високо партнерски, интелектуално изазовно и дубоко животно.

Међупредметне компетенције - 1. Компетенција за целоживотно учење

Седмаци уче како да евалуирају сопствено знање. Кроз верску наставу они развијају методологију критичког приступа информацијама — уче како да постављају суштинска питања и како да унутрашњи мир и духовне вредности интегришу у свој лични развој и учење за будућност.

2. Естетска компетенција

Померамо се са декодирања симбола на промишљање духовног контекста и креативно изражавање. Ученици повезују верске мотиве са широм културном баштином, филмском уметношћу, савременом музиком и књижевношћу. Уче да препознају „кич и шунд“ у духовном и световном животу насупрот истинским естетским вредностима.

3. Комуникација

Фокус је на емпатијској и асертивној комуникацији. Ученици уче како да заступају своја верска или морална уверења јасно, без агресије, али и без стида пред вршњацима, док истовремено негују истинско поштовање према ставовима оних који верују другачије или не верују уопште.

	4. Грађанска компетенција и Одговорно учешће у друштву У овом узрасту, ово је компетенција активне љубави (солидарности) на делу. Кроз теме друштвене правде, помоћи сиромашнима, болеснима и маргинализованима кроз историју Цркве, ученици препознају своју улогу у локалној заједници. Развија се свест о значају хуманитарног рада и еколошке одговорности као хришћанске дужности чувања творевине. 5. Решавање проблема и Сарадња Компетенција се подиже на ниво медијације и решавања етичких конфликта. Ученици се суочавају са комплексним моралним дилемама (нпр. дилеме у дигиталном свету, вршњачко насиље, себичност насупрот жртве) и заједно креирају кодексе понашања засноване на јеванђељским вредностима. 6. Дигитална компетенција Сада је акценат на медијској писмености и заштити дигиталног идентитета. Ученици уче како да препознају лажне вести, манипулације, како религијске теме и верске заједнице изгледају у медијима, те како да користе интернет и друштвене мреже за ширење порука подршке, толеранције и љубави, уместо говора мржње и сајбер-булинга. Активности наставника - Организује рад кроз комплексне задатке (нпр. упоређивање научних теорија и библијског текста о настанку света, или анализа јеванђељске приче о Милостивом Самарјанину кроз призму модерног друштва). Делује као ментор који контролише да ли се дијалог води аргументовано. Активности ученика - Самостално или у тимовима истражују текстове, проучавају историјске и богословске изворе, издвајају контрааргументе, тестирају вредности у замишљеним сценаријима из стварног живота једног тринаестогодишњака. *Напомена за ИОП-1,2,3.-
Начини и поступци остваривања садржаја	Методе рада: Метода социјално-етичке дебате: Ово је кључни облик разговора. Класично испитивање се замењује формом дебате (нпр. Карл Попер формат прилагођен часу), где ученици заступају афирмативне и негативне позиције у вези са одређеним етичким питањима. Метода анализе случаја (Case Study): Проучавање стварних догађаја из савременог друштва или црквене

	историје који захтевају доношење тешких одлука и балансирање између правде и милосрђа. Метода истраживачких пројеката (Пројектна настава): Дугорочнији задаци где ученици истражују теме попут: „Однос вере и науке кроз ликове великих научника (Тесла, Пупин, Њутн)“ или „Како млади могу да помогну старима у нашој општини“. Хеуристичка и херменеутичка метода: Дубоко тумачење скривених значења јеванђељских парабола (прича) и њихово превођење на језик савременог човека. Технике рада: И ставови и кораци (Скала ставова): На поду се повуче замишљена линија (или линија од траке) где један крај означава „АПСОЛУТНО ДА“, а други „АПСОЛУТНО НЕ“. Наставник чита тврдње (нпр. „Свако ко погреша заслужује другу шансу“), а ученици стају на одређено место на скали. Затим наставник интервјуише ученике који стоје на различитим удаљеностима да образложе свој став. Рибља кост (Ишикава дијаграм узрока и последица): Одлична техника за анализу моралних пада или друштвених проблема. На „глави рибе“ пише се проблем (нпр. „Отуђеност међу људима“), а на костима ученици анализирају узроке (нпр. друштвене мреже, себичност, недостатак времена) и последице на репном делу. Акваријум (Fishbowl): Мала група ученика (4–5) седи у унутрашњем кругу и води озбиљну дебату о некој теми (нпр. „Да ли наука побија веру или је допуњује?“), док остали ученици чине спољашњи круг, пажљиво слушају, хватају белешке и касније оцењују квалитет изнетих аргумената, без упадања у реч. Четири угла: У четири угла учioniце поставе се четири различита одговора/решења једног проблема. Ученици одлазе у угао чије решење сматрају најисправнијим, тамо са истомишљеницима у року од 3 минута уобличавају аргументе и онда укрштају мишљења са осталим угловима. Облици рада: фронтални, групни, раду у пару, индивидуални ИОП: / Диференцирана настава: /
--	--

Начини праћења и вредновања постигнућа	Праћење ученика је континуирано, а оцењују се и вреднују све активности ученика (активности на часу, поседовања прибора за рад, редован рад, практични радови, учешће у различитим акцијама, приредбама, угледним часовима, пројектном наставом и тематским данима, изложбама...).
Место извођења	Учионица, Храм
Наставна средства	Свето писмо, иконе и фреске у храму...
Корелација	1. Српски језик и књижевност 2. Историја 3. Географија 4. Биологија 5. Ликовна култура 6. Музичка култура 7. Грађанско васпитање

Наставна тема/област:	Увод – Богопознање – Символ Вере – Светотајински живот Цркве – Српска Црква кроз векове
Садржај теме	1. Упознавање садржаја програма и начина рада 2. Процес сазнавања 3. Личносно познање 4. Познање Бога 5. Бог је један, али није сам 6. Сабори као израз јединства Цркве 7. Васељенски сабори 8. Символ вере 9. Богочовек Христос 10. Свето тајински живот Цркве 11. Света Литургија – светајна Цркве 12. Свете Тајне крштења и миропомазања 13. Света Тајна исповести 14. Света Тајна брака 15. Монашка заједница 16. Света Тајна рукоположења 17. Молитвословља Цркве 18. Света браћа Кирило и Методије 19. Свети Сава 20. Срби светитељи 21. Крсна слава и обичаји 22. Српска црквена баштина
Исходи наставе и учења у оквиру теме	Ученик ће: ☐ моћи да сагледа садржаје којима ће се бавити настава Православног катихизиса у току 7. разреда основне школе; ☐ моћи да уочи какво је његово предзнање из градива Православног катихизиса обрађеног у претходном разреду школовања. ☐ моћи да уочи да су знање и учење важни у његовом животу; ☐ моћи да кроз очигледне примере и експерименте закључи да постоје различити начини сазнавања ☐ моћи да кроз примере из личног искуства уочи да једино онај кога заволимо за нас постаје личност - непоновљиво и бескрајно важно биће; ☐ моћи да повезује личносно познање са нашим познањем Бога; ☐ моћи да препозна да нам Христос открива Бога као љубавну заједницу три личности; ☐ моћи да вреднује своје понашање на основу љубави коју исказује према својим ближњима; ☐ бити подстакнут на одговорније обликовање заједничког живота са другима. ☐ моћи да уочи да је Црква на Саборима решавала проблеме са којима се сусретала кроз историју; ☐ бити подстакнут да своје проблеме и несугласице са

	другима решава кроз разговор и заједништво; □ знати да је Символ вере установљен на Васељенским саборима; □ умети да интерпретира Символ вере; □ знати да се Символ вере изговара на Крштењу и Литургији; □ моћи да уочи да појам Богочовека описује Христа као истинитог Бога и истинитог Човека; □ моћи да увиди да Црква Светим Тајнама повезује човека са Богом у најважнијим моментима његовог живота (рођење и духовно рођење – Крштење, венчање и Брак, Црквена брига за болесне у јелеосвећењу...) □ моћи да увиди да је Литургија извор и циљ свих Тајни Цркве; □ знати да је Причешће врхунац светотајинског живота □ моћи да препозна Крштење и Миропомазање као Тајне уласка у Цркву; □ бити подстакнут да на покајање гледа као на промену начина живота; □ моћи да увиди да су брак и монаштво два пута која воде ка Богу; □ моћи да разликује и именује службе у Цркви (епископ, свештеник, ђакон и народ); □ моћи да препозна своју службу у Цркви; □ моћи да у молитвословљима уочи важност природних елемената (воде, грозђа, жита, светлости...) □ бити подстакнут на учествовање у светотајинском животу Цркве; □ моћи да препозна да култура и писменост Словена имају корен у мисионарској делатности просветитеља равноапостолних Кирила и Методија; □ моћи да објасни просветитељску улогу и значај Светога Саве за српски народ; □ бити подстакнут да доживи српске светитеље као учитеље хришћанских врлина; □ моћи да препозна неговање српских православних обичаја као начин преношења искуства вере и прослављања Бога и светитеља □ моћи да препозна евхаристијску симболику у елементима Крсне Славе; □ бити подстакнут да прослављање Крсне славе везује за Литургију □ бити подстакнут да доживи, вреднује и негује богатство и лепоту српске културне баштине.
--	---

СЛОБОДНЕ НАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ

Разред: седми	Годишњи фонд часова : 36
Наставни предмет: Компас добрих навика	Недељни фонд часова: 1
Службени гласник бр: Службени гласник РС – Просветни гласник“ број 15/2022; 6/2025	
Циљ учења предмета – Развијање и усмеравање позитивних животних навика код ученика кроз подстицање личне одговорности, емоционалне писмености, културног понашања и здравих стилова живота, са циљем оснаживања ученика за доношење одговорних одлука и изградњу квалитетних међуљудских односа.	

Опште предметне компетенције – Ученик развија одговорност према себи и другима, усваја здраве животне навике, унапређује комуникацијске и социјалне вештине и примењује стечена знања у свакодневном животу. Међупредметне компетенције - Ученик развија компетенције за одговоран однос према здрављу, комуникацију, сарадњу, решавање проблема, дигиталну компетенцију, одговоран однос према околини и учење за целоживотно образовање. Активности наставника - планира, припрема, води разговор; примењује различите облике и методе рада, демонстрира и илуструје, подстиче ученике на увиђање и повезивање са садржајима, проверава оствареност исхода. Активности ученика- слуша, посматра, прича, активно учествује у разговору, износи своје мишљење, поставља питања, закључује, систематизује, учествује у пројектним задацима.	
Начини и поступци остваривања садржаја	Методе рада: монолшка, дијалогска, слушање аудио примера, игровне активности, истраживачки рад, метода стваралачког рада. Технике рада: искуствено учење, дискусије и вођени разговор, рад у малим групама, игра улога, студија случаја, рефлексивна и саморефлексивна, визуелне и креативне технике, мозгалице и проблемски задаци, игровне технике. Облици рада: фронтални, групни, индивидуални, практичан рад, радионица. *Напомена за ИОП-1,2,3.- - просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставног програма
Начини праћења и вредновања	Формативно праћење, самопроцена ученика, вршњачко вредновање, пројектни задаци, рефлексивни разговори – вредновање усмерено на процес.

постигнућа	
Место извођења	Учионица и ванучионички услови у складу са планираним активностима и методама рада које подразумевају искуствено учење, групни рад и интеракцију.
Наставна средства	текстовна наставна средства, аудитивна наставна средства, помоћна техничка средства
Специфичне предметне компетенције	Ученик препознаје значај добрих навика, примењује стратегије очувања менталног и физичког здравља, развија саморегулацију, одговорно доноси одлуке и гради квалитетне односе са вршњацима и окружењем Ученик развија способност препознавања фактора који утичу на физичко, ментално и социјално здравље, усваја и примењује здраве животне навике (исхрана, физичка активност, сан и хигијена), препознаје и управља стресом и емоцијама, доноси одговорне одлуке које доприносе личном благостању и безбедности, као и гради позитиван однос према себи и другима Ученик развија способност успостављања и одржавања квалитетних међуљудских односа, примењује вештине активног слушања и асертивне комуникације, препознаје и уважава различитости међу људима, конструктивно решава конфликте ненасилним методама, изражава своје потребе и емоције на прихватљив начин и показује одговорност и емпатију у комуникацији са вршњацима и одраслима. Ученик развија способност препознавања и разумевања личних и друштвених вредности, доноси одговорне одлуке у складу са етичким принципима, показује одговорност за сопствено понашање и његове последице, развија самопоштовање и поштовање других, као и спремност да активно доприноси заједници кроз одговорно и етичко деловање у свакодневним ситуацијама. Развој способности ученика да процењује сопствени и групни рад, препознаје јаке стране и области за унапређивање, користи једноставне критеријуме за вредновање постигнућа, активно учествује у давању и примању конструктивне повратне информације, развија критичко и рефлексивно мишљење о процесу учења и заједничких активности, као и да усваја навике континуираног унапређивања свог ангажовања и одговорности у раду.

Корелација	Српски језик, ГВ, Физичко и здравствено васпитање, Биологија. Информатика и рачунарство Историја. Верска настава Географија.,Ликовна култура
Наставна тема/област:	ЈА И МОЈЕ НАВИКЕ
Садржај теме	1. Шта су навике и како их стичемо? 2. Дневне рутине – огледало мојих навика 3. Добре навике за успешан дан 4. Лоше навике – како их препознати и превазићи? 5. Самопосматрање и вођење дневника навика 6. Планирање промена – мој лични изазов

	7. Постављање циљева (СМАРТ метода) 8. Стрпљење и истрајност у мењању навика 9. Размена искустава – како су моје навике утицале на мене?
Исходи наставе и учења у оквиру теме	Ученик препознаје и анализира сопствене дневне навике. Разликује добре и лоше навике и разуме њихов утицај на здравље и успешност. Поставља личне циљеве за промену и развој корисних навика.
Наставна тема/област:	ЗДРАВЉЕ И ДОБРОБИТ
Садржај теме	1. Шта значи бити здрав? (физичко, ментално и социјално здравље) 2. Здрава исхрана – митови и стварност 3. Спавање и енергија – важност одмора 4. Тело у покрету – улога физичке активности

	5. Ментална хигијена – како неговати унутрашњи мир 6. Увод у стрес и како га препознати Технике релаксације и самопомоћи 7. Зависности и како их избећи 8. Однос према сопственом телу – самопоштовање и брига
Исходи наставе и учења у оквиру теме	Ученик разуме повезаност између животних навика и здравља. Препознаје емоционалне потребе и развија стратегије за управљање стресом.
Наставна тема/област:	ОДНОСИ И КОМУНИКАЦИЈА

Садржај теме	1. Како комуницирамо? (вербална и невербална комуникација) 2. Асертивност – рећи шта мислим, а не повредити 3. Активно слушање и његови ефекти 4. Емпатија – како се неко други осећа? 5. Тимски рад и сарадња у групи 6. Пријатељство и поверење 7. Конфликти – зашто настају и како их решавати? 8. Толеранција и различитости 9. Дигитална комуникација – бонтон на интернету
---------------------	--

Исходи наставе и учења у оквиру теме	Ученик разликује типове комуникације и примењује асертивне обрасце. Развија емпатију и разуме важност активног слушања. Препознаје конфликтне ситуације и вежба ненасилно решавање сукоба.
Наставна тема/област:	ВРЕДНОСТИ И ЛИЧНА ОДГОВОРНОСТ
Садржај теме	1. Шта су вредности и зашто су важне? 2. Моје вредности – ко сам ја? 3. Одговорност према себи и другима 4. Поштење и истинољубивост у свакодневици 5. Прави избор – етичке дилеме и одлучивање 6. Интегритет – бити исти и када нико не гледа 7. Солидарност и помагање другима

	8. Грађанска одговорност – како могу допринети заједници?
Исходи наставе и учења у оквиру теме	Ученик препознаје сопствене вредности и повезује их са својим понашањем. Разликује одговорно од неодговорног понашања. Доноси одлуке које доприносе личном и друштвеном развоју.
Наставна тема/област:	ЕВАЛУАЦИЈА
Садржај теме	Мој лични компас – представљање својих вредности.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	Способан је да изврши самопроцену

Образовни стандарди

Наставна тема-област	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
ЈА И МОЈЕ НАВИКЕ	Основни ниво: Ученик препознаје значај добрих навика и примењује основна правила одговорног понашања у свакодневном животу. .	Средњи ниво: Ученик самостално примењује здраве животне навике, показује одговорност у комуникацији и доноси примерене одлуке у различитим ситуацијама	Напредни ниво: Ученик критички процењује сопствене навике и поступке, иницира позитивне промене у окружењу и активно подстиче здраве и одговорне облике понашања.
ЗДРАВЉЕ И ДОБРОБИТ	Основни ниво: Ученик препознаје основне појмове здравља и добробити, разликује здраве и нездраве навике и зна основна правила очувања личне хигијене и безбедности.	Средњи ниво: Ученик примењује здраве животне навике у свакодневном животу, препознаје утицај понашања на физичко и ментално здравље и показује одговорност у изборима који утичу на добробит.	Напредни ниво: Ученик самостално планира и унапређује здраве стилове живота, критички анализира факторе који утичу на здравље и активно подстиче здраве навике и добробит у свом окружењу.
ОДНОСИ И КОМУНИКАЦИЈА	Основни ниво: Ученик препознаје основне облике комуникације, разликује примерено и непримерено понашање у односима са другима и уочава значај поштовања саговорника. .	Средњи ниво: Ученик примењује основне вештине комуникације (слушање, изражавање ставова и осећања), уважава различитости и учествује у решавању једноставних конфликта на ненасиљан начин	Напредни ниво: Ученик самостално примењује асертивну комуникацију, конструктивно решава конфликте у сложенијим ситуацијама, показује висок ниво емпатије и активно доприноси квалитету међуљудских односа у групи.

ВРЕДНОСТИ И ЛИЧНА ОДГОВОРНОСТ	Основни ниво: Ученик препознаје основне вредности (поштовање, одговорност, искреност) и разликује одговорно од неодговорног понашања у свакодневним ситуацијама.	Средњи ниво: Ученик примењује усвојене вредности у сопственом понашању, преузима одговорност за своје поступке и доноси одлуке уз уважавање последица по себе и друге.	Напредни ниво: Ученик критички преиспитује сопствени систем вредности, доследно делује у складу са етичким принципима и активно подстиче одговорно понашање и вредности у свом окружењу
ЕВАЛУАЦИЈА	Основни ниво: ученик препознаје једноставне критеријуме за процену активности, уз подршку наставника учествује у самопроцени и давању повратне информације и уочава основне успехе и тешкоће у свом раду.	Средњи ниво: ученик примењује једноставне критеријуме за процену сопственог и групног рада, даје конструктивну повратну информацију, препознаје своје снаге и области за напредовање и учествује у планирању побољшања.	Напредни ниво: ученик самостално и критички процењује сопствени и групни рад користећи јасне критеријуме, аргументовано даје и прима повратне информације, анализира процес рада и предлаже конкретне мере за унапређење учења и сарадње

РОМСКИ ЈЕЗИК СА ЕЛЕМЕНТИМА НАЦИОНАЛНЕ КУЛТУРЕ

Разред:	Годишњи фонд часова: 72
Наставни предмет: Ромски језик са елементима националне културе	Недељни фонд часова: 2
Службени гласник бр: 55/2013, 101/2017, 10/2019, 27/2018, - др. закон, 129/2021 и 19/2025	
Циљ учења предмета – Циљ наставе је да ученици савладају основне законитости ромског, као матерњег језика, да на њему комуницирају, да упознају књижевност свог народа, других народа и националних мањина у Југославији, да упознају светску књижевност као и филмску и позоришну уметност, изграђују свест о друштвено-историјској и културној улози језика и књижевности у повезивању народа и националних мањина и њихових култура, слободарских традиција народа Србије и Југославије као и развијање и јачање свести о њиховој судбинској повезаности и заједничком животу, да се упознају са варијантним особеностима ромског језика и развијају језике толеранције прена другим језицима, да се оспособе за слушање и разумевање говора, усмено изражавање, читање и разумевање текста, писмено изражавање на основу одређене тематике.	
Опште предметне компетенције - Оспособити ученика за компетентно комуницирање и изражавање на ромском језику, оспособи ученике у почетној фази да усвајају основне карактеристике фонолошког система језика, изговор гласова, ритам и карактеристичну интонацију, усвајају основне реченичне структуре и речи и зразе у оквиру предвиђене тематике, оспособљавају се да разумеју по слуху једноставне исказе, да коректно и осмишљено реагују на императивне исказе и питања, оспособљавају да кроз вежбу користе усвојену лексику у дијалозима везаним за одређену познату ситуацију, да оспособи ученике да усвајају основне законитости ромског језика, да ученици усвајају графички систем и основне знакове из правописа у оквиру усвојеног градива, да се ученици васпитавају у духу толеранције према варијантама и карактеристикама ромског језика, да развијају и негују позитиван став према језицима и културној баштини народа и националних мањина Југославије и јачају свест о њиховој судбинској повезаности, потреби сарадње и заједничког живота, да се оспособе за самостално читање и писање, да развију потребу за књигом и да самостално развијају способност писаних састава, да се навикавају да редовно и критички прате штампу, радио и телевизију, да се упознају са елементима традиције, историје и културу Рома.	

Међупредметне компетенције – Компетенција за целоживотно учење; Комуникација; Рад са подацима и информацијама; Дигитална компетенција; Решавање проблема; Сарадња; Одговоран однос према здрављу; Одговоран однос према околини; Естетичка компетенција; Одговорно учешће у демократском друштву; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву

Активности наставника - Планира и организује наставни процес; Мотивише ученике за учење ромског језика и упознавање националне културе; Представља нове језичке и културне садржаје; Подстиче усмено и писмено изражавање ученика; Организује индивидуални, паровски и групни рад; Прати и вреднује напредовање ученика. Прилагођава наставу индивидуалним потребама ученика; Користи различита наставна средства и ИКТ.

Активности ученика - Слушају, читају и анализирају текстове; Усвајају нову лексику и језичке структуре; Учествоју у разговору и дискусији; Пишу краће текстове на ромском језику; Представљају елементе ромске културе и традиције; Сарађују са вршњацима у групном раду; Истражују културно наслеђе Рома; Самостално и уз подршку решавају постављене задатке.

***Напомена за ИОП-1,2,3.-**

ИОП-1: Прилагођавање метода рада, наставних средстава, начина задавања задатака, темпа рада и начина провере знања у складу са индивидуалним потребама ученика.

ИОП-2: Прилагођавање и модификација исхода, садржаја и захтева наставног процеса у складу са способностима и образовним потребама ученика, уз континуирано праћење напредовања.

ИОП-3: Обогаћивање и проширивање наставних садржаја за ученике са изузетним способностима и интересовањима кроз истраживачки рад, пројекте, презентације и додатне активности.

За све облике ИОП-а примењују се индивидуализован приступ, диференцирана настава, позитивно поткрепљивање, вршњачка подршка и сарадња са родитељима и стручним сарадницима школе.

Начини и поступци остваривања садржаја	Методе рада: Монолошка метода; Дијалошка метода; Демонстративна метода; Текст метода; Метода практичних радова; Истраживачка метода. Технике рада: Разговор; Читање и анализа текста; Писање; Усмено излагање; Рад на наставним листићима; Презентације; Игра улога. Облици рада: Фронтални рад; Индивидуални рад; Рад у пару; Групни рад. ИОП: Прилагођавање садржаја, метода, захтева и темпа рада у складу са ИОП-1, ИОП-2 или ИОП-3. Диференцирана настава: Диференцирани задаци према способностима и интересовањима ученика; Додатна подршка ученицима којима је потребна; Напредни задаци за ученике који брже напредују;
Начини праћења и вредновања постигнућа	• Усмено испитивање • Праћење активности на часу • Провера разумевања прочитаног • Писмени задаци • Презентације • Пројектни задаци • Самовредновање и вршњачко вредновање • Формативно и сумативно оцењивање
Место извођења	• Учионица • Школска библиотека • Мултимедијална учионица • Културне установе • Манифестације значајне за ромску заједницу
Наставна средства	• Уџбеник и радна свеска • Наставни листићи • Речници

	• Књиге и часописи • Рачунар, пројектор и интернет • Аудио и видео материјали • Фотографије и илустрације • Презентације
Специфичне предметне компетенције	Основни ниво: СПК1 - Разуме једноставне речи, изразе и кратке текстове на ромском језику. СПК2 - Користи основни фонд речи у свакодневној комуникацији. СПК3 - Препознаје основне елементе ромске културе, традиције и обичаја. Средњи ниво: СПК1 - Разуме и тумачи краће текстове различитих садржаја. СПК2 - Усмено и писмено се изражава користећи усвојену лексику и граматичке структуре. СПК3 - Повезује језик са културним и историјским наслеђем Рома. Напредни ниво: СПК1 - Самостално анализира и интерпретира текстове на ромском језику. СПК2 - Течно и правилно комуницира у различитим ситуацијама. СПК3 - Критички сагледава и представља вредности ромске културе и њен значај у мултикултуралном друштву.
Корелација	• Српски језик и књижевност • Историја

	• Географија • Ликовна култура • Музичка култура • Грађанско васпитање • Верска настава • Информатика и рачунарство • Свет око нас / Природа и друштво (за млађе разреде)
--	---

Наставна тема/област:	1) Увод у матерњи језик и ромску културу; 2) Ромски народни језик и изрази; 3) Традиционалне ромске приче и легенде; 4) Песме и музика ромског народа; 5) Обичаји и празници ромске заједнице; 6) Ромски језик у свакодневној комуникацији; 7) Ликовна и креативна радионица на тему ромске културе; 8) Израда паноя и изложба радова; 9) Обнова целокупно обрађеног градива; 10) Завршни пројекат и јавна презентација.
Садржај теме	1) Значај матерњег језика, упознавање са ромским језиком, основне одлике ромске културе и идентитета;

	2) Основни речник, поздрави, представљање, речи из свакодневног живота, једноставни разговори; 3) Народне приче, легенде, бајке и предања ромског народа; 4) Народне песме, музички инструменти, познати ромски музичари, значај музике у ромској традицији; 5) Породични обичаји, традиционалне свечаности, празници и њихов значај; 6) Дијалози, свакодневне ситуације, комуникација у породици, школи и заједници; 7) Израда цртежа, симбола, украса и других радова инспирисаних ромском традицијом; 8) Прикупљање материјала, уређење паноа, припрема изложбе ученичких радова; 9) Понављање језичких и културних садржаја током школске године; 10) Израда пројекта на тему ромског језика, традиције или културе и његово представљање.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	1) Ученик препознаје значај матерњег језика; именује основне елементе ромске културе; развија позитиван однос према свом језику и културном наслеђу. 2) Ученик користи основне речи и изразе на ромском језику; разуме једноставне поруке; учествује у кратком разговору. 3) Ученик слуша и разуме причу; препричава једноставне садржаје; уочава основне поруке и вредности у причама. 4) Ученик препознаје карактеристике ромске музике; учествује у извођењу песама; развија интересовање за музичку баштину. 5) Ученик описује основне обичаје и празнике; уочава значај традиције; показује поштовање према

	културној различитости. 6) Ученик примењује усвојени речник у свакодневној комуникацији; поставља и одговара на једноставна питања; правилно користи научене изразе. 7) Ученик креативно представља елементе ромске културе; развија машту и ликовно изражавање; сарађује у заједничким активностима. 8) Ученик учествује у тимском раду; представља свој рад; развија самопоуздање и одговорност. 9) Ученик повезује стечена знања; примењује усвојене појмове; показује напредак у разумевању и комуникацији. 10) Ученик самостално или у групи реализује пројекат; презентује резултате рада; развија комуникацијске и презентацијске вештине.
--	---